GIG CYMRU NHS WALES

Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe

Swansea Bay University Health Board

ADRODDIAD BLYNYDDOL

2019-20

NEGES GAN Y CADEIRYDD A'R PRIF WEITHREDWR

Mae'n bleser gennym gyflwyno hwn, ein hadroddiad blynyddol cyntaf fel Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe, ac adroddiad cyntaf Emma fel ein Cadeirydd newydd. Dechreuon ni fel sefydliad gwahanol ym mis Ebrill 2019, wedi i'r cyfrifoldeb comisiynu ar gyfer poblogaeth Pen-y-Bont ar Ogwr gael ei drosglwyddo i Fwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg. Er y tristwch wrth golli cydweithwyr a oedd yn symud i sefydliad arall, roedd cyffro hefyd wrth i ni ddatblygu ein cynlluniau a'n huchelgeisiau ar gyfer Abertawe a Chastell-nedd Port Talbot.

Rydym wedi parhau i ddatblygu ein strategaeth *Iechyd Gwell, Gofal Gwell, Bywydau Gwell* ac wedi gwneud cynnydd o ran ein penderfyniad i wneud iechyd a lles yn brif flaenoriaeth ar gyfer y boblogaeth rydym yn ei gwasanaethu. Yn dilyn llwyddiant Clwstwr Cwmtawe, mae'r dull 'systemau cyfan' yn galluogi pob un o'n wyth clwstwr o feddygon teulu i arwain system iechyd a gofal cymdeithasol integredig ar gyfer eu hardaloedd, sy'n cynnwys gwasanaethau gwirfoddol, practisau meddygon teulu a rheolwyr timoedd iechyd a gofal cymdeithasol integredig, sy'n darparu ystod o wasanaethau gofal sylfaenol a lles drwy eich meddygon teulu. Ariennir hyn drwy'r gronfa trawsnewid genedlaethol, a gyhoeddwyd ar yr un pryd â *Cymru Iachach* er mwyn cefnogi modelau newydd o iechyd a gofal cymdeithasol lleol, sy'n cael eu darparu drwy fyrddau partneriaeth rhanbarthol. Un arall yw ein menter 'Adre o'r Ysbyty', sy'n golygu ffyrdd newydd o weithio er mwyn darparu gofal yn nes at y cartref, yn unol ag athroniaeth *Gofal Iechyd Darbodus*.

Nid yw'n bosib cyflawni *Iechyd Gwell, Gofal Gwell, Bywydau Gwell* heb y gefnogaeth, yr her a'r ymroddiad a geir gan ein partneriaid, yn arbennig awdurdodau lleol Castell-nedd Port Talbot ac Abertawe, ein helusennau lleol, Prifysgol Abertawe a Llywodraeth Cymru. Yn sgil y cydweithredu sy'n digwydd drwy ein bwrdd partneriaeth rhanbarthol, sef bwrdd a ailenwyd yn Fwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gorllewin Morgannwg yn sgil newid y ffiniau, bu'n bosib i ni ddatblygu nid yn unig ein gofal sylfaenol a'n gwasanaethau 'Adre o'r Ysbyty', ond hefyd ddull newydd o ddarparu ein gwasanaethau iechyd meddwl ar gyfer plant a phobl ifanc (CAMHS) a'n fframwaith ar gyfer gwasnaethau iechyd meddwl i oedolion.

Ffarweliwyd â'n Cadeirydd, Andrew Davies, ym mis Mehefin 2019. Mae Andrew yn gadael gwaddol gadarn o ran ein gwerthoedd sefydliadol, sef *Gofalu am ein Gilydd, Gweithio gyda'n Gilydd a Gwella Bob Amser*. Fe hyrwyddodd y rhain yn ddiflino drwy gydol ei gyfnod yn y swydd ac rydym yn benderfynol y dylent barhau'n greiddiol i'n hymddygiad a'n hymagwedd. Yn dilyn ymadawiad Andrew, penodwyd Emma yn Gadeirydd dros dro. Yn dilyn proses ddethol drwyadl, cafodd ei chadarnhau'n Gadeirydd parhaol yn Ebrill 2019. Rydym yn ddiolchgar i Martyn Waygood am gymryd lle Emma fel Is-gadeirydd dros dro. Bu hefyd yn bleser croesawu Nuria Zolle fel ein haelod trydydd sector annibynnol. O ran ein cyfarwyddwyr gweithredol, gadawodd Sandra Husbands, Cyfarwyddwr Iechyd Cyhoeddus, a Lynne Hamilton, y Cyfarwyddwr Cyllid, a ymddeolodd yn Chwefror 2020. Roeddem yn falch o groesawu Keith Reid fel Cyfarwyddwr Iechyd Cyhoeddus; roedd hynny dros dro i ddechrau ac yna, yn dilyn proses recriwtio, cafodd ei benodi'n barhaol yn Rhagfyr 2019. Mae Darren Griffiths wedi ymgymryd â rôl y Cyfarwyddwr Cyllid dros dro ac rydym yn ddiolchgar iddo am gefnogi'r Bwrdd Iechyd yn ystod y cyfnod hwn.

Rydym yn gwybod bod cael staff sy'n hapus, sydd wedi eu hyfforddi'n dda ac sy'n frwdfrydig, yn hanfodol er mwyn sicrhau eu bod yn gallu rhoi'r gofal a'r profiad o ansawdd mae pob un ohonom am eu gweld a'u derbyn. Mae rhoi ein gwerthoedd wrth wraidd ein holl ymddygiadau'n golygu gwneud yn siŵr bod pob aelod o staff yn teimlo eu bod wedi eu galluogi a'u grymuso i wneud eu gwaith a'u bod yn teimlo'n hyderus i ddweud wrthym pan nad yw pethau'n iawn yn eu meysydd. Dau ddatblygiad allweddol yn 2019 oedd inni ddechrau ar ein rhaglen o uwchgynadleddau arweinyddiaeth, lle mae siaradwyr mewnol ac allanol yn rhannu'r wybodaeth ddiweddaraf am yr arferion arwain gorau, a'r peilot ar gyfer *The Guardian Service,* sy'n darparu gwasanaeth annibynnol ar gyfer lleisio barn. Roeddem wrth ein boddau fod un o'n nyrsys, Jean Saunders, wedi ei choroni'n 'Nyrs y Flwyddyn' gan Goleg Nyrsio Brenhinol Cymru am ei gwaith yn cefnogi'r ceiswyr lloches sydd yn ei gofal. Mae'n dangos y pwyslais rydym yn ei roi ar ofal a phrofiad y claf, ynghyd ag ar gydraddoldeb ac amrywiaeth, felly roedd gweld rhai o'n nyrsys eraill ar y rhestr fer, yn ogystal â chael un ohonynt yn derbyn gwobr fel hon, yn gyflawniad ardderchog.

O ran perfformiad, roedd 2019/20 yn flwyddyn heriol. Roedd ein perfformiad o ran gofal heb ei drefnu'n llawer is nag y dylai fod. Er nad oedd y nifer o dderbyniadau brys yn sylweddol uwch nag a gafwyd o'r blaen, roedd gan y rheini a dderbyniwyd i'r ysbyty gyflyrau mwy cymhleth, ac yn sgil hynny roeddent yn aros yno'n hirach. Creodd hyn bwysau gweithredol sylweddol, a olygai, ynghyd â'r newidiadau i reolau'r dreth bensiwn, nad oedd yn bosib i'r gofal roeddem wedi ei gynllunio gael ei ddarparu i'r lefelau angenrheidiol. Mae'r ffactorau hynny, ynghyd â'r ffaith nad oeddem yn gallu gostwng ein sylfaen gostau yn dilyn trosglwyddo Pen-y-Bont ar Ogwr, yn golygu na wnaethom fantoli'r gyllideb fel yr oeddem wedi ei obeithio ar ddechrau'r flwyddyn. Dros y flwyddyn, sylweddolom fod darparu gofal heb ei drefnu yn sylfaenol er mwyn darparu profiad gwell ar gyfer y claf ac er mwyn gwella ein perfformiad gweithredol. Fe weithiom ar gynllun cynhwysfawr ar gyfer y gaeaf, gydag 'Adre o'r Ysbyty' yn elfen allweddol, a dechreuwyd gweld rhai gwelliannau ar ôl y Nadolig.

Rydym yn gorffen y flwyddyn ar adeg hynod o heriol, nid yn unig ar gyfer y Bwrdd Iechyd, Cymru a'r DU, ond yn fyd-eang hefyd, wrth i'r byd barhau i ymateb i bandemig Covid-19. Mae'r ymroddiad a'r ymateb rydym wedi eu gweld gan ein staff wrth i'r pandemig ddwysáu wedi bod yn rhyfeddol, gan dystio i waith caled ac ymroddiad ein pobl yn eu swyddi o ddydd i ddydd. Rydym yn cydnabod bod hon yn adeg hynod o ofidus a phryderus i ni i gyd gan nad ydyn ni, wrth lunio'r ddogfen hon, yn gwybod beth a ddaw yn y dyfodol. Fodd bynnag, rydym yn glir bod yn rhaid achub ar bob cyfle i ddysgu o'r newid sylweddol rydym wedi'i wneud a chadw'r gwelliannau lle bynnag y bo hynny'n bosib.

Rydym yn diolch i'n staff, eich cleifion, ein partneriaid a'n cymunedau lleol am ein cefnogi ni i barhau i ddarparu gofal i'n cleifion a gwella iechyd ein poblogaeth leol.

Cadwch yn ddiogel.

Emma Woollett, Cadeirydd

Tracy Myhill, Prif Weithredwr

BETH FYDD YR ADRODDIAD BLYNYDDOL HWN YN EI DDWEUD WRTHYCH

Mae adroddiad blynyddol Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe'n rhan o gyfres o ddogfennau am ein sefydliad. Mae'n adrodd stori'r gwasanaethau a'r gofal rydyn ni'n eu darparu, yr hyn rydym yn ei wneud er mwyn cynllunio, darparu a gwella gofal iechyd ar eich cyfer chi, a sut rydym yn bwriadu cwrdd â galwadau newidiol a heriau'r dyfodol. Mae'n rhoi gwybodaeth am sut rydym wedi perfformio eleni, yr hyn rydym wedi ei gyflawni yn 2019-20 a'n nodau er mwyn gwella ymhellach y flwyddyn nesaf. Mae'n esbonio sut rydym yn gweithio gyda'n cleifion, ein staff a'n cymunedau lleol i ddatblygu gwasanaethau ar gyfer y dyfodol, a sut gallwn gydnabod gwerth gwrando arnoch chi a'ch anghenion wrth i ni gynllunio ein gwasanaethau i'r dyfodol.

Mae ein hadroddiad blynyddol yn cynnwys:

- Ein **hadroddiad perfformiad**, sy'n manylu ar sut rydym wedi perfformio yn erbyn ein tagedau a sut y byddwn yn ceisio cynnal neu wella ein perfformiad ymhellach;
- Ein **hadroddiad atebolrwydd**, sy'n rhoi gwybodaeth am sut rydym yn trin a rheoli ein hadnoddau a'n risgiau, ac yn cydymffurfio â'n trefniadau llywodraethu ein hunain.
- Ein **hadroddiad ariannol**, sy'n manylu ar sut rydym wedi gwario'r cyllid a ddyranwyd inni wrth gyflawni ein rhwymedigaethau.

Os byddwch chi'n dymuno copïau o unrhyw un o'r cyhoeddiadau hyn ar ffurf print neu/a mewn ffurfiau neu ieithoedd eraill, cysylltwch â ni gan ddefnyddio'r manylion cyswllt isod:

Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe,
1 Porthfa Talbot, Port Talbot, SA12 7BR
01639 683376
SBU.boardservices@wales.nhs.uk

Ynglŷn â Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe: Y Gwasanaethau a Ddarperir Gennym

Sefydlwyd Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe ym mis Ebrill 2019, gyda chyfrifoldeb dros anghenion iechyd, yn ogystal â thros gomisiynu, cynllunio a darparu gofal iechyd ar gyfer pobl Castell-nedd Porth Talbot ac Abertawe. Nid gwaith a gyflawnir gan y Bwrdd Iechyd ar ei ben ei hun yw hwn, a cheir perthynas gref ag awdurdodau lleol a sefydliadau GIG Cymru eraill, yn ogystal â thrwy drefniadau partneriaeth rhanbarthol fel byrddau gwasanaeth cyhoeddus a Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gorllewin Morgannwg.

Ein bwriad yw i'r Bwrdd Iechyd symud i fod yn sefydliad sy'n canolbwyntio ar iechyd y boblogaeth, gan gomisiynu gwasanaethau i gwrdd ag anghenion y claf ac anghenion y gymuned. Mae ein dau nod strategol, *Cefnogi Iechyd Gwell* a *Cyflawni Gofal Gwell*, a'r amcanion galluogi sy'n gysylltiedig â'r rhain, yn glir o ran ein huchelgais i newid, a byddant yn canolbwyntio fwyfwy ar weithio gyda'n partneriaid er mwyn gwella lles ein poblogaeth.

Ein Gwasanaethau

Mae dau wasanaeth Cymru gyfan hefyd yn cael eu darparu gan y Bwrdd Iechyd:

- Y Gwasanaeth Casglu a Throsglwyddo Meddygol Brys (EMRTS) - mae'n darparu penderfyniadau blaengar a gofal critigol ar gyfer argyfyngau sy'n bygwth bywyd neu aelodau o'r corff, pan fo angen trosglwyddo cleifion i gyfleuster addas er mwyn cael triniaeth lle mae amser yn dyngedfennol.

- Uned Gyflawni GIG Cymru - mae'n darparu cefnogaeth broffesiynol i Lywodraeth Cymru i fonitro a rheoli perfformiad ar draws GIG Cymru.

Y Partneriaid Rydym yn Cydweithio â Nhw

Mae'r Bwrdd Iechyd yn gweithio mewn partneriaeth gyda nifer o sefydliadau, yn cynnwys awdurdodau lleol, Prifysgol Abertawe sefydliadau GIG eraill sy'n cynnwys Cydweithfa GIG Cymru a'r trydydd sector. Yn ogystal â hyn, mae ganddo grwpiau

gweithredol ar y cyd â byrddau iechyd Caerdydd a'r Fro, Cwm Taf Morgannwg a Hywel Dda. Tan yn ddiweddar, yr enw ffurfiol ar y fforymau gyda Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda oedd y Cyd-bwyllgor Cynllunio a Chyflawni Rhanbarthol (JRPDC). Roedd Llywodraeth Cymru'n aelod ohono a chafodd ei sefydlu er mwyn cefnogi ac egluro'r penderfyniadau a wnaed am wasanaethau clinigol ar draws y ddau fwrdd iechyd. Yn sgil y cynnydd a wnaed, cytunwyd i dynnu'n ôl o'r trefniadau ffurfiol ar gyfer y pwyllgor ym mis Ionawr 2020, er bod grŵp y bartneriaeth yn parhau i fodoli er mwyn cynllunio a darparu gofal ar draws De-Orllewin Cymru.

Mae'r Cydweithrediad Rhanbarthol ar gyfer Iechyd (ARCH) yn gydweithrediad unigryw rhwng tri phartner strategol; Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe, Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda a Phrifysgol Abertawe. Mae'n cwmpasu ardaloedd awdurdodau lleol Ceredigion, Sir Benfro, Sir Gaerfyrddin, Castell-nedd Port Talbot ac Abertawe. Mae ganddo bortffolio uchelgeisiol o waith rhanbarthol, sy'n cael ei gyflawni drwy bedair rhaglen o waith a bennir gan Gynllun Datblygu Portffolio ARCH sy'n seiliedig ar gyhoeddiad Llywodraeth Cymru, 'Cymru Iachach'.

Gweithgareddau, Datblygiadau a Dathliadau Allweddol yn ystod 2019-20

Gydol y flwyddyn, bu nifer o gyflawniadau y mae'r sefydliad yn falch iawn ohonynt. Dyma rai uchafbwyntiau:

- Cyflwynwyd cynllun newydd dan y teitl 'Adre o'r Ysbyty' ledled Castell-nedd Port Talbot ac Abertawe ym mis Tachwedd 2019, gyda'r nod o leihau'r amser y mae pobl hŷn yn ei dreulio yn yr ysbyty. Mae'n cefnogi pobl dros 65 oed i ddychwelyd adref unwaith y maent yn ddigon da, gan ganiatáu iddynt wella mewn amgylchedd mwy cyfarwydd. Mae tystiolaeth yn dangos po hiraf y mae person yn aros yn yr ysbyty, po anoddaf yw hi iddynt adennill eu hannibyniaeth ar ôl dod allan.

- Yn gynnar yn 2019, roedd Clwstwr Cwmtawe'n allweddol wrth helpu i gyflwyno ffordd newydd o weld cleifion â phroblemau â'u clustiau a'u clyw. Mae'r newid yn rhan o weledigaeth ehangach dan arweiniad Llywodraeth Cymru ar gyfer trawsnewid gofal sylfaenol ledled Cymru yn yr 21 ganrif, a fydd yn gweld pwyslais ar ddarparu ystod o wasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol o ansawdd yn y gymuned. Dan y cynllun newydd, mae cleifion sydd â phroblemau â'u clustiau a'u clyw yn cael eu cyfeirio i'r gwasanaeth drwy system brysbennu dros y ffôn, lle'r asesir eu hanghenion gan weithwyr proffesiynol hyfforddedig a all eu cysylltu â'r ymateb addas heb fod angen gwastraffu amser yn gwneud apwyntiad i weld eu meddyg. Os bydd yn llwyddiannus, gallai'r gwasanaeth

fod yn rhan o fodel newydd mewn gofal sylfaenol a fydd yn cael ei gyflwyno ledled Cymru.

- Gwelwyd bod canolfan peilot ar gyfer diagnosis cyflym (RDC) yn Ysbyty Castell-nedd Port Talbot yn lleihau hyd at 92% mewn amseroedd aros ar gyfer rhai cleifion a'i bod hefyd yn gosteffeithiol. Bellach, mae cleifion yn Abertawe a Chastell-Nedd Port Talbot sy'n mynd at feddygon teulu â symptomau amhendant ond posib o ganser yn gallu cael eu cyfeirio i'r RDC, lle gallant gael ystod o brofion arbenigol a gweld uwch glinigwyr yn gyflym. Adolygwyd y gwasanaeth gan Brifysgol Abertawe rhwng Mehefin 2017 a Mai 2018, pan gyfeiriodd meddygon teulu 198 o gleifion i'r clinig, sy'n rhedeg ddwywaith yr wythnos. Roedd cleifion naill ai'n cael diagnosis o ganser ac yna'n cael eu rhoi ar y llwybr cywir ar gyfer triniaeth ganser, neu'n cael diagnosis am gyflwr arall, neu'n cael gwybod na ellid dod o hyd i broblem ddifrifol, neu'n cael eu hanfon am brofion pellach. Yn sgil llwyddiant y peilot hwn, mae'r gwasanaeth iechyd wedi cefnogi hyn fel gwasanaeth parhaol.

- Yn dilyn llwyddiant clinigau awdioleg Clwstwr Cwmtawe, mae'r clwstwr wedi helpu i dreialu sesiynau trafod ar gyfer rhieni sydd ag unrhyw bryderon am ddatblygiad iaith a lleferydd eu plentyn. Mae'r fenter hon gan Dîm Iaith a Lleferydd Pediatrig Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe yn dilyn adroddiadau bod oedi yn natblygiad iaith hyd at hanner y plant mewn rhai ardaloedd yn y wlad. Bwriad y sesiynau oedd cynnig cyngor a chefnogaeth i rieni, gan anelu hefyd at wybod cyn gynted â phosib am unrhyw broblemau a allai fodoli.

- Leanne Walters oedd yr ail i'w phenodi'n Hyrwyddwr Sglerosis Ymledol (MS) yn y DU a hi yw'r unig un yng Nghymru. Hwn yw'r cam nesaf iddi mewn gyrfa sy'n rhychwantu 18 mlynedd, ac mae'n golygu gweithio'n agos gyda phobl ag MS, sef cyflwr niwrolegol cynyddol ar yr ymennydd a madruddyn y cefn. Mae ei rolau'n amrywio o ymweld â phobl ar y wardiau i gynnal eu hadolygiadau blynyddol ac ateb pa bynnag anghenion sydd ganddynt.

- Enillodd y Prif Weithredwr Tracy Myhill ddwy wobr am arweinyddiaeth yn 2019. Y wobr gyntaf oedd y categori 'Arweinyddiaeth yn y Sector Cyhoeddus' yng Ngwobrau Arwain Cymru. Yr ail wobr oedd y Wobr Arweinyddiaeth yng Ngwobrau Chwarae Teg, sef *Womenspire*. Dywedodd y panel beirniaid ar gyfer Gwobrau Arwain Cymru fod Tracy'n arwain o'r galon, gan ei disgrifio'n unigolyn diymhongar, diffuant ac ysbrydoledig.

- Agorodd staff yn Ysbyty Gorseinon ystafell de newydd ar gyfer cleifion a'u hymwelwyr a oedd yn cynnwys bynting blodeuog, standiau cacennau a chwpanau tsieina. Mae "Poppy's" wedi ei leoli yn encil haul olau ac agored yr

ysbyty, sef ystafell a oedd cyn hynny'n ystafell ddydd. Mae'n rhan o amserlen wythnosol o weithgareddau cymdeithasol y mae staff yn ei threfnu ar gyfer cleifion. Yn ogystal ag ymweld â'r ystafell de, bydd cleifion yn gallu cymryd rhan mewn dosbarthiadau celf a chrefft, mwynhau ffilmiau yn y prynhawn a dod at ei gilydd ar gyfer cwisiau.

- Ym mis Awst 2019, bu gwirfoddolwyr yn helpu i wneud yn siŵr bod maes chwarae canolfan blant yn Abertawe yn edrych ar ei orau. Treuliodd tîm o Swyddfa Brisio'r ddinas ddiwrnod yn y maes chwarae, sy'n rhan o Hafan y Môr yn Ysbyty Singleton. Mae'n ganolfan ar gyfer plant ag anghenion tymor hir cymhleth, ac mae'r maes chwarae hollgynhwysol a'r ardd synhwyraidd wedi bod yn boblogaidd dros ben gyda nhw a'u teuluoedd ers ei agor yn 2014.

- Ym mis Ionawr, cafodd ward yn Ysbyty Singleton a ddifrodwyd gan dân ei hailagor yn dilyn gwaith adnewyddu helaeth. Nid yn unig y mae Ward 12 wedi ei hatgyweirio, ei hailosod a'i haddurno, ond gosodwyd nenfydau newydd yno hefyd. Roedd rhan o'r gwaith yn cynnwys cael gwared ar asbestos a osodwyd adeg adeiladu'r ysbyty yn 1968, gan ddefnyddio deunyddiau gwrth-dân modern yn ei le. Yn dilyn y difrod a wnaed gan y tân, mae'r gwaith atgyweirio i Ward 12 hefyd wedi cynnwys lloriau newydd, gwifrau trydanol newydd, system larwm newydd ar gyfer galw nyrsys, celfi a gosodiadau newydd, unedau newydd ar gyfer y gegin ac ailaddurno.

- Cafodd gwraig 99 oed ysbrydoledig, a lwyddodd i adennill ei hannibyniaeth ar ôl damwain ddifrifol, ei gwobrwyo â pharti syrpreis ar ei phen-blwydd. Trefnodd staff yn Ysbyty Gorseinon ddathliad ar gyfer Kathleen Davies ar ôl cael eu syfrdanu gan ei hadferiad. Wrth gyrraedd mewn ambiwlans un bore ar gyfer ei dosbarth ymarfer corff wythnosol, fe'i synnwyd wrth weld bod yr ystafell wedi ei haddurno â baneri a balŵns, a bod bwffe a chacen wedi eu paratoi.

- Yn y gwobrau cyntaf ar gyfer Gofal Perthynol i Iechyd (ar gyfer gweithwyr proffesiynol perthynol i iechyd, gwyddonwyr gofal iechyd a fferyllwyr) a gynhaliwyd ym mis Tachwedd 2019, enillodd Bwrdd Iechyd Prifysgol Abertawe bedwar o blith wyth o'r categorïau. Yr enillydd oedd Pennaeth Therapi Galwedigaethol Pediatrig, Amanda Atkinson. Hi hefyd a enillodd y wobr am arwain a rheoli newid, a hynny yn sgil arwain y gwaith o drawsnewid gwasanaeth sy'n canolbwyntio ar y claf a'r gofalwr o fewn y gwasanaethau therapi galwedigaethol pediatrig.

- Cynhaliwyd dathliad yn Ysgol Addysg Gwyddorau Gofal Iechyd Prifysgol Caerdydd i anrhydeddu'r rhai sydd wedi gwneud cyfraniad eithriadol i addysg

ymarfer. Fe'i cynhaliwyd i ddathlu llwyddiant mentoriaid ac addysgwyr sydd, yn sgil eu cyflawniadau, wedi cael effaith ar ofal cleifion a chleientiaid. Roedd Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe yn amlwg yn y digwyddiad hwn, gan ennill nifer o wobrau, yn cynnwys Adran Radioleg Ysbyty Singleton a'r Tîm Anableddau Dysgu ar gyfer therapi galwedigaethol yn ennill y 'Tîm Lleoliadau Gorau'.

- Lansiodd y Bwrdd Iechyd ei wefan ddwyieithog newydd sbon yn 2019-20 sy'n rhoi gwybodaeth am y gwasanaethau rydym yn eu darparu i'r cymunedau rydym yn eu gwasanaethu.

Gweithgareddau Elusennol

Ym mis Mai 2019, penodwyd Pennaeth Codi Arian gan y Bwrdd Iechyd er mwyn sefydlu tîm ar gyfer y Bwrdd. Yn dilyn hyn, lluniwyd fframwaith yn seiliedig ar bump o brif themâu i ddatblygu a manteisio i'r eithaf ar broffil y cronfeydd elusennol. Gwnaed cynnydd ar draws pob un o'r pum maes.

- **Cynllunio Strategol**

Lluniwyd brand penodedig ar gyfer cronfeydd elusennol y Bwrdd Iechyd, sy'n gweithredu dan yr enw *Elusen Iechyd Bae Abertawe*. Bu staff yn rhan o greu'r brand a dewiswyd y logo drwy bleidlais gan staff. Yn ogystal â hyn, mae'r panel cynigion, sy'n ystyried y rhan fwyaf o'r ceisiadau ar gyfer gwario'r arian, wedi ei ail-lansio dan yr enw 'Cronfa Help Llaw'.

Datblygiad allweddol arall oedd sefydlu Cronfa Ganser De-Orllewin Cymru, sef y gronfa swyddogol ar gyfer Canolfan Ganser De-Orllewin Cymru a Chanolfan Ganser Felindre. Yn sgil trafodaethau a gwaith datblygu gyda'r cyn-chwaraewr rygbi cenedlaethol Jonathan Davies, sef Llywydd Codi Arian Felindre, a chyda'r ddau dîm codi arian, rhoddwyd partneriaeth yn ei lle i ddarparu platfform codi arian dros ganser ar gyfer De Cymru gyfan. Cynhaliwyd y digwyddiad cyntaf i godi arian ar y cyd ar ddiwedd 2019.

- **Cyfathrebu**

Er mwyn gwneud yr elusen yn amlwg, roedd angen iddi gael ei sianeli cyfathrebu ei hun. Yn sgil hyn, penderfynwyd cael gwefan gwbl ddwyieithog a sianeli cyfryngau cymdeithasol penodedig, sy'n cynnwys Facebook, Twitter a hefyd Instagram, sef cyfrwng cymdeithasol newydd i'r Bwrdd Iechyd.

- **Ymgysylltu**

Mae ymgysylltu â staff, cleifion a'r cyhoedd yn allweddol er mwyn i'r elusen barhau i lwyddo. Mae'r elusen wedi cynyddu ei phresenoldeb ar fewnrwyd y Bwrdd Iechyd ac mae'r tîm yn gweithio'n agos gydag unigolion sy'n codi arian gan greu llawer o ddeunyddiau i gefnogi codi arian. Mae hefyd yn gweithio'n agos gyda grwpiau cymunedol fel y Gweilch yn y Gymuned ac wedi datblygu rôl codi arian wirfoddol er mwyn cael mwy o bresenoldeb ar safleoedd yr ysbytai.

- **Codi Arian**

Mae manteisio ar y defnydd o'r platfformau sy'n bodoli eisoes yn gallu helpu i godi arian, felly'n ogystal â gweithio gyda chodwyr arian, ceir proffiliau ar Amazon Smile ac eBay. Mae Amazon Smile, drwy ei gyfrifoldeb corfforaethol, yn cyfrannu canran fach o bris yr holl nwyddau cymwys i elusen ddewisol eu cwsmeriaid. Drwy gofrestru Elusen Iechyd Bae Abertawe, gellir derbyn cyfraniadau gwerthfawr heb unrhyw gost ychwanegol i'r cwmseriaid. Gydag eBay, gall gwerthwyr ddewis cyfrannu cyfran o'u gwerthiannau i elusen a enwebir ganddynt. Mae'r elusen hefyd wedi ei chofrestru'n werthwr yn ei hawl ei hun a chrewyd cyfrif gyda PayPal i'w gwneud yn haws cyfrannu. Mae platfformau cyfrannu ar-lein eraill hefyd yn cael eu hystyried.

- **Ymgyrchoedd**

Adeg y Nadolig, cafwyd apêl lwyddiannus drwy Amazon, lle gallai pobl brynu anrhegion yn lle cyfrannu'n ariannol, a bu hyn o fudd i'r gwasanaeth gofal lliniarol i blant a'r gwasanaethau iechyd meddwl. Mae ymgyrch PayPal i'n cronfa ar gyfer yr elusen *Africa Health Links* bellach wedi ei chreu.

Ar ddechrau'r flwyddyn ariannol 2019/2020, collodd y cronfeydd elusennol tua 18% o'r portffolio o gronfeydd elusennol i Fwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg yn sgil newid y ffiniau. Erbyn Ionawr 2020, cafodd hyn ei adennill drwy weithgareddau codi arian, cyfraniadau a rhoddion.

Dogfennau’r Adroddiad Blynyddol

Fel y nodwyd ar dudalen pedwar, mae adroddiad blynyddol Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe'n cynnwys nifer o ddogfennau sy'n disgrifio ein gwaith rhwng 2019 a 2020.

Gellir darllen y dogfennau canlynol gyda'i gilydd neu fel dogfennau ar wahân.

- Adroddiad Perfformiad
- Adroddiad Atebolrwydd
- Adroddiad Ariannol

Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe
Swansea Bay University Health Board

ADRODDIAD PERFFORMIAD

2019-20

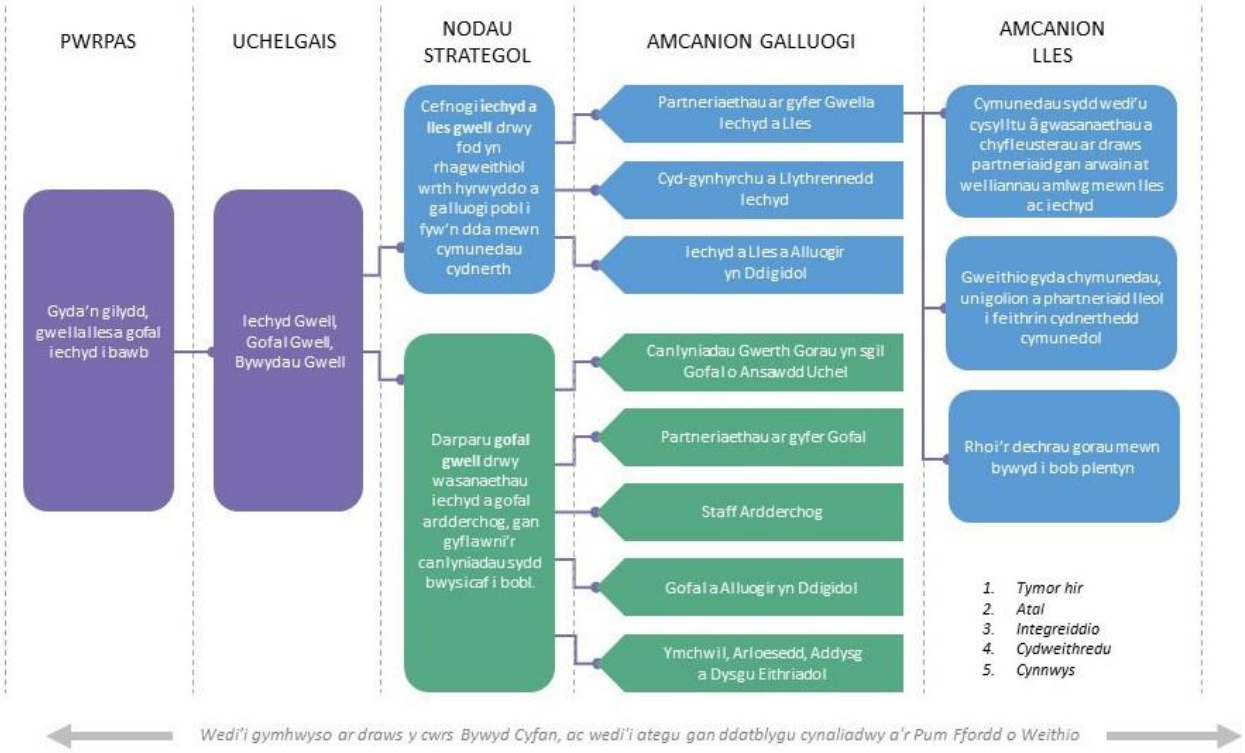
Cynnwys

Testun	Tudalen
1. Gweledigaeth, Uchelgeisiau ac Amcanion Strategol	14
2. Adroddiad Perfformiad	15
- Gwerthfawrogi ein Staff	16
- Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Hawliau Dynol	19
- Cyfansoddiad Staff	21
- Y Gymraeg	24
- Dull o Weithredu Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol	25
- Strategaeth Sefydliadol, Cynllun Gwasanaethau Clinigol a'r Rhaglen Trawsnewid	27
- Rheoli Risgiau	28
- Crynodeb o Berfformiad	30
- Dadansoddi Perfformiad	31
3. Adroddiad Cynaliadwyedd	60

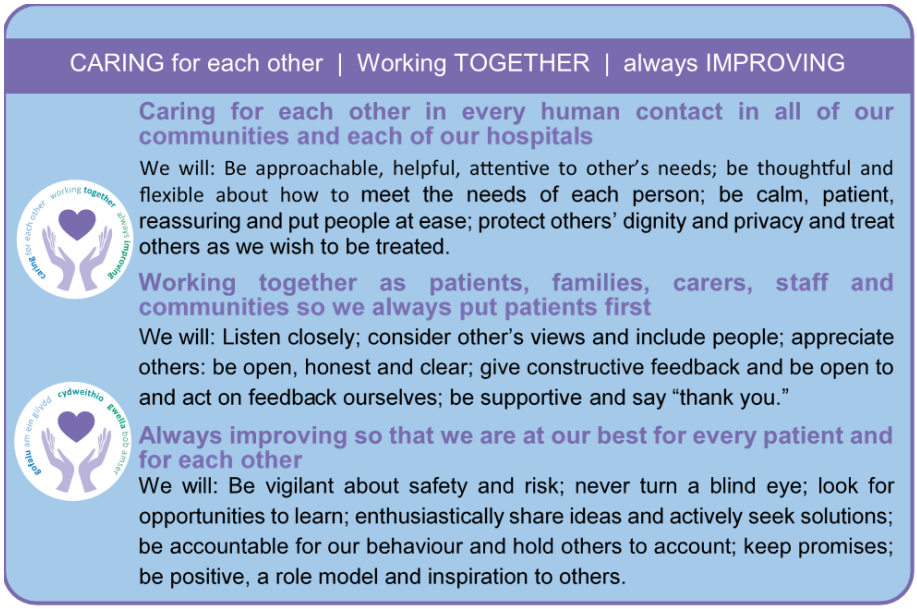
Gweledigaeth, Uchelgais a Chyfeiriad Strategol

Mae gan y Bwrdd bwrpas, uchelgais, nodau strategol ac amcanion galluogi clir sydd wedi eu datblygu i gyflawni ein cyfrifoldebau dinesig drwy wella iechyd cymunedau, lleihau anghydraddoldebau iechyd a darparu gofal iechyd darbodus lle mae cleifion a defnyddwyr gwasanaethau'n teimlo eu bod yn cael eu gofalu amdanynt ac yn teimlo'n hyderus ac yn ddiogel.

Ein bwriad yw i'r Bwrdd Iechyd symud i fod yn sefydliad sy'n canolbwyntio ar iechyd y boblogaeth, gan gomisiynu gwasanaethau i gwrdd ag anghenion y claf a'r gymuned. Mae ein dau nod strategol, *Cefnogi Iechyd Gwell* a *Cyflawni Gofal Gwell*, a'r amcanion galluogi sy'n gysylltiedig â'r rhain, yn glir o ran ein huchelgais i newid, a byddwn yn canolbwyntio fwyfwy ar weithio gyda phartneriaid er mwyn gwella lles ein poblogaeth.

Tra bydd ein hamcanion yn sicrhau ein bod yn cwrdd â blaenoriaethau cenedlaethol a lleol, ynghyd â safonau proffesiynol, mae ein ffyrdd o weithio'n seiliedig ar fframwaith o werthoedd ac ymddygiad a ddatblygwyd yn dilyn llawer o sgyrsiau â staff, cleifion, perthnasau a gofalwyr.

Adroddiad Perfformiad

Datganiad y Prif Weithredwr

Roedd 2019-20 yn flwyddyn heriol i ni, yn rhannol am ein bod yn dechrau fel sefydliad newydd sbon yn sgil newid ffin Pen-y-Bont ar Ogwr, a adawodd rhai heriau i ni'n ariannol, yn ogystal â heriau o ran sut i weithredu o fewn y model newydd. Roeddem yn siomedig nad oedd gennym gynllun tymor canolig integredig cymeradwy (CTCI - cynllun tair blynedd) ond gwnaed cynnydd da yn erbyn y cynllun blynyddol. Er mai ein bwriad oedd mantoli'r gyllideb erbyn diwedd y flwyddyn, roedd nifer o heriau, gan gynnwys pwysau gweithredol, gofal iechyd parhaus a newidiadau i reolau'r dreth bensiwn, yn golygu nad oedd hynny'n bosib mwyach. Roedd hefyd yn achosi heriau niferus wrth ddarparu gofal wedi'i gynllunio i'n cleifion, gan olygu na wnaethom chwaith gyflawni'r targedau perfformio a osodwyd gennym yn wreiddiol. Er bod yr adroddiad hwn yn dangos sut rydym wedi perfformio yn 2019-20, mae'n gwneud hynny yng nghyd-destun Covid-19, a gafodd, ac sy'n dal i gael effaith sylweddol ar y ffordd rydym yn darparu ein gwasanaethau, ac nid yw ein busnes arferol yn opsiwn i ni ar hyn o bryd.

Y Gweithlu

❖ Gwerthfawrogi ein Staff

Mae profiad gwych gan staff yn golygu profiad gwych gan gleifion ac mae pob rôl yn cyfrif - mae'r hyn mae pobl yn ei wneud a sut maent yn ei wneud yn cyfrif. Mae cael y bobl orau bosib yn gweithio i'r Bwrdd Iechyd yn golygu y gellir darparu'r gofal gorau posib i gleifion a chymunedau. Mae'n bwysig fod staff yn teimlo'n falch o'r gofal

maent yn ei ddarparu ac yn teimlo cyswllt â'r Bwrdd Iechyd ac â'r timoedd lle maent yn gweithio.

Yn 2017, lansiwyd y cynllun gofal staff cyntaf, "*Yn Ein Hesgidiau Ni: Creu Profiad Gwych i Staff*" ac mae'n parhau'n flaenoriaeth sefydliadol. Ers hynny, mae'r strategaeth hon wedi datblygu'n fudiad #SiapioBIPBA, a luniwyd gan staff yn sgil rhaglen o weithdai gweithredol ac ymgysylltu â staff yn dilyn canlyniadau arolwg staff GIG Cymru yn 2018. Mae'n canolbwyntio ar gyflawni'r camau a gafodd eu nodi gan staff ac y pleidleiswyd drostynt gan staff dan y categorïau:

- Arweinwyr gwych, rheolwyr gwych;
- Gweithleoedd iach a lles;
- Arloesi, dysgu a datblygu.

- **Ein Gwerthoedd a'n Hymgyrch #Byw ein Gwerthoedd**

Mae gwerthoedd ac ymddygiadau'n allweddol i'r ffordd mae staff yn gweithredu ac yn rhyngweithio â'i gilydd ac â chleifion o ddydd i ddydd. Lansiwyd ein hymgyrch #BywEinGwerthoedd ym mis Gorffennaf 2019 mewn uwchgynhadledd ar arweinyddiaeth. Mae'n gwahodd staff i arwyddo cerdyn adduned sy'n disgrifio sut maent yn byw'r gwerthoedd sefydliadol. Mae'r ymgyrch yn gynhwysol ac yn annog pob cornel o'r sefydliad i gyfrannu, o'r wardiau i'r byrddau, yn cynnwys strwythurau pwyllgorau, uwch dimoedd unedau a grwpiau partneriaeth undebau llafur. Mae'r ymgyrch hefyd yn rhan annatod o raglenni datblygu mewnol, o'r cyfnod ymsefydlu i raglenni arweinyddiaeth.

Hyd yn hyn, mae dros 800 o addunedau wedi'u harwyddo gan gyfuniad o dimoedd ac unigolion, gyda thros 30 o weithdai #BywEinGwerthoedd wedi eu cynllunio a mesurydd addunedau wedi ei greu i fesur faint o addunedau a wnaed.

Ym mis Rhagfyr 2019, lansiwyd y Gwobrau '*Byw ein Gwerthoedd: Dathlu yn Null Bae Abertawe'* fel rhan o raglen o gydanabod a gwobrwyo, a derbyniwyd 151 o enwebiadau Bydd y gwobrau'n cael eu defnyddio ochr yn ochr â ffyrdd eraill o gydnabod staff, er mwyn dod â'r sefydliad yn ôl at ei gilydd a dathlu'r hyn y byddant wedi ei gyflawni drwy gydol pandemig Covid-19.

- **Gwrando ar Staff a'u Cefnogi i Godi Pryderon**

Mae'r Bwrdd Iechyd yn anelu at greu diwylliant o fod yn agored, yn onest ac o barch, sy'n mynd law yn llaw â'r gwerthoedd. Wrth wrando ac ymgysylltu â phobl fel rhan o'r broses codi pryderon, cafwyd negeseuon clir ynghylch pwysigrwydd cyfrinachedd a'r angen am fodel o wasanaeth annibynnol.

Wrth ymateb i'r adborth hwn ac fel rhan o'r ymrwymiad i gefnogi gweithleoedd iach a lles, mae nifer o gamau wedi eu cymryd i gyd-fynd â'r ymgyrch #BywEinGwerthoedd. Mae'r rhain yn cynnwys comisiynu ACAS (Y Gwasanaeth Cynghori, Cymodi a Chyflafareddu) i gynnal gweithdai ar gyfer rheolwyr, y gweithlu ac undebau llafur i fynd i'r afael ag ymddygiadau amhriodol yn y gwaith fel bwlio, a hefyd yn cynnwys cyflwyno gwasanaeth *The Guardian Service* ym mis Mai 2019 fel cynllun peilot am flwyddyn. Mae'r gwasanaeth yn darparu cymorth annibynnol, cyfrinachol ac anfarnol i staff sy'n codi pryderon ac mae'n canolbwyntio ar weithio gydag unigolion a'r sefydliad i ddod i benderfyniadau, gan fod ar gael 24 awr y dydd, 7 niwrnod yr wythnos, 365 diwrnod y flwyddyn. Y Bwrdd Iechyd yw'r cyntaf yng Nghymru i dreialu'r model gwasanaeth. Hyd yma, cafwyd 91 o gysylltiadau ac mae 42 ohonynt wedi'u cau/datrys. Mae 127 o sesiynau ymwybyddiaeth wedi'u cyflwyno ar draws y Bwrdd Iechyd. Am fod y cyswllt am flwyddyn i ddechrau, mae proses aildendro bellach ar waith er mwyn parhau â'r gwasanaeth.

- **Prisio a Gwerthfawrogi ein Staff**

Parhaodd y gydnabyddiaeth am wasanaeth tymor hir a Gwobrau Dewis y Claf yn 2019-20.

Eleni, adolygwyd y meini prawf ar gyfer derbyn cydnabyddiaeth am wasanaeth tymor hir. Cawsant eu haddasu er mwyn gwneud y gydnabyddiaeth yn fwy cynhwysol, gan gydnabod cyfanswm y blynyddoedd o wasanaeth i'r GIG, yn hytrach na gwasanaeth di-dor yn unig. Yn ogystal â chydnabod 25 mlynedd o wasanaeth neu fwy i'r GIG, cyflwynwyd cydnabyddiaeth arbennig i'r rheini sydd wedi gwneud 40 mlynedd neu fwy. Cynhaliwyd y dathliadau ar 1 Hydref 2019 a 5 Tachwedd 2019, gyda 175 o staff cymwys yn bresennol.

Mae Gwobrau Dewis y Claf yn parhau i roi cyfle i gleifion, gofalwyr, perthnasau ac ymwelwyr ddweud eu barn ac enwebu aelod o staff sydd, yn eu tyb nhw, wedi gwneud gwir wahaniaeth ac wedi mynd yr ail filltir. Cafodd 194 o aelodau o staff, timoedd a wardiau eu cydnabod eleni yn ystod pump o ddigwyddiadau ar draws y prif ysbytai, gydag un digwyddiad ar gyfer gwasnaethau sylfaenol a chymunedol yn digwydd ar y cyd â gwasanaethau cymdeithasol.

- **Datblygu Galluoedd a Galluogrwydd ar gyfer Arweinyddiaeth**

Yn 2019, cynhaliwyd yr uwchgynhadledd gyntaf ar arweinyddiaeth, gyda thros 100 o reolwyr ar draws y Bwrdd Iechyd yn bresennol. Gwelwyd cynnydd cyson yn y nifer hwn erbyn y drydedd uwchgynhadledd, lle cafwyd dros 200 o gynrychiolwyr. Mae cael cyfuniad o siaradwyr mewnol ac allanol wedi sicrhau bod y digwyddiadau hyn yn atyniadol, yn addysgiadol ac yn canolbwyntio ar y syniadau diweddaraf mewn

perthynas ag arferion da wrth arwain, gan sicrhau y cefnogir ein staff i ddarparu gofal ardderchog i'r claf.

Mae rhaglenni datblygu ar gyfer arweinyddiaeth yn parhau i gael eu hehangu. Ar ôl cyflwyno 'Footprints', sef y rhaglen ar gyfer rheolwyr canol, datblygwyd rhaglenni pellach ar gyfer y rhai sydd mewn rolau arwain uwch, yn ogystal ag ar gyfer y rhai sy'n awyddus i fod yn rheolwyr neu'n arweinwyr timoedd, sef 'Bridges' ac 'Impact'. Hyd yn hyn, mae dros 1,300 o bobl wedi mynychu un o'r rhaglenni hyn.

Mae'r Bwrdd Iechyd wedi ymrwymo'n llwyr i ddatblygu, gweithredu ac ymgorffori modelau arwain lle ceir diwylliant teg a thosturi. Canolbwyntiwyd ar hyn yn ei chynhadledd arweinyddiaeth a bydd yn yn parhau i ddatblygu a gwreiddio'r egwyddorion hyn yn 2020-21.

Mae arweinyddiaeth glinigol hefyd wedi bod yn ganolbwynt eleni ac rydym wedi lansio ein rhaglen ddatblygu ar gyfer ymgynghorwyr. Mae bellach yn derbyn ei thrydedd garfan, gyda 37 o ymgynghorwyr wedi cofrestru hyd yn hyn.

Lansiwyd llwybr ar gyfer rheolwyr newydd ym Mehefin 2019. Mae'n darparu fframwaith ar gyfer pob rheolwr newydd er mwyn sicrhau y gallant ddatblygu'r sgiliau a'r wybodaeth sydd eu hangen arnynt i wneud eu rôl yn llwyddiannus. Yn ogystal â rhaglenni ymddygiadol, mae'r fframwaith gorfodol hwn yn sicrhau bod gwybodaeth hanfodol yn cael ei dysgu, gan ganolbwyntio ar destunau fel cyllid, polisïau adnoddau dynol a rheoli prosiectau.

Er mwyn creu ac ymwreiddio diwylliant o hyfforddi o fewn y Bwrdd Iechyd, mae nifer o staff wedi dod yn hyfforddwyr cymwys ar gyfer y gweithle. Mae rhwydwaith o dros 30 o hyfforddwyr bellach yn gweithio i ddarparu datblygiad 1-1 wedi ei deilwra ar gyfer cydweithwyr.

- **Cefnogi Iechyd a Lles Staff**

Mae darparu grwpiau'n seiliedig ar feddylgarwch a chyrsiau 'Rheoli eich Lles' wedi cefnogi iechyd a lles staff a chefnogi staff i ddychwelyd i'r gwaith ar ôl bod yn absennol oherwydd salwch. Cefnogwyd rheolwyr i ddeall iechyd meddwl yn y gweithle ac mae'r tîm wedi darparu hyfforddiant ar y defnydd o'r safonau ar gyfer straen er mwyn gallu rhoi cefnogaeth fuan i staff sy'n profi straen yn y gweithle. O ganlyniad i gynnydd yn y gwaith a wnaed mewn partneriaeth gydag Amser i Newid Cymru er mwyn lleihau'r stigma a'r gwahaniaethu sy'n gysylltiedig ag iechyd meddwl yn y gweithle, gwelwyd gwirfoddolwyr yn rhannu eu straeon personol am oresgyn materion yn ymwneud ag iechyd meddwl ac am aros yn y gwaith neu ddychwelyd i'r gwaith. Arwyddodd y Prif Weithedwr adduned Amser i Newid Cymru ar ran y Bwrdd Iechyd ym mis Medi 2019, gan ddangos yr ymrwymiad i'r ymgyrch hon.

Yn sgil wythnos les lwyddiannus ym mis Medi 2019, gwelwyd staff yn manteisio ar amrywiaeth o adnoddau addysgiadol a rhyngweithiol a ddarparwyd gan y Tîm Rhoi'r Gorau i Ysmygu, Maetheg a Deieteg a'r rhaglen Byw'n Dda. Profodd gwiriadau iechyd gan y Tîm Iechyd Galwedigaethol a'r Adran Podiatreg yn llwyddiant mawr ymhlith aelodau o staff, ac roedd hynny hefyd yn wir am y gweithdai 'Menopos a Meddylgarwch'. Eleni, cefnogwyd y digwyddiadau gan y Tîm Lles. Darparwyd

ffrwythau hefyd drwy gydol yr wythnos. a phrofodd y cyngherddau a gynhaliwyd amser cinio'n ychwanegiad gwych, gan ddangos sut y gall cerddoriaeth wella lles.

Ar gyfer 2019-20, diweddarwyd ymgyrch farchnata am y ffliw i staff, gan ddefnyddio'r thema 'Mae'r Gaeaf yn Dod'. Bu'r ymgyrch hon, ynghyd â rôl newydd ar gyfer Cydlynydd Ymgyrch Ffliw i Staff, o gymorth i gynyddu'r nifer a gafodd eu brechu rhag y ffliw i 58.6% o staff rheng flaen, gyda bron 9,000 yn cael eu brechu.

Mae'r Bwrdd Iechyd yn parhau i ddarparu'r gwasanaeth 'Cymorth yn y Gwaith' a ariennir gan Gronfa Gymdeithasol Ewrop, sy'n darparu cymorth iechyd meddwl a chyhyrysgerbydol i gefnogi gweithwyr lleol sy'n gweithio mewn busnesau bach i ganolig eu maint. Cynorthwywyd 1,072 o weithwyr i ddychwelyd i'r gwaith neu i barhau yn y gwaith er bod ganddynt gyflyrau iechyd, ac mae dros 227 o gwmnïau lleol wedi derbyn cefnogaeth i'w helpu i reoli iechyd a lles eu staff, gan felly gefnogi'r ecomoni leol.

❖ Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Hawliau Dynol

Mae'r Bwrdd Iechyd wedi ymrwymo i drin pawb yn deg yn ogystal â blaenoriaethu ei ddyletswydd i:

- Ddiddymu gwahaniaethu, aflonyddwch ac erledigaeth;
- Hyrwyddo cyfle cyfartal rhwng pobl sy'n rhannu nodwedd warchodedig berthnasol a'r rhai nad ydynt yn ei rhannu;
- Meithrin perthynas dda rhwng pobl sy'n rhannu nodwedd warchodedig berthnasol a'r rhai nad ydynt yn ei rhannu.

Y naw 'nodwedd warchodedig' yw: oedran, anabledd, ailbennu rhywedd, beichiogrwydd a mamolaeth, hil, crefydd neu gredo, rhyw, cyfeiriadedd rhywiol a phriodas a phartneriaeth sifil (mewn perthynas â chael eu trin yn wahanol yn y gwaith).

O dan Reoliadau Rheoliadau Deddf Cydraddoldeb 2010 (Dyletswyddau Statudol) (Cymru) 2011, mae'n ofynnol i'r Bwrdd Iechyd baratoi a chyhoeddi amcanion cydraddoldeb bob pedair blynedd. Yn sgil hyn, bu'n ymgysylltu ac yn ymgynghori â rhanddeiliaid, sefydliadau cyhoeddus a sefydliadau'r trydydd sector a staff i gasglu safbwyntiau ar y meysydd blaenoriaeth y dylid mynd i'r afael â nhw mewn perthynas ag anghydraddoldeb. Mae'r adborth hwn a'r dystiolaeth a gynhwyswyd yn adroddiad y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol, sef 'A yw Cymru'n Decach 2018?', wedi llywio'r broses o ddatblygu'r amcanion cydraddoldeb ar gyfer 2020-2024.

Yn yr adroddiad blynyddol ar gydraddoldeb, tynnir sylw at y cynnydd diweddaraf mewn perthynas â'r camau gweithredu sy'n cefnogi'r gwaith o gyflawni'r amcanion cydraddoldeb. Rhannwyd hyn â Phwyllgor y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol ym mis Chwefror 2020, ynghyd â'r amcanion cydraddoldeb strategol ar gyfer 2020-24, a gymeradwywyd wedyn gan y Bwrdd ym mis Mawrth 2020.

Mae enghreifftiau o'r uchafbwyntiau allweddol mewn perthynas â chydraddoldeb ar gyfer 2019-20 yn cynnwys y canlynol:

- Ynghyd â Chyngor Abertawe, enillodd y Tîm Lles ar gyfer Gofal Sylfaenol Plant a Theuluoedd y categori Gwella Iechyd a Lles yng Ngwobrau GIG Cymru 2019 am eu gwaith i leihau effaith profiadau niweidiol yn ystod plentyndod yn ward Penderi, sef ward sy'n cynnwys rhai o ardaloedd mwyaf difreintiedig y ddinas;

- Yn y gynhadledd gydweithredol ar Amrywiaeth a Chynhwysiant gyda Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda, sef 'Dyma Fi', dathlwyd yr amrywiaeth yn ein gweithlu a hyrwyddwyd gweithle cynhwysol i bawb.

- Fe wnaeth Calon, sef rhwydwaith staff LGBT+ a Chyngrheiriaid y Bwrdd Iechyd, ymuno â chydweithwyr GIG Cymru yn Pride Abertawe a Pride Cymru.

- Sefydlwyd rhwydwaith newydd ar gyfer pobl ddu a lleiafrifoedd ethnig i wella dealltwriaeth ddiwylliannol, gwella'r cymorth i staff a rhoi hwb i ofal cleifion ar draws y Bwrdd Iechyd. Cafodd ei lansio mewn digwyddiad yn ystod Mis Hanes Pobl Ddu i ddathlu amrywiaeth ethnig a diwylliannol yn Ysbyty Treforys.

- Trefnodd staff Bae Abertawe ddigwyddiad ar raddfa fawr yn y ganolfan hamdden i nodi Diwrnod Iechyd Meddwl y Byd. Cynrychiolwyd mwy na 60 o grwpiau a sefydliadau gan ddangos yr amrywiaeth o wasanaethau sydd ar gael i bobl y mae angen cymorth arnynt.

- Lansiodd y Bwrdd Iechyd 'Project SEARCH' sy'n cynnig profiad gwaith mewn amrywiaeth o adrannau i interniaid ag anableddau dysgu wrth iddynt ennill cymwysterau gyda Choleg Gŵyr.

- Cynhaliwyd sesiynau hyfforddi ar ymwybyddiaeth o drawsrywioldeb a thrawsryweddoldeb drwy'r Bwrdd Iechyd gan Stonewall Cymru i helpu staff gael dealltwriaeth sylfaenol o hunaniaeth a therminoleg yn ymwneud â rhywedd.

Cyfansoddiad Staff

❖ Yn Ôl Rhywedd

Mae dadansoddiad o'r gweithlu yn ôl rhywedd wedi'i nodi yn y tabl isod. Mae'r ffigur hwn yn cynrychioli'r cyfansoddiad ar 31 Mawrth 2020.

Rhywedd	Cyfrif pennau	FTE	% o'r cyfrif pennau
Menywod	10058	8621.70	77.4
Dynion	2933	2797.08	22.6
Cyfanswm	**12991**	**11418.78**	**100.0**

(FTE - yn gyfwerth ag amser llawn)

Mae dadansoddiad o Aelodau'r Bwrdd ac Uwch Reolwyr yn ôl rhywedd wedi'i nodi yn y tabl isod. Mae'r niferoedd hyn yn cynrychioli'r cyfansoddiad ar 31 Mawrth 2020.

Teitl Swydd	Rhywedd	Cyfrif pennau	FTE	% o'r cyfrif pennau
Cyfarwyddwr Cynllunio Cynorthwyol	Gwryw	1	1.00	2.44%
Cyfarwyddwr Strategaeth Cynorthwyol (Ystadau)	Gwryw	1	1.00	2.44%
Cadeirydd	Gwryw	1	1.00	2.44%
Dirprwy Brif Swyddog Gweithredu	Gwryw	1	1.00	2.44%
Dirprwy Gyfarwyddwr Rheoli Gwybodaeth a Thechnoleg a Gwella Perfformiad	Gwryw	1	1.00	2.44%
Cyfarwyddwr	Gwryw	1	1.00	2.44%
Cyfarwyddwr Iechyd Cyhoeddus	Gwryw	1	1.00	2.44%
Cyfarwyddwr Gweithredol Nyrsio	Gwryw	1	1.00	2.44%
Pennaeth Lleoliadau a Systemau'r Gweithlu	Gwryw	1	1.00	2.44%
Cyfarwyddwr Cyllid dros dro	Gwryw	1	1.00	2.44%
Cyfarwyddwr Meddygol	Gwryw	1	1.00	2.44%
Arweinydd Trawsnewid ENT Cenedlaethol	Gwryw	1	0.60	2.44%
Cyfarwyddwr Meddygol AaGIC (Addysg a Gwella Iechyd Cymru)	Gwryw	1	1.00	2.44%
Secondiad - Cyfarwyddwr Masnachol a Strategol Felindre	Gwryw	1	1.00	2.44%
Aelod Anweithredol	Gwryw	3	1.00	7.32%
Cyfarwyddwr Gwasanaethau	Gwryw	2	2.00	4.88%
Cyfarwyddwr Cyllid Cynorthwyol	Benyw	1	1.00	2.44%
Cyfarwyddwr Gwybodeg Cynorthwyol: Band TGCh	Benyw	1	1.00	2.44%
Cyfarwyddwr Cynllunio (Cynllunio Gwasanaethau) Cynorthwyol	Benyw	1	1.00	2.44%
Cyfarwyddwr Cyswllt ar gyfer Cyllid	Benyw	1	1.00	2.44%

Cyfarwyddwr Cyswllt ar gyfer Adnoddau Dynol: Band Dysgu a Datblygu	Benyw	1	1.00	2.44%
Ysgrifennydd y Bwrdd	Benyw	1	1.00	2.44%
Cadeirydd	Benyw	1	0.00	2.44%
Prif Weithredwr	Benyw	1	1.00	2.44%
Dirprwy Gyfarwyddwr Adfer a Chynaliadwyedd	Benyw	1	1.00	2.44%
Cyfarwyddwr	Benyw	1	1.00	2.44%
Cyfarwyddwr Cynllunio	Benyw	1	1.00	2.44%
Cyfarwyddwr Therapïau	Benyw	1	0.80	2.44%
Cyfarwyddwr y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol	Benyw	1	1.00	2.44%
Pennaeth Band Unedau Cyflawni Adnoddau Dynol	Benyw	1	1.00	2.44%
Rheolwr Adnoddau Dynol	Benyw	1	1.00	2.44%
Secondiad - Band Iechyd Cyhoeddus Cymru	Benyw	1	0.40	2.44%
Aelod Anweithredol	Benyw	3	3.00	7.32%
Cyfarwyddwr Gwasanaethau	Benyw	3	3.00	7.32%

❖ Fesul Grŵp Staff

Yn ystod y flwyddyn, y nifer cyfartalog o staff cyfwerth ag amser llawn a gyflogwyd yn barhaol oedd 12,991. Cyfrifir nifer cyfartalog y cyflogeion fel nifer y staff cyfwerth ag amser llawn ym mhob wythnos o'r flwyddyn ariannol wedi'i rannu â nifer yr wythnosau yn y flwyddyn ariannol. Mae'r tabl isod yn rhoi dadansoddiad o'r gweithlu fesul grŵp staff. Yn ogystal â staff a gyflogir yn barhaol, mae'n dangos staff sydd ar secondiad o'r tu allan, staff asiantaeth, a staff eraill.

	Wedi eu Cyflogi'n Barhaol	Staff ar Secondiad o'r Tu Allan	Staff Asiantaeth	Staff Eraill	Cyfanswm 2019-20	Cyfanswm 2018-19
Gweinyddol, clercyddol ac aelodau'r Bwrdd	2,106	16	35	0	2,157	2,535
Meddygol a deintyddol	1,044	0	13	31	1,088	1,392
Nyrsys a bydwragedd cofrestredig	3,449	0	171	0	3,620	4,636
Staff Proffesiynol	360	0	0	0	360	448

Gwyddonol a Thechnegol						
Gwasanaethau Clinigol Ychwanegol	2,297	0	25	0	2,322	2,767
Gweithwyr proffesiynol perthynol i iechyd	760	0	16	0	776	921
Gwyddonwyr gofal iechyd	298	0	5	0	303	324
Ystadau a Staff Ategol	1,036	0	21	0	1,057	1,410
Myfyrwyr	2	0	0	0	2	5
Cyfanswm	11,352	16	317	0	11,685	14,438

❖ Absenoldebau oherwydd Salwch

	2019/20	2018/19	Amrywiant
Cyfanswm y dyddiau a gollwyd (hirdymor):	185,261.07	224,747.37	-39,486.30
Cyfanswm y dyddiau a gollwyd (tymor byr):	75,095.71	78,448.06	-3,352.35
Cyfanswm y dyddiau a gollwyd:	260,356.78	303,195.43	-42,838.65
Cyfanswm y blynyddoedd staff a gollwyd: (cyfartaledd y staff a gyflogwyd yn y cyfnod hwn - cyfwerth ag amser llawn)	11,321.07	14,093.05	-2,771.98
Cyfartaledd y diwrnodau gwaith a gollwyd:	14	13	1
Cyfanswm y staff a gyflogwyd yn y cyfnod (cyfrif pennau):	12,902	16,088	-3,186
Cyfanswm y staff a gyflogwyd yn y cyfnod heb unrhyw absenoldeb (cyfrif pennau)	4771	6521	-1,750
Cyfartaledd y staff heb unrhyw absenoldeb salwch:	36.30%	40.32%	-0.04

Yr Iaith Gymraeg

Mae'r Bwrdd Iechyd wedi ymrwymo i wneud y Gymraeg mor weladwy a hygyrch â phosibl. Mae ganddo Grŵp Cyflawni'r Gymraeg gyda chynrychiolaeth o bob rhan o'r sefydliad i helpu gyda chynnydd a chydymffurfiaeth â safonau'r Gymraeg.
Mae'r sefydliad wedi cynhyrchu cynllun gweithredu i gyflawni'r gofynion angenrheidiol yn ystod 2019/20 ac ymlaen i 2020/21. Mae hyn yn seiliedig ar gydweithio â byrddau iechyd eraill i sicrhau cysondeb, gan wneud y defnydd gorau o adnoddau. Adroddir ar gynnydd yn erbyn safonau'r Gymraeg i'n Grŵp Cyflawni'r Gymraeg, y Bwrdd Iechyd, Comisiynydd y Gymraeg a Llywodraeth Cymru, a chyflwynir adroddiadau monitro ac ystadegol blynyddol i Gomisiynydd y Gymraeg a Llywodraeth Cymru.

Ym mis Mawrth 2020, cynhyrchwyd adroddiad ar Safonau'r Gymraeg sy'n rhoi datganiad sefyllfa a dadansoddiad i'r Bwrdd Iechyd o flwyddyn ariannol lawn o weithredu o dan Safonau'r Gymraeg. Mae'r adroddiad yn adeiladu ar waith cadarnhaol blaenorol, ac yn cynnwys cynllun ac argymhellion ar gyfer y flwyddyn i ddod. Er y gwnaed cynnydd da, mae'r Bwrdd Iechyd yn cydnabod bod llawer iawn mwy i'w wneud er mwyn gwella ei wasanaethau Cymraeg.

Yn nhymor yr hydref 2020, bydd adroddiad blynyddol llawn yn nodi sut rydym yn cydymffurfio â Safonau'r Gymraeg ar gael ar ein gwefan.

Trawsnewid Digidol

Mae strategaeth sefydliadol y Bwrdd Iechyd, 'Iechyd Gwell, Gofal Gwell, Bywydau Gwell', yn nodi y bydd y sefydliad yn manteisio i'r eithaf ar gyfleoedd digidol ac yn eu defnyddio i drawsnewid sut y caiff iechyd pobl ei wella a sut y darperir gofal. Er mwyn cyflawni'r nod digidol hwn, ceir strategaeth ddigidol uchelgeisiol, sef 'Dyfodol Digidol'. Nod hyn yw sicrhau y bydd gweithgareddau iechyd, gofal a lles a gyflawnir gan bawb yn ein heconomi iechyd, ac a fydd yn tyfu'n fuan ac yn unol â'r anghenion, yn cael eu galluogi gan ddefnyddio technoleg ddigidol.

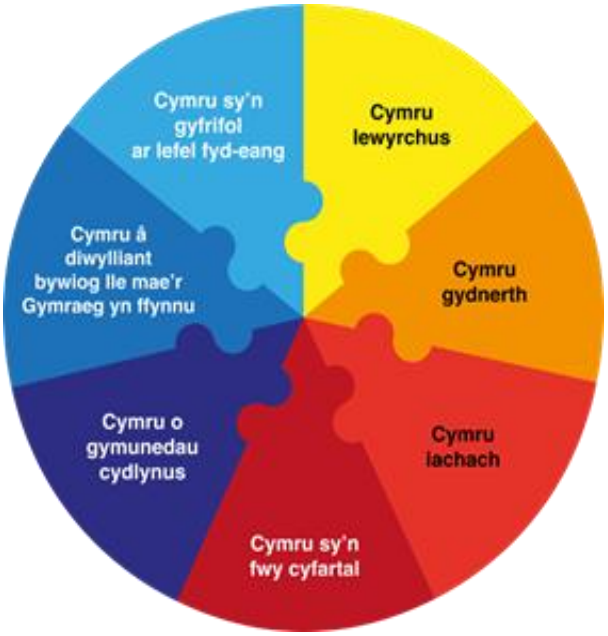
Yn ystod 2019-20, mae'r Bwrdd Iechyd wedi sefydlu pum rhaglen trawsnewid digidol i gyflawni newid a nifer o raglenni galluogi digidol hanfodol i gefnogi'r gwaith cyflawni. Mae cyflymder a graddfa'r trawsnewid digidol wedi bod yn sylweddol yn ystod y cyfnod hwn. Mae'r uchafbwyntiau wedi cynnwys:

- **Porth Cleifion Bae Abertawe -** offeryn digidol sy'n gadael i'n dinasyddion weld eu cofnodion gofal eu hunain, gan eu grymuso i gymryd mwy o gyfrifoldeb a chwarae rhan weithredol yn eu gofal;
- **Byrddau Gwyn Electronig (Signal)** – byrddau digidol sy'n disodli'r byrddau gwyn traddodiadol ar y wardiau, er mwyn sicrhau bod gwybodaeth fyw ar gael ar gyfer pob claf yn ein hysbytai;

- **Staff cymunedol -** mae gan ein holl staff cymunedol ddefnydd o iPad i'w helpu i weithio'n fwy effeithlon a chael mwy o amser i gleifion;;
- **Moderneiddio Cofnodion Iechyd -** cyflwyno tagiau electronig ar gofnodion papur cleifion. Mae hyn wedi gwella effeithiolrwydd ac effeithlonrwydd cofnodion papur wrth i ni drosglwyddo o'r rhain i gofnodion electronig;
- **Galluogi gwybodaeth busnes a dadansoddi busnes** – cyflymu'r defnydd o fyrddau dadansoddi a byrddau gwybodaeth busnes ar draws y sefydliad i gefnogi penderfyniadau sy'n seiliedig ar dystiolaeth.

Ein Dull o Weithredu Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol

Mae'n ofyniad statudol fod y Bwrdd Iechyd yn cyhoeddi ei amcanion llesiant. Rhaid iddo nodi'n glir ei amcanion llesiant a'r camau sy'n cael eu cymryd i'w cyflawni, yn cynnwys sut mae'r pum ffordd o weithio a'r saith nod llesiant cenedlaethol wedi'u defnyddio i lywio'r broses o bennu'r amcanion a'r camau ar gyfer eu cyflawni. Cytunodd y Bwrdd ar ei amcanion llesiant terfynol drwy gymeradwyo'r strategaeth sefydliadol ym mis Tachwedd 2018.

Dyma'r amcanion:

- *Rhoi'r dechrau gorau mewn bywyd i bob plentyn;*
- *Cysylltu cymunedau â gwasanaethau a chyfleusterau;*
- *Cynnal iechyd, annibyniaeth a chydnerthedd cymunedau o unigolion, cymunedau a theuluoedd.*

Ym mis Mai 2019, cynhaliwyd sesiwn datblygu gan y Bwrdd i ystyried sut y gallai'r sefydliad wreiddio'r egwyddor datblygu cynaliadwy ac egwyddorion y Ddeddf yn ei feddylfryd a'i weithredoedd drwy bopeth y mae'r sefydliad yn ei wneud. Rhoddodd hyn y cyfle i'r Bwrdd Iechyd ddangos peth o'r gwaith da sydd gennym ar y gweill, er enghraifft, o ran seilwaith gwyrdd, caffael a'r blynyddoedd cynnar.

Roedd Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol yn bresennol a rhoddodd rai heriau i'r sefydliad, gan ei gwneud yn glir hefyd fod angen i gyrff cyhoeddus ddangos yn eglur bod y pum ffordd o weithio yn cael eu hintegreiddio yn ein prosesau busnes a'u bod yn gydnaws ag amcanion llesiant penodol, a gaiff eu mapio i amcanion y Ddeddf. Nododd y Comisiynydd fod angen i'r Bwrdd Iechyd ymrwymo i 'fod yn berchen ar ei uchelgais' wrth gyflawni ein hamcanion llesiant a gwneud y pum ffordd o weithio'n rhan annatod o'r sefydliad.

Dyma rywfaint o'r cynnydd hyd yn hyn:

Maes Gwasanaeth	**Cynnydd yn erbyn yr Egwyddor Datblygu Cynaliadwy**
Caffael	- Mae pob aelod o staff caffael rheng flaen wedi derbyn hyfforddiant ar gaffael cynaliadwy; - Mae gwasanaethau caffael wedi creu porth caffael cynaliadwy y mae gan gyflenwyr, cwsmeriaid a staff fynediad agored ato; - Mae templedi ESPD (Dogfen Gaffael Sengl Ewropeaidd) ar gyfer asesu cyflenwyr wedi eu diweddaru i gynnwys cwestiynau ar y Ddeddf; - Mae caffael cynaliadwy, gan gynnwys y Ddeddf, yn cael ei drafod ym mhob cyfarfod gyda chyflenwyr fel rhan o'r templed safonol ar gyfer y cyfarfodydd hyn.
Profiadau Niweidiol yn Ystod Plentyndod	- Mae ymwelwyr iechyd wedi cael hyfforddiant; - Cynhelir rhaglen beilot yn Abertawe; - Yn gweithio'n uniongyrchol gyda chydweithwyr ar hyn o bryd i sefydlu hyfforddiant cenedlaethol pwrpasol ar gyfer nyrsys ysgol.
Cymunedau Diogel a Chydnerth	- Gweithio gyda chymunedau mewn cymdogaeth i ‘adeiladu ar yr hyn sy’n gryf, yn hytrach nag ar yr hyn sydd o’i le”. - Cynhelir rhaglen beilot mewn dwy ardal yng Nghastell-nedd Port Talbot: • Llansawel a Melyn • Dyffryn Aman Uchaf (Cwmllynfell, Rhiwfawr, Gwaun Cae Gurwen a Brynaman)
Twf Gwyrdd	- Mae'r Bwrdd Iechyd yn defnyddio ei amgylchedd i wella iechyd corfforol a meddyliol. Mae potensial digyffwrdd i gysylltu'r mannau gwyrdd â'r cydweithio sy'n digwydd gyda Gardd Fotaneg Genedlaethol Cymru, Cyfoeth Naturiol Cymru a Phrifysgol Abertawe mewn perthynas â gofal sylfaenol, gofal cymdeithasol a datblygu cymunedol, er mwyn hybu iechyd drwy gynyddu'r mynediad at natur; - Parhau i blannu blodau gwyllt i hyrwyddo pryfed peillio a chynyddu'r defnydd o rywogaethau cynhenid; - Cais llwyddiannus am arian gan Gymunedau Gwledig Llywodraeth Cymru - Rhaglen Datblygu Gwledig 2014-20 am "Gymru Fioffilig", i ddatblygu 40 o safleoedd o fewn yr ystâd fel pwyntiau ar gyfer prosiectau cymunedol a ddatblygir ar y cyd.
Gweithio mewn Partneriaeth	- Mae'r Bwrdd Iechyd yn aelod allweddol o Fwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gorllewin Morgannwg, Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Abertawe, Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Castell-nedd Port Talbot a rhaglen ARCH;

Maes Gwasanaeth	Cynnydd yn erbyn yr Egwyddor Datblygu Cynaliadwy
	- Er mwyn cael mwy o gysondeb o fewn y Bwrdd Iechyd, mae amcanion llesiant y cynlluniau hyn wedi'u mapio i amcanion llesiant y Bwrdd Iechyd; - Mae'n rhaid i bob un o'r prosiectau o fewn rhaglen Gorllewin Morgannwg ddangos sut y maent yn sicrhau bod y pum ffordd o weithio yn cael eu cyflawni.

Strategaeth Sefydliadol, Cynllun Gwasanaethau Clinigol a'r Rhaglen Trawsnewid

❖ Strategaeth Sefydliadol

Yn ystod 2018-19, datblygodd a chymeradwyodd y Bwrdd Iechyd strategaeth sefydliadol, sef ***Iechyd Gwell, Gofal Gwell, Bywydau Gwell***, ynghyd â diweddariad o'r cynllun gwasanaethau clinigol.

Mae'r strategaeth sefydliadol yn disgrifio'r uchelgeisiau a'r cyfleoedd i'r Bwrdd Iechyd ar gyfer 2019-20 a thu hwnt er mwyn:

- Chwarae rhan lawn yn yr economi iechyd leol a rhanbarthol;
- Cynyddu'r ffocws ar wella iechyd a lles y boblogaeth;
- Integreiddio gwasanaethau â phartneriaid yn y cymunedau;
- Sicrhau cynaliadwyedd a sicrhau y cyflawnir gofal o ansawdd uchel yn gyson;
- Cefnogi gwell iechyd a lles drwy fynd ati i hyrwyddo a grymuso pobl i fyw'n dda mewn cymunedau cydnerth;
- Darparu gwell gofal drwy wasanaethau iechyd a gofal rhagorol gan gyflawni'r canlyniadau sydd bwysicaf i bobl.

❖ Cynllun Gwasanaethau Clinigol

Y Cynllun Gwasanaethau Clinigol yw'r rhaglen bum mlynedd i drawsnewid y gwasanaethau iechyd a gofal ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe. Cynhaliwyd y broses ddatblygu drwy gydol 2018 dan arweiniad clinigwyr, gyda chefnogaeth ein staff a'n partneriaid, a chafodd ei chymeradwyo gan y Bwrdd ym mis Ionawr 2019.

Mae'n disgrifio sut y caiff gwasanaethau lles, sylfaenol a chymunedol eu trawsnewid i fod yn sail ar gyfer newid sylweddol mewn gwasanaethau yn y prif ysbytai, gan eu galluogi i neilltuo eu harbenigeddau i ddiwallu anghenion y rhai y mae angen eu gofal arnynt fwyaf, yn enwedig y rhai eiddil, yr henoed a'r rhai sy'n ddifrifol wael.

Er mwyn cyflawni'r blaenoriaethau a nodwyd yn y ddwy ddogfen, sefydlodd y Bwrdd Iechyd bortffolio trawsnewid a strwythur llywodraethu, gan gynnwys *Bwrdd Trawsnewid ar gyfer Iechyd Gwell, Gofal Gwell, Bywydau Gwell* a *Bwrdd y Cynllun Gwasanaethau Clinigol* i gynllunio a rheoli trefniadau ar gyfer y canlynol:

- Cynllun Gwasanaethau Clinigol;
- Galluogi rhaglenni fel moderneiddio digidol a model gweithredu'r Bwrdd Iechyd;
- Byrddau Gwella;
- Gweithio'n Rhanbarthol.

❖ Rhaglen Trawsnewid

Sefydlwyd y bwrdd trawsnewid yn ffurfiol ym Mai 2019. Mae'n cyfarfod bob mis ac yn cynnwys holl aelodau'r Bwrdd Gweithredol ynghyd â nifer fach o arweinwyr rhaglenni. Caiff ei gadeirio gan y Prif Weithredwr, a derbynnir adroddiad cryno gan yr Uwch Dîm Arwain yn rheolaidd i roi'r wybodaeth ddiweddaraf am gynnydd ehangach ac i sicrhau cysylltiadau â threfniadau cynllunio ar y cyd drwy'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol.

Yn dilyn integreiddio Swyddfa Rheoli'r Rhaglen, Gofal Iechyd sy'n Seiliedig ar Werth a'r Tîm Gwella ym mis Mehefin 2019, mae'r gwaith wedi canolbwyntio ar ddatblygu dull a methodoleg integredig ar gyfer trawsnewid o fewn Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe. Bydd y dull yn pennu:

- Y dull o wella – sut mae'r sefydliad yn datblygu'r sgiliau, y meddylfryd a'r offer cywir yn systematig er mwyn gwneud gwelliant parhaus yn rhan annatod o'r Bwrdd a sut rydym yn sicrhau bod ein hadnoddau arbenigol yn cyd-fynd â nodau a blaenoriaethau cyffredinol y sefydliad, yn cynnwys ein blaenoriaethau ansawdd;
- Y dull o reoli rhaglenni a prosiectau - sefydlwyd dull safonedig o reoli prosiectau yn ystod 2019 ac erbyn hyn mae tua 50 o reolwyr yn y sefydliad wedi derbyn hyfforddiant PRINCE2. Mae'r prif ffocws bellach ar ddatblygu'r dull o reoli buddion fel bod dull unedig o asesu, nodi, olrhain a gwireddu buddion ar draws meysydd ariannol ac anariannol.
- Mae gwaith gofal iechyd sy'n seiliedig ar werth wedi cyflymu ers Mehefin 2019 ac mae'r rhaglen waith bellach yn gwbl gydnaws â'r cyfeiriad strategol cenedlaethol. Wrth gysoni'r adnoddau o fewn y tîm Trawsnewid, mae'r ffocws bellach ar ddatblygu dull gweithredu integredig fel bod synergedd rhwng y dull gwella a'r gwaith sy'n cael ei wneud mewn perthynas â gwerth. I gefnogi'r cam cynllunio, cynhaliwyd digwyddiad gwella lleol ar 21 Tachwedd 2019. Daeth 49 o hyrwyddwyr gwella ar draws y sefydliad at ei gilydd i ganolbwyntio ar ddatblygu sgiliau a llunio 'Ffordd y Bae'. Mae canlyniadau'r gweithdy'n cael eu crynhoi ac rydym yn trafod cynnal sesiwn ddatblygu arall ar gyfer y Bwrdd er mwyn rhannu'r cynlluniau arfaethedig ar gyfer 'Ffordd y Bae' a chanolbwyntio ar wella.

Rheoli Risgiau

Mae'r fframwaith rheoli risgiau yn pennu'r ffordd y caiff risgiau eu nodi, eu gwerthuso a'u rheoli. Caiff y gwaith o gyflawni'r fframwaith ei oruchwylio gan y Pwyllgor Archwilio, ac mae gan swyddogion gweithredol ac uwch reolwyr gyfrifoldebau dirprwyedig penodol.

Darperir mwy o fanylion yn yr adroddiad llywodraethu blynyddol, ond cafwyd risgiau allweddol a effeithiodd ar y broses o gyflawni perfformiad o fewn y Bwrdd Iechyd. Roedd y rhain yn cynnwys:

- **Coronafeirws**

Y risg fwyaf y mae'r Bwrdd Iechyd yn ei hwynebu ar hyn o bryd yw pandemig Covid-19, a ddechreuodd effeithio ar allu'r sefydliad i weithredu 'busnes fel arfer'.

Sefydlwyd strwythur trefn reoli aur yn gyflym i reoli ymateb y Bwrdd Iechyd a rhoddwyd y gorau i'r holl wasanaethau nad ydynt yn rhai brys, fel cleifion allanol a llawdriniaethau dewisol. Mae'r angen i gynllunio ac ymateb i bandemig Covid-19 wedi cael effaith sylweddol ar y sefydliad, y GIG yn ehangach a chymdeithas yn gyffredinol. Roedd angen ymateb dynamig ac mae hynny wedi cyflwyno nifer o gyfleoedd yn ogystal â risgiau. Bydd yr angen i ymateb i'r pandemig a dod drosto'n parhau drwy gydol 2020-21 a thu hwnt, o ran y sefydliad a'r gymdeithas ehangach. Bydd angen i fframwaith llywodraethu'r sefydliad ystyried yr angen hwn ac ymateb iddo. Cafodd y pandemig effaith sylweddol ar allu'r Bwrdd Iechyd i weithredu 'fel arfer' ac adlewyrchir hyn yn y data perfformiad ar gyfer chwarter olaf y flwyddyn.

- **Gofal Heb ei Drefnu**

Profodd y Bwrdd Iechyd lefelau digynsail o bwysau o ran gofal heb ei drefnu drwy gydol y flwyddyn. Golygai hyn fod angen canslo triniaethau gofal wedi'u cynllunio er mwyn ymdrin â'r achosion brys. Felly, nid yn unig yr oedd yn heriol cyflawni'r targedau ar gyfer gofal heb ei drefnu, ond ni allai'r Bwrdd Iechyd gyflawni chwaith o ran gofal wedi'i gynllunio.

- **Newidiadau i Bensiynau**

Oherwydd newidiadau a wnaed i bensiynau gan Gyllid a Thollau EM, ni allai'r gwasanaeth anesthetig weithio'n hyblyg mwyach, gyda nifer o feddygon ymgynghorol yn lleihau nifer eu sesiynau i'r lleiafswm, ac effeithiodd hyn ar nifer yr achosion o ofal wedi'i gynllunio.

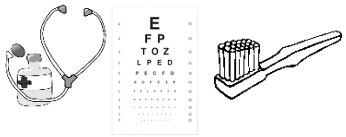
- **Sefyllfa Ariannol**

Dechreuodd y Bwrdd Iechyd y flwyddyn gan ragweld y byddai'r gyllideb yn cael ei mantoli, ond oherwydd pwysau gweithredol, annarbodion maint yn dilyn newid ffin Pen-y-bont ar Ogwr, a chynnydd mewn costau gofal iechyd parhaus, cafwyd diffyg o £16.3m ar ddiwedd y flwyddyn.

- **Capasiti'r Gweithlu**

Oherwydd yr heriau wrth recriwtio, mae'r Bwrdd Iechyd yn gweithredu gyda nifer o swyddi gwag, sydd wedi cynyddu ei ddibyniaeth ar staff asiantaeth a staff banc.

Gofal Sylfaenol

393,602 o gofrestriadau ym mhractisau meddygon teulu BIPBA

Mae **88%** o bractisau meddygon teulu'n cynnig apwyntiadau dyddiol rhwng 17:00 a 18:30

17,828 o gleifion wedi derbyn gofal gan Archwiliadau Iechyd Llygaid Cymru (EHEW)

(Ebr-19 hyd Chwef-20)

278,608 o gleifion deintyddol y GIG wedi eu trin

(cyfanswm o 2 flynedd hyd at Fedi-19)

Gofal Heb ei Drefnu

180,302 o dderbyniadau newydd i adrannau Damweiniau ac Achosion Brys

25,648 o ambiwlansys yn cyrraedd

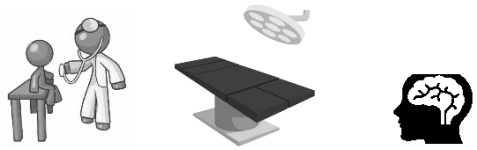
70,924 o dderbyniadau brys

537 o dderbyniadau yn sgil strôc

(Ebr-19 hyd Chwef -20)

3,557 o achosion o drawma

Gofal wedi'i Gynllunio

232,338 o atgyfeiriadau am apwyntiadau ar gyfer cleifion allanol newydd

15790 o atgyfeiriadau brys yn sgil amheuaeth o ganser

171,039 o bresenoldebau gan gleifion allanol newydd a **341,039** o ymweliadau dilynol

3,706 o bresenoldebau iechyd meddwl newydd a **19,029** o ymweliadau dilynol

16,601 o apwyntiadau cleifion allanol a gollwyd (heb ddod i'r apwyntiadau)

28,179 - cyfanswm y llawdriniaethau a wnaed

11,905 o lawdriniaethau wedi'u canslo

2,468 o gleifion canser newydd eu diagnosio a gafodd driniaeth

Dadansoddi Perfformiad

Mae'r adran sy'n dilyn yn rhoi crynodeb o berfformiad y Bwrdd Iechyd yn 2019-20.

Mae Fframwaith Canlyniadau a Chyflawni Llywodraeth Cymru ar gyfer y GIG yn canolbwyntio ar wella iechyd a lles pobl Cymru drwy nodi canlyniadau a dangosyddion allweddol ar gyfer y boblogaeth o dan y saith maes canlynol:

- Cadw'n Iach
- Gofal Diogel
- Gofal Unigol
- Ein Staff a'n Hadnoddau
- Gofal Amserol
- Gofal Effeithiol
- Gofal gydag Urddas

Yn yr adran sy'n dilyn, rydym yn nodi sut rydym wedi perfformio yn erbyn y mesurau hyn gan Lywodraeth Cymru. Rydym yn gweithio ar sail 'cerdyn sgorio cytbwys' sy'n rhoi gwybodaeth i ni am y ffordd rydym yn perfformio dros y flwyddyn ac yn asesu a yw ein perfformiad wedi gwella, wedi dirywio neu wedi aros yr un fath yn ystod y cyfnod hwnnw.

Yn draddodiadol, mae'r perfformiad yn erbyn y mesurau o fewn y fframwaith yn cael eu hasesu ar sail blwyddyn ariannol h.y. 1 Ebrill hyd 31 Mawrth. Mae hyn yn golygu cysondeb o ran y cyfnodau adrodd ar gyfer data ariannol ac ar gyfer data perfformiad yng nghyfrifon blynyddol y GIG. Fodd bynnag, ar gyfer adroddiad blynyddol 2019-20 cytunodd pob Bwrdd Iechyd ar ddull cyson o gael asesiad gan Lywodraeth Cymru yn seiliedig ar naw mis o ddata (Ebrill i Ragfyr 2019). Roedd hyn yn sgil y rhesymau canlynol:

- O Ebrill 2019 trosglwyddwyd y cyfrifoldeb am boblogaeth Pen-y-bont ar Ogwr o Fwrdd Iechyd Prifysgol Abertawe Bro Morgannwg i Fwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf. Felly crewyd dau sefydliad newydd yn 2019-20, sef Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe a Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg. Ar gyfer y cyfnod cyn mis Ebrill 2019, pan ddigwyddodd y trosglwyddo, ni cheir data wedi'i ddadgyfuno ar gyfer y ddau sefydliad, felly dim ond data o 1 Ebrill 2019 y gellir ei ddefnyddio. Er cysondeb, cytunodd holl Fyrddau Iechyd Cymru y byddent yn mabwysiadu'r un dull, gan adrodd o Ebrill 2019.
- Cyflwynodd pandemig Covid-19 nifer o heriau i'r sefydliad a nodir y rhain yn y datgeliadau canlynol a wneir yn yr adroddiad ar berfformiad a'r cerdyn sgorio. Ar gyfer tri chwarter cyntaf 2019-20 yn unig y cyflwynwyd data perfformiad cyflawn ar gyfer y sefydliad. Cafodd y chwarter arall (Ionawr 2020 i Fawrth 2020) ei effeithio gan y pandemig ac am i fonitro perfformiad gael ei atal dros dro ganol mis Mawrth. Aseswyd tueddiadau perfformio gan ddefnyddio'r cyfnod Ebrill 2019 i Ragfyr 2019. Dim ond y mesurau hynny sydd â tharged misol/chwarterol absoliwt ar gyfer mis Rhagfyr 2019 neu drydydd chwarter 2019-20 sydd wedi'u cynnwys yn y golofn 'targedau a gyflawnwyd' ar y cerdyn sgorio. Mae'r sefydliad

wedi darparu gwybodaeth reoli a naratif lleol ar y ddarpariaeth a'r cyflawniadau drwy gydol chwarter olaf 2019/20 yn absenoldeb data perfformiad swyddogol.

Yn ogystal, mae nifer o fesurau o fewn y fframwaith yn seiliedig ar gymariaethau neu dueddiadau blynyddol ac, yn sgil absenoldeb data wedi'i ddadgyfuno, ni allai Llywodraeth Cymru asesu perfformiad y Bwrdd Iechyd ar gyfer nifer o fesurau. Mae'r rhain yn cynnwys heintiau sy'n cael eu dal wrth gael gofal iechyd, brechiadau rhag y ffliw, oriau agor practisau meddygon teulu, archwiliad o gywirdeb codio clinigol, derbyniadau i'r ysbyty yn sgil hunan-niwed, a menywod beichiog yn rhoi'r gorau i ysmygu. Lle y bo'n bosibl, mae cyfeiriadau at y mesurau hyn wedi'u cynnwys yn yr adrannau naratif sy'n dilyn.

Mae'r tabl isod yn rhoi crynodeb Llywodraeth Cymru o berfformiad y Bwrdd Iechyd yn erbyn y mesurau yn y fframwaith ar gyfer 2019-20. Mae 93 o fesurau yn y fframwaith, ond dim ond 24 o fesurau sydd wedi'u cynnwys yn y dadansoddiad uchod o'r tueddiadau, ac 13 yn y targedau a gyflawnwyd.

Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe	Perfformiad wedi gwella	Perfformiad yn gyson	Perfformiad wedi dirywio	Crynodeb o berfformiad	Targedau a gyflawnwyd*
CADW'N IACH: Mae pobl yng Nghymru yn cael yr wybodaeth a'r cymorth i reoli eu hiechyd corfforol a'u hiechyd meddwl eu hunain	3 mesur	0 mesur	1 mesur	↑	1 mesur
GOFAL DIOGEL: Caiff pobl yng Nghymru eu hamddiffyn rhag niwed a chânt gefnogaeth i amddiffyn eu hunain rhag niwed hysbys	3 mesur	1 mesur	4 mesur	↓	
GOFAL UNIGOL: Caiff pobl yng Nghymru eu trin fel unigolion sydd â'u hanghenion a'u cyfrifoldebau eu hunain	2 fesur	1 mesur	2 fesur	→	2 fesur
EIN STAFF A'N HADNODDAU: Gall pobl yng Nghymru gael gwybodaeth am sut y darperir adnoddau ar gyfer y GIG a sut i wneud defnydd gofalus ohonynt	4 mesur	0 mesur	1 mesur	↑	
GOFAL AMSEROL: Caiff pobl yng Nghymru fynediad amserol at wasanaethau yn seiliedig ar angen clinigol ac maent yn cymryd rhan weithredol mewn penderfyniadau ynghylch eu gofal	8 mesur	2 mesur	13 mesur	↓	7 mesur
GOFAL EFFEITHIOL: Mae pobl yng Nghymru yn cael y gofal a'r cymorth cywir mor lleol â phosibl a chânt eu galluogi i gyfrannu at sicrhau bod y gofal hwnnw yn llwyddiannus	3 mesur	0 mesur	4 mesur	↓	2 fesur
GOFAL GYDAG URDDAS: Caiff pobl yng Nghymru eu trin ag urddas a pharch ac maent yn parchu ac yn trin eraill yn yr un modd	1 mesur	0 mesur	0 mesur	↑	1 mesur
Nodyn: *Mae'r cerdyn sgorio hwn ar gyfer Ebrill i Ragfyr 2019.*	**CRYNODEB**	**24 mesur**	**4 mesur**	**25 mesur**	↓	**13 mesur**

* Perthnasol i'r mesurau hynny sydd â tharged misol/chwarterol absoliwt ar gyfer Rhagfyr 2019/chwarter 3 2019/20.

Mae gweddill yr adran hon yn rhoi crynodeb o berfformiad ar gyfer pob un o'r meysydd o fewn y fframwaith ac amlinellir manylion a dadansoddiad pellach o berfformiad ar gyfer nifer o fesurau ansawdd a mesurau mynediad allweddol. Os ydynt ar gael, mae data perfformiad hyd at fis Mawrth 2020 wedi'u cynnwys yn ychwanegol at y tablau cryno a ddarparwyd gan Lywodraeth Cymru, sy'n adrodd hyd at Ragfyr 2019 yn unig.

Blaenoriaethau ar gyfer Ymyrraeth wedi'i Thargedu
Cafodd y Bwrdd Iechyd ei osod ar lefel Ymyrraeth wedi'i Thargedu gan Lywodraeth Cymru yn 2016 fel rhan o drefniadau dwysáu ac ymyrryd GIG Cymru. Mae'r tabl canlynol yn amlygu'r mesurau perfformiad y barnodd Llywodraeth Cymru bod angen eu gwella'n sylweddol (yn ychwanegol at gyllid, a drafodir mewn rhagor o fanylder yn ddiweddarach yn yr adroddiad hwn).

Mae'r Bwrdd Iechyd yn parhau i ganolbwyntio'n gryf ar y blaenoriaethau ar gyfer ymyrraeth wedi'i thargedu, drwy adroddiadau perfformiad rheolaidd a thrwy reoli perfformiad strwythuredig. Roedd pob un o'r blaenoriaethau sydd wedi'u targedu yn greiddiol i gynllun blynyddol y Bwrdd Iechyd yn 2019-20 ac maent yn parhau'n elfennau allweddol yng nghynllun blynyddol 2020-21.

Mae rhagor o fanylion am y blaenoriaethau ar gyfer ymyrraeth wedi'i thargedu wedi'u cynnwys yn nes ymlaen yn yr adran hon o'r adroddiad.

			Quarter 1			Quarter 2			Quarter 3			Quarter 4		
			Apr-19	May-19	Jun-19	Jul-19	Aug-19	Sep-19	Oct-19	Nov-19	Dec-19	Jan-20	Feb-20	Mar-20
Unscheduled Care	4 hour A&E waits	Actual	74.5%	75.9%	75.0%	74.5%	74.3%	71.4%	71.0%	73.2%	70.9%	71.6%	74.1%	72.8%
		Profile	*77.1%*	*80.0%*	*81.9%*	*83.8%*	*84.6%*	*85.5%*	*72.4%*	*74.5%*	*77.3%*	*78.4%*	*80.2%*	*80.4%*
	12 hour A&E waits	Actual	653	602	644	642	740	939	890	927	1,018	1,038	783	557
		Profile	*484*	*374*	*273*	*283*	*266*	*238*	*799*	*693*	*656*	*612*	*444*	*297*
	1 hour ambulance handover	Actual	732	647	721	594	632	778	827	821	868	848	704	462
		Profile	*320*	*233*	*201*	*220*	*193*	*200*	*673*	*634*	*508*	*451*	*388*	*291*
Stroke	Direct admission within 4 hours	Actual	62.0%	54.5%	57.0%	56.8%	41.8%	28.6%	55.1%	55.1%	39.0%	23.5%	61.8%	*March 2020 data not avaialble*
		Profile	*76%*	*77%*	*78%*	*78%*	*79%*	*80%*	*80%*	*81%*	*82%*	*82%*	*83%*	
	CT scan within 1 hour	Actual	*62%*	*56%*	*52%*	*59%*	*48%*	*42%*	*47%*	*49%*	*44%*	*43%*	*38%*	
		Profile	*47%*	*52%*	*50%*	*53%*	*51%*	*58%*	*53%*	*58%*	*55%*	*58%*	*56%*	
	Assessed by Stroke Specialist within 24 hours	Actual	96%	93%	100%	98%	95%	95%	94%	98%	100%	90%	97%	
		Profile	*87%*	*89%*	*92%*	*89%*	*91%*	*94%*	*91%*	*93%*	*96%*	*93%*	*95%*	
	Thrombolysis door to needle within 45 minutes	Actual	*27%*	*17%*	*0%*	*40%*	*27%*	*0%*	*0%*	*0%*	*20%*	*0%*	*0%*	
		Profile	*20%*	*25%*	*25%*	*30%*	*30%*	*30%*	*35%*	*35%*	*35%*	*40%*	*40%*	
	Patients receiving the required minutes for Speech and Language Therapy	Actual	*57%*	*47%*	*41%*	*48%*	*48%*	*50%*	*49%*	*45%*	*38%*	*33%*	*28%*	
		Profile												
Planned care	Outpatients waiting more than 26 weeks	Actual	*236*	*323*	*297*	*479*	*925*	*1,039*	*1,152*	*1,120*	*1,305*	*1,453*	*1,306*	*2,055*
		Profile	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
	Treatment waits over 36 weeks	Actual	*1,976*	*2,104*	*2,318*	*2,690*	*3,263*	*3,565*	*4,256*	*4,587*	*5,141*	*5,623*	*5,729*	*6,509*
		Profile	*1,970*	*1,894*	*1,904*	*1,856*	*1,763*	*1,686*	*1,450*	*1,393*	*1,435*	*1,247*	*1,061*	*938*
	Diagnostic waits over 8 weeks	Actual	*401*	*401*	*295*	*261*	*344*	*294*	*223*	*226*	*569*	*628*	*424*	*1,407*
		Profile	*480*	*400*	*390*	*370*	*330*	*250*	*180*	*150*	*130*	*100*	*50*	*0*
	Therapy waits over 14 weeks	Actual	*0*	*0*	*0*	*0*	*1*	*0*	*1*	*0*	*0*	*0*	*1*	*51*
		Profile	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Cancer	NUSC patients starting treatment in 31 days	Actual	91%	91%	94%	91%	93%	91%	98%	95%	92%	99%	93%	87%
		Profile	*98%*	*98%*	*98%*	*98%*	*98%*	*98%*	*98%*	*98%*	*98%*	*98%*	*98%*	*98%*
	USC patients starting treatment in 62 days	Actual	87%	80%	81%	76%	84%	86%	84%	86%	92%	86%	78%	73%
		Profile	*91%*	*94%*	*93%*	*96%*	*96%*	*94%*	*94%*	*94%*	*95%*	*95%*	*95%*	*89%*
Healthcare Acquired Infections	Number of healthcare acquired C.difficile cases	Actual	3	11	10	13	10	10	19	17	11	11	15	8
		Profile	17	12	12	15	12	9	12	12	12	13	14	11
	Number of healthcare acquired S.Aureus Bacteraemia cases	Actual	14	11	11	17	7	8	13	11	11	13	8	9
		Profile	11	14	12	13	12	11	11	15	15	10	16	11
	Number of healthcare acquired E.Coli Bacteraemia cases	Actual	27	22	29	35	22	23	25	15	32	33	31	23
		Profile	41	36	37	40	38	39	40	32	34	40	36	39

CADW'N IACH -

Mae pobl yng Nghymru yn cael yr wybodaeth a'r cymorth i reoli eu hiechyd corfforol a'u hiechyd meddwl eu hunain

Mae'r mesurau yn yr adran hon yn canolbwyntio ar atal ac ar y camau y mae'r Bwrdd Iechyd yn eu cymryd i gynorthwyo pobl i reoli eu hiechyd eu hunain.

Yn y crynodeb canlynol o berfformiad y Bwrdd Iechyd yn y maes hwn, dim ond ar gyfer y ddau fesur sy'n ymwneud ag imiwneiddio plant y darparwyd dangosyddion mewn perthynas â chyrraedd y targedau, oherwydd ar adeg ysgrifennu'r adroddiad hwn, nid oedd data cyflawn ar gyfer y ddau fesur arall. Fodd bynnag, mae'r duedd ar gyfer y ddau fesur, yn seiliedig ar dri chwarter y flwyddyn, yn dangos tuedd sy'n gwella.

	Tueddiadau 3 chwarter			
	C1 2019/20	C2 2019/20	C3 2019/20	Tuedd
Canran y plant sydd wedi cael dau ddos o'r brechlyn MMR erbyn iddynt gael eu pen-blwydd yn 5 oed	92.5%	92.6%	91.5%	↓
Canran y plant sydd wedi cael tri dos o'r brechlyn '6 mewn 1' chwefalent erbyn iddynt gael eu pen-blwydd yn 1 oed	95.6%	95.7%	96.0%	↑
Canran y plant sy'n 10 diwrnod oed o fewn y cyfnod adrodd sydd wedi manteisio ar elfen cyswllt ymwelydd iechyd 10-14 diwrnod o Raglen Plant Iach Cymru	83.8%	91.8%	90.4%	↑
Cyfradd Ewropeaidd wedi'i safoni yn ôl oedran nifer derbyniadau i'r ysbyty oherwydd alcohol ar gyfer unigolion sy'n byw yng Nghymru*	451.0	438.1	405.8	↑

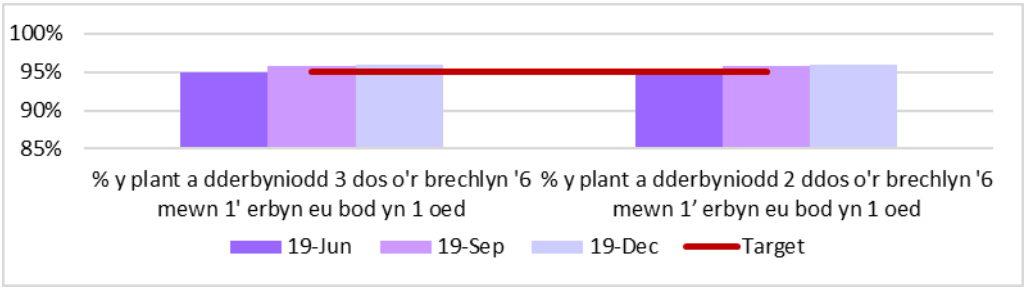
*Cymerwyd o ddata APC diweddaraf mis Ebrill

Cyflawni cydymffurfiaeth targed

Heb gyflawni cydymffurfiaeth targed

Imiwneiddio Plant

Gwnaed cynnydd da drwy gydol y flwyddyn i gynyddu cyfraddau imiwneiddio plant. Rhwng Ebrill 2019 a Rhagfyr 2019, derbyniodd 2,690 (96%) o blant dri dos o'r brechlyn 'chwech mewn un' erbyn eu bod yn flwydd oed. Cafodd 2,867 (92%) o blant ddau ddos o frechlyn MMR (y frech goch, clwy'r pennau a rwbela) erbyn eu bod yn bump oed. Cyflawnodd y Bwrdd Iechyd y targed o 95% ar gyfer MMR i blant pum mlwydd oed ond methodd â chyrraedd y 95% ar gyfer y brechlyn 'chwech mewn un' ar gyfer plant blwydd oed.

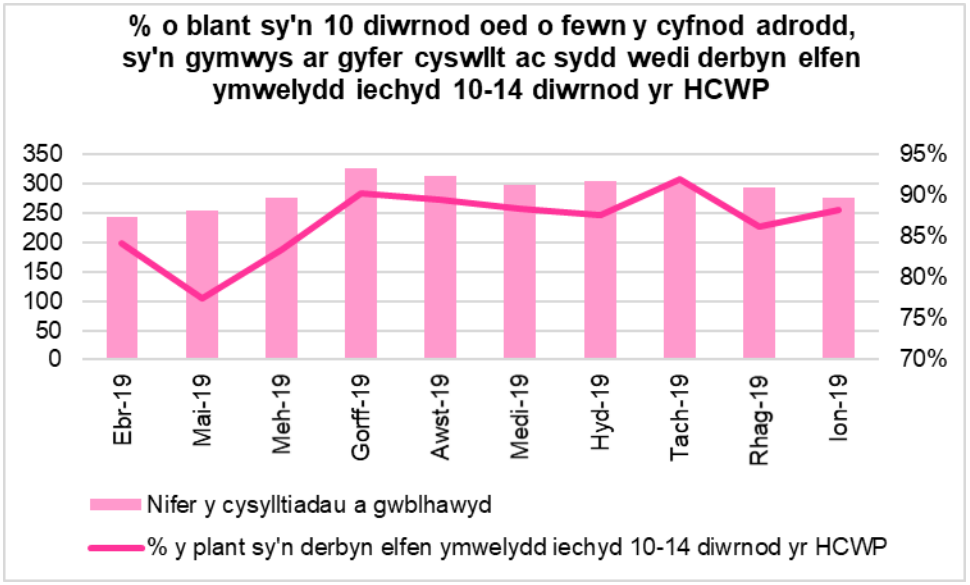
Mae'r targed cenedlaethol o 95% yn bwysig er mwyn gallu cyflawni imiwnedd torfol. Er mwyn gwella'r niferoedd dros y 12 mis nesaf, bydd gweithwyr iechyd proffesiynol (meddygon teulu, ymwelwyr iechyd, nyrsys ysgol a nyrsys practis) yn parhau i wirio'r statws imiwneiddio ym mhob cyswllt a geir, a bydd rhestri aros/clinigau a ganslwyd hefyd yn cael eu monitro'n agos gan y tîm gofal sylfaenol. Yn ogystal, bydd y tîm iechyd cyhoeddus lleol yn sicrhau bod yr argymhellion a wnaed gan grŵp gorchwyl dileu'r frech goch yn cael eu gweithredu'n lleol.

CADW'N IACH

Rhaglen Plant Iach Cymru (HCWP)

Rhyddhawyd Rhaglen Plant Iach Cymru gan Lywodraeth Cymru yn 2016 ac mae'n ddull y cytunwyd arno ar gyfer Cymru gyfan i gefnogi a gwella datblygiad plant. Mae'r rhaglen yn pennu pa gysylltiadau arfaethedig y gall plant a'u teuluoedd ddisgwyl eu gweld gan ymwelwyr iechyd a gweithwyr iechyd proffesiynol eraill, o'r adeg y trosglwyddir o wasanaeth mamolaeth hyd at flynyddoedd cyntaf yr ysgol. Mae'r cysylltiadau cyffredinol hyn yn cwmpasu tri maes ymyrraeth: sgrinio; imiwneiddio; monitro a chefnogi datblygiad plant (gwyliadwriaeth).

Yr unig fesur yn y rhaglen sydd â tharged penodol yw'r un ar gyfer canran y plant 10 diwrnod oed sy'n gymwys i gael cyswllt ac sydd wedi derbyn cyswllt gan ymwelydd iechyd ar ddiwrnod 10-14, yn unol â Rhaglen Plant Iach Cymru.

Er nad oedd y set ddata gyflawn ar gyfer y flwyddyn ar gael ar adeg ysgrifennu'r adroddiad hwn, gwelwyd tuedd i wella drwy gydol 2019-20. Er mwyn cynnal hyn a'i wella ymhellach, bydd y Bwrdd Iechyd yn sicrhau y bydd yr holl fabanod nad ydynt yn derbyn eu cysylltiad ar ddiwrnod 10-14 yn cael eu hadolygu fesul mis, a bod camau adfer yn cael eu nodi. Byddwn hefyd yn sicrhau bod unrhyw fethiant i gysylltu ar ddiwrnod 10-14 yn cael ei gofnodi ar system cofnodi digwyddiadau'r Bwrdd Iechyd (DATIX); a byddwn yn adolygu'r broses casglu data er mwyn sicrhau bod y data a gyhoeddir yn gywir ac yn cael ei gyflwyno ar amser.

Mae dau fesur allweddol arall wedi'u cynnwys ym maes cadw'n iach nad ydynt wedi'u cynnwys yn asesiad Llywodraeth Cymru o berfformiad y Bwrdd Iechyd, gan nad oedd setiau data llawn ar gael ar adeg ysgrifennu'r adroddiad. Y gwasanaeth brechu rhag y ffliw a'r gwasanaeth rhoi'r gorau i ysmygu yw'r rhain.

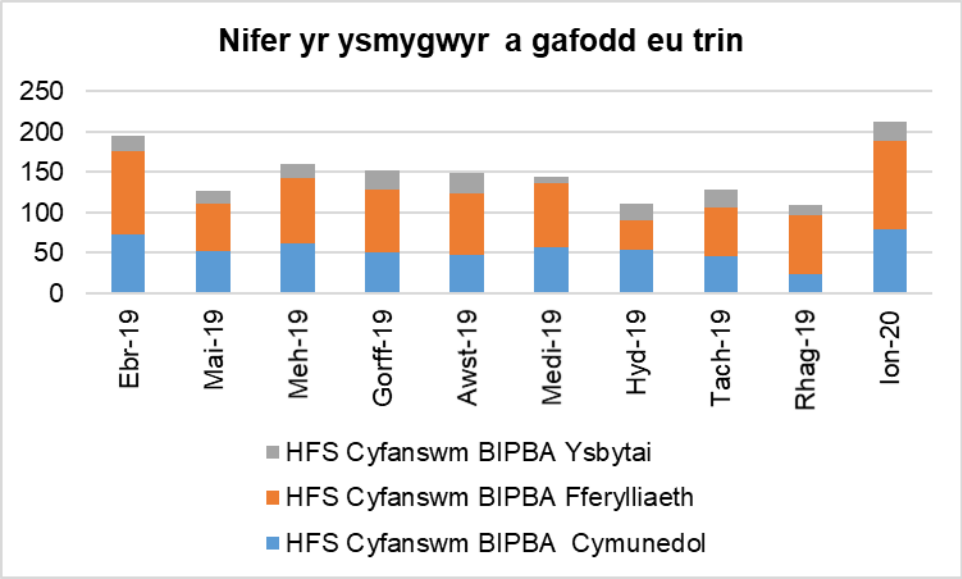
Brechu rhag y Ffliw

Nid oedd y data cyflawn ar gyfer y nifer a fanteisiodd ar frechiad rhag y ffliw ar gael ar adeg ysgrifennu'r adroddiad hwn. Fodd bynnag, mae data mewnol yn awgrymu i'r Bwrdd Iechyd ond syrthio ychydig yn brin o'r targed o 60% ar gyfer gweithwyr gofal iechyd, gan gyrraedd 59%. Mae data mewnol yn awgrymu bod y targed ar gyfer nifer y plant rhwng dwy a thair oed a gafodd eu brechu rhag y ffliw wedi'i gyflawni yn 2019-20. Fodd bynnag, ni chyflawnwyd y targedau ar gyfer pobl dros 65 oed, nac ar gyfer pobl o dan 65 mewn grwpiau risg. Mae'r niferoedd terfynol yn debygol o gael eu cyhoeddi yn haf 2020.

CADW'N IACH -

Gwasanaethau Rhoi'r Gorau i Ysmygu

Mae'r ddau fesur sy'n gysylltiedig â rhoi'r gorau i ysmygu yn ymwneud ag ysmygwyr sy'n oedolion ac sy'n gwneud ymdrech i roi'r gorau iddi drwy wasanaethau rhoi'r gorau i ysmygu (Helpa Fi i Stopio), ac yn ymwneud â'r ysmygwyr hynny y cadarnheir ar y cyd iddynt roi'r gorau i ysmygu ar ôl pedair wythnos. Er nad oes data llawn ar gael eto, dengys arwyddion cynnar y byddwn yn cyflawni'r mesur ar gyfer canran yr ysmygwyr y cadarnheir ar y cyd iddynt roi'r gorau i ymsygu ar ôl pedair wythnos, ond na fyddwn yn cyflawni'r mesur ar gyfer canran yr ysmygwyr sy'n ceisio rhoi'r gorau iddi drwy wasanaethau rhoi'r gorau i ysmygu.

Mewn partneriaeth â'r tîm Iechyd Cyhoeddus lleol, bydd y Bwrdd Iechyd yn:

- Cryfhau gwasanaethau rhoi'r gorau i ysmygu drwy ddatblygu asesiad o anghenion tybaco er mwyn llywio'r gwaith o gynllunio ar gyfer Helpa Fi i Stopio, sef y model ar gyfer gwasanaethau integredig, yn unol ag anghenion y boblogaeth;
- Gwella ymgysylltiad drwy bractisau meddygon teulu drwy ddefnyddio'r clystyrau gofal sylfaenol a chynyddu lefel y gwasanaethau a ddarperir gan fferyllfeydd cymunedol;
- Parhau i orfodi'r polisi dim ysmygu ar y safleoedd;
- Cryfhau'r llwybrau ar gyfer gwasanaethau cymunedol i famau, cleifion mewnol, ac ar gyfer cleifion sy'n derbyn triniaethau dewisol.

GOFAL DIOGEL-

Caiff pobl yng Nghymru eu hamddiffyn rhag niwed a chânt gefnogaeth i amddiffyn eu hunain rhag niwed hysbys

Mae'r mesurau yn yr adran hon yn canolbwyntio ar ddiogelwch ac ar sicrhau nad yw cleifion yn cael niwed.

Ni wnaethom gyflawni unrhyw un o'r targedau yn y maes hwn. Fodd bynnag, mae data mewnol yn awgrymu na chafwyd unrhyw ddigwyddiadau 'byth' ym mis Mawrth 2020 a bod y nifer a ddaliodd heintiau wrth dderbyn gofal iechyd wedi gwella drwy gydol y flwyddyn. Ceir mwy o fanylion am yr holl fesurau ansawdd yn yr adran hon yn y Datganiad Ansawdd Blynyddol.

	Tueddiadau 9 mis – Ariannol									
	Ebrill-19	Mai-19	Mehefin-19	Gorffennaf-19	Awst-19	Medi-19	Hydref-19	Tachwedd-19	Rhagfyr-19	Tuedd
O'r digwyddiadau difrifol y disgwylid eu sicrhau, y ganran a sicrhawyd o fewn y gyfradd amser y cytunwyd arni*	58.3%	7.7%	22.2%	47.6%	70.6%	12.5%	44.4%	57.1%	38.9%	↑
Nifer y digwyddiadau byth newydd*	0	1	1	1	1	0	1	0	1	→
Canran y cleifion mewnol a gafodd brawf sgrinio sepsis positif sydd wedi cael pob elfen o'r bwndel chwe cham sepsis ar gyfer yr awr gyntaf o fewn awr i gael y prawf sgrinio positif	0.0%	50.0%	25.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	33.3%	↓

	Tueddiadau 3 chwarter			
	C1 2019/20	C2 2019/20	C3 2019/20	Tuedd
Meintiau dyddiol cyfartalog o gyffuriau opioid fesul 1,000 o gleifion	4,450.69	4,485.51	4,409.03	↑
Nifer y cleifion 65 oed a hŷn sydd wedi cael cyffuriau antiseicotig ar bresgripsiwn	1,433	1,470	1,474	↓
Cyfanswm yr eitemau gwrthlidiol fesul 1,000 STAR-PU (uned ragnodi grŵp therapiwtig penodol sy'n gysylltiedig ag oedran	294.01	279.13	336.51	↓
Eitemau Fluoroquinolone, Cephalosporin, Clindamycin a Co-amoxiclav fesul 1,000 o gleifion	13.94	13.30	13.59	↑
Nifer y Rhybuddion a Hysbysiadau gan Datrysiadau Diogelwch Cleifion Cymru nad oeddent wedi'u sicrhau o fewn y raddfa amser y cytunwyd arni	0	1	1	↓

Sylwer: Nid yw'r data ar gyfer y mesur Argyfwng Sepsis wedi'u cynnwys gan nad yw data ar gyfer y mesur hwn yn cael eu cyflwyno gan y Bwrdd Iechyd

Cyflawni cydymffurfiaeth targed

Heb gyflawni cydymffurfiaeth targed

*Data ar 29/04/20

Mesurau Rhagnodi Cenedlaethol

Mae'r Bwrdd Iechyd wedi gwneud cynnydd sylweddol yn ystod y flwyddyn ddiwethaf i leihau'r nifer gyffredinol o wrthfiotigau ac eitemau gwrthfacterol sy'n cael eu rhagnodi. Er mwyn cadw ffocws, mae'r canlynol wedi eu rhoi yn eu lle:

- Bydd cynllun rheoli presgripsiynau ar gyfer 2020-21 yn canolbwyntio ar bresgripsiynau 4C drwy archwiliad cyn-gymhwyso ar ragnodi ceffalosborin. Bydd hyn yn adeiladu ar y llwyddiant a welwyd gyda'r archwiliad co-amoxiclav blaenorol a hefyd yn llywio'r gwaith o ddatblygu'r canllawiau ar wrthfiotigau;
- Mae Fferyllydd Gwrthficrobaidd Ymgynghorol yn ei swydd ac yn darparu cyfeiriad strategol ar gyfer y rhaglenni stiwardiaeth ar draws gofal sylfaenol ac eilaidd. Mae Fferyllydd Gwrthficrobaidd ar gyfer gofal sylfaenol hefyd yn ei swydd;
- Gwaith wedi'i dargedu, a gynlluniwyd gyda chartrefi gofal, i wella wrth samplu ac wrth ddarparu gwybodaeth glinigol i ragnodwyr mewn perthynas â rheoli heintiau'r llwybr wrinol;
- Ffocws ar yr arferion rhagnodi gorau, gydag archwiliadau ac adborth gan fferyllwyr gwrthficrobaidd yn y maes;
- Cysylltiadau ag 'Eich Meddygyniaethau, Eich Iechyd' er mwyn hyrwyddo negeseuon am wrthfiotigau i'r cyhoedd.

GOFAL DIOGEL

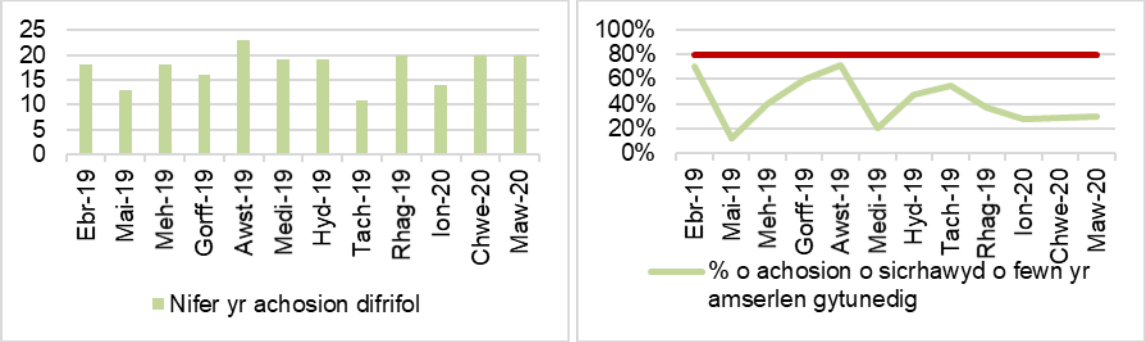
Digwyddiadau Difrifol a Digwyddiadau 'Byth'

Mae digwyddiadau 'byth' yn ddigwyddiadau difrifol sy'n ymwneud â diogelwch cleifion ac y gellir eu hatal i raddau helaeth. Ni ddylent ddigwydd os yw'r mesurau ataliol sydd ar gael wedi cael eu gweithredu. Yn ystod 2019-20, cafwyd saith o ddigwyddiadau 'byth' yn y Bwrdd Iechyd. Ymchwiliwyd i bob un o'r digwyddiadau a dysgwyd gwersi er mwyn lleihau'r risg o hyn yn digwydd eto. Isod, amlinellir enghreifftiau o'r hyn a ddysgwyd a'r hyn a fydd yn parhau i gael ei ddatblygu yn 2020-21:

- Adolygu rhestr wirio gyfredol Sefydliad Iechyd Cymru (WHO) a chydymffurfio ag archwiliadau;
- Archwiliadau bob chwe mis i asesu cydymffurfiaeth o ran defnyddio'r rhestr wirio gywir ar gyfer llawfeddygaeth safleoedd (rhestr wirio Ymgyrch 1000+ o fywydau neu debyg);
- Adolygu'r 'Safonau Diogelwch Lleol ar gyfer Triniaethau Ymyrrol' (LocSSIPs) er mwyn atal rhoi'r mewnblaniadau/prosthesis anghywir a gwneud yr echdyniadau/llawfeddygaeth anghywir;
- Adolygu arferion llywodraethu ac asesiadau risg cyn gwneud unrhyw newid i arferion.
- Cyflwyno brîff diogelwch ar ddechrau pob triniaeth ymyrrol gan neilltuo apwyntiad ar gyfer hyn;
- Rhannu'r hyn a ddysgir, yn ddienw, gyda Llywodraeth Cymru, AGIC (Addysg a Gwella Iechyd Cymru), y pwyllgor deintyddol lleol, grwpiau ansawdd a diogelwch y Bwrdd Iechyd a'i ymarferwyr lleol drwy'r cylchlythyr ac ymweliadau diwedd blwyddyn â phractisau.

Mae'r digwyddiadau difrifol a adroddwyd yn fisol i'w gweld fesul mis yn y graff isod. Mae'r graff yn dangos cynnydd sydyn a oedd yn gysylltiedig â'r newidadau wrth adrodd am ddigwyddiadau iechyd meddwl difrifol. Caiff unrhyw farwolaeth annisgwyl gan glaf sy'n hysbys i'r gwasanaethau iechyd meddwl o fewn blwyddyn i'w cyswllt diwethaf ei hadrodd i Lywodraeth Cymru fel digwyddiad difrifol. Mae'r cynnydd hwn wedi dechrau

sefydlogi yn 2019-20 ond mae'r twf yn y niferoedd yn cael effaith andwyol ar allu'r Bwrdd Iechyd i gau digwyddiadau o fewn y 60 diwrnod gwaith cytunedig.

Mae Llywodraeth Cymru yn adolygu'r fframwaith ar gyfer digwyddiadau difrifol ac yn cydnabod bod digwyddiadau difrifol sy'n ymwneud ag iechyd meddwl yn aml yn anodd i ymchwilio iddynt a'u cwblhau o fewn 60 o ddiwrnodau gwaith, o gofio bod teuluoedd yn aml yn dal i alaru ac nad yw achos y farwolaeth ar gael am beth amser wedi hynny, o ystyried yr amserlenni tocsicoleg. O 1 Ebrill 2020, ni fydd yn ofynnol mwyach i'r byrddau iechyd gael eu monitro yn erbyn y 60 o ddiwrnodau gwaith.

GOFAL DIOGEL

Atal a Rheoli Heintiau

Seilir y mesurau rheoli heintiau ar dueddiad lleihau blynyddol, ond oherwydd newid yn ffin Pen-y-bont ar Ogwr ym mis Ebrill 2019, nid yw'n bosibl cymharu data 2019-20 â data 2018-19 yn fanwl gywir. Felly, nid yw'r mesurau hyn wedi eu cynnwys yn asesiad Llywodraeth Cymru o'n perfformiad.

Fodd bynnag, mae rheoli heintiau a lleihau nifer yr heintiau sy'n cael eu dal wrth gael gofal iechyd yn flaenoriaeth ymyrraeth wedi'i thargedu ar gyfer y Bwrdd Iechyd, felly mae'n bwysig nodi ein perfformiad ar gyfer 2019/20 a'r camau rydym yn bwriadu eu cymryd.

Mae'r tabl canlynol yn rhoi crynodeb o'r modd y mae'r Bwrdd Iechyd wedi perfformio yn 2019-20 mewn perthynas â phob un o'r pum mesur cenedlaethol ar gyfer rheoli heintiau. Cyflawnwyd pob un o'n proffiliau lleihau mewnol yn 2019-20.

	Achosion cronnol 19/20 (Ebr-19 i Maw-20)	Proffil gostyngiad mewnol ar gyfer achosion cronnol 19/20	Cyflawni'r gostyngiad mewnol
E.coli	317	452	✓
S.aureus bacteraemias (MRSA a MSSA)	133	151	✓
C.difficile	138	151	✓
Klebsiella sp	82	116	✓
Aeruginosa	28	32	✓

Er i ostyngiadau gael eu gwneud o ran cyfraddau HGGI (heintiau a ddelir wrth gael gofal iechyd) ar gyfer pob un o'r mesurau cenedlaethol dros y 12 mis diwethaf, mae angen canolbwyntio ymhellach ar hyn er mwyn cyflawni'r targedau a bennwyd gan Iechyd Cyhoeddus Cymru yn unol â phob bwrdd iechyd ledled Cymru.

Yn 2020-2021, mae angen canolbwyntio ar waith glanhau amgylcheddol ac ar y gwaith hanfodol o atgyweirio a disodli seilwaith hynafol mewn wardiau. Mae gorlenwi a diffyg cyfleusterau adleoli yn cael effaith sylweddol ar allu'r Bwrdd Iechyd i leihau'r heintiau sy'n cael eu trosglwyddo. Mae'r holl risgiau cysylltiedig yn cael eu monitro gan y Pwyllgor Rheoli Heintiau deufisol ac yn cael eu huwchgyfeirio i'r Pwyllgor Ansawdd a diogelwch, fel y bo'n briodol.

Er mwyn symud y ffocws o reoli i atal, rydym yn parhau â chynlluniau i leihau dyfeisiau mewnwthiol ar draws y Bwrdd Iechyd; rydym yn cynyddu nifer yr asesiadau cymhwysedd bob mis ar gyfer Techneg Aseptig Di-gyffwrdd (ANTT); rydym hefyd yn cynyddu'r defnydd o'r ARK (pecyn adolygu gwrthfiotigau). Yn ogystal â hyn, bydd yr adnodd atal a rheoli heintiau (IPC) newydd o fewn gofal cymunedol a sylfaenol yn helpu i symud y ffocws ar atal HGGI a derbyniadau cysylltiedig ac yn lleihau cyfraddau HGGI.

GOFAL UNIGOL -

Caiff pobl yng Nghymru eu trin fel unigolion sydd â'u hanghenion a'u cyfrifoldebau eu hunain

Mynediad at linellau cymorth a gwasanaethau iechyd meddwl yw themâu'r pum mesur yn yr adran hon.

	Tueddiadau 9 mis – Ariannol									
	Ebrill-19	Mai-19	Mehefin-19	Gorffennaf-19	Awst-19	Medi-19	Hydref-19	Tachwedd-19	Rhagfyr-19	Tuedd
Canran y trigolion bwrdd iechyd sy'n derbyn gwasanaethau iechyd meddwl eilaidd (pob oed) sydd â chynllun gofal a thriniaeth dilys	88.9%	89.0%	86.9%	87.5%	91.1%	92.1%	91.5%	91.7%	91.5%	↑
Holl drigolion bwrdd iechyd sydd wedi cael eu hasesu o dan ran 3 o'r mesur iechyd meddwl i gael copi o'u hadroddiad o asesiad canlyniadau hyd at ac yn cynnwys 10 diwrnod gwaith ar ôl i'r asesiad gael ei gynnal	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	→

	Tueddiadau 3 chwarter			
	C1 2019/20	C2 2019/20	C3 2019/20	Tuedd
Nifer y galwadau i linell gymorth CALL (Llinell Wrando a Chymorth Cymunedol) gan drigolion Cymru fesul 100,000 o'r boblogaeth	198.0	188.0	128.4	↓
Nifer y galwadau i Linell Gymorth Dementia Cymru gan drigolion Cymru fesul 100,000 o'r boblogaeth (40+ oed)	4.0	8.0	4.0	↑
Nifer y galwadau i linell gymorth DAN 24/7 (cyffuriau ac alcohol) gan drigolion Cymru fesul 100,000 o'r boblogaeth	41.3	39.3	32.4	↓

Cyflawni cydymffurfiaeth targed
Heb gyflawni cydymffurfiaeth targed

Iechyd meddwl

Mae'r ddau fesur iechyd meddwl yn yr adran hon wedi'u cymryd o Fesur Iechyd Meddwl (Cymru) ac o'r targedau ar gyfer y ddau fesur hynny lle y maent yn cael eu cyflawni'n gyson drwy gydol y flwyddyn. Ceir rhagor o fanylion am y perfformiad yn erbyn y mesurau iechyd meddwl yn yr adran am ofal amserol.

Mynediad i linellau cymorth cenedlaethol
Mae'r mesurau hyn yn canolbwyntio ar dair llinell gymorth sydd ar gael i drigolion Cymru, sy'n cynnwys llinell gymorth CALL; llinell gymorth 24/7 DAN a llinell gymorth Dementia Cymru. Mae gwasanaeth y llinell wrando a chymorth cymunedol (CALL) yn cynnig cefnogaeth emosiynol a gwybodaeth/llenyddiaeth am iechyd meddwl a materion cysylltiedig i bobl yng Nghymru. Mae llinell gymorth Dementia Cymru yn cynnig cymorth emosiynol i unrhyw un, o unrhyw oedran, sy'n gofalu am rywun â dementia, yn ogystal ag aelodau eraill o'r teulu neu ffrindiau. Mae hefyd yn cefnogi'r rhai sydd wedi cael diagnosis o ddementia. Mae DAN 24/7 yn llinell gymorth cyffuriau sy'n darparu un pwynt cyswllt ar gyfer unrhyw un yng Nghymru sydd am gael rhagor o wybodaeth neu gymorth yn ymwneud â chyffuriau neu alcohol.

Mae'r data diweddaraf sydd ar gael ar adeg ysgrifennu'r adroddiad hwn ar gyfer chwarter tri 2019-20, sy'n dangos bod nifer y bobl a fanteisiodd ar linell gymorth Dementia Cymru wedi cynyddu tra bo'r defnydd o linellau cymorth DAN 24/7 a CALL wedi lleihau.

Mae'r Bwrdd Iechyd yn mynd ati i hyrwyddo llinell gymorth C.A.L.L. drwy ddefnyddio taflenni a chardiau galw sydd ar gael mewn safleoedd cymunedol a wardiau. Mae cydlynwyr gofal hefyd yn cynghori pobl y maent yn dod i gysylltiad â nhw am y llinell gymorth. Yn ogystal â hyn, gan fod y llinell gymorth nid yn unig ar gyfer anawsterau iechyd meddwl difrifol, ond ar gyfer pawb sydd ag unrhyw bryderon am les meddyliol, mae'r llinell gymorth yn cael sylw yn ein deunyddiau Dewis Doeth. Fodd bynnag, cydnabyddir bod angen gwneud mwy i hyrwyddo'r tair llinell gymorth.

EIN STAFF A'N HADNODDAU-

Gall pobl yng Nghymru gael gwybodaeth am sut y darperir adnoddau ar gyfer y GIG a sut i wneud defnydd gofalus ohonynt

Mae'r mesurau yn y maes hwn yn canolbwyntio ar ddefnyddio adnoddau'n effeithlon a sicrhau bod staff yn cael hyfforddiant o safon er mwyn darparu gofal rhagorol.

	Ebrill-19	Mai-19	Mehefin-19	Gorffennaf-19	Awst-19	Medi-19	Hydref-19	Tachwedd-19	Rhagfyr-19	Tuedd
Canran y pennau a gyfrifir gan sefydliad sydd wedi cael Arfarniad Perfformiad ac Adolygiad Datblygu (PADR)/arfarniad meddygol yn y 12 mis blaenorol (ac eithrio meddygon a deintyddion dan hyfforddiant)	63.9%	64.4%	64.3%	64.4%	65.3%	67.0%	65.4%	68.7%	69.9%	↑
Canran y gydymffurfiaeth ar gyfer yr holl gymwyseddau Lefel 1 a gwblhawyd o fewn y Fframwaith Sgiliau Craidd a Hyfforddiant fesul Sefydliad	74.2%	74.7%	75.1%	76.7%	78.2%	78.4%	78.8%	79.7%	79.9%	↑
Canran cyfradd absenoldeb oherwydd salwch staff	5.94%	5.97%	5.98%	5.98%	5.96%	5.95%	6.01%	6.02%	6.07%	↓

	Tueddiadau 3 chwarter			
	C1 2019/20	C2 2019/20	C3 2019/20	Tuedd
Canran y cleifion deintyddol sy'n oedolion yn y bwrdd iechyd sy'n dychwelyd i ofal deintyddol sylfaenol y GIG rhwng 6 a 9 mis	32.2%	32.2%	32.1%	↑
Canran y diwrnodau gwely gofal critigol a gollwyd oherwydd oedi wrth drosglwyddo gofal (diffiniad ICNARC)	31.3%	30.3%	21.3%	↑

Cyflawni cydymffurfiaeth targed
Heb gyflawni cydymffurfiaeth targed

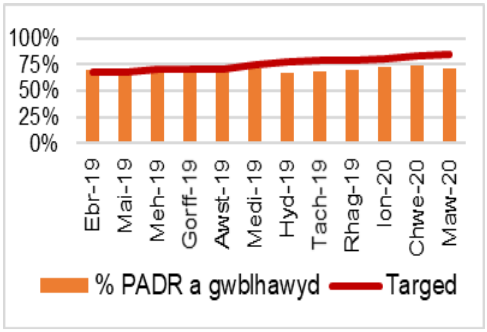
Adolygiad Gwerthuso a Datblygu Perfformiad (PADR)
Mae'r Bwrdd Iechyd yn cydnabod mai ei weithwyr yw ei adnodd mwyaf gwerthfawr o ran darparu gofal rhagorol i'w gleifion a defnyddwyr gwasanaethau, a'u bod yn hanfodol er mwyn darparu gwasanaethau gofal iechyd da yn effeithiol ac yn effeithlon.

Mae cyflawni gofal o ansawdd uchel i gleifion yn dibynnu ar bob gweithiwr yn:

- Meddu ar ddealltwriaeth glir o weledigaeth a gwerthoedd y Bwrdd Iechyd, ac o'u rolau a'r rhan y maen nhw'n ei chwarae yn y tîm ac o fewn y sefydliad;
- Cytuno ar set o flaenoriaethau ac amcanion ar gyfer eu gwaith;
- Meddu ar y wybodaeth a'r sgiliau sydd eu hangen arnynt i gyflawni eu rôl yn effeithiol a chyflawni eu hamcanion, a chymhwyso'r wybodaeth a'r sgiliau hynny;
- Cael y cyfle i ddatblygu eu gyrfa, a gefnogir gan gynllun datblygu personol.

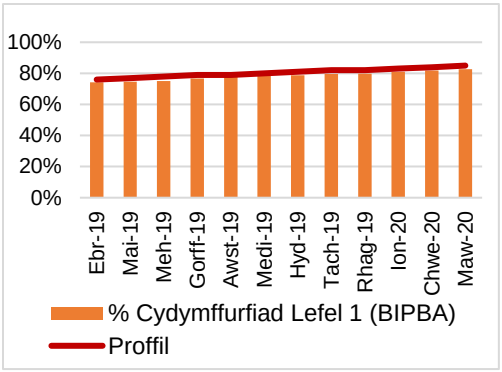
Yn 2019-20, ni wnaethom gyrraedd y targed cenedlaethol o 85%. Fodd bynnag, gwellodd perfformiad dros y flwyddyn gan gyrraedd 72% ar ddiwedd y flwyddyn. Mae'r camau sy'n cael eu cymryd i wella yn cynnwys y canlynol:

- Bydd hyfforddiant PADR yn orfodol i bob rheolwr newydd sydd â chyfrifoldeb dros reoli pobl.
- Mae prosiect ymchwil yn cael ei gynnal a fydd yn gwneud argymhellion i wella cydymffurfiaeth yn y dyfodol.

EIN STAFF A'N HADNODDAU -

Hyfforddiant Statudol a Gorfodol
Mae cydymffurfiad â'r fframwaith sgiliau a hyfforddiant craidd wedi gwella'n sylweddol dros y flwyddyn gyda chyflawniad o 83% ym mis Mawrth 2020 yn erbyn y targed cenedlaethol o 85%. Er mwyn gwella ar y lefel hon o berfformiad, rydym yn sicrhau bod ein systemau yn cofnodi cydymffurfiad yn gywir, yn enwedig mewn perthynas â hyfforddiant wyneb yn wyneb. Rydym yn cynyddu'r gweithdai e-ddysgu, ac mae pob un o'r arbenigwyr pwnc perthnasol yn parhau i archwilio'r fframwaith hyfforddi gorfodol presennol i sicrhau ei fod yn addas i'w ddiben ac er mwyn cynnig sylwadau ar unrhyw newidiadau sydd angen eu gwneud.

Absenoldeb Salwch
Mae'r gyfradd gronnol ar gyfer absenoldeb oherwydd salwch yn y Bwrdd Iechyd yn uwch na 6%, sy'n uwch na'r cyfartaledd ar gyfer Cymru gyfan. Mae'r gwaith canolbwyntiedig a wnaed gan yr unedau darparu gwasanaeth yn cael ei adlewyrchu yn y gostyngiad yn nifer y staff ar absenoldeb hirdymor oherwydd salwch. Fodd bynnag, mae salwch tymor byr yn parhau i fod yn her. Y prif reswm dros absenoldeb yw straen, pryder, iselder a salwch iechyd meddwl arall, sy'n cyfrif am bron 30% o'r holl absenoldebau. Rydym wedi mabwysiadu Polisi Cymru Gyfan ar gyfer Rheoli

Presenoldeb yn y Gwaith sy'n atgyfnerthu'r ffocws ar weithgareddau iechyd a lles staff i gynyddu presenoldeb yn y gwaith. Amcanion craidd y polisi yw cefnogi iechyd a lles gweithwyr yn y gweithle; cefnogi gweithwyr i ddychwelyd i'r gwaith yn ddiogel ac yn gyflym ar ôl cyfnod o absenoldeb; a chefnogi gweithwyr i barhau â'u presenoldeb yn y gwaith. Yn ogystal â gwneud y Polisi Rheoli Presenoldeb yn rhan annatod o arferion bob dydd y sefydliad, rydym yn datblygu nifer o gamau gweithredu i helpu i leihau'r gyfradd absenoldeb oherwydd salwch. Mae'r camau gweithredu hyn yn cynnwys:

- Datblygu cynllun ar sail yr hyn a ddysgwyd gan astudiaeth achos o'r arferion gorau, sef astudiaeth a gynhaliwyd mewn tri maes lle'r oedd y perfformiad yn dda o ran salwch;
- Digwyddiadau dysgu a chynllun gweithredu ar y cyd â'r gweithlu, gyda iechyd galwedigaeth yn gweithio mewn partneriaeth i wella presenoldeb;
- Cyflwyno'r broses ymyrraeth gynnar a gafodd ei threialu'n llwyddiannus o fewn adran gyfleusterau Treforys;
- Cyflawni'r prosiect buddsoddi i arbed, sef 'Mynediad Cyflym - Gwasanaeth Cynghori a Chefnogi Lles Staff', gan alluogi ymyrraeth gynnar ar gyfer iechyd meddwl a chyflyrau cyhyrysgerbydol;
- Treialu'r dull "Mabwysiadu Rheolwr" yn dilyn hyfforddiant ar y Polisi Rheoli Presenoldeb. Pennwyd cydweithwyr o fewn y gweithlu ar gyfer rheolwyr o feysydd penodol lle ceir llawer o absenoldebau, a byddant nawr yn darparu hyfforddiant a chymorth penodol yn ôl yn y gweithle ar ôl cwblhau hyfforddiant rheolwyr.
- Mae 350 o hyrwyddwyr lles staff wedi'u hyfforddi i gefnogi eu timau a'u cyfeirio at wasanaethau cymorth y Bwrdd Iechyd, gan hyrwyddo dulliau ataliol/ymyrraeth gynnar.

GOFAL AMSEROL-

Caiff pobl yng Nghymru fynediad amserol at wasanaethau yn seiliedig ar angen clinigol ac maent yn cymryd rhan weithredol mewn penderfyniadau ynghylch eu gofal

Mae'r adran hon yn canolbwyntio ar fynediad at wasanaethau ac mae'r mesurau'n canolbwyntio'n bennaf ar amseroedd aros. Gwnaed cynnydd sylweddol yn ystod y flwyddyn mewn perthynas â strôc, canser, apwyntiadau dilynol a ohiriwyd ac iechyd meddwl.

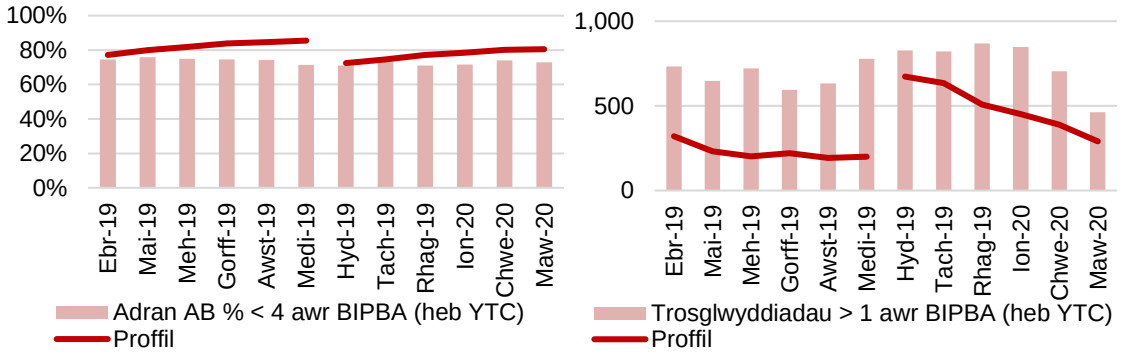
	Ebrill-19	Mai-19	Mehefin-19	Gorffennaf-19	Awst-19	Medi-19	Hydref-19	Tachwedd-19	Rhagfyr-19
Canran goroesi o fewn 30 diwrnod o dderbyn claf i'r ysbyty ar frys am dorri ei glun***	75.6%	86.3%	88.6%	90.5%	82.6%	89.7%	95.9%	78.7%	84.4%
Canran y cleifion sy'n aros llai na 26 wythnos i gael triniaeth	88.8%	88.1%	88.0%	87.8%	86.4%	85.1%	84.5%	84.1%	82.6%
Nifer y cleifion sy'n aros mwy na 36 wythnos am driniaeth	1,973	2,101	2,319	2,691	3,262	3,563	4,254	4,586	5,138
Nifer y cleifion sy'n aros mwy nag 8 wythnos ar gyfer triniaeth ddiagnostig benodol	401	401	295	261	344	294	222	226	569
Nifer y cleifion sy'n aros mwy na 14 wythnos am therapi penodol	0	0	0	0	1	0	1	0	0
Nifer cleifion sy'n aros am apwyntiad cleifion allanol dilynol	135,093	136,216	137,057	135,400	134,363	132,054	131,471	130,648	131,263
Nifer cleifion sy'n aros am apwyntiad cleifion allanol dilynol ac sydd wedi profi oedi dros 100%	24,642	25,703	26,545	24,398	25,758	23,537	21,778	20,498	20,579
Canran y cleifion sy'n cael diagnosis o strôc sy'n cael eu derbyn yn syth i uned strôc o fewn 4 awr*	60.8%	56.8%	55.6%	54.9%	41.8%	28.6%	55.1%	55.3%	39.3%
Canran y cleifion sy'n cael eu hasesu gan feddyg ymgynghorol strôc arbenigol o fewn 24 awr*	96.1%	93.3%	100.0%	98.1%	94.7%	95.3%	93.9%	98.0%	100.0%
Cleifion sy'n cael y munudau gofynnol o therapi lleferydd ac iaith	57.4%	47.0%	40.0%	47.3%	48.3%	49.6%	45.3%	52.8%	37.7%
Canran yr ymatebion brys i alwadau coch sy'n cyrraedd o fewn (hyd at ac yn cynnwys) 8 munud	66.0%	73.5%	74.5%	70.9%	70.7%	66.7%	66.4%	58.8%	61.8%
Nifer y trosglwyddiadau ambiwlans dros un awr	732	646	720	594	632	778	827	821	863
Canran cleifion sy'n treulio llai na 4 awr ym mhob cyfleuster gofal brys mawr a bach (h.y. adran damweiniau ac achosion brys) o'r adeg y byddant yn cyrraedd i'r adeg y cânt eu derbyn, eu trosglwyddo neu eu rhyddhau.	74.5%	76.5%	75.0%	74.5%	74.3%	71.5%	71.0%	73.2%	71.0%
Nifer y cleifion sy'n treulio 12 awr neu fwy ym mhob cyfleuster gofal mawr a bach mewn ysbytai Nifer y cleifion sy'n treulio 12 awr neu fwy ym mhob cyfleuster gofal mawr a bach mewn ysbytai o'r adeg y byddant yn cyrraedd i'r adeg y cânt eu derbyn, eu trosglwyddo neu eu rhyddhau	653	583	644	642	740	939	889	927	1,017
Canran y cleifion sydd newydd gael diagnosis o ganser, nid drwy'r llwybr brys, a ddechreuodd driniaeth ddiffiniol o fewn (hyd at ac yn cynnwys) 31 diwrnod o gael diagnosis (ni waeth beth fo'u llwybr atgyfeirio)	90.8%	91.4%	93.7%	91.5%	93.3%	91.1%	97.7%	94.5%	91.9%
Canran y cleifion sydd newydd gael diagnosis o ganser, drwy'r llwybr brys ar gyfer canser a amheuir, a ddechreuodd driniaeth ddiffiniol o fewn (hyd at ac yn cynnwys) 62 diwrnod o gael eu hatgyfeirio	87.0%	80.2%	80.8%	75.9%	83.8%	85.7%	84.3%	85.7%	92.1%
Canran y cleifion sy'n dechrau triniaeth canser ddiffiniol o fewn 62 diwrnod o'r pwynt yr amheuir bod canser arnynt	73.1%	67.8%	73.1%	68.6%	68.1%	72.7%	69.5%	70.7%	77.0%
Canran yr asesiadau iechyd meddwl a gynhelir o fewn (hyd at ac yn cynnwys) 28 diwrnod i ddyddiad yr atg	97.5%	96.3%	84.6%	80.7%	79.4%	81.9%	92.8%	92.2%	87.2%
Canran yr ymyriadau therapiwtig a ddechreuodd o fewn (hyd at ac yn cynnwys) 28 diwrnod ar ôl asesiad gan Wasanaethau Cymorth Iechyd Meddwl Gofal Sylfaenol Lleol	98.6%	94.9%	98.5%	97.9%	91.6%	92.9%	97.6%	92.2%	94.5%
Canran y cleifion sy'n aros llai na 26 wythnos cyn dechrau ar therapi seicolegol ym maes Iechyd Meddwl Arbenigol i Oedolion	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
Canran y plant a phobl ifanc sy'n aros llai na 26 wythnos cyn dechrau asesiad niwroddatblygiadol	42.7%	44.1%	40.8%	47.1%	39.2%	38.3%	38.8%	36.0%	35.8%
% cleifion offthalmoleg R1 sy'n aros o fewn y dyddiad targed neu o fewn 25% y tu hwnt i'r dyddiad targed am apwyntiad cleifion allanol.	67.0%	64.3%	62.4%	64.4%	63.6%	65.7%	69.5%	70.8%	71.6%

	Tueddiadau 3 chwarter			
	C1 2019/20	C2 2019/20	C3 2019/20	Tuedd
Canran y cleifion cymwys (gorfodol ac anffurfiol/gwirfoddol) a gafodd eu cyswllt cyntaf â Gwasanaeth Eiriolaeth Iechyd Meddwl Annibynnol o fewn pum diwrnod gwaith i'w cais	100.0%	100.0%	100.0%	➔

* Cyfartaledd SSNAP yn y DU rhwng mis Hydref 2019 a mis Rhagfyr 2019 yw'r targed a ddefnyddiwyd, sef 53.3%,
** Cyfartaledd SSNAP yn y DU rhwng mis Hydref 2019 a mis Rhagfyr 2019 yw'r targed a ddefnyddiwyd, sef 84.1%
***Cymerwyd o ddata CHKS diweddaraf mis Ebrill

Cyflawni cydymffurfiaeth targed
Heb gyflawni cydymffurfiaeth targed

Gofal Heb ei Drefnu
Roedd 2019-20 yn flwyddyn heriol mewn perthynas â gofal heb ei drefnu oherwydd cynnydd yn y galw. Bu gostyngiad nas rhagwelwyd yn nifer y cleifion mewnol yn Ysbyty Singleton oherwydd tân ar ward a bu gostyngiad yn Ysbyty Treforys oherwydd haint y bu'n arbennig o anodd ei reoli. Er mwyn darparu capasiti ychwanegol ac er mwyn gallu glanhau'n ddwfn yn Ysbyty Treforys, agorwyd ward adleoli yn Ysbyty Castell-nedd Port Talbot. Fodd bynnag, rhoddodd yr holl faterion hyn bwysau cynyddol ar y system gofal heb ei drefnu, a arweiniodd at fethu â chwrdd ag unrhyw un o'r targedau cenedlaethol. Cadarnhaodd data lleol ar gyfer Mawrth 2020 fod perfformiad yn gwella, ond nid i'r lefel a fyddai wedi golygu cyflawni'r targedau cenedlaethol neu'r proffiliau gwella lleol.

Mae gofal heb ei drefnu yn un o flaenoriaethau ymyrraeth wedi'i thargedu ar gyfer y Bwrdd Iechyd, felly mae camau gweithredu i wella'r system gofal heb ei drefnu yn rhan annatod o gynllun blynyddol 2020-21 y Bwrdd Iechyd. Mae cynllun system gyfan wedi'i ddatblygu ar gyfer gofal heb ei drefnu sy'n tynnu sylw at y camau gweithredu allweddol a fydd yn cael eu datblygu dros y 12 mis nesaf. Mae'r camau hyn yn cynnwys safoni'r model 'drws ffrynt' ar gyfer eiddilwch ar draws pob safle; datblygu a gweithredu model gwasanaeth diwygiedig ar gyfer meddygaeth gofal aciwt yn Ysbytai Treforys a Singleton; llwybrau newydd o'r adran achosion brys i'r lloches trallod ar gyfer iechyd meddwl; a datblygu rôl parafeddygon ar gyfer gofal sylfaenol brys.

GOFAL AMSEROL

Strôc
Roedd y galw am wasanaethau strôc yn sefydlog drwy gydol 2019-20, ond roedd cyrraedd y targed o bedair awr ar gyfer derbyniadau uniongyrchol yn heriol. Mae hyn yn adlewyrchiad uniongyrchol o'r pwysau ar y system ar gyfer gofal heb ei drefnu. Ar adeg ysgrifennu'r adroddiad hwn, data Chwefror 2020 oedd y data mewnol diweddaraf oedd ar gael, ac mae'n cadarnhau bod y Bwrdd Iechyd wedi cyflawni 62% yn erbyn y mesur o bedair awr ar gyfer derbyniadau uniongyrchol, gan felly gyrraedd y targed cenedlaethol o 53.3% (sy'n seiliedig ar gyfartaledd SNAPP, sef y Rhaglen Archwilio Genedlaethol y DU ar gyfer Strôc).

Y Bwrdd Iechyd yw un o'r perfformwyr gorau yn gyson ar gyfer y mesur asesu strôc o fewn 24 awr ac mae wedi cyflawni 100% nifer o weithiau drwy gydol 2019-20.

Ym mis Chwefror 2020, cafodd 97% o gleifion strôc eu hasesu gan ymgynghorydd strôc o fewn 24 awr, gan ragori felly ar y targed cenedlaethol o 84.1%. Mae mynediad i therapi lleferydd ac iaith (SALT) yn parhau'n her gyda dim ond 28% o gleifion yn derbyn y lefel o ddarpariaeth a dargedwyd ym mis Chwefror 2020.

Fel y nodir yng nghynllun blynyddol 2020-21 y Bwrdd Iechyd, mae ein cynllun system gyfan ar gyfer strôc wedi'i strwythuro o amgylch y pum elfen ganlynol:

1. **Atal strôc:** cefnogi rhoi'r gorau i ysmygu, gordewdra ac ymddygiad iach;
2. **Cyn mynd i'r ysbyty:** sicrhau bod pobl a gweithwyr proffesiynol yn adnabod strôc ac yn gwybod beth i'w wneud os bydd yn digwydd;
3. **Y 72 awr cyntaf:** yn cynnwys mynediad cyflym a thriniaeth yn yr ysbyty mwyaf priodol neu'r ward fwyaf priodol;
4. **Adsefydlu a bywyd ar ôl strôc:** cydgynhyrchu wrth gynllunio adferiad a mynediad i therapïau a chefnogaeth gymunedol;
5. **TIA (pwl o isgemia dros dro):** adnabod a chefnogi'r rhai sydd wedi cael TIA yn gynnar ac yn effeithiol.

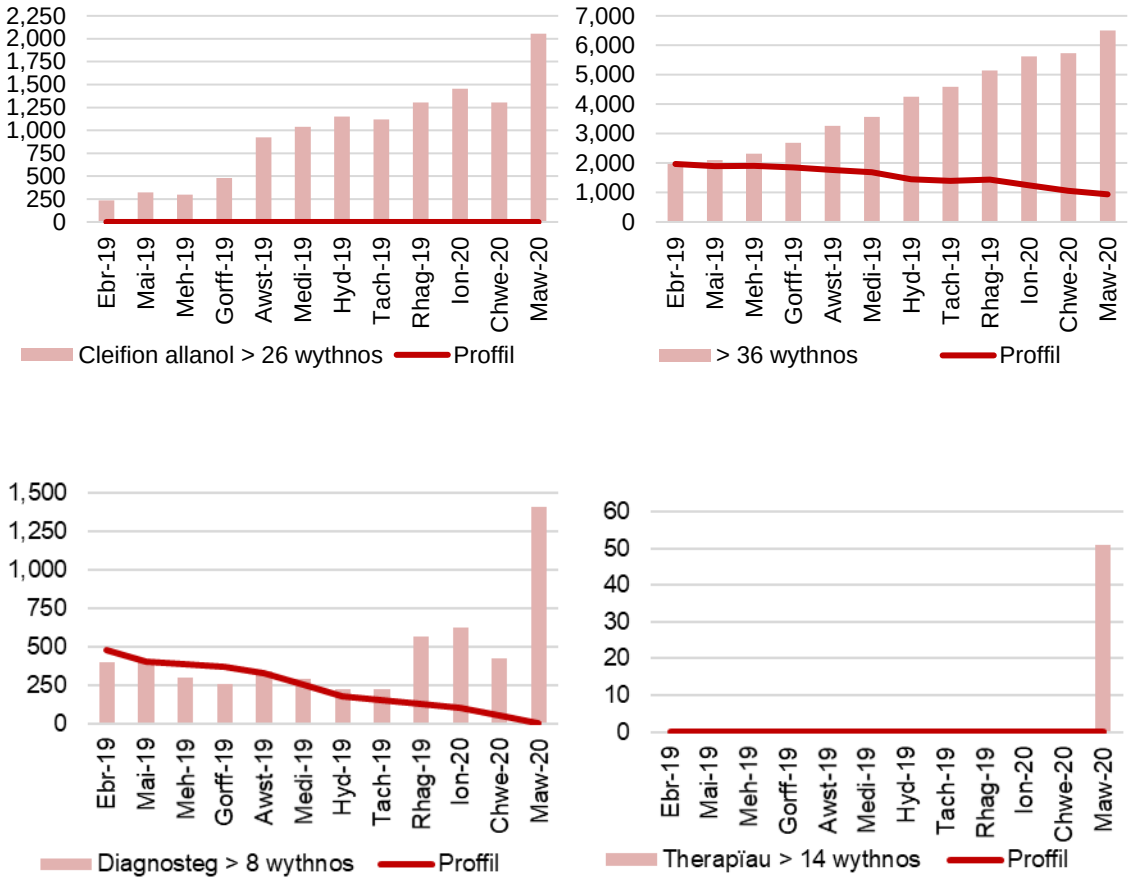
Gofal wedi'i Gynllunio

Mae gofal wedi'i gynllunio yn cyfeirio at wasanaethau ar gyfer apwyntiadau iechyd a drefnir ymlaen llaw, naill ai mewn lleoliad cymunedol neu yn yr ysbyty. Mae'r mesurau gofal cynlluniedig y cyfeirir atynt yn yr adran hon yn cynnwys amseroedd aros rhwng atgyfeirio a thriniaeth (RTT), amseroedd aros ar gyfer gwasanaethau diagnositig a therapi a'r mesurau ar gyfer gofal llygaid.

Amseroedd aros dewisol (RTT, gwasanaethau diagnostig a therapi)

Mae 2019-20 wedi bod yn flwyddyn heriol i RTT ac adlewyrchir hyn yn y cynnydd sylweddol mewn amseroedd aros ar gyfer apwyntiadau a thriniaeth ar gyfer cleifion allanol newydd. Y prif ffactorau a gyfrannodd at y cynnydd oedd y pwysau annisgwyl ar ofal heb ei drefnu ac effeithiau'r lwfansau graddedig ar bensiynau'r GIG sydd wedi lleihau ein capasiti o ran llawfeddygaeth a chleifion allanol. Yn ogystal â hyn, yn ystod mis Mawrth 2020, cawsom gyfarwyddyd gan Lywodraeth Cymru i roi'r gorau i bob apwyntiad dewisol mewn ymateb i Covid-19. Effeithiodd hyn yn sylweddol ar safle diwedd blwyddyn y Bwrdd Iechyd ar gyfer RTT yn ogystal ag ar gyfer amseroedd aros gwasanaethau diagnostig a therapi. Ym mis Mawrth 2020, roedd 2,055 o gleifion yn aros mwy na 26 wythnos am apwyntiad claf allanol ac roedd 6,509 o gleifion yn aros mwy na 36 wythnos am driniaeth. Yn ogystal â hyn, roedd 1,407 o gleifion yn aros mwy nag wyth wythnos am ddiagnosteg benodol a 51 o gleifion yn aros mwy na 14 wythnos am therapïau.

Amseroedd aros dewisol (RTT, gwasanaethau diagnostig a therapi), parhad

Bydd angen ffocws sylweddol ar ofal wedi'i gynllunio er mwyn adfer y sefyllfa a gweithio tuag at sefydlogi'r RTT yn 2020-21. Y camau gweithredu yng nghynllun blynyddol 2020-21 yw'r sylfaen ar gyfer y camau gweithredu a gaiff eu datblygu dros y 12 mis nesaf.

Mae'r cynllun system gyfan ar gyfer gofal wedi'i gynllunio wedi'i lunio o amgylch y pum elfen ganlynol:

1. Helpu pobl i ddewis yn dda ac i fyw'n dda
2. Mynediad amserol at yr ymarferydd clinigol mwyaf priodol i reoli'r cyflwr
3. Mynediad amserol i wasanaethau diagnostig modern
4. Mynediad amserol i driniaeth gynaliadwy sy'n briodol i'r cyflwr a mynediad at yr ymarferydd clinigol mwyaf priodol i reoli'r gofynion parhaus
5. Cymorth i gael mynediad amserol er mwyn rheoli gofynion parhaus y cyflwr

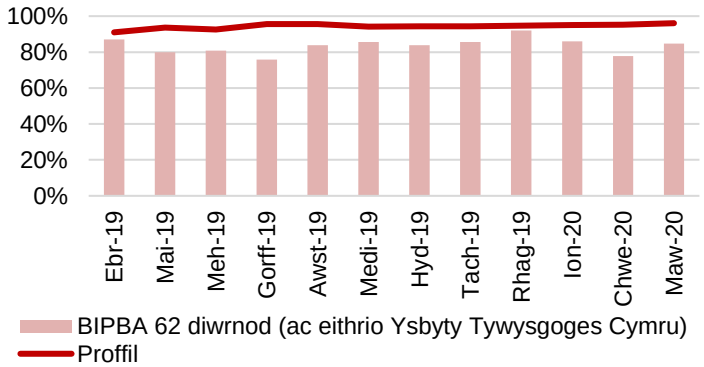
Mesurau ar gyfer gofal llygaid

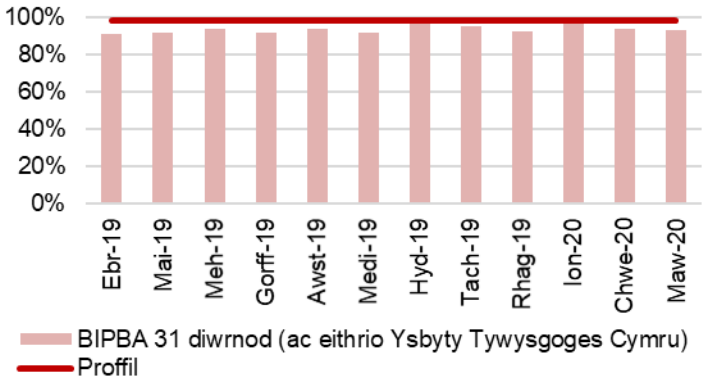
Dechreuwyd adrodd am y mesur gofal llygaid newydd yn 2019-20. Mae'n seiliedig ar flaenoriaethu gofal ac ar frys y gofal sydd ei angen ar bob claf. Blaenoriaeth yw'r risg o niwed sy'n gysylltiedig â chyflwr llygaid y claf os methir â chyrraedd y dyddiad targed ar gyfer yr apwyntiad. Mae brys yn golygu pa mor fuan y dylid gweld y claf hwnnw. Cleifion â ffactor risg iechyd o 'R1' yw'r cleifion â'r flaenoriaeth uchaf a'r targed yw y dylai 95% o gleifion 'R1' gael apwyntiad o fewn eu dyddiad targed clinigol neu o fewn 25% y tu hwnt i'w dyddiad targed clinigol. Rydym wedi gwneud cynnydd cyson yn erbyn y targed hwn, gan gynyddu o 67% ym mis Ebrill 2019 i 76% ym mis Mawrth 2020, ac rydym yn uwch na'r cyfartaledd ar gyfer Cymru gyfan.

GOFAL AMSEROL

Canser

Mae prydlondeb y triniaethau a gynigir i gleifion sydd newydd gael diagnosis o ganser ym Mae Abertawe drwy'r llwybr brys lle ceir amheuaeth o ganser (USC), a'r llwybr nad yw'n un brys lle ceir amheuaeth o ganser (NUSC), wedi cymharu'n dda ar y cyfan â byrddau iechyd eraill ledled Cymru. Ym mis Mawrth 2020, gwnaeth 85% o gleifion canser a atgyfeiriwyd gan eu meddyg teulu ar frys oherwydd amheuaeth o ganser ddechrau ar eu triniaeth o fewn 62 diwrnod i'w hatgyfeirio, yn erbyn safon ddisgwyliedig o 95%. Yn ogystal â hyn, gwnaeth 93% o gleifion nad oeddent ar y llwybr brys lle cafwyd amheuaeth o ganser, ddechrau ar eu triniaeth o fewn 31 diwrnod ar ôl iddynt gytuno i'r angen am driniaeth. Roedd hyn yn erbyn targed cenedlaethol o 98%. Mae'r siartiau canlynol yn dangos sut y gwnaethom berfformio yn erbyn y targedau cenedlaethol yn 2019-20 ac mae'r tabl yn dangos ein sefyllfa gronnol ar gyfer 2019/20 yn ôl safle'r tiwmor.

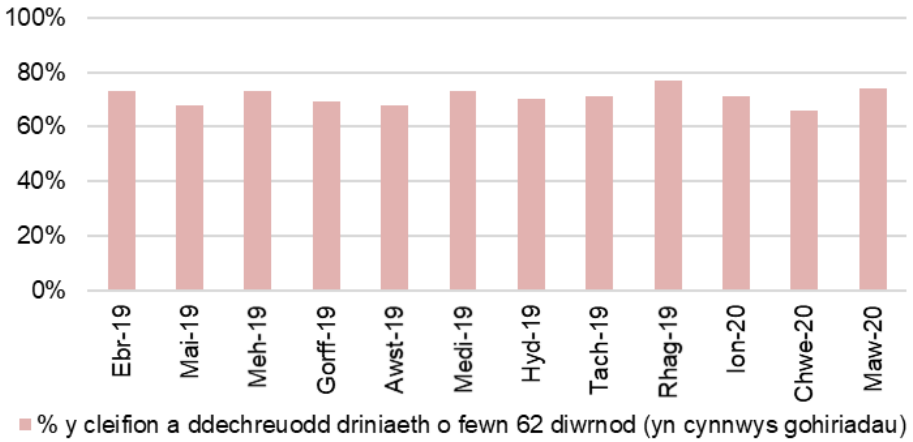
Safle'r Tiwmor	USC - targed o 62 diwrnod				NUSC - targed o 31 diwrnod			
	Cyfanswm y cleifion a gafodd driniaeth	Nifer y cleifion a gafodd driniaeth o fewn y targed	Cleifion na chawsant driniaeth o fewn y targed	%	Cyfanswm y cleifion a gafodd driniaeth	Nifer y cleifion a gafodd driniaeth o fewn y targed	Cleifion na chawsant driniaeth o fewn y targed	%
Pen a Gwddf	80	73	**7**	91%	43	35	8	81%
Gastroberfeddol uchaf	63	52	**11**	83%	69	66	3	96%
Gastroberfeddol isaf	112	81	**31**	72%	118	110	8	93%
Ysgyfaint	145	132	**13**	91%	193	189	4	98%
Sarcoma	21	14	**7**	67%	7	5	2	71%
Croen	355	350	**5**	99%	165	154	11	93%
Ymennydd/Prif System Nerfol					23	22	1	96%
Y fron	125	67	**58**	54%	119	115	4	97%
Gynaecolegol	80	31	**49**	39%	41	27	14	66%
Wrolegol	270	245	**25**	91%	200	184	16	92%
Hematoleg	54	41	**13**	76%	88	88	0	100%
Lewcemia aciwt	2	2	**0**	100%	7	7	0	100%
Canser mewn plant					3	3	0	100%
Arall	37	34	**3**	92%	48	48	0	100%
Cyfanswm	**1344**	**1122**	**222**	**83%**	**1124**	**1053**	**71**	**94%**

Ym mis Tachwedd 2018, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru ei bod yn newid i adrodd yn gyhoeddus am yr Un Llwybr Canser (SCP), ac am y ddau darged presennol ar gyfer canser. Dechreuodd byrddau iechyd Cymru adrodd am y llwybr ym mis Ebrill 2019.

Mae'r Un Llwybr Canser yn mesur faint mae cleifion yn aros ar y ddau lwybr traddodiadol. Fodd bynnag, bydd amser aros claf yn dechrau o'r adeg pan fydd amheuaeth o ganser yn hytrach nag adeg y diagnosis. Mae'r Un Llwybr ar gyfer pob claf â chanser, p'un ai caiff ei atgyfeirio gan y meddyg teulu neu ei adnabod drwy

wasanaethau brys, canfyddiad damweiniol, sgrinio neu yn ystod apwyntiad mewn gofal eilaidd.

Mae'r perfformiad yn erbyn y targed hwn wedi aros yn eithaf sefydlog yn 2019-20, gan amrywio o 66% i 77% ac rydym wedi cymharu'n dda â'r cyfartaledd ar gyfer Cymru gyfan.

Cafwyd nifer o gyflawniadau yn 2019/20, yn cynnwys sefydlu'r Ganolfan ar gyfer Diagnosis Cyflym yn Ysbyty Castell-nedd Port Talbot. Dangosodd gwerthusiad o'r gwasanaeth fod amseroedd aros ar gyfer rhai cleifion wedi gostwng hyd at 92%. Rydym wedi cynyddu ein capasiti ar gyfer llawfeddygaeth a radiotherapi drwy weithio mewn partneriaeth â darparwyr eraill y GIG, ac rydym wedi datblygu achos busnes ar gyfer rhaglen ganser a fydd yn moderneiddio ac yn gwella'r gwasanaethau a ddarperir yng Nghanolfan Ganser De Cymru.

Mae angen i ni wneud mwy nawr i wella perfformiad. Mae gennym gynllun system gyfan datblygedig ar gyfer canser a byddwn yn ei yrru yn ei flaen dros y 12 mis nesaf. Mae elfennau'r cynllun hwn wedi'u nodi yng nghynllun blynyddol 2020/21 y Bwrdd Iechyd ac mae'r rhain yn cynnwys:

1. Atal canser
2. Canfod canser yn gynnar
3. Darparu triniaeth a gofal effeithiol yn gyflym
4. Cwrdd ag anghenion pobl
5. Gwella gwybodaeth
6. Targedu ymchwil

GOFAL AMSEROL

Iechyd Meddwl

Mae'r dangosyddion yn y fframwaith ar gyfer iechyd meddwl yn ymwneud â Mesur Iechyd Meddwl (Cymru) ac amseroedd aros ar gyfer therapi seicolegol. Roedd Mesur Iechyd Meddwl (Cymru) yn ddeddfwriaeth newydd a basiwyd yn 2010 gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru ac felly mae ganddi'r un statws cyfreithiol yng Nghymru â deddfau iechyd meddwl eraill.

Bwriad y Mesur yw sicrhau, lle y caiff gwasanaethau iechyd meddwl eu darparu, eu bod yn canolbwyntio'n fwy priodol ar anghenion unigol pobl. Dyma'r pedair rhan.

- Mae **Rhan Un** yn ceisio sicrhau bod mwy o wasanaethau iechyd meddwl ar gael o fewn gofal sylfaenol;
- Mae **Rhan Dau** yn rhoi'r hawl i'r holl bobl sy'n derbyn gwasanaethau iechyd meddwl eilaidd gael cynllun gofal a thriniaeth;
- Mae **Rhan Tri** yn rhoi'r hawl i'r holl oedolion sy'n cael eu rhyddhau o wasanaethau iechyd meddwl eilaidd eu hatgyfeirio eu hunain yn ôl i'r gwasanaethau hynny;
- Mae **Rhan Pedwar** yn cynnig mynediad i bob claf mewnol at gymorth eiriolwr iechyd meddwl annibynnol.

Perfformiad ar gyfer Rhan Un

Mae rhan un o'r mesur yn ei gwneud yn ofynnol i fyrddau iechyd lleol ac awdurdodau lleol gydweithio i sefydlu Gwasanaethau Cymorth Iechyd Meddwl Sylfaenol Lleol (LPMHSS) i ddarparu:

- Asesiadau
- Ymyriadau tymor byr
- Gwybodaeth a chyngor
- Atgyfeiriadau at wasanaethau eraill, lle y bo'n briodol

Targed LPMHSS (Asesiadau) - Targed o 80% o fewn 28 i atgyfeirio

Mae cynnwys data Gwasanaethau Iechyd Meddwl Plant a Phobl Ifanc (CAMHS) yn y fframwaith adrodd ym mis Mehefin 2017 wedi cael effaith negyddol ar y targed asesu.

Mae'r tabl canlynol yn dangos ein bod wedi cyflawni'r 80% ar gyfer 10 allan o'r 12 mis ac wedi cyrraedd y targed bob mis yn gyson ac eithrio CAMHS. Darperir CAMHS gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg ar ein rhan ac rydym wrthi'n gweithio mewn partneriaeth i fynd i'r afael â'r heriau y maent yn eu hwynebu o ran amseroedd aros i bobl ifanc dan 18 oed.

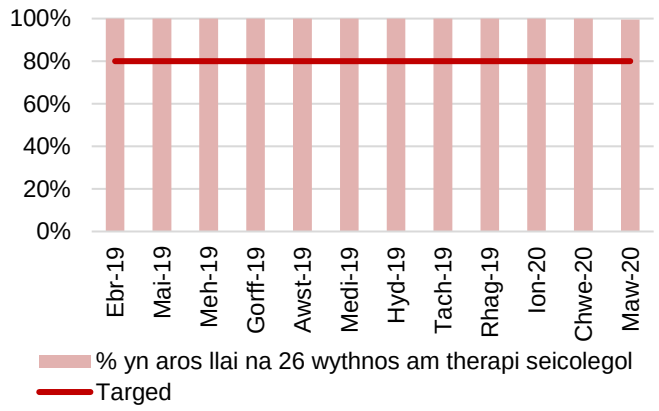
	Ebr-19	Mai-19	Meh-19	Gorff-19	Awst-19	Medi -19	Hyd-19	Tach-19	Rhag-19	Ion-20	Chwe-20	Maw-20
% yr asesiadau o fewn 28 diwrnod (yn cynnwys CAMHS)	86%	85%	85%	81%	79%	82%	93%	92%	87%	77%	82%	90%
% yr asesiadau o fewn 28 diwrnod (ac eithrio CAMHS)	97%	97%	97%	97%	98%	98%	98%	97%	98%	93%	97%	97%
Targed	80%	80%	80%	80%	80%	80%	80%	80%	80%	80%	80%	80%

GOFAL AMSEROL

Targed LPMHSS (Ymyriadau) - Targed o 80% ar gyfer ymyriadau therapiwtig o fewn 28 diwrnod yn dilyn asesiad gan LPMHSS
Gwnaethom gyrraedd y targed ar gyfer pob mis yn 2019-20 ac rydym yn gyson uwch na'r cyfartaledd ar gyfer Cymru gyfan.

	Ebr-19	Mai-19	Meh-19	Gorff-19	Awst-19	Medi -19	Hyd-19	Tach-19	Rhag-19	Ion-20	Chwe-20	Maw-20
% yr ymyriadau therapiwtig o fewn 28 diwrnod (yn cynnwys CAMHS)	98%	94%	99%	98%	92%	93%	98%	92%	95%	90%	97%	96%
% yr ymyriadau therapiwtig o fewn 28 diwrnod (ac eithrio CAMHS)	99%	98%	100%	99%	93%	96%	97%	90%	92%	89%	94%	97%
Targed	80%	80%	80%	80%	80%	80%	80%	80%	80%	80%	80%	80%

O'r 1af o Ionawr 2018, mae pob Bwrdd Iechyd yn gyfrifol am roi gwybod am y "Mynediad at Therapïau Seicolegol mewn Gwasanaethau Iechyd Meddwl Arbenigol i Oedolion". Roedd hyn yn cael effaith negyddol ar berfformiad ar gyfer ymyrraeth rhan un. Fodd bynnag, yn chwarter tri, cymeradwywyd cyllid gennym i gynorthwyo'r gwasanaeth i leihau'r ôl-groniad a rheoli'r rhestr aros yn fwy effeithlon. Arweiniodd hyn at berfformiad cyson o 100% o gleifion yn aros llai na 26 wythnos am therapi seicolegol ers mis Ionawr 2019.

Perfformiad Rhan Dau
Mae rhan dau o'r mesur yn gosod dyletswyddau ar fyrddau iechyd lleol ac awdurdodau lleol yng Nghymru i weithio gyda'i gilydd i sicrhau bod gan bobl o bob oedran mewn gwasanaethau iechyd meddwl eilaidd gydgysylltydd gofal, ynghyd â chynllun gofal a thriniaeth statudol sy'n cael ei adolygu o leiaf unwaith y flwyddyn.

Rhan 2 Cynlluniau Gofal a Thriniaeth (CTP) - Targed o 90% sy'n derbyn gofal eilaidd i gael CTP ar ddiwedd pob mis.

Mae hyn yn cynnwys oedolion, pobl hŷn, CAMHS a gwasanaethau anabledd dysgu, gan gynnwys y rhai sydd wedi'u lleoli gyda darparwyr annibynnol yn ein dalgylch. Er na chyrhaeddwyd y targed o 90% rhwng mis Ebrill a mis Gorffennaf 2019, gwnaethom fodloni'r targed ar gyfer yr 8 mis sy'n weddill o 2019/20 yn gyson.

	Ebr-19	Mai-19	Meh-19	Gorff-19	Awst-19	Medi -19	Hyd-19	Tach-19	Rhag-19	Ion-20	Chwe-20	Maw-20
% sydd â chynllun gofal a thriniaeth dilys (CTP)	89%	89%	89%	88%	91%	92%	92%	92%	91%	93%	92%	91%
Targed	90%	90%	90%	90%	90%	90%	90%	90%	90%	90%	90%	90%

GOFAL AMSEROL

Perfformiad Rhan Tri
Nod rhan tri y mesur yw ei gwneud yn haws i bobl nad ydynt yn derbyn gwasanaethau iechyd meddwl eilaidd ar hyn o bryd, ond sydd wedi gwneud hynny yn ystod y tair blynedd flaenorol, gael mynediad at wasanaethau eto. Os ydynt yn credu bod eu hiechyd meddwl yn dirywio i'r pwynt lle mae angen gofal a thriniaeth arbenigol arnynt eto, mae'n rhoi'r hawl iddynt eu hatgyfeirio eu hunain yn uniongyrchol at wasanaethau eilaidd, heb orfod gweld meddyg teulu yn gyntaf neu fynd i rywle arall i gael eu hatgyfeirio.

Rhan 3 **Pob preswylydd o fewn y Bwrdd Iechyd sydd wedi cael asesiad o dan ran tri o'r mesur iechyd meddwl i gael copi o'u hadroddiad asesu deilliannau hyd at a chan gynnwys 10 diwrnod gwaith ar ôl i'r asesiad gael ei gynnal: targed o 100%**

O dan ran tri o'r mesur, yn dilyn hunangyfeiriad, rhaid i gopi o'r adroddiad ar ganlyniad yr asesiad gael ei roi i'r unigolyn ddim hwyrach na 10 diwrnod gwaith wedi i'r asesiad ddod i ben. Cyflawnwyd 100% yn gyson ar gyfer y mesur hwn am bob mis yn 2019/20.

Perfformiad Rhan Pedwar
Mae rhan pedwar o'r mesur yn sicrhau bod gan bob claf mewnol yng Nghymru sy'n cael asesiad neu driniaeth ar gyfer anhwylder meddyliol yr hawl i ofyn am gymorth gan eiriolwr iechyd meddwl annibynnol (IMHA).

Rhan 4 Canran y cleifion cymwys (gorfodol ac anffurfiol/gwirfoddol) a gafodd eu cysylltiad cyntaf ag IMHA o fewn 5 diwrnod gwaith i'w cais am IMHA: targed o 100%
Llwyddwyd yn gyson i gyrraedd y targed o 100% ar gyfer pob mis yn 2019/20.

GOFAL EFFEITHIOL-

Mae pobl yng Nghymru yn cael y gofal a'r cymorth cywir mor lleol â phosibl a chânt eu galluogi i gyfrannu at sicrhau bod y gofal hwnnw yn llwyddiannus

Mae'r mesurau ym maes gofal effeithiol yn canolbwyntio ar sicrhau bod cleifion yn cael y driniaeth gywir a bod prosesau effeithiol yn cael eu dilyn.

	Ebrill-19	Mai-19	Mehefin-19	Gorffennaf-19	Awst-19	Medi-19	Hydref-19	Tachwedd-19	Rhagfyr-19	Tuedd
Cyfradd fras marwolaethau yn yr ysbyty (yn 74 oed neu iau)*	0.74%	0.74%	0.75%	0.76%	0.76%	0.77%	0.76%	0.77%	0.79%	↓
Canran y cyfnodau gofal wedi'u codio'n glinigol o fewn un mis adrodd ar ôl dyddiad rhyddhau olaf y cyfnod gofal	95.6%	95.5%	96.9%	96.0%	95.9%	96.4%	95.6%	95.5%	95.4%	↓
Canran y gydymffurfiaeth ag elfen hyfforddi Llywodraethu Gwybodaeth (Cymru) lefel 1 a gwblhawyd o'r Fframwaith Sgiliau Craidd a Hyfforddiant	84.3%	84.0%	83.3%	84.2%	85.3%	84.8%	84.6%	84.5%	84.4%	↑
Nifer yr achosion o oedi wrth drosglwyddo gofal nad yw'n gysylltiedig ag iechyd meddwl gan y bwrdd iechyd	49	67	70	61	69	69	76	61	53	↓
Nifer yr achosion o oedi wrth drosglwyddo gofal iechyd meddwl gan y bwrdd iechyd	18	23	27	20	18	19	22	22	22	↓
Canran yr adolygiadau marwolaethau cyffredinol a gynhaliwyd o fewn 28 diwrnod i farwolaeth	98.5%	97.8%	99.4%	99.3%	100.0%	100.0%	95.9%	100.0%	98.5%	↑

	Tueddiadau 3 chwarter			
	C1 2019/20	C2 2019/20	C3 2019/20	Tuedd
Rhaid i'r holl feddyginiaethau newydd a argymhellir gan Grŵp Strategaeth Meddyginiaethau Cymru Gyfan a NICE, yn cynnwys argymhellion dros dro ar gyfer meddyginiaethau canser, fod ar gael lle y bo'n briodol yn glinigol, heb fod yn hwyrach na dau fis ar ôl cyhoeddi Penderfyniad Arfarnu Terfynol NICE ac argymhelliad arfarnu Grŵp Strategaeth Meddyginiaethau Cymru Gyfan	98.4%	98.5%	98.6%	↑

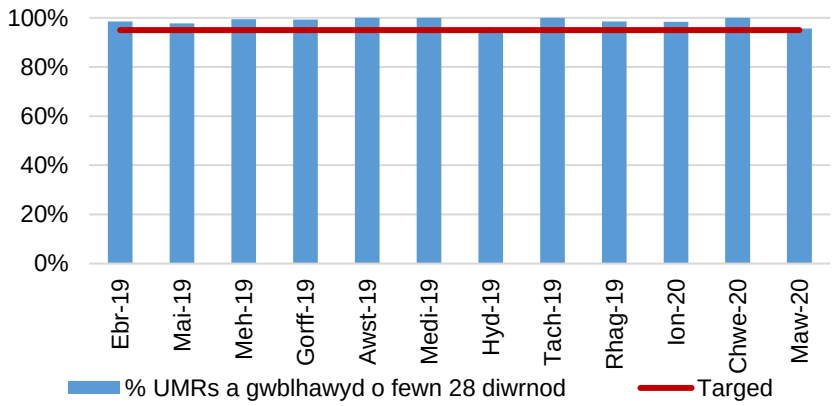
* Cymerwyd o ddata CHKS diweddaraf mis Ebrill

Cyflawni cydymffurfiaeth targed

Heb gyflawni cydymffurfiaeth targed

Adolygiadau o Farwolaethau Cyffredinol (UMRs)

Mae gwasanaeth iechyd Cymru wedi gwneud gwaith arloesol i sicrhau bod adolygiadau'n cael eu cwblhau o gofnodion clinigol cleifion sy'n marw mewn ysbytai. Datblygwyd y broses drwy ddefnyddio offeryn adolygu marwolaethau cyffredinol (UMR) i safoni'r broses adolygu ledled Cymru. Mae'r UMR yn golygu bod pob achos yn cael adolygiad cam un i weld a oedd gofal da, neu a oes rhai arwyddion sy'n golygu bod angen adolygiad manylach ar gam dau. Drwy gydol 2019-20, bodlonodd y Bwrdd Iechyd y targed cenedlaethol o 95% ar gyfer y mesur hwn, ac roeddem yn aml yn rhagori ar y targed hwnnw, gan ddangos yn gyson y perfformiad gorau yng Nghymru. Ym mis Mawrth 2020, cwblhawyd 96% o UMRs o fewn 28 diwrnod, yn erbyn y targed cenedlaethol o 95%.

GOFAL EFFEITHIOL

Oedi wrth Drosglwyddo Gofal (DTOCs)

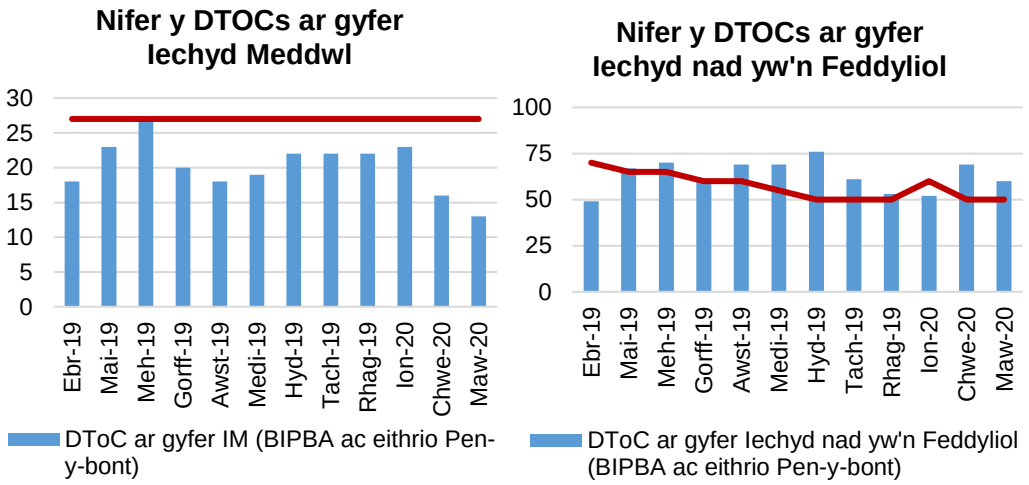
Mae achosion o oedi wrth drosglwyddo gofal yn parhau'n her i lawer o fyrddau iechyd ledled Cymru. Rydym yn parhau i ganolbwyntio ar leihau cyfnod pobl yn yr ysbyty, ond hefyd ar leihau'r nifer sy'n ddigon iach i'w cael eu rhyddhau ac nad yw o'r budd pennaf iddynt fod mewn gwely yn yr ysbyty.

Un o brif achosion yr oedi mewn ambiwlansys yw'r llif (o ran rhyddhau gwelyau) drwy'r ysbyty ac er gwaethaf y gwelliannau wrth y 'drws ffrynt', mae oedi wrth y 'drws cefn' yn parhau'n ffactor allweddol sy'n cyfrannu at hyn. Mae nifer y cleifion sy'n iach yn feddygol sydd mewn gwelyau ysbytai ar draws y Bwrdd Iechyd yn parhau i gyfyngu ar lif y gofal wedi'i drefnu a heb ei drefnu. Yn 2019-20, mewn partneriaeth â'n cydweithwyr mewn awdurdodau lleol, cyflwynodd y Bwrdd Iechyd y llwybrau 'Adre o'r Ysbyty' er mwyn cefnogi llif mwy amserol o ran trosglwyddo cleifion o'r ysbyty i'r gymuned.

Mae 'Adre o'r Ysbyty' yn ddarpariaeth sy'n cwmpasu lles corfforol a meddyliol unigolion, gan gynnwys y rheini sy'n byw gyda dementia a nam gwybyddol, ac mae'r sgyrsiau'n canolbwyntio ar "Yr hyn sy'n bwysig i mi". Pan gaiff ei weithredu'n llawn, teimlir y bydd gan y gwasanaeth hwn y potensial i helpu i wneud y defnydd gorau o'r capasiti gofal cymdeithasol presennol er mwyn cael yr effaith orau a sicrhau bod llif ar draws y system.

Cafodd cam un 'Adre o'r Ysbyty' ei weithredu ar gyfer cleifion llai cymhleth ym mis Rhagfyr 2019 ac mae'r ffigurau cychwynnol yn dangos y cafwyd effaith gadarnhaol ar gleifion sy'n ddigon iach yn feddygol i'w rhyddhau (MFFD). Fodd bynnag, bydd y gwerthusiad yn cynnwys yr effaith ar ein niferoedd o oedi wrth drosglwyddo gofal (DTOC), sy'n parhau'n uwch na'r hyn a nodwyd yn ein cynllun blynyddol ar gyfer 2019-20. Y nod yn y pen draw yw y bydd 'Adre o'r Ysbyty' yn helpu i sicrhau'r galw a'r capasiti cywir ar gyfer gofal cartref, sy'n achosi oedi yn y maes hwn.

Mae'r siartiau isod yn dangos ein perfformiad ar gyfer DTOC ar gyfer iechyd meddwl, a iechyd nad yw'n ymwneud â'r meddwl, dros 2019-20. Mae iechyd meddwl wedi aros yn is nag ein proffil mewnol drwy gydol y flwyddyn. Fodd bynnag, bu'r sefyllfa'n fwy heriol o ran iechyd nad yw'n ymwneud â'r meddwl. Wrth i'r model 'Adre o'r Ysbyty' ddatblygu, gobeithir y bydd ei effeithiolrwydd yn cael ei adlewyrchu drwy fod gennym lai o gleifion MFFD a DTOC.

GOFAL EFFEITHIOL

Codio Clinigol

Rydym wedi gwella'n sylweddol ein cydymffurfiaeth â'r mesur codio sy'n ymwneud â chanran y digwyddiadau a gaiff eu codio'n glinigol o fewn mis, gan gynyddu perfformiad o lefel mor isel ag 20% yn 2016 i 94% ym mis Mawrth 2020. Er i ni syrthio ychydig yn brin o'r targed o 95%, rydym wedi dileu'r ôl-groniad hanesyddol o gyfnodau heb godau. Rydym hefyd wedi cyflawni 91% o ran cydymffurfiaeth ag archwiliad cenedlaethol Gwasanaeth Gwybodeg GIG Cymru (NWIS) ar gywirdeb codio, sy'n darparu sicrwydd am ansawdd y codio a gwblhawyd. Caiff y canfyddiadau a'r argymhellion eu cynnwys yn yr archwiliad o godio clinigol a'r cynlluniau datblygu ar gyfer 2020/21.

GOFAL GYDAG URDDAS

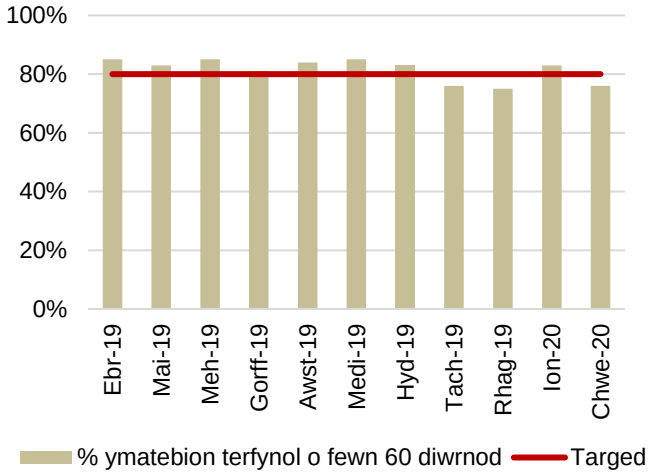
Caiff pobl yng Nghymru eu trin ag urddas a pharch ac maent yn parchu ac yn trin eraill yn yr un modd

Mae'r maes Gofal gydag Urddas yn canolbwyntio ar brofiad ac adborth cleifion. Mae'r tabl canlynol yn dangos ein bod wedi cyflawni'r targed o 80% yn gyson o ran ymateb i gwynion gan gleifion. Mae nifer o fesurau lleol sy'n ymwneud ag adborth cleifion hefyd wedi'u cynnwys yn yr adran hon er mwyn rhoi trosolwg mwy gwybodus.

	Tueddiadau 3 chwarter			
	C1 2019/20	C2 2019/20	C3 2019/20	Tuedd
Canran y pryderon sydd wedi cael ymateb terfynol (o dan Reoliad 24) neu ymateb dros dro (o dan Reoliad 26) hyd at ac yn cynnwys 30 diwrnod gwaith o'r dyddiad y daeth y pryder i law'r sefydliad am y tro cyntaf	80.7%	83.7%	88.6%	↑

Cyflawni cydymffurfiaeth targed
Heb gyflawni cydymffurfiaeth targed

Cwynion
Yn ystod 2019-20, derbyniodd y Bwrdd Iechyd dros 1,300 o gwynion ac roedd y prif themâu yn ymwneud â chyfathrebu, derbyniadau, a thriniaeth glinigol. Drwy gydol 2019-20, cafodd 100% o gwynion eu cydnabod o fewn dau ddiwrnod gwaith, a phob mis gwnaethom gyflawni'r targed cenedlaethol o ddarparu ymateb terfynol i gwynion o fewn 30 diwrnod gwaith.

Bob mis, mae'r Bwrdd Iechyd yn cynnal grŵp sicrwydd ar gyfer gwneud iawn am gamweddau (CRAG), pan fo tîm cwynion y gorfforaeth yn adolygu cwynion a gaewyd yn ddiweddar. Yn eu tro, caiff adolygiad manwl ei gynnal ar bob uned sy'n cyflenwi gwasanaethau. Cynhelir adolygiad hefyd o ddetholiad o gwynion caeedig o'r unedau eraill sy'n cyflenwi gwasanaethau. Yn ystod yr adolygiad hwn, caiff unrhyw gamau y cytunir arnynt gan yr unedau cyflenwi gwasanaethau eu monitro gan dîm cwynion y gorfforaeth i gadarnhau bod y camau gweithredu wedi'u cwblhau er mwyn sicrhau cydymffurfiaeth. Mae CRAG yn datblygu ac yn esblygu'n barhaus i sicrhau bod y Bwrdd Iechyd yn cyflawni'r dysgu a'r sicrwydd gorau posibl. Rydym hefyd wedi cyflwyno gweithdai CRAG lle caiff yr hyn a ddysgwyd ei rannu gydag uwch aelodau'r unedau cyflenwi gwasanaethau.

GOFAL GYDAG URDDAS

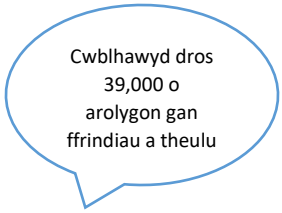
Profiad ac Adborth y Claf
Mae'r Bwrdd Iechyd yn defnyddio adborth o ddigwyddiadau, cwynion, holiaduron 'Ffrindiau a Theulu' a systemau fel "Gadewch i ni siarad" a "Barn am Ofal" i ddysgu, yn dilyn adborth gan gleifion, perthnasau a staff.

Rydym wedi bod yn casglu'r data ar gyfer 'Ffrindiau a Theulu' (arolygon byr - amser real) ar draws y sefydliad ers nifer o flynyddoedd. Mae'r holiadur hwn yn ein galluogi i gipio adborth amser real ac mae adroddiadau wythnosol yn cael eu cynhyrchu ar gyfer pob ward ac ardal glinigol ochr yn ochr ag arolwg Cymru gyfan.

Mae pob un o'r unedau cyflenwi gwasanaethau'n derbyn adroddiad misol manwl yn nodi'r themâu ac maent yn datblygu cynllun gweithredu ar gyfer gwella ar lefel uned. Mae'r prif themâu a nodwyd yn y meysydd lle ceir sgoriau isel yn cynnwys parcio ar bob safle; gwell bwyd; a chyfathrebu rhwng staff.

Er mwyn gwella'r ffordd rydym yn casglu data ymhellach, dyma rai o'r camau rydym yn bwriadu eu cymryd dros y 12 mis nesaf:

- Mae camau'n cael eu cymryd ar lefel Cymru gyfan i brynu system electronig ar gyfer profiad y claf. Bydd hyn yn caniatáu mwy o hyblygrwydd o ran cael mwy o adborth am brofiad y claf a hefyd o ran dadansoddi'r data. Rhagwelir y bydd y system newydd yn cael ei gweithredu yn hydref/gaeaf 2020-21. Fodd bynnag, gallai'r amserlen hon gael ei gohirio oherwydd Covid-19.
- Gosodwyd peiriannau 'Hapus neu Beidio' yn adran damweiniau ac achosion brys Treforys ddiwedd Chwefror 2020. Symudwyd y rhain oddi yno ar ôl tair wythnos oherwydd Covid-19 a materion yn ymwneud â heintio. Byddant yn cael eu hailosod ar ôl hyn.
- Nid yw strwythur yr arolygon 'Ffrindiau a Theuluoedd ' yn hawdd i ddefnyddwyr gwasanaethau iechyd meddwl ac anableddau dysgu ei ddefnyddio. Mae dull newydd o gipio adborth gan gleifion o fewn y gwasanaeth yn cael ei roi mewn grym. Unwaith y bydd y data ar gael, bydd yn elfen allweddol o'n dull o ddysgu o brofiad y claf.

✓ Byddai **95%** o gleifion yn argymell y Bwrdd Iechyd neu'n ei argymell yn gryf

Sgoriodd **90%** o arolygon Cymru gyfan 9 neu 10 ar gyfer boddhad

Yn unol ag adroddiadau blynyddol sector cyhoeddus Trysorlys ei Mawrhydi, mae'n ofynnol i'r Bwrdd Iechyd gyhoeddi data sy'n ymwneud â metrigau cynaliadwyedd allweddol gan gynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i:

- ddefnyddio cyfleustodau;
- cynhyrchu gwastraff;
- rheoli'r amgylchedd.

Mae'r cyflwyniad canlynol yn unol â'r canllawiau a gyhoeddwyd gan Drysorlys EM ym mis Mawrth 2016 ac mae pob ffactor trosi CO^2 (carbon deuocsid) yn gyson â'r ffactorau trosi ar gyfer adrodd am nwyon tŷ gwydr Llywodraeth y DU, ac eithrio'r ffactorau trosi CO^2 ar gyfer gwastraff clinigol arbenigol, a dderbyniwyd gan gontractwr gwastraff clinigol y Bwrdd Iechyd.

Mae'r Bwrdd Iechyd yn gyfrifol am 67 o safleoedd sy'n cynnwys tri ysbyty aciwt, pedwar ysbyty cymunedol, clinigau, canolfannau iechyd ac unedau anableddau dysgu, yn ogystal â thri adeilad cefnogi cysylltiedig lle nad oes mynediad uniongyrchol i gleifion, sy'n cynnwys y pencadlys a golchdy canolog.

- **Llywodraethu Rheolaeth Amgylcheddol**

Yn 2015-16, sefydlodd y Bwrdd Iechyd bwyllgor amgylcheddol y cyflwynwyd yr adroddiad rheoli amgylcheddol blynyddol iddo yn 2019-20. Roedd y pwyllgor yn gyfrifol am nodi a sicrhau bod polisïau a strategaethau yn eu lle i gyflawni amcanion corfforaethol y Bwrdd Iechyd mewn perthynas â rheoli'r amgylchedd. Yn 2020, fodd bynnag, caiff ei ddisodli gan Bwyllgor Llesiant a Chenedlaethau'r Dyfodol newydd a gadeirir gan y Cyfarwyddwr Strategaeth.

Mae pob un o'r chwe safle y mae angen ardystiad Rheoli Amgylcheddol ISO14001 arnynt, wedi llwyddo i'w gadw yn 2019-20.

- **Targedau Amgylcheddol**

Pennwyd y targedau canlynol ar gyfer gwastraff, trydan, a nwy a dŵr ar gyfer 2019-20 fel rhan o amcanion amgylcheddol y Bwrdd Iechyd:

Gwastraff	Targed	4.5% o gynnydd mewn ailgylchu/adfer.
	Canlyniad	Cafwyd 23.22% (1,125 tunnell) o ostyngiad ym maint gwastraff cyffredinol y Bwrdd Iechyd. Roedd hyn yn bennaf o ganlyniad i'r newidiadau i'r ffiniau a chreu Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe. O ran gwastraff a ailddefnyddiwyd/ailgylchwyd, nad yw'n wastraff clinigol, bu cynydd o 3% yn yr hyn a gofnodwyd, gan olygu i'r ffigwr gynyddu i 28% (606 tunnell).
Trydan	Targed	1% o ostyngiad yn y defnydd o drydan.
	Canlyniad	Mae cyfanswm y kWh o drydan a ddefnyddiwyd wedi gostwng 24%. Mae hyn yn bennaf oherwydd bod y portffolio

		o adeiladau wedi'i leihau yn sgil newid y ffiniau wrth greu Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe.
Nwy	Targed	1% o ostyngiad yn y defnydd o nwy.
	Canlyniad	Mae cyfanswm y kWh o nwy a ddefnyddiwyd wedi gostwng 20%. Mae hyn yn bennaf oherwydd bod y portffolio o adeiladau wedi'i leihau yn sgil newid y ffiniau wrth greu Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe.
Dŵr	Targed	1% o ostyngiad yn y defnydd o ddŵr.
	Canlyniad	Mae cyfanswm y m^3 o ddŵr a ddefnyddiwyd wedi gostwng 34%. Mae hyn yn bennaf oherwydd bod y portffolio o adeiladau wedi'i leihau yn sgil newid y ffiniau wrth greu Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe.

- **Datblygiad Cynaliadwy**

Mae'r Bwrdd Iechyd wedi ymrwymo'n llwyr i leihau ei ôl troed carbon ac mewn blynyddoedd blaenorol cyflawnodd a chadwodd ardystiad ISO14001:2015 ar gyfer y systemau rheoli amgylcheddol yn ei holl ysbytai. Mae hyn yn dangos yr ymrwymiad i sicrhau cydymffurfiaeth gyfreithiol a rheoliadol.

Cafodd strategaeth lleihau carbon ei chymeradwyo gan bwyllgor yr amgylchedd yn 2016, sy'n parhau i gydgysylltu cyfrifoldebau corfforaethol y Bwrdd Iechyd a'r weledigaeth ddeng mlynedd ynghylch lleihau allyriadau carbon. Mae'r weledigaeth yn nodi chwe maes i weithredu arnynt o fewn y Bwrdd Iechyd:

- Adeiladau heb garbon
- Teithiau heb garbon
- Gwastraff heb garbon
- Caffael heb garbon
- Diwylliant heb garbon
- Dyfodol heb garbon

Mae targedau cysylltiedig a dangosyddion perfformiad allweddol cysylltiedig wedi'u datblygu gan bwyllgor yr amgylchedd ac yn cael eu monitro ganddo.

- **Polisi a Gweithdrefnau**

Diwygiodd y Bwrdd Iechyd ei bolisi amgylcheddol yn 2020, ac mae'r llawlyfr ar weithdrefnau rheoli systemau ar gyfer rheoli amgylcheddol ISO14001 wedi cael ei ddiweddaru i adlewyrchu fersiwn 2015 o'r safon.

- **Allyriadau Nwyon Tŷ Gwydr**

Allyriadau Nwyon Tŷ Gwydr		**2017-18**	**2018 -19**	**2019 20**
Dangosyddion nad ydynt yn ariannol (1, 000t CO2e)	Cyfanswm yr allyriadau gros	40	34.2	21.9
	Allyriadau gros cwmpas 1 (uniongyrchol) - (Olew Tanwydd)	0.17	0.18	0.14

	Allyriadau gros cwmpas 1 (uniongyrchol) - (Nwy)	17.32	16.04	11.77
	Allyriadau gros cwmpas 1 (uniongyrchol) - (trafnidiaeth sy'n eiddo i'r Bwrdd)	0.41	0.36	0.03
	Allyriadau gros cwmpas 2 (anuniongyrchol) - (trydan a brynwyd)	20.32	15.17	8.32
	Allyriadau gros cwmpas 3 (anuniongyrchol arall) - (teithio ar gyfer busnes)	1.79	2.34	1.6
	Allyriadau gros cwmpas 3 (anuniongyrchol arall) - gwastraff	0.156	0.136	0.106
Defnydd cysylltiedig o ynni (miliwn kWh)	Trydan: cyfanswm a ddefnyddiwyd	49	49.8	37.3
	Trydan: hunangynhyrchwyd (PV)	0.083	0.085	0.056
	Nwy	94	87.4	64.0
	LPG	0	0	0
	Arall (olew)	0.6	0.6	4.4
Dangosyddion ariannol (£miliwn)	Gwariant ar ynni heb TAW	7.41	8.21	6.53
	Gwariant ar drwydded CRC (2010 ymlaen)	£580,117	£521,845	Cynllun wedi dod i ben
	Gwariant ar wrthbwysiadau trwyddedig (e.e.GCOF)	0	0	0
	Gwariant ar deithio swyddogol	2.78	3.29	2.24

- **Ynni**

Cafwyd 20% o ostyngiad yn y defnydd o nwy. Roedd hyn yn bennaf o ganlyniad i resymoli safleoedd, ond hefyd oherwydd manteision y prosiect rheoli adeiladau yn Ysbyty Singleton yn 2018-19, a ddefnyddir i reoli amrywiaeth o offer sy'n defnyddio ynni. Mae'r prosiect hwn wedi rheoli tymheredd yr ysbyty'n well, yn ogystal â lleihau'r defnydd o nwy a lleihau'r CO^2 a gynhyrchir mewn perthynas â hynny. Mae'r llosgwyr newydd a brynwyd ar gyfer bwyleri'r ysbyty hefyd wedi helpu i leihau'r defnydd o nwy oherwydd eu bod yn fwy effeithlon.

Mae'r Bwrdd Iechyd yn parhau i brynu trydan sy'n 100% adnewyddadwy, ac er mwyn ei gael mae'n talu ardollau ar gyfer ynni o ffynonellau adnewyddadwy. Mae hefyd wedi symud ymlaen gyda benthyciadau "Re:fit - Twf Gwyrdd" drwy Lywodraeth Cymru. Mae'r gronfa yn caniatáu i'r Bwrdd Iechyd fenthyg arian am y tro cyntaf i ariannu cynlluniau lleihau carbon, sef rhaglen o waith dros ddwy flynedd, mewn dau gam. £7.7 miliwn yw cyfanswm y gwariant ar gyfer cam un, a hynny ar gyfer mesurau arbed ynni sy'n ymwneud â chynyddu'r galw amdanynt. Caiff hyn ei ad-dalu o'r arbedion ynni a wneir.

Dechreuodd y gwaith yn ymwneud â buddsoddiad cynllun Re:fit Llywodraeth Cymru ym mis Ionawr 2019, a chytunwyd ar fesurau arbed ynni terfynol gwerth £7.7m yn chwarter tri, ynghyd ag ad-daliad o chwech i wyth mlynedd a fyddai'n cyfateb i arbedion o tua £1.8m (chwyddiant o 4%) ac arbedion CO^2 o 2,500 tunnell y flwyddyn. Dechreuodd gwaith ar y safleoedd ym mis Ionawr 2020, ond mae wedi'i ohirio oherwydd pandemig Covid-19.

- **Fferm Solar**

Yn ail gam y rhaglen Re:fit, bu'r Bwrdd Iechyd yn asesu hyfywedd fferm solar pum megawat ar dir trydydd parti. Mae wedi negodi hawliau unigryw gyda pherchennog y tir. Amcangyfrifir y bydd y fferm solar yn costio tua £5.8m ac awgrymir ad-daliad dros ryw naw mlynedd ar gyfer y prosiect cyfan, sy'n cyfateb i arbedion o 1,000 tunnell o CO^2 a thua £500,000.

- **Gwastraff**

Gwastraff		2017-18	2018-19	2019-20
Dangosyddion nad ydynt yn ariannol (tunelli)	Cyfanswm y Gwastraff	5301	4843	3718
	Tirlenwi	185	152	147
	Ailddefnyddio/ Ailgylchu	583	683	585
	Compostiwyd	0	21	21
	Llosgi heb adfer ynni	0	0	0
	Llosgi gan adfer ynni	4533	3987	2965
Dangosyddion ariannol (£)	Cyfanswm Cost y Gwaredu	1,380,383	1,241,240	941,174
	Tirlenwi	43,070	36,215	36,009

	Ailddefnyddio/ Ailgylchu	177,947	180,122	153,126
	Compostiwyd	0	1,838	1,844
	Llosgi heb adfer ynni	0	0	0
	Llosgi gan adfer ynni	1,159,366	1,023,064	750,195

(Ni chaiff TAW ei chofnodi yn y dangosyddion ariannol ar gyfer gwastraff yn unol â chanllaw EFPMS [System Rheoli Perfformiad Ystadau a Chyfleusterau])

Yn seiliedig ar gyfanswm y ffigurau gwastraff a amlinellir yn y tabl uchod, mae'r dadansoddiad o wastraff clinigol peryglus, gwastraff tramgwyddus, gwastraff domestig, ailgylchu cymysg sych a gwastraff bwyd fel a ganlyn:

Gwastraff domestig	42% (1543 tunnell)
Gwastraff clinigol peryglus	38% (1415 tunnell)
Gwastraff ailgylchu cymysg sych	14% (530 tunnell)
Gwastraff tramgwyddus	4% (153 tunnell)
Cyfarpar trydanol ac electronig a gwastraff cemegol peryglus	1.5% (56 tunnell)
Gwastraff bwyd	0.5% (21 tunnell)

Eleni, gwelwyd gostyngiad o 23.22% (1,125 tunnell) yng nghyfanswm y gwastraff a gynhyrchwyd gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe a gwelwyd gostyngiad o 24.17% (£300,066) hefyd yn y gost yn gyffredinol. Mae hyn yn bennaf oherwydd y newidiadau i'r ffiniau, ac mae'r broses barhaus o godi ymwybyddiaeth, ynghyd â'r pwyslais cryfach ar hierarchaeth y gwastraff a lleihau gwastraff ar draws safleoedd hefyd yn parhau i wella perfformiad.

Mae contract gwastraff domestig ac ailgylchu'r Bwrdd Iechyd yn parhau i olygu y gellir osgoi tirlenwi bron yn gyfan gwbl (100%). Caiff gwastraff ei ddidoli mewn cyfleuster adfer deunyddiau a chaiff deunyddiau gweddilliol eu defnyddio mewn cyfleuster 'Troi Gwastraff yn Ynni'. Mae hyn yn helpu'r Bwrdd Iechyd i gydymffurfio â strategaeth 'Tuag at Ddyfodol Diwastraff' Llywodraeth Cymru. Mae'r Bwrdd Iechyd yn parhau i fynd ar drywydd gwneud casgliadau ar wahân ar gyfer gwastraff bwyd ar draws yr ystad. Y targed yw gwneud casgliadau gwastraff bwyd ym mhob ysbyty acíwt yn 2020-21, yn unol â thargedau deddfwriaethol Llywodraeth Cymru.

Mae'r Bwrdd Iechyd yn cydnabod y ffactorau sy'n arwain at gynnydd yn y gwastraff a gynhyrchir yn sgil yr eitemau meddygol untro sy'n cael eu cyflwyno'n barhaus ac sy'n cyfyngu ar y gallu i ailddefnyddio ac atgyweirio eitemau o fewn meysydd clinigol. Fodd bynnag, mae dulliau ailgylchu addas yn cael eu harchwilio er mwyn cynnig opsiwn economaidd ac amgylcheddol cynaliadwy ar gyfer cael gwared ar yr eitemau hyn.

Er y bu gostyngiad ym maint cyffredinol y gwastraff y mae'r Bwrdd Iechyd yn ei adfer neu'n ei ailddefnyddio, bydd yn gwneud ymdrech barhaus i sicrhau bod ailgylchu gwastraff cymysg sych glân yn cael ei wahanu'n well yn 2020-21 er mwyn lleihau costau gwaredu. Mae'r lefelau ailgylchu ar gyfer gwastraff cymysg sych wedi cynyddu ar

safleoedd yr ysbytai acíwt a chymunedol yn 2019-20, a bydd y Bwrdd Iechyd yn parhau i ymdrechu i gynyddu faint o ailgylchu sy'n cael ei wahanu yn y lleoedd y mae'r gwastraff yn tarddu ohonynt, yn unol â Deddf yr Amgylchedd 2016 Llywodraeth Cymru a thargedau cysylltiedig.

Dylid nodi bod y Bwrdd Iechyd wedi rhagori ar ei darged ISO14001 blynyddol o wneud cynnydd o 4.5% ar gyfer ailgylchu/adfer a'i fod ar y trywydd iawn i gyrraedd targed strategaeth Llywodraeth Cymru i sicrhau cyfradd ailgylchu/adfer o 70% i bawb erbyn 2025.

Mae prosiectau ar gyfer gwella'r cyfraddau ailgylchu ac adfer yn cael eu datblygu drwy system rheoli amgylcheddol ISO14001 y Bwrdd Iechyd. Mae'r targedau hyn yn ceisio sicrhau bod yr holl wastraff a gynhyrchir yn cael ei reoli'n gywir a bod y sefydliad yn cyflawni ei amcanion ailgylchu ac adfer yn unol â strategaeth lleihau gwastraff 2020-25.

Mae arian cyfalaf wedi'i roi fel y gellir gosod gorsafoedd biniau ailgylchu ychwanegol mewn ardaloedd lle ceir llawer o wastraff, er mwyn cynyddu faint y gall ysbytai ei ailgylchu.

- **Defnydd o Adnoddau**

Defnydd o adnoddau y mae pen draw iddynt			**2017-18**	**2018-19**	**2019- 20**
Dangosyddion nad ydynt yn rhai ariannol (000m3)	Defnydd o ddŵr (rhannau o'r ystâd nad ydynt yn swyddfeydd)	Wedi'u cyflenwi	494	439	291
		Carthffosiaeth	411	367	245
		Wedi'u tynnu	0	0	0
Dangosyddion ariannol (£miliwn)	Defnydd o ddŵr (rhannau o'r ystâd nad ydynt yn swyddfeydd)	Wedi'u cyflenwi	0.5	0.52	0.33
		Carthffosiaeth	0.57	0.54	0.37

		Wedi'u tynnu	0	0	0

Roedd y defnydd o ddŵr yn cyfateb i 24.3m^3 y pen yn gyfwerth ag amser llawn (FTE) y flwyddyn (12,000 FTE), sef gostyngiad o 0.7m^3 y pen o'i gymharu â 2018-19 a gostyngiad o 5.7m^3 y pen o'i gymharu â 2017-18.

- **Mentrau Cynaliadwyedd Eraill**

Mae'r Bwrdd Iechyd wedi datblygu ei gydweithio â phartneriaethau lleol Llywodraeth Cymru mewn perthynas â'r posibilrwydd o brynu'r hawliau ar gyfer fferm solar a gwifren breifat o fferm solar fawr a leolir tua dwy filltir o Ysbyty Treforys.

- **Seilwaith Gwyrdd**

Ers i Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r dyfodol gael ei chyflwyno, mae'r Bwrdd Iechyd wedi mynd ati i ymgysylltu â chyrff eraill yng Nghymru sy'n gyfrifol am warchod yr amgylchedd naturiol er mwyn hyrwyddo seilwaith gwyrdd o fewn y Bwrdd Iechyd a chyfrannu at amcanion llesiant y Bwrdd Iechyd. Mae'r sefydliad wedi cynhyrchu portffolio o safleoedd y Bwrdd Iechyd, sy'n rhoi manylion am diroedd gan gynnwys arolygon am gynefinoedd a daeareg lle maent ar gael, ac mae wedi ymgysylltu â sefydliadau trydydd parti i gynnal adolygiadau pellach.

Yn unol â chanllawiau'r GIG ar gyfer annog pryfed peillio ar ei ystâd, mae'r Bwrdd Iechyd, am y bumed flwyddyn yn olynol, yn parhau i blannu blodau gwyllt ar y prif safleoedd.

Mae mesurau ychwanegol wedi'u cymryd yn Ysbyty Treforys i adael i'r ardaloedd o dir droi'n ôl yn gynefin naturiol drwy, er enghraifft, beidio â thorri'r borderi o amgylch y meysydd parcio. Prynwyd amrywiaeth o gynefinoedd bioamrywiaeth (gwestai pryfed/blychau adar), yn benodol ar gyfer y safleoedd sydd mewn lleoliadau trefol.

Cyllid 'Dewis y Bobl' gan y Loteri Genedlaethol - llwyddodd y Bwrdd Iechyd i sicrhau grant gan y Loteri Genedlaethol a weinyddir gan Cadwch Gymru'n Daclus. Derbyniodd y Bwrdd Iechyd £50,000 i wella dwy iard yn ysbytai Treforys a Gorseinon. Mae'r gwaith dylunio a'r gwaith ar y safle wedi datblygu'n dda gan ddefnyddio rhwydwaith o wirfoddolwyr, ond bu'n rhaid atal y prosiect hwn oherwydd pandemig Covid-19.

Drwy gydweithio â Gardd Fotaneg Genedlaethol Cymru, Cyfoeth Naturiol Cymru a Phrifysgol Abertawe, hybwyd iechyd drwy gynyddu mynediad at fyd natur. Gwnaed cais am arian ar gyfer "Cymru Fioffilig" i raglen datblygu gwledig Llywodraeth Cymru 2014-20 a dyfarnwyd £1.2m ar gyfer rhaglen tair blynedd. Dechreuodd yr astudiaeth yn ardal Abertawe a Chastell-nedd Port Talbot, gan adolygu 40 o safleoedd i ganolbwyntio arnynt ar gyfer prosiectau seilwaith gwyrdd cymunedol a ddatblygir ar y cyd. Roedd y rhain yn cynnwys ysbytai, canolfannau iechyd a chyfleusterau iechyd meddwl. Mae'r prosiect yn ceisio cynyddu gwerth bioamrywiaeth, hygyrchedd, gwasanaethau ecosystem a chysylltedd, yn ogystal â chreu mannau gwyrdd ysbrydoledig i bobl a gwerthuso'r hyn sy'n gweithio orau i ddatblygu modelau y gellir eu cymhwyso ledled Cymru. Dechreuwyd ar y prosiect hwn ond bu'n rhaid gohirio gwaith ar y safleoedd oherwydd pandemig Covid-19.

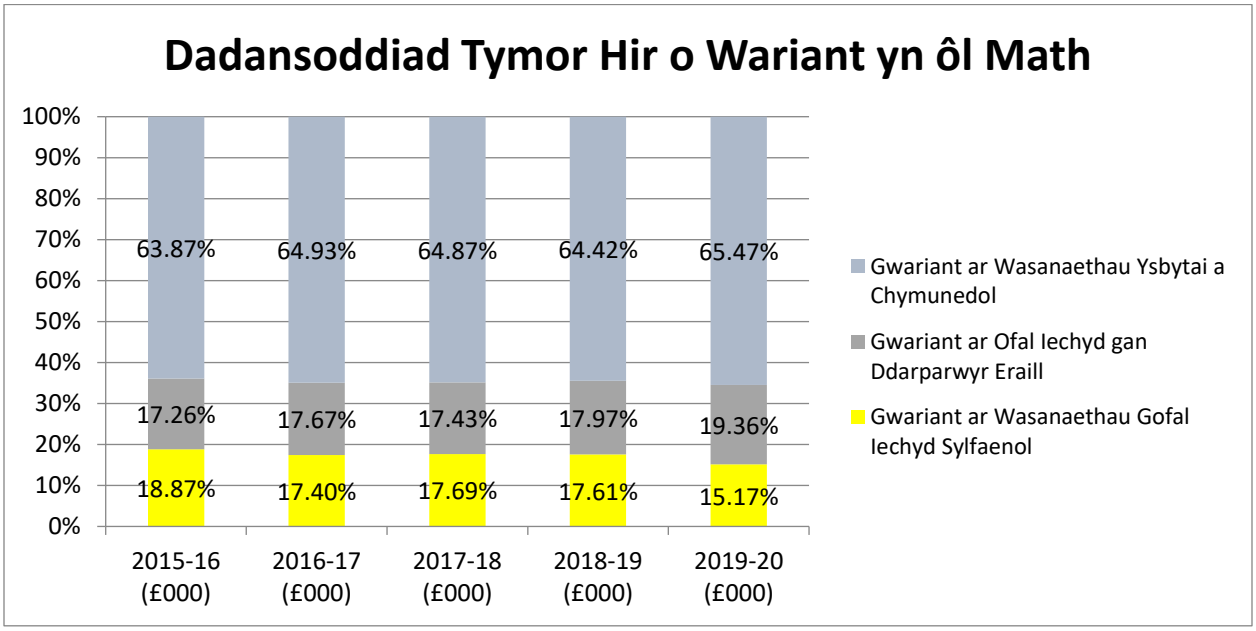

Yn ystod y prosiect "Tyfu'r Dyfodol" a ddatblygwyd gan Ardd Fotaneg Genedlaethol Cymru, cafodd gardd les ei dylunio ym mis Ionawr 2019. O ganlyniad, cafwyd arddangosfa o blanhigion yr ardd les yn y Gymdeithas Arddwriaethol Frenhinol yng Nghaerdydd, a fydd yn cael ei hefelychu yn Ysbyty Treforys. Mae'r dyluniad wedi'i gwblhau, ond bu'n rhaid atal gwaith ar y safle oherwydd pandemig COVID 19.

❖ Tueddiadau Gwariant Tymor Hir

Mae'r gwariant yr adroddir amdano yn yr adroddiad hwn ar gyfer y flwyddyn ariannol 2019-20 yn ymwneud â Bwrdd Iechyd Prifysgol Abertawe tra bo'r gwariant mewn blynyddoedd blaenorol yn ymwneud â'r bwrdd iechyd blaenorol, sef Bwrdd Iechyd Prifysgol Abertawe Bro Morgannwg, a rhaid cadw hyn mewn cof wrth gymharu'r gwariant rhwng blynyddoedd. Er mwyn helpu i ddeall y gostyngiad mewn gwariant rhwng blynyddoedd mae'n bwysig nodi bod y dyraniad adnoddau sylfaenol i Fwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe 28% yn is na'r dyraniad sylfaenol ar gyfer hen Fwrdd Iechyd Prifysgol Abertawe Bro Morgannwg.

		2015-16 £000	2016-17 £000	2017-18 £000	2018-19 £000	2019-20 £000
Gwasanaethau gofal iechyd sylfaenol		237,071	232,790	242,052	245,546	181,823
Gofal iechyd gan ddarparwyr eraill		216,761	236,363	238,469	250,518	232,061
Gwasanaethau ysbytai a chymunedol		802,341	868,757	887,423	898,238	784,902

Mae gwariant ar wasanaethau gofal iechyd sylfaenol yn cynnwys gwariant ar y contractau gofal sylfaenol ar gyfer gwasanaethau meddygol cyffredinol, gwasanaethau fferyllol, gwasanaethau deintyddol cyffredinol, gwasanaethau offthalmig cyffredinol, cyffuriau a

chyfarpar ar bresgripsiwn a gwariant arall ar ofal iechyd sylfaenol. Ar gyfer 2019-20, gostyngodd y gwariant i £181.823m, sef gostyngiad o 26% sy'n cyd-fynd yn fras â'r gostyngiad yn nyraniad y sefydliad newydd, Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe, o'i gymharu â hen Fwrdd Iechyd Prifysgol Abertawe Bro Morgannwg. Roedd y gostyngiad yn gyson ar draws pob maes gwariant ar gyfer gofal sylfaenol.

Mae gwariant ar ofal iechyd gan ddarparwyr eraill yn cynnwys gwariant gyda sefydliadau eraill y GIG, awdurdodau lleol, sefydliadau gwirfoddol, darparwyr preifat ac ar gyfer nyrsio a gofal iechyd parhaus a ariennir gan y GIG. Yn 2019-20, gostyngodd y gwariant o 7.4% o ganlyniad i newid yn y Bwrdd Iechyd. Un ffactor arwyddocaol yn y gwariant ar gyfer 2019-20 oedd i wariant gyda chyrff eraill GIG Cymru ddyblu bron, o £21.9m yn 2018-19 i £42m yn 2019-20. Roedd hyn o ganlyniad i'r cytundebau lefel gwasanaeth clinigol a sefydlwyd ar gyfer gwasanaethau yn Ysbyty Castell-nedd Port Talbot gyda Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf, gan fod nifer sylweddol o wasanaethau yn yr ysbyty yn cael eu darparu gan staff clinigol ym Mhen-y-bont ar Ogwr a drosglwyddodd i Fwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg fel rhan o newid ffin Pen-y-bont ar Ogwr ar 1 Ebrill 2019. Gostyngodd gwariant gyda'r rhan fwyaf o ddarparwyr gofal iechyd allanol yn ystod y flwyddyn o ganlyniad i'r newid yn y Bwrdd Iechyd ac eithrio awdurdodau lleol a sefydliadau gwirfoddol oherwydd y gronfa gofal canolraddol (ICF).

Mae'r gwariant ar wasanaethau ysbytai a chymunedol yn cynnwys gwariant ar wasanaethau a ddarperir gan y Bwrdd Iechyd ar draws ei holl ysbytai ac mewn lleoliadau cymunedol. Yn 2019-20, gostyngodd y gwariant i £784.902m, sef gostyngiad o 12.6% (£113.3m) sy'n adlewyrchu'r newid o Fwrdd Iechyd Prifysgol Abertawe Bro Morgannwg i Fwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe. Gostyngodd gwariant staff £90.2m (13.7%) gyda chostau nad ydynt yn rhai staff yn gostwng £23.1m (9.6%). Yn gynwysedig o fewn costau staff ceir cynnydd o £23.584m mewn perthynas â'r cynnydd o 6.3% yng nghyfraniadau pensiwn cyflogwyr a £8.8m mewn perthynas â dyfarniad cyflog 2019/20. Gostyngodd costau nad oeddent yn gostau staff ym mhob maes ac eithrio cynnydd o £3.262m mewn amhariadau asedau, £2.468m mewn colledion, taliadau arbennig a dyledion anadenilladwy a £1.181m mewn taliadau amorteiddio mewn perthynas ag asedau sefydlog anniriaethol.

❖ Adroddiad Ariannol

Mae'r adroddiad hwn yn darparu datganiadau ariannol cryno sy'n disgrifio perfformiad ariannol Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2020. Mae'r flwyddyn ariannol 2019-20 yn cynrychioli blwyddyn gyntaf Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe yn dilyn newid ffin Pen-y-bont ar Ogwr a oedd yn weithredol o 1 Ebrill 2019. Rhaid nodi bod y gwerthoedd ar gyfer 2018-19 a nodir yn y cyfrifon hyn yn ymwneud â hen Fwrdd Iechyd Prifysgol Abertawe Bro Morgannwg, tra bo'r gwerthoedd ar gyfer 2019-20 yn ymwneud â Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe. Gellir gweld set lawn o gyfrifon blynyddol y Bwrdd Iechyd ar wefan Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe

Newid Ffin Pen-y-Bont ar Ogwr

Cyhoeddodd Ysgrifennydd y Cabinet dros Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol ar 14 Mehefin 2018 y byddai'r cyfrifoldeb dros ddarparu gwasanaethau gofal iechyd i bobl yn ardal Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr yn symud o 1 Ebrill 2019 i Fwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf.

Mae Gorchymyn y Byrddau Iechyd Lleol (Newid Ardaloedd) (Cymru) (Diwygiadau Amrywiol) 2019 wedi trosglwyddo prif ardal llywodraeth leol Pen-y-bont ar Ogwr o Fwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Abertawe Bro Morgannwg i Fwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Cwm Taf a hefyd wedi newid enwau'r byrddau iechyd i Fwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Cwm Taf Morgannwg a Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Bae Abertawe.

Yn unol â Gorchymyn y Byrddau Iechyd Lleol (Newid Ardal) (Trosglwyddo Staff, Eiddo a Rhwymedigaethau) (Cymru) 2019 a wnaed ar 19 Mawrth 2019 ac a fu'n weithredol ar 1af Ebrill 2019, trosglwyddwyd yr asedau a'r rhwymedigaethau'n ymwneud â gwasanaethau Pen-y-bont ar Ogwr o Fwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe i Fwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf ar 1 Ebrill 2019. Ystyriwyd y trosglwyddiad fel 'Trosglwyddo drwy Amsugno', yn unol â Llawlyfr Adroddiadau Ariannol y Llywodraeth. Daethpwyd â'r symiau o asedau net a gofnodwyd i mewn i ddatganiadau ariannol Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Cwm Taf Morgannwg o 1 Ebrill 2019. Nid oedd angen ailddatgan y balansau olaf ar 31 Mawrth 2019 yn y flwyddyn flaenorol.

Roedd y balansau a drosglwyddwyd i Fwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg ar 1 Ebrill 2019 yn cyfateb i £150.340m o asedau sefydlog (tir, adeiladau ac offer), £6.089m o asedau cyfredol (stoc a symiau derbyniadwy) a £26.150m o rwymedigaethau cyfredol (symiau taladwy a darpariaethau). Roedd trosglwyddo gwasanaethau hefyd yn golygu bod Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe yn cael gostyngiad o 28% yn ei gyllid sylfaenol gan Lywodraeth Cymru o'i gymharu â'r cyllid a ddarparwyd yn flaenorol i Fwrdd Iechyd Prifysgol Abertawe Bro Morgannwg.

❖ Perfformiad Dyletswyddau Ariannol

Targedau Statudol

Mae dwy ddyletswydd ariannol statudol y mae'n ofynnol i Fwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe eu cyflawni. Y dyletswyddau a ddaeth i rym o 1 Ebrill 2014, yw bod yn rhaid i bob Bwrdd Iechyd sicrhau nad yw'n gwario mwy na chyfanswm y cyllid a ddyrannwyd iddo dros gyfnod o dair blynedd, yn hytrach nag o fewn pob blwyddyn ariannol (Deddf GIG (Cymru) 2014). Mae'r ddyletswydd hon yn cynnwys cyllid adnoddau refeniw (y terfyn adnoddau refeniw) a chyllid adnoddau cyfalaf (y terfyn adnoddau cyfalaf). Y pedwerydd cyfnod o dair blynedd yw 2017/18 i 2019/20.

Terfyn Adnoddau Refeniw	Blwyddyn un o dair 2017-18 £000	Blwyddyn dau o dair 2018-19 £000	Blwyddyn tri o dair 2019-20 £000	Cyfanswm £000
Cyllid adnoddau refeniw	1,096,250	1,133,300	913,670	3,143,220
Cyfanswm costau gweithredu	1,128,667	1,143,179	929,954	3,201,800
Gwariant dan/(dros) yn erbyn dyraniad	(32,417)	(9,879)	(16,284)	(58,580)
Fel % o'r targed	2.96%	0.87%	1.78%	1.86%
Ni lwyddodd y Bwrdd Iechyd hwn i gyflawni ei ddyletswydd ariannol i fantoli'r arian yn erbyn ei derfyn adnoddau refeniw dros y tair blynedd rhwng 2017-18 a 2019-20.				

Terfyn Adnoddau Cyfalaf	Blwyddyn un o dair 2017-18 £000	Blwyddyn dau o dair 2018-19 £000	Blwyddyn tri o dair 2019-20 £000	Cyfanswm £000
Cyllid adnoddau cyfalaf	40,093	36,447	30,901	107,441
Cyfanswm costau gweithredu	40,051	36,407	30,873	107,331
Gwariant dan/(dros) yn erbyn dyraniad	42	40	28	110
Fel % o'r targed	0.10%	0.11%	0.09%	0.10%
Fe wnaeth y Bwrdd Iechyd hwn gyflawni ei ddyletswydd ariannol i fantoli'r cyfrifon yn erbyn ei derfyn adnoddau cyfalaf dros y tair blynedd rhwng 2017-18 a 2019-20.				

❖ Dyletswydd i Baratoi Cynllun Tair Blynedd

Ar ôl i'r Bwrdd Iechyd gael ei roi mewn ymyrraeth wedi'i dargedu ym mis Medi 2016, nid oedd mewn sefyllfa i gyflwyno cynllun tymor canolig integredig (CTCI) tair blynedd ar gyfer 2019-20 ac felly ni lwyddodd i gyflawni'r ddyletswydd i gael CTCI tair blynedd cymeradwy. Yn hytrach, mae'r Bwrdd Iechyd wedi gweithredu, mewn cytundeb â Llywodraeth Cymru, o dan drefniadau cynllunio blynyddol. Nododd cynllun gweithredu blynyddol y Bwrdd Iechyd ar gyfer 2019/20 gynllun ariannol cytbwys a gymeradwywyd mewn egwyddor gan ei Fwrdd ym mis Mawrth 2019, yn amodol ar gytundeb ar effaith newid ffin Pen-y-bont ar Ogwr.

Yn ystod 2019-20, profodd y Bwrdd Iechyd bwysau gweithredol sylweddol a arweiniodd at gynyddu'r diffyg blynyddol a gynlluniwyd gan y Bwrdd Iechyd i £16.3m. Yn y pen draw, diffyg y Bwrdd Iechyd ar gyfer 2019/20 oedd £16.284m.

Targed Anstatudol

Mae gan y Bwrdd Iechyd darged hefyd i dalu sefydliadau a phobl sy'n darparu nwyddau a gwasanaethau iddo o fewn 30 diwrnod i'w darparu. Nid yw hyn yn ddyletswydd statudol; fodd bynnag, mae Llywodraeth Cymru yn ei gwneud yn ofynnol i fyrddau iechyd dalu eu cyflenwyr yn unol â chod talu'n brydlon y CBI a rheolau cyfrifyddu'r Llywodraeth (Polisi Taliadau'r Sector Cyhoeddus (PSPP)). Dylai anelu at dalu 95% o'r anfonebau hyn o fewn 30 diwrnod i'w danfon.

Mae'r tabl isod yn dangos perfformiad yn erbyn y targed hwn am y 3 blynedd diwethaf:

	2017/18	2018/19	2019/20
Nifer yr Anfonebau a Dalwyd	**300,160**	**310,861**	**300,160**
Anfonebau a Dalwyd o fewn y Targed	**282,150**	**294,597**	**282,150**
% yr Anfonebau a Dalwyd o fewn y Targed	**94.0%**	**94.8%**	**94.0%**

Cyhoeddodd yr Archwilydd Cyffredinol adroddiad archwilio amodol ar ddatganiadau ariannol y Bwrdd Iechyd a chefnogwyd hyn gan adroddiad o sylwedd. Sail y farn amodol ar reoleidd-dra oedd bod Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe wedi torri ei derfyn adnoddau drwy wario £58.580m dros y £3,143m yr oedd wedi'i awdurdodi i'w wario yn y cyfnod o dair blynedd rhwng 2017-18 a 2019-20. Mae'r £58.580m yn gyfystyr â gwariant afreolaidd.

Cadarnhaodd adroddiad yr Archwilydd Cyffredinol fod y datganiadau ariannol yn rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol y Bwrdd Iechyd a'i gostau gweithredu net am y flwyddyn a'u bod wedi'u paratoi'n briodol.

❖ Adolygiad o 2019-20

Ar ôl rhoi gwybod am ddiffyg o £9.879m yn y flwyddyn ariannol flaenorol, roedd Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe yn wynebu rhagolygon ariannol heriol iawn ar ddechrau'r flwyddyn ariannol 2019/20. Cafodd diffyg blaenorol ei ddwyn ymlaen o 2018/19, ac roedd angen i'r Bwrdd reoli'r dadarbedion maint dros dro a throsiannol yn dilyn newid ffin Pen-y-bont ar Ogwr ar 1 Ebrill 2019, ynghyd â wynebu cynnydd yn y costau a'r galw ar gyfer y gwasanaethau a ddarperir ganddo. Er gwaethaf y pwysau hyn o ran y gwasanaethau ac yn ariannol, roedd y Bwrdd Iechyd yn gallu nodi cynllun ariannol cytbwys i ddechrau, yn amodol ar gytundeb ar effaith newid ffin Pen-y-bont ar Ogwr. Fodd bynnag, yn ystod y flwyddyn, profodd y Bwrdd Iechyd bwysau gweithredol sylweddol a arweiniodd at gynyddu'r diffyg blynyddol a gynlluniwyd gan y Bwrdd Iechyd i £16.3m gan gynnwys yr elfennau canlynol:

Cynllun Fframwaith Ariannol y CTCI ar gyfer 2019/20	
	£m
Rhagolwg Cychwynnol o'r Sefyllfa ar ôl Trosgwyddo Pen-y-bont	23.3
Pwysau Anochel ar Gostau	42.3
Ymgodiad Cyllid Craidd	-33.2
Budd-dal LTA	-0.4
Cyllid anghylchol Llywodraeth Cymru ar gyfer Cefnogi Datblygiadau	-10.0
Arbedion Gofynnol	22.0
Arbedion a Chyfyngu Costau	-22.0
Sefyllfa Cyn Newid Ffin Pen-y-bont	0.0
Methiant i Gyflawni Arbedion Maint ar ôl Newid Ffin Pen-y-bont	3.0
Diffyg Cyflawniad o ran Arbedion	3.0
Pwysau Gweithredol	10.3
2019/20 Diffyg a Ragwelwyd	16.3
2019/20 Sefyllfa Wirioneddol	16.284

Roedd cynllun y Bwrdd Iechyd ar gyfer 2019-20 yn hynod heriol, yn enwedig o ystyried effaith newid ffin Pen-y-bont ar Ogwr ar ddarparu gwasanaethau a chostau clinigol a rheoli corfforaethol. Roedd y cynllun yn gofyn am arbedion o £22m a oedd yn uwch na'r lefel yr anelwyd ati yn y flwyddyn ariannol flaenorol ac roedd angen eu darparu ar batrwm gwasanaeth a sylfaen wariant a oedd yn llawer llai.

Fe wnaeth y Bwrdd Iechyd gynnal ei ffocws ar adferiad a chynaliadwyedd yn ystod 2019-20 a datblygu ei agenda drawsnewidiol ymhellach drwy nodi cyfleoedd gwerth uchel. Drwy adferiad a chynaliadwyedd, llwyddodd y Bwrdd Iechyd i gyflawni £19m o'r arbedion gofynnol o £22m, a oedd yn lefel uwch o gyflawniad nag mewn blynyddoedd blaenorol.

Yn ystod 2019-20, profodd y Bwrdd Iechyd alwadau sylweddol ar ei wasanaeth, a oedd yn fwy na'r rhai a gynlluniwyd. Arweiniodd hyn at gynnydd mewn lefelau gwariant yn deillio o'r angen i gynyddu'r capasiti a gofynion y gweithlu er mwyn bodloni galwadau ar y gwasanaeth a gofal ar gyfer cleifion.

Mewn ymateb i'r pwysau a wynebir a'r sefyllfa ariannol heriol, sefydlodd y Bwrdd Iechyd dîm cymorth cyflawni i ddarparu gwell cymorth o fewn y Bwrdd Iechyd i ailedrych ar gynlluniau arbedion, adolygu prosesau ar gyfer rheoli gwariant a chefnogi'r sefydliad i nodi cyfleoedd newydd i wella perfformiad ariannol.

Cefnogwyd y Bwrdd Iechyd hefyd gan KPMG yn ystod rhan olaf 2019-20, a helpodd hyn i wella dulliau rheoli a rhoi mwy o ffocws ar y cyfleoedd effeithlonrwydd allweddol.

Ar ddiwedd 2019-20, nododd y Bwrdd Iechyd ddiffyg o £16.284m.

❖ Edrych i'r Dyfodol

Uchelgais a ffocws clir y Bwrdd Iechyd yw datblygu a chyflwyno cynllun ariannol cynaliadwy a chytbwys. Yng ngoleuni maint yr her, cynllun y Bwrdd Iechyd ar gyfer 2020-21 yw sefydlogi'r perfformiad ariannol a gafwyd yn 2019-20. Mae'r blynyddoedd i ddod yn seiliedig ar wella effeithlonrwydd a pherfformiad ariannol sy'n cyd-fynd â newidiadau mewn modelau darparu gwasanaethau.

Mae'r dull o gynllunio ariannol yn 2020-21 yn syml, wrth i'r sefydliad ymdrechu i sefydlogi ei sylfaen gostau. Bydd y ffocws ar reoli pwysau cost yn llym ac osgoi costau, yn ogystal ag ar ddatblygu a chyflawni arbedion drwy gynlluniau lleol a'r cyfleoedd effeithlonrwydd allweddol. Mae'r olaf yn adeiladu ar y gwaith a wnaed gyda KPMG yn 2019/20, a ddefnyddiodd wybodaeth feincnodi leol a chenedlaethol a gwybodaeth am wasanaethau i nodi ac asesu cyfleoedd. Fel y gellid ei ddisgwyl, mae ymateb y sefydliad i Coivd-19 wedi effeithio ar y dull gweithredu hwn, ond mae'r uchelgais o ran cael cynllun ariannol cynaliadwy ar gyfer y blynyddoedd i ddod yn dal i fod yn bendant, a'r dull o gyflawni hyn yw'r sail ar gyfer gweithgareddau yn 2020-21.

Bydd ffocws sylweddol hefyd ar gefnogi'r gwaith o weithredu'r cynllun gwasanaethau clinigol ar ei newydd wedd dros y tymor byr a chanolig, a fydd yn cael ei ddatblygu fel rhan o'r portffolio trawsnewid sefydliadol ehangach. Bydd hyn yn sylfaenol o ran hwyluso'r gwaith o ailffurfio a thrawsnewid ein gwasanaethau, o fewn y cyd-destun strategol o ddarparu gofal integredig gwell gyda'n partneriaid, a gwella canlyniadau iechyd a lles y boblogaeth. Yn 2020-21, bydd angen i'r Bwrdd ddatblygu'r prosiectau a'r datblygiadau y cytunwyd i'w blaenoriaethu er mwyn sicrhau ei fod yn symud yn ddidrafferth ac yn gyflym i gyflawni'r rhain, gan wneud y gorau o bob cyfle i wneud hynny. Bydd cymorth ariannol yn allweddol o ran ystyried costau, manteision a fforddiadwyedd er mwyn sicrhau bod y portffolio yn cyflawni gwerth gorau.

Mae'r Bwrdd Iechyd yn gweithio tuag at gynllun blynyddol yn 2020-21, sy'n destun trafodaethau ac adolygiadau parhaus gyda Llywodraeth Cymru. Ystyrir hyn fel rhagflaenydd i ddatblygu CTCI cymeradwy ar gyfer 2021-22 ymlaen, sy'n dangos gallu'r Bwrdd Iechyd i sicrhau cydbwysedd ariannol cynaliadwy ochr yn ochr â blaenoriaethau allweddol eraill.

Darren Griffiths
Cyfarwyddwr Cyllid Dros Dro

Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr ar gyfer y Flwyddyn a Ddaeth i Ben ar 31 Mawrth 2020

Mae'r datganiad hwn yn crynhoi costau gweithredu Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe, yn yr un ffordd ag y byddech yn defnyddio cyfrif ar gyfer treuliau eich cartref. Hynny yw, mae'n dangos y meysydd eang lle mae'r Bwrdd Iechyd wedi gwario ei arian, minws yr incwm y mae wedi'i dderbyn ar ben yr hyn a ddyrannwyd iddo gan Lywodraeth Cymru, i ddangos ei gostau gweithredu net (neu gyllideb yr aelwyd). Mewn cartref, byddai hyn yn cynnwys costau fel taliadau rhent neu forgais, trethi, biliau cyfleustodau, bwyd, gwyliau a cheir, namyn unrhyw arian ad-hoc a dderbyniwyd megis llog ar gynilion neu roddion ariannol ac ati. Mae datganiad cost gweithredu'r Bwrdd Iechyd yn cynnwys taliadau i gontractwyr gofal sylfaenol (h.y. meddygon teulu, fferyllwyr, optegwyr a deintyddion cymunedol), cartrefi nyrsio, ei staff, cyflenwyr a chostau rhedeg ei ysbytai a safleoedd eraill ac ati. Caiff y wybodaeth hon ei hadrodd yn fisol i'r Bwrdd a Llywodraeth Cymru sy'n monitro perfformiad ariannol y Bwrdd Iechyd, ac mae'n cael ei harchwilio'n flynyddol i sicrhau ei bod yn gywir.

Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr	2019/20 £000	2018/19 £000
Gwariant ar Wasanaethau Gofal Iechyd Sylfaenol *Yn cynnwys taliadau i Feddygon Teulu, Fferyllwyr, Optegwyr a Deintyddion Cymunedol*	181,823	245,546
Gwariant ar Ofal Iechyd gan Ddarparwyr Eraill *Yn cynnwys taliadau i ddarparwyr gofal iechyd eraill y GIG, cartrefi nyrsio a darparwyr gofal iechyd preifat*	232,061	250,518
Gwariant ar Wasanaethau Ysbytai a Chymunedol *Yn cynnwys taliadau i staff a chyflenwyr a chostau rhedeg ysbytai ac adeiladau cymunedol*	784,902	898,238
Is-gyfanswm	1,198,786	1,394,302
Namyn: Incwm Amrywiol *Yr holl incwm ac eithrio'r hyn a ddyrannwyd gan Lywodraeth Cymru e.e. gan gomisiynwyr gofal iechyd eraill, ffioedd llety ac arlwyo, incwm ar gyfer nwyddau a gwasanaethau a ddarperir i fyrddau iechyd eraill ac ati*	-271,930	-255,796

Costau Gweithredu Net y Bwrdd Iechyd Lleol Cyn Llog ac Enillion a Cholledion Eraill	926,856	1,138,506
(Enillion) / Colledion Eraill *Yn deillio o waredu tir, adeiladau a chyfarpar*	-5	-292
Costau Cyllid *Taliadau llog ar asedau sefydlog a chontract PFI*	4,926	5,165
Costau Gweithredu Net ar gyfer y Flwyddyn Ariannol	931,777	1,143.379
Enillion/(colled) net yn deillio o ailbrisio eiddo offer a chyfarpar	-3,487	-3,526
Enillion/(colled) net yn deillio o ailbrisio asedau ariannol sydd ar gael i'w gwerthu	88	0
Trosglwyddo i/(o) gyrff eraill yn y gyfundrefn cyfrifo adnoddau *(Trosglwyddo balansau asedau o ganlyniad i newid ffin Pen-y-bont)*	150,340	0
Cyfanswm y Gwariant Net Cynhwysfawr ar gyfer y Flwyddyn	1,078,718	1,129,853

Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol ar 31 Mawrth 2020

Mae'r datganiad hwn yn gweithio yn yr un ffordd ag y byddech yn cofnodi eich gwerth ariannol net ar adeg benodol. Er enghraifft, gallech gynnwys gwerth eich tŷ a'ch car (asedau anghyfredol), eich arian yn y banc, llog sy'n ddyledus o gynilion (asedau cyfredol, masnach a symiau derbyniadwy eraill) ac a oes gennych unrhyw filiau y mae angen i chi eu talu (rhwymedigaethau cyfredol, masnach a symiau taladwy eraill). Ar gyfer Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe, mae'r datganiad hwn yn cofnodi gwerth ei dir, ei ysbytai, ei glinigau a'i gyfarpar, yr arian sydd gennym yn ddyledus gan sefydliadau eraill (e.e. byrddau iechyd eraill, awdurdodau lleol a chleifion preifat) a faint sy'n ddyledus gennym i'n cyflenwyr a sefydliadau eraill. Caiff y datganiad hwn ei fonitro'n fisol ac mae'n cael ei archwilio'n flynyddol i sicrhau ei fod yn gywir.

Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol ar 31 Mawrth	2020 £000	2019 £000
Asedau nad ydynt yn gyfredol: *(tir, adeiladau a chyfarpar y Bwrdd Iechyd)*		
Eiddo, Offer a Chyfarpar	460,560	611,982
Asedau Anniriaethol	4,928	2,751
Masnach a Symiau Derbyniadwy Eraill	102,559	108,880
Cyfanswm asedau nad ydynt yn gyfredol	**568,047**	**723,613**
Asedau cyfredol:		
Stocrestrau (stociau o gyffuriau, tanwydd ac ati)	10,012	10,234
Masnach a Symiau Derbyniadwy Eraill *(symiau sy'n ddyledus i'r Bwrdd Iechyd)*	66,267	66,331
Arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth ag arian parod *(balansau cyfrifon banc ac arian mân)*	486	830
	76,765	77,395
Asedau nad ydynt yn gyfredol a ddosberthir yn "rhai i'w gwerthu"	475	155
Cyfanswm Asedau Cyfredol	**77,240**	**77,550**
Cyfanswm Asedau	**645,287**	**801,163**
Rhwymedigaethau Cyfredol:		
Masnach a Symiau Derbyniadwy Eraill *(symiau sy'n ddyledus gan y Bwrdd Iechyd)*	-127,631	-151,171
Darpariaethau *(symiau a neilltuir gan y Bwrdd Iechyd i gwrdd â chostau disgwyliedig yn y dyfodol e.e. esgeulustod clinigol, costau pensiwn, gofal iechyd parhaus)*	-28,761	-35,458
Cyfanswm Rhwymedigaethau Cyfredol	**-156,392**	**-186,629**
Asedau/Rhwymedigaethau Net Cyfredol	**-79,152**	**-109,079**
Rhwymedigaethau Anghyfredol:		
Masnach a Symiau Derbyniadwy Eraill *(symiau sy'n ddyledus yn y dyfodol ar gyfer contract PFI a chontractau prydlesau cyllid eraill)*	-37,136	-40,178
Darpariaethau *(symiau a neilltuir gan y Bwrdd Iechyd i gwrdd â chostau disgwyliedig yn y dyfodol e.e. esgeulustod clinigol, costau pensiwn, gofal iechyd parhaus)*	-108,031	-115,048
Cyfanswm y Rhwymedigaethau Anghyfredol	**-145,437**	**-155,226**
Cyfanswm yr Asedau	**343,458**	**459,308**
Ariannwyd gan: ecwiti trethdalwyr		
Cronfa Gyffredinol	310,914	408,417
Cronfa Ailbrisio wrth Gefn	32,544	50,891

Cyfanswm Ecwiti Trethdalwyr	**343,458**	**459,308**

Llofnodwyd ar ran y Bwrdd ar 25ain Mehefin 2020
Tracy Myhill
Prif Weithredwr

Datganiad o'r Newidiadau yn Ecwiti Trethdalwyr ar gyfer y Flwyddyn a Ddaeth i Ben ar 31 Mawrth 2020

Mae'r datganiad hwn yn crynhoi'r symudiad yng nghronfa gyffredinol Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe a'r gronfa ailbrisio wrth gefn yn ystod y flwyddyn. Mae'n dangos bod ei werth cyffredinol wedi lleihau £115.850m yn ystod y flwyddyn. Y prif reswm dros y gostyngiad yw trosglwyddo £150.340m o dir, adeiladau a chyfarpar i Fwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg ar 1 Ebrill 2019, sy'n cynrychioli'r asedau sy'n gysylltiedig â darparu gwasanaethau gofal iechyd yn ardal Pen-y-bont ar Ogwr. Trosglwyddwyd y cyfrifoldeb dros ddarparu'r rhain i Fwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg ar 1 Ebrill 2019 o ganlyniad i newid ffin Pen-y-bont ar Ogwr.

Hefyd yn weithredol o 1 Ebrill 2019, cynyddodd cyfraniad y cyflogwr ar gyfer pensiwn y GIG i 6.3%. Talwyd cyfraniadau uwch y cyflogwr gan Lywodraeth Cymru ar ran GIG Cymru. Er mwyn cydnabod y costau cynyddol yng nghyfrifon cyrff GIG Cymru, mae'r costau staff a nodir yn y datganiad o wariant net cynhwysfawr yn cynnwys y costau hyn, a oedd yn dod i gyfanswm o £23.584m yn 2019/20, gyda'r costau'n cyfateb i arian tybiannol Llywodraeth Cymru y rhoddir cyfrif amdano drwy'r gronfa gyffredinol.

Datganiad o'r Newidiadau yn Ecwiti Trethdalwyr	**Cronfa Gyffredinol £000**	**Cronfa Ailbrisio Wrth Gefn £000**	**Cyfanswm cronfeydd wrth gefn £000**
Balans ar 31 Mawrth 2019	**408,417**	**50,891**	**459,308**
Cost gweithredu net am y flwyddyn	-931,777		-931,777
Enillion/(colled) net yn deillio o ailbrisio eiddo/offer a chyfarpar	0	3,487	3,487
Enillion/(colledion) net yn deillio o ailbrisio asedau sydd yn rhai i'w gwerthu	0	-88	-88
Trosglwyddiadau rhwng Cronfeydd wrth Gefn	2,895	-2,895	0
Trosglwyddo (i)/o Fyrddau Iechyd Lleol eraill	-131,489	-18,851	-150,340
Cyfanswm Incwm a Threuliau Cydnabyddedig ar gyfer 2019/20	**-1,060,371**	**-18,347**	**-1,078,718**
Cyllid Net Llywodraeth Cymru	939,284		939,284

Cyllid Tybiannol Llywodraeth Cymru	23,584		23,584
Balans ar 31 Mawrth 2020	**310,914**	**32,544**	**343,458**

Datganiad Llif Arian ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2020

Mae'r datganiad llif arian yn dangos yr arian i mewn ac allan yn ystod y flwyddyn ariannol. Yn gyffredinol, mae'r datganiad yn dangos bod y Bwrdd Iechyd wedi lleihau ei falansau arian yn ystod y flwyddyn ariannol.

Datganiad Llif Arian	2019-20 £000	2018-19 £000
Llif Arian o Weithgareddau Gweithredu		
Cost gweithredu net ar gyfer y flwyddyn ariannol	-931,777	-1,143,379
Symudiadau mewn cyfalaf gweithio	-18,657	27,348
Addasiadau eraill i lif arian	62,689	22,203
Darpariaethau a ddefnyddiwyd	-19,699	-25,389
All-lif Arian Net o Weithgareddau Gweithredu	-907,444	-1,119,217
Llif arian parod o weithgareddau buddsoddi		
Prynu eiddo, offer a chyfarpar	-34,882	-35,340
Elw o waredu eiddo, offer a chyfarpar	43	644
Prynu asedau anniriaethol	-381	-994
Mewnlif/(all-lif) Arian Net o Weithgareddau Buddsoddi	**-35,220**	**-35,690**
Mewnlif/(all-lif) Arian Net Cyn Cyllido	**-942,664**	**-1,154,907**
Llif Arian o Weithgareddau Cyllido		
Cyllid gan Lywodraeth Cymru (yn cynnwys cyfalaf)	939,284	1,151,658
Grantiau cyfalaf a dderbyniwyd	197	384
Elfen gyfalaf taliadau mewn perthynas â phrydlesi cyllid a chynlluniau PFI yn y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol	2,839	3,204
Cyllid Net		
Cynnydd/(gostyngiad) net mewn arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth ag arian parod	**942,320**	**1,155,246**
Arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth ag arian parod (a gorddrafftiau banc) ar 1 Ebrill 2019	**-344** **830**	**339** **491**
Arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth ag arian parod (a gorddrafftiau banc) ar 1 Ebrill 2019	**486**	**830**

Roedd grantiau cyfalaf a dderbyniwyd yn ystod y flwyddyn yn ymwneud ag arian grant gan gyrff ar wahân i Lywodraeth Cymru tuag at gost cynlluniau cyfalaf a gyflawnwyd o fewn y Bwrdd Iechyd. Mae Elfen Gyfalaf Taliadau mewn perthynas â Phrydlesi Cyllid a sefyllfa ariannol PFI (Menter Cyllid Preifat) yn ymwneud â thaliadau a wneir yn erbyn elfen gyfalaf prosiect PFI Ysbyty Castell-nedd Port Talbot a phrydlesi cyllid eraill. Dangosir elfen llog y taliadau yn y gost weithredol net ar gyfer y flwyddyn ariannol.

ADRODDIAD ATEBOLRWYDD

2019-20

Llofnod: Tracy Myhill (Prif Weithredwr)

Dyddiad: 25.06.2020

CWMPAS YR ADRODDIAD ATEBOLRWYDD

Yn unol â chanllawiau Llywodraeth Cymru a Thrysorlys EM, mae Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe wedi cynhyrchu adroddiad atebolrwydd ar gyfer y cyfnod adrodd ariannol 2019-20.

Diben yr adroddiad, sy'n rhan o'r gyfres o ddogfennau'r adroddiad blynyddol, yw adrodd i Gynulliad Cenedlaethol Cymru am y gofynion atebolrwydd allweddol.

Bydd yr adroddiad atebolrwydd yn cael ei lofnodi a'i ddyddio gan y Prif Weithredwr fel y swyddog atebol ac mae'n cynnwys yr adrannau canlynol:

- Adroddiad Llywodraethu Blynyddol;
- Adroddiad Taliadau a Staff;
- Cyfrifon Blynyddol.

CYNNWYS

Testun	Tudalen
1. Adroddiad Llywodraethu Corfforaethol	85
- Adroddiad y Cyfarwyddwr	85
- Datganiad o Fuddiant y Cyhoedd	91
- Datganiadau Datgelu	91
- Datganiad o Gyfrifoldebau'r Prif Weithredwr fel Swyddog Atebol	94
- Datganiad o Gyfrifoldebau'r Cyfarwyddwyr mewn Perthynas â'r Cyfrifon	96
2. Datganiad Llywodraethu	96
- Cyflwyniad	96
- Meysydd Cyfrifoldeb	96
- System o Lywodraethu a Sicrwydd	99
- Strwythur Sefydliadol	105
- System o Reolaeth Fewnol	106
- Datgeliadau gorfodol	112
- Adolygu Effeithiolrwydd	120
- Casgliad	124
- Atodiadau	125
3. Adroddiad Atebolrwydd ac Archwilio Senedd Cymru	150
4. Tystysgrif ac Adroddiad yr Archwilydd Annibynnol ar gyfer Archwilydd Cyffredinol Cymru i Gynulliad Cenedlaethol Cymru	
5. Adroddiad Atebolrwydd a Thaliadau a Staff	151

Datganiad Llywodraethu Blynyddol

2019-20

Adroddiad Llywodraethu Corfforaethol

Adroddiad y Cyfarwyddwyr

Mae'r adroddiad hwn gan y Cyfarwyddwyr yn dwyn ynghyd wybodaeth am y Bwrdd Iechyd, yn cynnwys gwybodaeth am Aelodau Annibynnol a Chyfarwyddwyr Gweithredol, cyfansoddiad y Bwrdd ac elfennau eraill o'i strwythur llywodraethu a rheoli risgiau.

Mae hefyd yn cynnwys y datgeliadau a'r adroddiadau sy'n ofynnol gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe o ran gweithredu busnes o ddydd i ddydd.

Mae'r Bwrdd yn cynnwys Cyfarwyddwyr Gweithredol, sy'n weithwyr i'r Bwrdd Iechyd, ac Aelodau Annibynnol, a benodwyd gan y Gweinidog drwy broses o benodiadau cyhoeddus agored a chystadleuol. Isod, rhestrir aelodau presennol y Bwrdd ac aelodau eraill yr uwch dîm, ond cafwyd rhai newidiadau drwy gydol 2019-20. Gwnaeth Lynne Hamilton, y Cyn Gyfarwyddwr Cyllid a Sandra Husbands, y Cyn Gyfarwyddwr Iechyd Cyhoeddus, adael y Bwrdd Iechyd i ddilyn cyfleoedd newydd, ac fe adawodd Aelod Annibynnol y Brifysgol hefyd, sef Julian Hopkin. Yn ogystal â hyn, ymddiswyddodd Andrew Davies fel Cadeirydd ym mis Mai 2019.

❖ Cadeiryddion ac Aelodau Annibynnol

Emma Woollett, Cadeirydd (Cadeirydd Dros Dro hyd 31 Mawrth 2020)

Penodiad:
Penodwyd Emma yn Is-gadeirydd ym mis Hydref 2017 ond daeth yn Gadeirydd dros dro ym mis Mai 2019. Cafodd ei phenodi'n Gadeirydd parhaol ym mis Ebrill 2020.

Aelodaeth o'r Bwrdd a Phwyllgorau
Mae Emma yn cadeirio'r Bwrdd, y Pwyllgor Taliadau a Thelerau Gwasanaeth a Grŵp Cynghori'r Cadeirydd. Caiff ei chefnogi gan nifer o Aelodau Annibynnol.

Martyn Waygood, Is-gadeirydd dros dro

Penodiad:
Penodwyd Martyn yn Aelod Annibynnol ym mis Mehefin 2017 ond daeth yn Is-Gadeirydd dros dro ym mis Gorffennaf 2019

Maes Arbenigedd:
Cyfreithiol

Aelodaeth o'r Bwrdd a Phwyllgorau

Mae Martyn yn cadeirio'r Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch, y Pwyllgor Cronfeydd Elusennol a'r Pwyllgor Deddfwriaeth Iechyd Meddwl. Mae'n aelod o'r Bwrdd, y Pwyllgor Taliadau a Thelerau Gwasanaeth, y Pwyllgor Iechyd a Diogelwch, a Grŵp Cynghori'r Cadeirydd.

Maggie Berry, Aelod Annibynnol

Penodiad:
Penodwyd Maggie yn Aelod Annibynnol ym mis Mai 2015.

Aelodaeth o'r Bwrdd a Phwyllgorau
Mae Maggie yn cadeirio'r Pwyllgor Iechyd a Diogelwch. Mae'n aelod o'r Bwrdd, y Pwyllgor Taliadau a Thelerau Gwasanaeth, Grŵp Cynghori'r Cadeirydd, y Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch a'r Pwyllgor Deddfwriaeth Iechyd Meddwl.

Martin Sollis, Aelod Annibynnol

Penodiad:
Penodwyd Martin yn Aelod Annibynnol ym mis Mehefin 2017.

Maes Arbenigedd:
Cyllid

Aelodaeth o'r Bwrdd a Phwyllgorau
Mae Martin yn cadeirio'r Pwyllgor Archwilio. Mae'n aelod o'r Bwrdd, y Pwyllgor Taliadau a Thelerau Gwasanaeth, Grŵp Cynghori'r Cadeirydd, y Pwyllgor Cronfeydd Elusennol a'r Pwyllgor Perfformiad a Chyllid.

Jackie Davies, Aelod Annibynnol

Penodiad:
Penodwyd Jackie yn Aelod Annibynnol ym mis Awst 2017.

Maes Arbenigedd:
Undebau Llafur

Aelodaeth o'r Bwrdd a Phwyllgorau
Mae Jackie yn aelod o'r Bwrdd, y Pwyllgor Deddfwriaeth Iechyd Meddwl, y Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch, Grŵp Cynghori'r Cadeirydd, Pwyllgor y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol, y Pwyllgor Iechyd a Diogelwch a'r Pwyllgor Cronfeydd Elusennol.

Tom Crick, Aelod Annibynnol

Penodiad:
Penodwyd Tom yn Aelod Annibynnol ym mis Hydref 2017.

Maes Arbenigedd:
Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu.

Aelodaeth o'r Bwrdd a Phwyllgorau
Mae Tom yn cadeirio Pwyllgor y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol. Mae'n aelod o'r Bwrdd, y Pwyllgor Iechyd a Diogelwch, y Pwyllgor Taliadau a Thelerau Gwasanaeth, Grŵp Cynghori'r Cadeirydd a'r Pwyllgor Archwilio.

Mark Child, Aelod Annibynnol

Penodiad:
Penodwyd Mark yn Aelod Annibynnol ym mis Hydref 2017.

Maes Arbenigedd:
Awdurdod lleol

Aelodaeth o'r Bwrdd a Phwyllgorau
Mae Mark yn aelod o'r Bwrdd, y Pwyllgor Taliadau a Thelerau Gwasanaeth, Grŵp Cynghori'r Cadeirydd, a'r Pwyllgor Perfformiad a Chyllid.

Reena Owen, Aelod Annibynnol

Penodiad:
Penodwyd Reena yn Aelod Annibynnol ym mis Awst 2018.

Maes Arbenigedd:
Cymuned

Aelodaeth o'r Bwrdd a Phwyllgorau
Mae Reena yn cadeirio'r Pwyllgor Perfformiad a Chyllid. Mae'n aelod o'r Bwrdd, y Pwyllgor Taliadau a Thelerau Gwasanaeth, y Pwyllgor Iechyd a Diogelwch, Grŵp Cynghori'r Cadeirydd a'r Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch.

Nuria Zolle, Aelod Annibynnol

Penodiad:
Penodwyd Nuria yn Aelod Annibynnol ym mis Hydref 2019.

Maes Arbenigedd:
Trydydd Sector

Aelodaeth o'r Bwrdd a Phwyllgorau
Mae Nuria yn aelod o'r Bwrdd, y Pwyllgor Archwilio, Pwyllgor y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol, Pwyllgor Taliadau a Thelerau Gwasanaeth a Grŵp Cynghori'r Cadeirydd.

❖ Aelodau Cyswllt y Bwrdd

Andrew Jarrett, Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol, Cyngor Castell-nedd Port Talbot

Penodiad:
Penodwyd Andrew yn Aelod Cyswllt y Bwrdd ym mis Ebrill 2020.

Aelodaeth o'r Bwrdd a Phwyllgorau
Mae Andrew yn mynychu'r Bwrdd, y Pwyllgor Taliadau a Thelerau Gwasanaeth a Grŵp Cynghori'r Cadeirydd.

❖ Prif Weithredwr a Chyfarwyddwyr Gweithredol

Tracy Myhill, Prif Weithredwr

Penodiad:
Penodwyd Tracy yn Brif Weithredwr ym mis Chwefror 2018.

Aelodaeth o'r Bwrdd a Phwyllgorau
Mae Tracy yn mynychu'r Bwrdd, y Pwyllgor Taliadau a Thelerau Gwasanaeth a Grŵp Cynghori'r Cadeirydd.

Cefnogir Tracy gan saith Cyfarwyddwr Gweithredol yn ogystal ag aelodau cyswllt eraill o'r Bwrdd Gweithredol.

Chris White, Prif Swyddog Gweithredu/Cyfarwyddwr Therapïau a Gwyddorau Iechyd/Dirprwy Brif Weithredwr

Penodiad:
Penodwyd Chris yn Brif Swyddog Gweithredu ym mis Rhagfyr 2017.

Aelodaeth o'r Bwrdd a Phwyllgorau
Mae Chris yn mynychu'r Bwrdd, y Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch, y Pwyllgor Iechyd a Diogelwch, y Pwyllgor Deddfwriaeth Iechyd Meddwl, y Pwyllgor Perfformiad a Chyllid a Phwyllgor y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol.

Gareth Howells, Cyfarwyddwr Nyrsio a Phrofiad y Claf

Penodiad:
Penodwyd Gareth yn Gyfarwyddwr Nyrsio a Phrofiad y Claf ym mis Gorffennaf 2018.

Aelodaeth o'r Bwrdd a Phwyllgorau
Mae Gareth yn mynychu'r Bwrdd, y Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch, y Pwyllgor Archwilio, y Pwyllgor Iechyd a Diogelwch, y Pwyllgor Deddfwriaeth Iechyd Meddwl a Phwyllgor y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol.

Richard Evans, Cyfarwyddwr Meddygol

Penodiad:
Penodwyd Richard yn Gyfarwyddwr Meddygol ym mis Tachwedd 2018.

Aelodaeth o'r Bwrdd a Phwyllgorau
Mae Richard yn bresennol yn y Bwrdd, y Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch, a Phwyllgor y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol.

Hazel Robinson, Cyfarwyddwr y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol

Penodiad:
Penodwyd Hazel yn Gyfarwyddwr y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol ym mis Ebrill 2018.

Aelodaeth o'r Bwrdd a Phwyllgorau
Mae Hazel yn mynychu'r Bwrdd, Pwyllgor y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol, y Pwyllgor Iechyd a Diogelwch, a'r Pwyllgor Taliadau a Thelerau Gwasanaeth.

Darren Griffiths, Cyfarwyddwr Cyllid Dros Dro

Penodiad:
Penodwyd Darren yn Gyfarwyddwr Cyllid Dros Dro ym mis Chwefror 2020.

Aelodaeth o'r Bwrdd a Phwyllgorau
Mae Darren yn mynychu'r Bwrdd, y Pwyllgor Perfformiad a Chyllid, y Pwyllgor Cronfeydd Elusennol, y Pwyllgor Archwilio a'r Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch.

Siân Harrop-Griffiths, Cyfarwyddwr Strategaeth

Penodiad:
Penodwyd Siân yn Gyfarwyddwr Strategaeth ym mis Tachwedd 2014.

Aelodaeth o'r Bwrdd a Phwyllgorau
Mae Siân yn mynychu'r Bwrdd, y Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch, y Pwyllgor Perfformiad a Chyllid a'r Pwyllgor Cronfeydd Elusennol.

Keith Reid, Cyfarwyddwr Iechyd Cyhoeddus

Penodiad:
Penodwyd Keith yn Gyfarwyddwr Iechyd Cyhoeddus ym mis Rhagfyr 2019.

Aelodaeth o'r Bwrdd a Phwyllgorau
Mae Keith yn bresennol yn y Bwrdd, y Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch a'r Pwyllgor Iechyd a Diogelwch.

❖ Aelodau'r Tîm Gweithredol (nad ydynt yn aelodau o'r Bwrdd)

Pamela Wenger, Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol

Penodiad:
Penodwyd Pam yn Gyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol ym mis Ionawr 2018.

Aelodaeth o'r Bwrdd a Phwyllgorau
Pam yw prif gynghorydd llywodraethu'r Bwrdd. Mae'n mynychu'r Bwrdd, y Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch, y Pwyllgor Iechyd a Diogelwch, y Pwyllgor Cronfeydd Elusennol, y Pwyllgor Archwilio, y Pwyllgor Deddfwriaeth Iechyd Meddwl, y Pwyllgor Perfformiad a Chyllid, y Pwyllgor Taliadau a Thelerau Gwasanaeth a Phwyllgor y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol.

Hannah Evans, Cyfarwyddwr Trawsnewid

Penodiad:
Penodwyd Hannah yn Gyfarwyddwr Trawsnewid ym mis Awst 2018.

Aelodaeth o'r Bwrdd a Phwyllgorau
Mae Hannah yn bresennol yn y Bwrdd a'r Pwyllgor Perfformiad a Chyllid.

Matt John, Cyfarwyddwr Cyswllt ar gyfer Gwasanaethau Digidol

Penodiad:
Er i Matt weithio yn y Bwrdd Iechyd ers nifer o flynyddoedd, cafodd ei benodi'n Gyfarwyddwr Cyswllt Gwasanaethau Digidol ym mis Awst 2018.

Penodwyd Matt yn Gyfarwyddwr Cyswllt ar gyfer Gwasanaethau Digidol ym mis Awst 2014.

Aelodaeth o'r Bwrdd a Phwyllgorau
Mae Matt yn mynychu'r Bwrdd.

Irfon Rees, Pennaeth y Staff

Penodiad:
Penodwyd Irfon yn Bennaeth y Staff ym mis Awst 2018.

Aelodaeth o'r Bwrdd a Phwyllgorau
Mae Irfon yn mynychu'r Bwrdd.

Datganiad o Fuddiant y Cyhoedd

Mae pob aelod o'r Bwrdd wedi datgan yn ysgrifenedig ei fod wedi cymryd yr holl gamau y dylid bod wedi'u cymryd er mwyn gwneud yr archwilwyr yn ymwybodol o unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol.

Mae aelodau'r Bwrdd ac Uwch Reolwyr wedi datgan unrhyw fuddiannau mewn cwmnïau a allai arwain at wrthdaro â'u cyfrifoldebau ar y Bwrdd Corfforaethol. Ni ddatganwyd unrhyw fuddiannau perthnasol yn 2019-20 ac mae cofrestr lawn o fuddiannau ar gael drwy wneud cais i'r Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol.

Datganiadau Datgelu

Byddai Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe yn gwneud y datganiadau datgelu canlynol ar gyfer 2019-20.

- Mae wedi cael saith achos lle y golygai gwendidau mewn diogelwch data ei bod yn ofynnol adrodd amdanynt i Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth fel y manylir ar dudalen 118:

- Er nad yw'n ofynnol cydymffurfio â phob elfen o'r Cod Llywodraethu Corfforaethol ar gyfer adrannau'r llywodraeth ganolog, mae Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe wedi cynnal asesiad yn erbyn y prif egwyddorion fel y maent yn berthnasol i sefydliad sector cyhoeddus y GIG yng Nghymru. Mae'r asesiad hwn wedi'i hysbysu gan yr asesiad llywodraethu ac mae hefyd wedi'i dystio gan archwiliadau mewnol ac

allanol. Mae'r Bwrdd Iechyd yn cydymffurfio â phrif egwyddorion y Cod lle y bo'n gymwys, ac yn dilyn ysbryd y Cod yn effeithiol ac yn cynnal ei fusnes yn agored ac yn unol â'r Cod. Mae'n cydnabod nad yw holl elfennau adrodd y Cod wedi'u hamlinellu yn y datganiad llywodraethu hwn ond adroddir yn llawnach amdanynt yn yr adroddiad blynyddol ehangach. Nid oes unrhyw wyriadau oddi wrth y Cod Llywodraethu Corfforaethol wedi'u hadrodd/wedi'u nodi yn ystod y flwyddyn.

- Uchelgais Llywodraeth Cymru yw bod y sector cyhoeddus yn garbon niwtral erbyn 2030. Mae'r uchelgais hon yn cyd-fynd â Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016 a Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 fel sbardunau deddfwriaethol ar gyfer datgarboneiddio'r sector cyhoeddus yng Nghymru. Yn unol â'r gofynion o ran paratoi ar gyfer argyfyngau ac argyfyngau sifi (ar sail rhagamcanion y tywydd yn Rhaglen Effeithiau Hinsawdd y DU 2009, er mwyn sicrhau y cydymffurfir â rhwymedigaeth y sefydliad dan y Ddeddf Newid yn yr Hinsawdd a'r gofynion adrodd ar ymaddasu), mae gan y Bwrdd Iechyd gynlluniau wrth gefn ar gyfer tywydd eithafol. Mae'r Bwrdd Iechyd wedi cyflawni a chadw ISO:14001, sef yr ardystiad ar gyfer ein system rheoli amgylcheddol, ers 2012. Mae ganddo fatrics asesu risg cynhwysfawr ar gyfer nodi a monitro'r holl effeithiau a'r holl agweddau ar yr amgylchedd, sy'n ddarostynedig i archwiliad annibynnol. Cymeradwyodd Pwyllgor Rheoli'r Amgylchedd y strategaeth lleihau carbon (Gofal heb Garbon: Gweledigaeth 2025) yn 2016, sy'n nodi amcanion clir ar gyfer lleihau carbon, ac mae targedau wedi'u pennu. Mae'r cynnydd yn erbyn yr amcanion a'r targedau hyn yn cael eu dogfennu yn yr adroddiad blynyddol ar gyfer y system rheoli amgylcheddol. Yn 2019, disodlwyd y pwyllgor gan y Pwyllgor Lles a Chenedlaethau'r Dyfodol – er mwyn mynd i'r afael â gofynion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Mae strategaeth lleihau carbon y Bwrdd Iechyd yn cynnwys chwe gweledigaeth allweddol sy'n cynnwys cwmpas un, dau a thri o'r Protocol Nwyon Tŷ Gwydr, a bennwyd gan Sefydliad Adnoddau'r Byd (WRI) a Chyngor Busnes y Byd ar Ddatblygu Cynaliadwy (WBCSD) ac mae iddi nifer o amcanion:
  - Datgarboneiddio ei gyfleusterau yn unol â thargedau cenedlaethol;
  - Datgarboneiddio ein gweithrediadau teithio a thrafnidiaeth a lleihau'r effeithiau amgylcheddol a'r effeithiau iechyd sy'n gysylltiedig â symud staff a deunyddiau;
  - Cyfrannu at staff a lles drwy helpu i symud oddi wrth ddibyniaeth ar geir i opsiynau teithio mwy cynaliadwy sy'n arwain at fanteision ychwanegol i'r amgylchedd ac i iechyd
  - Lleihau allyriadau CO2;
  - Bydd y Bwrdd Iechyd yn lleihau gwastraff drwy ein gweithgareddau gweithredol yn unol â thargedau Llywodraeth Cymru i ailgylchu neu adennill 70% o wastraff erbyn 2025 (gyda 2007 yn flwyddyn sylfaen);
  - Dileu gwastraff o'n cadwyn gyflenwi drwy weithredu ein polisïau caffael a'n prosesau tendro a thrwy gydweithredu'n rhagweithiol â phrif bartneriaid ein cadwyn gyflenwi;
  - Datblygu ei raglen hyfforddi i sicrhau bod pob aelod o staff yn cael hyfforddiant lleihau carbon a hyfforddiant newid yn yr hinsawdd fel sy'n briodol i'w rolau;
  - Hysbysu, grymuso ac ysgogi ein gweithlu i gymryd camau i ddarparu gofal o ansawdd uchel heddiw nad yw'n amharu ar ein gallu i ddarparu gofal yn y dyfodol a sicrhau bod hyn yn dod yn rhan o'r gwerthoedd;
  - Ymrwymiad i ddyfodol heb garbon.

Mae'r Bwrdd Iechyd yn cydnabod y rôl hanfodol y gall ein staff ei chwarae o ran ein helpu i gyflawni'r strategaeth hon yn ogystal ag yn cydnabod grym partneriaeth er mwyn cyflymu cynnydd a sicrhau llwyddiant.

- Mae adran benodol ar ansawdd data yn adroddiad blynyddol yr Uwch-berchennog Risg Gwybodaeth (SIRO). Mae pwysigrwydd gwybodaeth o ansawdd da yn ofyniad sylfaenol ar gyfer trin cleifion yn effeithiol ac yn brydlon ac er mwyn diwallu anghenion llywodraethu clinigol, gwybodaeth reoli, atebolrwydd, cynllunio iechyd a chytundebau gwasanaethau. Nid yn unig y gall data o ansawdd gwael effeithio ar driniaeth claf, ond gall hefyd gael effaith andwyol ar incwm i'r Bwrdd Iechyd ac ar y gallu i gynllunio a datblygu'r gwasanaethau sydd eu hangen ar y gymuned yn gywir. Mae gwybodaeth gywir hefyd yn ofyniad allweddol ac yn un o egwyddorion y ddeddfwriaeth diogelu data. Mae'r adroddiad yn cynnwys y dangosyddion data ar gyfer ansawdd sy'n orfodol o fewn GIG Cymru ac yn cynnwys y setiau canlynol o ddata:-

    - Set ddata ar gyfer Gofal Cleifion sy'n Cael eu Derbyn i'r Ysbyty (APC)
    - Set ddata ar gyfer Gweithgaredd Cleifion Allanol (OPA)
    - Set ddata ar gyfer Atgyfeirio Cleifion Allanol (OPR)
    - Set ddata ar gyfer Adrannau Achosion Brys (ED)
    - Set ddata ar gyfer Gofal Critigol (CC)

  Yn ystod y blynyddoedd diwethaf, mae'r Bwrdd Iechyd yn cymharu'n eithriadol o dda ag eraill yng Nghymru, fel y dangosir yn yr adroddiadau perfformiad blynyddol a gyhoeddir gan Wasanaeth Gwybodeg GIG Cymru ac adroddiad yr Uwch-berchennog Risg Gwybodaeth.

- Fel cyflogwr â staff sydd â'r hawl i fod yn aelodau o gynllun pensiwn y GIG, mae mesurau rheoli ar waith i sicrhau y cydymffurfir â holl rwymedigaethau'r cyflogwr o fewn rheoliadau'r cynllun. Mae hyn yn cynnwys sicrhau bod didyniadau a wneir o gyflogau, cyfraniadau'r cyflogwr a thaliadau yn unol â rheolau'r cynllun, a bod cofnodion aelodau'n cael eu diweddaru'n gywir yn unol â'r amserlenni a nodir yn y rheoliadau.

Datganiad o Gyfrifoldebau'r Prif Weithredwr fel Swyddog Atebol

Mae Gweinidogion Cymru wedi gorchymyn mai'r Prif Weithredwr ddylai fod yn swyddog atebol ar gyfer y Bwrdd Iechyd.

Mae cyfrifoldebau perthnasol swyddogion atebol, gan gynnwys eu cyfrifoldeb am briodoldeb a rheoleidd-dra'r arian cyhoeddus y maent yn atebol amdano, a'u cyfrifoldeb am gadw cofnodion cywir, wedi'u nodi gan Lywodraeth Cymru ym Memorandwm y Swyddog Atebol.

Mae'n ofynnol i'r swyddog atebol gadarnhau, cyn belled ag y mae'n ymwybodol, nad oes unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol nad yw archwilwyr yr endid yn ymwybodol ohoni, a bod y swyddog atebol wedi cymryd yr holl gamau y dylai fod wedi'u cymryd i'w gwneud ei hun yn ymwybodol o unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol ac i gadarnhau bod archwilwyr yr endid yn ymwybodol o'r wybodaeth honno.

Mae'n ofynnol i'r swyddog atebol gadarnhau bod yr adroddiad blynyddol a'r cyfrifon cyfan yn deg, yn gytbwys ac yn ddealladwy a'i bod yn cymryd cyfrifoldeb personol am yr adroddiad blynyddol a'r cyfrifon ac am y dyfarniadau sy'n ofynnol ar gyfer penderfynu eu bod yn deg, yn gytbwys ac yn ddealladwy.

Hyd eithaf fy ngwybodaeth a'm cred, rwyf wedi cyflawni'n briodol y cyfrifoldebau a nodwyd yn fy llythyr penodi fel swyddog atebol.

Dyddiad: 25.06.2020

Prif Weithredwr

Datganiad o gyfrifoldebau'r Cyfarwyddwyr mewn perthynas â'r cyfrifon

O dan Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006, mae'n ofynnol i'r Cyfarwyddwyr baratoi cyfrifon ar gyfer pob blwyddyn ariannol. Mae Gweinidogion Cymru, gyda chymeradwyaeth y Trysorlys, yn gorchymyn bod y cyfrifon hyn yn rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa'r Bwrdd Iechyd ac o incwm a gwariant y Bwrdd Iechyd am y cyfnod hwnnw.

Wrth baratoi'r cyfrifon hynny, mae'n ofynnol i'r Cyfarwyddwyr:

- weithredu ar sail gyson egwyddorion cyfrifyddu a osodwyd gan Weinidogion Cymru gyda chymeradwyaeth y Trysorlys;
- gwneud dyfarniadau ac amcangyfrifon sy'n gyfrifol ac yn ddarbodus;
- nodi a ddilynwyd safonau cyfrifyddu, yn amodol ar unrhyw wyriadau o bwys a ddatgelir ac a eglurir yn y cyfrif.

Mae'r Cyfarwyddwyr yn cadarnhau eu bod wedi cydymffurfio â'r gofynion uchod wrth baratoi'r cyfrifon.

Mae'r Cyfarwyddwyr yn gyfrifol am gadw cofnodion cyfrifyddu cywir sy'n datgelu gyda chywirdeb rhesymol, ar unrhyw adeg, sefyllfa ariannol yr awdurdod ac yn eu galluogi i sicrhau bod y cyfrifon yn cydymffurfio â'r gofynion a amlinellir yn y cyfarwyddyd gan Weinidogion Cymru a grybwyllwyd uchod.

Drwy orchymyn y Bwrdd, llofnodwyd gan:

Cadeirydd		Dyddiad: 25.06.2020
Prif Weithredwr		Dyddiad: 25.06.2020
Cyfarwyddwr Cyllid Dros Dro		Dyddiad: 25.06.2020

Datganiad Llywodraethu

Cyflwyniad

Yn ystod 2019-20, roedd gan y Bwrdd Iechyd gyllideb o £913,670,000 ac roedd yn cyflogi 12,991. Adroddwyd mai'r sefyllfa ariannol ar ddiwedd y flwyddyn, cyn cynnal archwiliad o'r cyfrifon, oedd diffyg o £16.3m. Fodd bynnag, nid oedd hyn yn unol â'r rhagolwg ariannol drwy gydol y flwyddyn, gan mai'r gred wreiddiol oedd y byddai'r gyllideb yn cael ei mantoli. Yng nghyfarfod y Bwrdd Iechyd ar 28 Tachwedd 2019 ystyriwyd y camau yr oedd angen eu cymryd i fantoli'r gyllideb. Er y cytunwyd ar nifer o gamau gwella, ni chytunwyd ar gamau gweithredu a fyddai wedi effeithio'n andwyol ar ofal cleifion. Felly, yn dilyn cyfnod wyth, gwnaeth y Bwrdd Iechyd addasu ei ragolwg ar ddiwedd y flwyddyn ariannol i orwariant o £12.3m. Cafwyd trafodaeth bellach ar 27 Chwefror 2020 pan gytunwyd ar y diffyg o £16.3m. Dyma flwyddyn gyntaf y sefydliad fel Bwrdd Iechyd Prifysgol Abertawe yn dilyn newid ffin Pen-y-bont ar Ogwr, a olygai fod y cyfrifoldeb am y gwasanaethau iechyd yn ardal yr awdurdod lleol hwnnw wedi trosglwyddo i Fwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg.

Mae'r Bwrdd Iechyd yn darparu gwasanaethau gofal sylfaenol (meddygon teulu, optegwyr, gwasanaethau fferyllol a deintyddol) a gwasanaethau gofal eilaidd, sydd wedi'u lleoli mewn tri ysbyty acíwt; Treforys, Singleton a Chastell-nedd Port Talbot. Yn ogystal â hyn, darperir gwasanaethau trydyddol, sef gwasanaethau mwy arbenigol fel llawdriniaethu plastig, ac sydd ond ar gael mewn nifer llai o ysbytai ledled Cymru. Yn ogystal â'r rhain, darperir gwasanaethau iechyd meddwl fforensig i Dde Cymru gyfan, ynghyd â gwasanaethau anableddau dysgu o Abertawe i Gaerdydd ac i ardaloedd Rhondda Cynon Taf a Merthyr Tudful. Yn olaf, darperir rhai gwasanaethau hefyd yng nghartrefi cleifion, mewn ysbytai cymunedol, mewn canolfannau iechyd ac mewn clinigau, gan hefyd ddarparu gwasanaethau meddygol a deintyddol cyffredinol i Hillside, sef uned ddiogel i blant, ac i Garchar Abertawe.

Meysydd Cyfrifoldeb

Mae'r Bwrdd yn atebol am lywodraethu da, rheoli risgiau a phrosesau rheoli mewnol y sefydliad. Fel Prif Weithredwr, mae gennyf gyfrifoldeb am gynnal strwythurau a gweithdrefnau llywodraethu priodol, yn ogystal ag am sicrhau bod system effeithiol o reolaeth fewnol ar waith sy'n cefnogi'r broses o gyflawni polisïau, nodau ac amcanion y sefydliad, gan ddiogelu'r arian cyhoeddus ac asedau'r Bwrdd Iechyd yr wyf yn bersonol yn gyfrifol amdanynt. Cyflawnir y rhain yn unol â'r cyfrifoldebau a bennwyd gan swyddog atebol GIG Cymru.

Wrth gyflawni'r cyfrifoldeb hwn, rwyf i, ynghyd â'r Bwrdd, yn gyfrifol am roi trefniadau ar waith ar gyfer llywodraethu'r Bwrdd Iechyd yn effeithiol, gan hwyluso'r broses o weithredu swyddogaethau'r Bwrdd yn effeithiol a'r broses o reoli risg yn effeithiol.

Ar adeg paratoi'r datganiad llywodraethu blynyddol hwn, mae'r Bwrdd Iechyd a GIG Cymru yn wynebu pwysau digynsail a chynyddol wrth gynllunio a darparu gwasanaethau i ddiwallu anghenion y rheini sy'n cael eu heffeithio gan Covid-19, gan gynllunio hefyd i ailddechrau gweithgareddau eraill yr effeithiwyd arnynt.

Mae'r ymateb a oedd yn ofynnol gennym wedi golygu bod y sefydliad cyfan wedi gorfod gweithio'n wahanol iawn yn fewnol a chyda ein staff, ein partneriaid a'n rhanddeiliaid, a bu'n rhaid adolygu'r ffordd y caiff y fframwaith llywodraethu a gweithredu ei gyflawni.
I gydnabod hyn, ysgrifennodd Dr Andrew Goodall, Cyfarwyddwr Cyffredinol Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol/Prif Weithredwr GIG Cymru at holl brif weithredwyr y GIG yng Nghymru, i roi arweiniad am benderfyniadau a materion ariannol ar gyfer Covid-19. Roedd ei lythyr yn cydnabod y byddai sefydliadau'n debygol o symud yn gyflym i wneud penderfyniadau a allai fod yn anodd, a hynny heb dystiolaeth gadarn neu gefnogaeth gan unigolion allweddol, a fyddai fel arfer ar gael o dan amgylchiadau gweithredu arferol. Serch hynny, mae'n dal yn ofynnol i'n sefydliad ddangos i'r broses o wneud penderfyniadau fod yn effeithlon ac y bydd y broses honno'n cael ei hystyried yn gadarn pan eir ati i graffu ar y graddau y cydymffurfiwyd â 'Rheoli Arian Cyhoeddus Cymru' ac y dangoswyd gwerth am arian ar ôl i argyfwng Covid-19 dawelu ac ar ôl i'r sefydliad ddychwelyd i amodau gweithredu mwy arferol.

I ddangos hyn, mae'r sefydliad yn cofnodi sut mae effeithiau Covid-19 wedi dylanwadu ar unrhyw newidiadau i'r prosesau arferol o wneud penderfyniadau. Lle bo'n berthnasol, mae'r camau hyn, a chamau eraill a gymerwyd, wedi'u hegluro yn y datganiad llywodraethu blynyddol.

❖ Ein Pwrpas, ein Gweledigaeth a'n Gwerthoedd

Mae gan y Bwrdd bwrpas, uchelgais, nodau strategol ac amcanion galluogi clir sydd wedi eu datblygu i gyflawni ein cyfrifoldebau dinesig drwy wella iechyd cymunedau, lleihau anghydraddoldebau iechyd a darparu gofal iechyd darbodus lle mae cleifion a defnyddwyr gwasanaethau'n teimlo eu bod yn cael eu gofalu amdanynt, ac yn teimlo'n hyderus ac yn ddiogel.

Ein bwriad yw i'r Bwrdd Iechyd symud i fod yn sefydliad sy'n canolbwyntio ar iechyd y boblogaeth, gan gomisiynu gwasanaethau i gwrdd ag anghenion y claf a'r gymuned. Mae ein dau nod strategol, *Cefnogi Iechyd Gwell* a *Cyflawni Gofal Gwell*, a'r amcanion galluogi sy'n gysylltiedig â'r rhain, yn glir o ran ein huchelgais i newid, a byddant yn canolbwyntio fwyfwy ar weithio gyda'n partneriaid er mwyn gwella lles ein poblogaeth.

Tra bydd ein hamcanion yn sicrhau ein bod yn cwrdd â blaenoriaethau cenedlaethol a lleol, ynghyd â safonau proffesiynol, mae ein ffyrdd o weithio'n seiliedig ar fframwaith o werthoedd ac ymddygiad, a ddatblygwyd yn dilyn llawer o sgyrsiau â staff, cleifion, perthnasau a gofalwyr.

❖ Blaenoriaethau Ansawdd

Cytunwyd ar ugain o flaenoriaethau ansawdd fel rhan o Ddatganiad Ansawdd Blynyddol 2018-19. Dewiswyd y rhain er mwyn mynd i'r afael â rhai o'r meysydd sy'n berthnasol i'n statws ymyrraeth wedi'i thargedu, yn ogystal ag mewn ymateb i wybodaeth busnes a ddangosodd feysydd i wella arnynt o ran ansawdd. Mae mwy o fanylion ar gael yn natganiad ansawdd blynyddol y flwyddyn hon, a fydd yn cael ei gyhoeddi ym mis Medi 2020.

❖ Ymyrraeth Wedi'i Thargedu

Arhosodd y Bwrdd Iechyd ar lefel 'ymyrraeth wedi'i thargedu' fel rhan o drefniadau uwchgyfeirio ac ymyrryd GIG Cymru drwy gydol y flwyddyn. Rhoddwyd ffocws cadarn ar wella meysydd gwasanaeth penodol, sy'n cynnwys gofal heb ei drefnu, canser, gofal wedi'i gynllunio, rheoli heintiau, strôc a rheolaeth ariannol.

Rhoddwyd camau gwella helaeth ar waith i fynd i'r afael â pherfformiad ar gyfer gofal heb ei drefnu, yn cynnwys gweithredu'r rhaglen 'Adre o'r Ysbyty', a ddechreuodd ddod i rym tua diwedd y flwyddyn. Cyrhaeddodd ein perfformiad pedair awr 75%; roedd cyfraddau ymateb categori A yn uwch na tharged Cymru gyfan o 65%; yn ogystal â hyn cafwyd gostyngiad mewn oriau coll, ynghyd â gwelliannau o fis i fis mewn perthynas ag oedi wrth drosglwyddo gofal.

Cafodd perfformiad ar gyfer gofal wedi'i gynllunio ei effeithio'n sylweddol gan y pwysau ar ofal heb ei drefnu, yn ogystal â chan y newidiadau i reolau'r dreth bensiwn a oedd yn lleihau hyblygrwydd y gweithlu anaesthetig. O ganlyniad, cynyddodd nifer y cleifion a oedd yn aros mwy na 36 wythnos am driniaeth i dros 5,000. O'r herwydd, ni ellid cytuno ar darged diwedd blwyddyn gyda Llywodraeth Cymru, gan fod yr ystod yn parhau i amrywio. Rhoddwyd nifer o gamau ar waith i fynd i'r afael â'r niferoedd a oedd yn aros, a sefydlogodd y sefyllfa yn chwarter olaf y flwyddyn.

O ran perfformiad canser, gwelwyd tystiolaeth o wella cyson mewn perthynas ag achosion brys yn ail hanner y flwyddyn, gyda gostyngiad yn nifer yr achosion o fethu targedau ym mis Ionawr 2020. Cyrhaeddwyd perfformiad o 90% hefyd am y tro cyntaf mewn blwyddyn.

O ran heintiau sy'n cael eu dal wrth gael gofal iechyd, gwelwyd bod nifer yr achosion o *e-coli* yn well na'r hyn a ragamcanwyd ar gyfer pob mis drwy gydol y flwyddyn. Bu rhywfaint o welliant hefyd o ran *clostridium difficile*, *klebsiella,*, *pseudomonas aeruginosa* a *staph.aureus,* gyda mân gynnydd yn y rhagamcaniadau a adroddwyd yn ystod y flwyddyn. Ers Tachwedd 2019, mae bacteria aml-wrthiannol wedi bod yn

bresennol ar ward G yn Ysbyty Treforys, a arweiniodd at ei chau hyd nes y gellid cymryd camau i'w dileu.

Cryfhawyd rheolaeth ariannol yn sylweddol wrth gyflawni'r cynllun arbedion yn ystod y flwyddyn. Fodd bynnag, roedd y pwysau gweithredol, y costau gofal iechyd parhaus a'r annarbodion maint a oedd yn ymwneud â newid ffin Pen-y-bont ar Ogwr, yn golygu nad oedd modd i'r Bwrdd Iechyd fantoli'r gyllideb fel y rhagwelwyd ar ddechrau'r flwyddyn. Ym mis Tachwedd 2019, penderfynwyd newid ei ragolwg i £12.3m, ac fe'i newidiwyd eto ym mis Chwefror 2020 i £16.3m, gan lwyddo i gadw at hynny. Yn ystod y flwyddyn, comisiynodd Llywodraeth Cymru KPMG i gynnal adolygiad o lywodraethu ariannol, a roddodd nifer o argymhellion a meysydd i'r Bwrdd Iechyd eu hystyried er mwyn gwella ei reolaeth ariannol.

System o Lywodraethiant a Sicrwydd

❖ Trosolwg

Mae'n ofyniad statudol ar y Bwrdd Iechyd i gydymffurfio â Rheoliadau Byrddau Iechyd Lleol (Cyfansoddiad, Aelodaeth a Gweithdrefnau) (Cymru) 2009 ac mae'n cynnwys Cadeirydd, Is-gadeirydd, Prif Weithredwr, naw Aelod Annibynnol a saith Cyfarwyddwr Gweithredol. Ym mis Mai 2019, gwnaed yr Is-gadeirydd parhaol, Emma Woollett, yn Gadeirydd dros dro, gyda Martyn Waygood, yr Aelod Annibynnol Cyfreithiol, yn ymgymryd â rôl ddeuol fel Is-gadeirydd dros dro hefyd. Penodwyd Emma yn Gadeirydd ym mis Ebrill 2020 a bydd y broses recriwtio ar gyfer swydd yr Is-gadeirydd yn cychwyn ar ôl i bandemig Covid-19 arafu. Ar gyfer rhan olaf y flwyddyn, roedd gan y Bwrdd Iechyd swydd wag ar gyfer Aelod Annibynnol y Brifysgol a oedd yn golygu i'r aelodau eraill gymryd dyletswyddau ychwanegol er mwyn sicrhau bod cworwm a bod ymrwymiadau corfforaethol yn cael eu cyflawni. Penodwyd i'r swydd hon ym mis Mai 2020. Mae yna hefyd dair swydd ar gyfer Aelodau Cyswllt, ac mae dwy ohonynt yn wag ar hyn o bryd. Un o'r swyddi hyn yw Cadeirydd Fforwm y Gweithwyr Iechyd Proffesiynol, sydd yn y broses o gael ei gytuno gan fod y Fforwm bellach wedi ailgychwyn ar ôl cyfnod o absenoldeb. Y swydd arall yw Cadeirydd y Grŵp Cyfeirio Rhanddeiliaid, gan i'r Cadeirydd ymddiswyddo ym mis Mawrth 2020 oherwydd rôl newydd.

Mae'r rhain i gyd yn sicrhau bod y Bwrdd yn cynnwys pobl o amrywiol gefndiroedd, disgyblaethau ac arbenigeddau. Caiff hyn ei gyfoethogi ymhellach drwy swyddi lle nad yw'r aelodau'n aelodau gweithredol, sef y Cyfarwyddwr Trawsnewid, y Cyfarwyddwr Cyswllt ar gyfer Gwasanaethau Digidol a Phennaeth y Staff. Bu Cyfarwyddwr Cyswllt ar gyfer Perfformiad a Chyllid hefyd hyd nes i ddeiliad y swydd ymgymryd â rôl y Cyfarwyddwr Cyllid dros dro ym mis Chwefror 2020.

Mae'r Bwrdd yn gweithio fel corff sy'n gwneud penderfyniadau corfforaethol, gyda chyfarwyddwyr gweithredol ac aelodau annibynnol yn rhannu cyfrifoldebau fel aelodau cyfartal. Prif rôl y Bwrdd yw arwain, cyfeirio a rheoli, sy'n cynnwys pennu'r cyfeiriad strategol cyffredinol ar gyfer y sefydliad (yn unol â pholisïau a blaenoriaethau Llywodraeth Cymru) a sefydlu a chynnal lefelau uchel o lywodraethu ac atebolrwydd corfforaethol, sy'n cynnwys rheoli risgiau a rheolaeth fewnol. Mae hefyd yno er mwyn:

- Sicrhau bod nodau ac amcanion yn cael eu cyflawni drwy herio a chraffu'n effeithiol ar berfformiad ar draws pob un o'r meysydd cyfrifoldeb;

- Sicrhau y darperir gofal diogel o ansawdd uchel i gleifion;
- Meithrin galluoedd a galluogrwydd y gweithlu i adeiladu ar werthoedd y Bwrdd Iechyd a chreu diwylliant cryf o ddysgu a datblygu;
- Rhoi stiwardiaeth ariannol effeithiol ar waith drwy sicrhau bod y Bwrdd Iechyd yn cael ei weinyddu'n ddarbodus ac yn ddiwastraff gan ddefnyddio adnoddau'n briodol ac yn effeithlon;
- Sefydlu cyfathrebu effeithiol rhwng y sefydliad a'i gymuned er mwyn sicrhau bod ei wasanaethau wedi'u cynllunio ac yn ymateb i'r anghenion sy'n cael eu nodi;
- Penodi, arfarnu a goruchwylio trefniadau ar gyfer rhoi taliadau cydnabyddiaeth i swyddogion gweithredol.

Ymdrinnir â'r modd y caiff y Bwrdd ei redeg o ddydd i ddydd drwy ei reolau sefydlog a'i gyfarwyddiadau ariannol sefydlog cymeradwy sy'n lleoleiddio gofynion statudol Rheoliadau Byrddau Iechyd Lleol (Cyfansoddiad, Aelodaeth a Gweithdrefnau) (Cymru) 2009, ynghyd â chynllun dirprwyo sy'n berthnasol i swyddogion ac i'r Bwrdd a'i bwyllgorau. Adolygir y rheolau sefydlog a'r cyfarwyddiadau ariannol sefydlog yn rheolaidd ac fe'u hategir gan gyfres o bolisïau a gweithdrefnau corfforaethol.

Yn ystod 2019-20, gwnaed y gwelliannau canlynol:

- Datblygwyd Pwyllgor y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol fel ei fod yn canolbwyntio'n fwy ar sicrwydd a chraffu;
- Datblygwyd fframwaith sicrwydd y Bwrdd;
- Datblygwyd rhaglen ymsefydlu leol ar gyfer Aelodau Annibynnol;
- Canllawiau a rhaglen teithiau ar gyfer ymweliadau â gwasanaethau;
- Rhaglen waith ar gyfer y Pwyllgor Taliadau a Thelerau Gwasanaeth;

Yn ystod y flwyddyn, cafwyd rhai adolygiadau allanol a fu'n allweddol i lywodraethiant corfforaethol, llywodraethiant clinigol a sicrwydd y Bwrdd, gan gynnwys:

- **KPMG (Cymorth ar gyfer Cynllunio Ariannol a Chyflawni)**

Comisiynwyd KPMG gan Lywodraeth Cymru i roi cymorth i'r Bwrdd Iechyd gyda ffocws ar wella sefyllfa ariannol y sefydliad, gan brofi ei gynlluniau sylfaenol a'i fframwaith cyflawni.

Mae'r adroddiad cyffredinol yn cyflwyno rhai heriau i'r sefydliad ac er ei bod yn glir bod y Bwrdd Iechyd wedi gwneud gwelliannau o ran llywodraethu a chyflawni dros y blynyddoedd diwethaf, mae angen newid sylweddol o ran pa mor gyflym y mae'n trawsnewid ac mae angen mwy o bwyslais ar gydymffurfio yn erbyn rheolaethau. Mae'r Bwrdd Iechyd wedi bod wrthi'n ddiwyd yn rhoi sylw i argymhellion yr adroddiadau, er enghraifft, o ran sicrhau bod y blaenoriaethau o fewn y cynllun gwasanaethau clinigol yn gydnaws â'r angen i wneud arbedion mewn meysydd allweddol (yn cynnwys cleifion allanol, llif cleifion a theatrau). Fodd bynnag, mae angen mwy o frys a chyfeiriad o ystyried yr asesiad o raddfa'r her ariannol ar gyfer y flwyddyn nesaf. Cafodd cynllun gweithredu ei ddatblygu a'i rannu â'r Bwrdd ym mis Mawrth 2020, ynghyd â'r adroddiad llawn, gyda'r cynnydd i'w gael ei fonitro'n ofalus gan y Pwyllgor Archwilio drwy gydol 2020-21.

- **Hysbysiadau Gwella'r Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch (HSE)**

Fel rhan o raglen arolygu'r HSE o drais ac ymddygiad ymosodol ac anhwylderau cyhyrysgerbydol mewn gofal iechyd yn 2018-2019, cafodd y Bwrdd Iechyd ymweliadau arolygu rhwng 27 a 29 Tachwedd 2018, gan arwain at naw hysbysiad gwella ym mis Chwefror 2019, a gafodd eu dilyn gan y 10fed hysbysiad ym mis Gorffennaf 2019. Rhoddwyd cynllun gweithredu cadarn ar waith, a'r terfyn amser ar gyfer cwblhau'r camau gweithredu a chyflwyno ymateb i'r HSE oedd 10 Medi 2019. Y terfyn amser ar gyfer ailarolygu'r holl feysydd a amlygwyd yn yr hysbysiadau gwella oedd 16 a 17 Medi 2019. Yn dilyn hyn, cafwyd cadarnhad y byddai'r mwyafrif o'r hysbysiadau'n cael eu cau. Cytunwyd ar estyniad ar gyfer y gweddill, a chaewyd yr un olaf ym mis Chwefror 2020.

Mae'r Pwyllgor Iechyd a Diogelwch wedi chwarae rôl sicrhau hanfodol wrth oruchwylio'r gwaith o weithredu'r camau a amlygwyd yn yr hysbysiadau gwella.

- **Adolygiad o drefniadau llywodraethu ansawdd ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg**

Amcan cyffredinol y trefniadau adolygu ar y cyd ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf oedd archwilio a oedd ei drefniadau llywodraethu yn cefnogi darparu gwasanaethau diogel ac effeithiol o ansawdd uchel. Er mwyn cael sicrwydd ynghylch pa mor gadarn yw trefniadau llywodraethu ansawdd ar draws GIG Cymru, gofynnodd Llywodraeth Cymru i bob Bwrdd Iechyd gynnal hunanasesiad yn erbyn yr argymhellion erbyn 2020 Ionawr, gan ddarparu'r lefel bresennol o sicrwydd ac amlinellu unrhyw gamau gweithredu a oedd yn ofynnol. Ystyriwyd adolygiad y Bwrdd Iechyd gan y Bwrdd Gweithredol a chynhaliwyd gwaith craffu a herio gan Grŵp Cynghori'r Cadeirydd pan gyflwynwyd yr adroddiad ym mis Rhagfyr 2019. Cadarnhaodd y Bwrdd y fersiwn derfynol yn ei gyfarfod ym mis Ionawr 2020. Mae rhaglen waith ar gyfer llywodraethu ansawdd wedi'i sefydlu i fynd i'r afael â'r camau gweithredu sy'n weddill a chaiff cynnydd ei fonitro drwy'r Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch.

- **Adolygiad o Wasanaethau Mamolaeth ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg**

Cyhoeddwyd adolygiad Coleg Brenhinol yr Obstetregwyr a'r Gynaecolegwyr a Choleg Brenhinol y Bydwragedd i wasanaethau mamolaeth ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg ym mis Ebrill 2019, gyda 77 o argymhellion. Roedd yn ofynnol i bob Bwrdd Iechyd yng Nghymru gyflwyno adroddiad i Lywodraeth Cymru i feincnodi eu gwasanaethau mamolaeth yn erbyn yr argymhellion. Adroddodd Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe nad oedd unrhyw argymhellion coch, fod 25 o rai ambr a 43 o rai gwyrdd, a bod naw argymhelliad nad oeddent yn berthnasol. Ym mis Chwefror 2020, roedd tri argymhelliad yn dal yn ambr ac mae'r Bwrdd Gweithredol yn craffu ar gynnydd yn rheolaidd.

- **Ymweliad gan yr Awdurdod Meinweoedd Dynol: Ysbyty Treforys**

Ym mis Mehefin 2019, arolygwyd Ysbyty Treforys gan yr Awdurdod Meinweoedd Dynol. Er i'r arolygiad ganfod bod y Bwrdd Iechyd wedi bodloni'r rhan fwyaf o'r safonau, canfuwyd diffygion mewn perthynas â'r safonau ar gyfer systemau caniatâd, llywodraethu ac ansawdd, olrhain, y safle, y cyfleusterau a'r offer. Adroddwyd am hyn i'r Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch a oedd wedyn yn monitro'r cynnydd yn erbyn y camau gweithredu hyd nes y nodwyd bod pob un wedi'i gau.

❖ Rôl y Bwrdd

Y Bwrdd sydd â'r cyfrifoldeb cyffredinol am gyfeiriad strategol y sefydliad ac mae'n darparu arweinyddiaeth a chyfeiriad. Mae ganddo hefyd rôl allweddol o ran sicrhau bod trefniadau llywodraethu cadarn ar waith yn ogystal â diwylliant agored a safonau uchel yn y ffordd y caiff ei waith ei wneud. Mae aelodau'r Bwrdd yn rhannu cyfrifoldeb corfforaethol dros bob penderfyniad ac yn chwarae rhan allweddol yn y gwaith o fonitro perfformiad y sefydliad.

Yn arferol, mae'r Bwrdd yn cyfarfod yn gyhoeddus chwe gwaith y flwyddyn, ond bydd achlysuron yn ystod y cyfnod hwn pan fydd cyfarfodydd arbennig o'r Bwrdd yn cael eu trefnu, er enghraifft ym mis Mai i gytuno ar y cyfrifon blynyddol. Mae pob cyfarfod rheolaidd yn dechrau gyda stori am glaf, gan nodi profiad personol rhywun sydd wedi defnyddio un o wasanaethau'r Bwrdd Iechyd. Mae hon yn ffordd gyfamserol o ddysgu gwersi ac o helpu i wella a chynllunio gwasanaethau ar gyfer y dyfodol. Yn sgil pandemig Covid-19, gwnaed newidiadau i'r ffordd y cynhaliwyd cyfarfodydd cyhoeddus y Bwrdd o Fawrth 2020 er mwyn cydymffurfio â chanllawiau ar gyfer cadw pellter cymdeithasol a sicrhau diogelwch y cyhoedd a staff. Roedd y sesiynau hyn ar gau i'r cyhoedd ond cyhoeddwyd crynodeb o'r drafodaeth ar wefan y Bwrdd Iechyd o fewn rhai dyddiau i gynnal y cyfarfod.

Yn ogystal â chyfarfodydd Bwrdd ffurfiol, cynhelir sesiynau datblygu chwe gwaith y flwyddyn sy'n gyfle i'r Bwrdd ymgymryd â hyfforddiant neu glywed am arferion da o fewn y sefydliad ac yn allanol. Mae aelodau hefyd yn cymryd rhan mewn amrywiaeth o weithgareddau eraill ar ran y Bwrdd, fel ymweliadau â gwasanaethau, a chyfarfodydd â phartneriaid lleol.

I gefnogi ei raglen waith flynyddol, cynhaliodd y Bwrdd asesiad o sgiliau i nodi meysydd gwaith ar gyfer y flwyddyn i ddod. Ynghyd â hyn, mae pob aelod yn cwblhau gwerthusiad blynyddol o'u cyfraniad a'u perfformiad unigol fel aelodau o'r Bwrdd, ac yn achos y Cyfarwyddwyr Gweithredol, mae hyn yn wahanol i'w rolau yn gweithredu ac arwain.

❖ Pwyllgorau'r Bwrdd

Mae'r Bwrdd Iechyd wedi sefydlu nifer o bwyllgorau, fel y nodir yn y diagram yn **atodiad un**. Mae pob pwyllgor yn cael ei gadeirio gan Aelod Annibynnol ac mae gan bob pwyllgor rôl allweddol mewn perthynas â'r system llywodraethiant a sicrwydd, gwneud penderfyniadau, craffu, asesu risgiau cyfredol a monitro perfformiad. Yn dilyn pob cyfarfod, mae crynodeb o'r drafodaeth yn cael ei rannu â'r Bwrdd yn ei gyfarfod ffurfiol nesaf ac mae'r holl bapurau ar gyfer y sesiynau cyhoeddus o gyfarfodydd y Bwrdd a'r pwyllgorau i'w gweld ar wefan y Bwrdd Iechyd. Mae rhai cyfarfodydd nad ydynt yn cael eu cynnal yn gyhoeddus, naill ai oherwydd natur gyfrinachol y busnes neu am fod yr eitemau'n cael eu datblygu.

Ar 1 Ebrill 2020, cymerodd y Cadeirydd gamau i symleiddio trefniadau'r Bwrdd a'r pwyllgorau i leihau'r pwysau ar y sefydliad oherwydd y pandemig presennol. Yn benodol, roedd hyn yn golygu cyfarfodydd Bwrdd misol na fyddent yn para mwy na thair awr, ynghyd â phwyllgorau archwilio a diogelwch deufisol yn canolbwyntio ar Covid-19 a gwasanaethau hanfodol. Gohiriwyd yr holl bwyllgorau eraill. Yn dilyn hyn, cafwyd arweiniad gan Lywodraeth Cymru ynghylch sut y dylai'r cyfarfodydd hyn weithredu

Dau bwyllgor sicrwydd y mae'n ofynnol i'r Bwrdd Iechyd eu cael yw'r Pwyllgor Archwilio a'r Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch:

Pwyllgor Archwilio
Mae'r Pwyllgor Archwilio yn cefnogi'r trefniadau cyffredinol ar gyfer fframwaith sicrwydd y Bwrdd, yn cynnwys datblygu'r datganiad llywodraethu blynyddol, ac mae'n rhoi cyngor a sicrwydd ynghylch effeithiolrwydd y trefniadau sydd ar waith mewn perthynas â llywodraethu strategol, rheoli risgiau a rheolaethau mewnol. Yn fwy penodol, mae wedi:

- Goruchwylio'r system o reolaethau mewnol;
- Parhau i ganolbwyntio ar wella'r systemau ariannol a'r gweithdrefnau rheoli;
- Goruchwylio'r broses o ddatblygu a gweithredu fframwaith sicrwydd y Bwrdd;
- Monitro trefniadau gwrth-dwyll lleol;
- Ceisio sicrwydd mewn perthynas â'r broses rheoli risgiau;
- Ystyried adolygiadau o reolau sefydlog a chyfarwyddiadau ariannol sefydlog, a'u hargymell i'w cymeradwyo;
- Adolygu canfyddiadau a wnaed yn sgil archwiliadau mewnol ac allanol ac adolygu cynnydd yn erbyn cynlluniau gweithredu cyfatebol;
- Galw ar gyfarwyddwyr gweithredol i roi cyfrif lle y bo hynny'n briodol;
- Trafod ac argymell bod y Bwrdd yn cymeradwyo'r cyfrifon blynyddol archwiliedig, yr adroddiad atebolrwydd, yr adroddiad blynyddol a barn y Pennaeth Archwilio Mewnol;
- Parhau i fonitro'r broses o weithredu'r argymhellion fel y cânt eu nodi yn y rhaglen waith ar gyfer llywodraethiant.

Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch
Y Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch yw'r brif drefn sicrwydd ar gyfer cyflwyno cyngor amserol ar sail tystiolaeth i'r Bwrdd mewn perthynas ag ansawdd a diogelwch gofal iechyd, yn ogystal â'r trefniadau ar gyfer diogelu a gwella gwella gofal cleifion yn unol â'r safonau a'r gofynion a nodir ar gyfer GIG Cymru. Mae pob cyfarfod yn dechrau gyda stori am glaf ac mae hefyd yn cynnwys diweddariadau gan gyrff rheoleiddio mewnol ac allanol, a lle mae adroddiadau wedi codi pryderon, caiff cynlluniau gweithredu eu monitro gan y pwyllgor.

Yn atodiadau dau i bump, crynhoir dyddiadau'r Bwrdd a'r pwyllgorau, gwybodaeth am yr aelodaeth, presenoldebau a materion allweddol a ystyriwyd.

❖ Grwpiau Cynghori a Chyd-bwyllgorau

Yn ogystal â'i bwyllgorau ar lefel y Bwrdd, mae gan y Bwrdd Iechyd dri grŵp cynghori sy'n adrodd i'r Bwrdd, sef Y Grŵp Cyfeirio Rhanddeiliaid, Fforwm y Gweithwyr Iechyd Proffesiynol a'r Fforwm Partneriaeth Lleol. Yn ogystal â'r rhain, mae amrywiaeth o fyrddau a grwpiau gyda phartneriaid allanol y mae'r sefydliad yn ymgysylltu â nhw ac yn adrodd amdanynt wrth y Bwrdd.

Byrddau Cynghori

- *Grŵp Cyfeirio Rhanddeiliaid*

Mae'r Grŵp Cyfeirio Rhanddeiliaid wedi'i ffurfio o amrywiaeth o sefydliadau partner o bob rhan o gymunedau lleol y Bwrdd Iechyd ac mae'n ymgysylltu â'r cyfeiriad strategol, yn rhoi adborth ar gynigion i wella gwasanaethau ac yn cynghori ar effaith y ffyrdd presennol o weithio ar gymunedau lleol. Ymhlith ei aelodau mae cynrychiolwyr o ystod eang o grwpiau cymunedol, gan gynnwys plant a phobl ifanc, LGBT (lesbiaidd, hoyw, deurywiol a thrawsrywiol), pobl hŷn a lleiafrifoedd ethnig, yn ogystal â chyrff statudol fel yr heddlu, y gwasanaethau tân ac achub ac Asiantaeth yr Amgylchedd. O ganlyniad, mae gan y grŵp gysylltiadau rhagorol â'r cyhoedd yn gyffredinol a gall pob aelod dynnu sylw at faterion a godir gan eu cymunedau penodol. Mae'r grŵp yn darparu adroddiad sy'n crynhoi ei drafodaethau i bob cyfarfod.

- *Fforwm y Gweithwyr Iechyd Proffesiynol*

Mae rôl Fforwm y Gweithwyr Iechyd Proffesiynol yn rhoi cyngor proffesiynol amlddisgyblaethol, cytbwys i'r Bwrdd ar strategaeth leol a darpariaeth leol. Yn ystod 2019-20, ailsefydlwyd Fforwm y Gweithwyr Iechyd Proffesiynol gydag aelodaeth newydd. Mae'r grŵp yn darparu adroddiad sy'n crynhoi ei drafodaethau i bob cyfarfod.

- *Fforwm Partneriaeth Lleol*

Rôl y Fforwm Partneriaeth Lleol yw darparu ffordd y gall y Bwrdd Iechyd fel cyflogwr, a'r cyrff proffesiynol sy'n cynrychioli staff, fel undebau llafur, weithio gyda'i gilydd i wella gwasanaethau iechyd. Mae'n gyfle i ymgysylltu â'n gilydd, i lywio trafodaethau ac i gytuno ar flaenoriaethau lleol ar gyfer y gweithlu yn y gwasanaethau iechyd. Mae Cadeirydd y Fforwm yn amrywio bob yn ail rhwng cynrychiolwyr y Bwrdd Iechyd a chynrychiolwyr y staff. Cyflwynir adroddiad i bob cyfarfod o'r Bwrdd yn crynhoi trafodaethau'r grŵp.

Cyd-bwyllgorau a Phwyllgorau Cymru Gyfan

Mae tri phwyllgor Cymru gyfan sy'n adrodd i bob Bwrdd Iechyd yng Nghymru.

- *Pwyllgor Gwasanaethau Iechyd Arbenigol Cymru (WHSSC)*

Sefydlwyd WHSSC ym 2010 gan y saith Bwrdd Iechyd i sicrhau bod y boblogaeth yn cael mynediad teg a chyfartal i'r ystod lawn o wasanaethau arbenigol. Cynhelir y cyd-bwyllgor gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg. Cynrychiolir y Bwrdd Iechyd gan y Prif Weithredwr ac mae adroddiadau rheolaidd yn dod i law'r Bwrdd.

- *Pwyllgor Gwasanaethau Ambiwlans Brys (EASC)*

Mae EASC yn gyd-bwyllgor o'r saith Bwrdd Iechyd, gyda thair Ymddiriedolaeth y GIG yn aelodau cyswllt, ac fe'i sefydlwyd ym mis Ebrill 2014. Mae'n gyfrifol am gynllunio a chomisiynu gwasanaethau ambiwlans brys ar gyfer Cymru gyfan. Cynhelir y cyd-bwyllgor gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg. Cynrychiolir y Bwrdd Iechyd gan y Prif Weithredwr ac mae adroddiadau rheolaidd yn dod i law'r Bwrdd.

- *Pwyllgor Partneriaeth Cydwasanaethau GIG Cymru (NWSSP)*

Sefydlwyd Pwyllgor NWSSP ym 2012 ac fe'i cynhelir gan Ymddiriedolaeth GIG Felindre. Mae'n gofalu am y swyddogaethau a rennir ar gyfer GIG Cymru, fel caffael, recriwtio a gwasanaethau cyfreithiol. Cyfarwyddwr y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol sy'n cynrycholi'r Bwrdd Iechyd ac mae adroddiadau rheolaidd yn cael eu derbyn gan y Bwrdd.

❖ Gweithio mewn Partneriaeth

Mae'r Bwrdd Iechyd yn gweithio mewn partneriaeth gyda nifer o sefydliadau, yn cynnwys awdurdodau lleol, Prifysgol Abertawe sefydliadau GIG eraill sy'n cynnwys Cydweithfa GIG Cymru, a'r trydydd sector. At hyn, mae ganddo grwpiau gweithredol ar y cyd â byrddau iechyd Caerdydd a'r Fro, Cwm Taf Morgannwg a Hywel Dda.

Strwythur Sefydliadol

Yn ystod 2019-20, roedd pum uned gwasanaeth yn y sefydliad:

- Ysbyty Treforys;
- Ysbyty Singleton;
- Ysbyty Castell-nedd Port Talbot;
- Gwasnaethau Gofal Sylfaenol a Chymunedol;
- Iechyd Meddwl ac Anableddau Dysgu.

Mae pob un yn cael ei arwain gan gyfarwyddwr gwasanaeth, a gefnogir gan nyrs uned a chyfarwyddwyr meddygol, ac yn achos gwasanaethau sylfaenol a chymunedol, mae Cyfarwyddwr Deintyddol ar gyfer yr uned hefyd. Mae cyfarwyddiaethau corfforaethol, fel cyllid, llywodraethu, y gweithlu, gwasanaethau digidol a strategaeth/cynllunio hefyd yn chwarae rhan ganolog yn y gwaith o gefnogi'r unedau yn ogystal â'r sefydliad cyfan. Mae pob un o'r elfennau hyn o'r strwythur yn destun adolygiadau perfformiad rheolaidd.

Gan i'r cyfrifoldeb am gomisiynu a chynllunio gwasanaethau ar gyfer poblogaeth Pen-y-bont ar Ogwr gael ei symud i Fwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf ar 1 Ebrill 2019, bu traean o leihad yn y boblogaeth rydym yn ei gwasanaethu, yn ein cyllideb ac yn ein gweithlu. Cytunodd y Bwrdd Iechyd i adolygu strwythurau'r sefydliad newydd, sef Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe, er mwyn sicrhau bod ei strwythur a'i ffocws yn briodol a'i fod yn adlewyrchu uchelgais y sefydliad fel yr amlinellir yn ei strategaeth, *Iechyd Gwell, Gofal Gwell, Bywydau Gwell*.

Cytunwyd ar newidiadau i strwythur y sefydliad yn 2019-20 a byddant yn cael eu rhoi ar waith yn 2020-21. Bydd y newidiadau hyn yn golygu y bydd y Bwrdd Iechyd yn symud o bum uned i bedwar grŵp gwasanaeth:

Grŵp 1- Sylfaenol, Cymunedol, a Therapïau
Grŵp 2 - Iechyd Meddwl ac Anableddau Dysgu
Grŵp 3 - Singleton a Chastell-nedd Port Talbot
Grŵp 4 - Treforys

Drwy gydol y flwyddyn, bu rhai newidiadau i'r tîm gweithredol, sef ymadawiad Sandra Husbands, Cyfarwyddwr Iechyd Cyhoeddus a Lynne Hamilton, y Cyfarwyddwr Cyllid; cymerodd Keith Reid a Darren Griffiths eu lle dros dro, yn y drefn honno. Yn dilyn proses recriwtio lwyddiannus, penodwyd Keith Reid yn Gyfarwyddwr Iechyd Cyhoeddus a bydd rôl y Cyfarwyddwr Cyllid yn cael ei hysbysebu yn 2020-21. Yr unig newid arall i'w nodi o fewn y tîm gweithredol yw i bortffolio'r Cyfarwyddwr Therapïau a Gwyddorau Iechyd gael ei ychwanegu at rôl Chris White fel y Prif Swyddog Gweithredu.

Er mwyn sicrhau bod gwasanaethau diogel o ansawdd uchel sy'n addas ar gyfer y dyfodol yn cael eu darparu'n effeithiol, mae portffolio trawsnewid ar waith i ganoli pob gwaith o'r fath, gan symud oddi wrth ddulliau amrywiol o weithio ar draws y sefydliad. Drwy'r rhaglen hon, mae gan y Bwrdd drefn glir ar gyfer goruchwylio'r gwaith o gyflawni'r strategaeth sefydliadol, y cynllun gwasanaethau clinigol a blaenoriaethau allweddol eraill.

System o Reolaeth Fewnol

Bwriad systemau rheoli yw deall a rheoli risgiau i lefel resymol, yn hytrach na dileu pob risg. O ganlyniad, dim ond sicrwydd rhesymol o effeithiolrwydd, yn hytrach na sicrwydd absoliwt, y gallant ei roi. Mae system rheolaeth fewnol y Bwrdd Iechyd yn seiliedig ar broses barhaus er mwyn nodi a blaenoriaethu'r risgiau iddo wrth gyflawni ei bolisïau a'i amcanion; gwerthuso pa mor debygol y mae'r risgiau hynny'n digwydd; a gwerthuso'r effaith effeithlon, effeithiol ac economaidd bosib a geir yn sgil gorfod eu rheoli. Mae hyn wedi bod ar waith ar gyfer 2019-20 a hyd at ddyddiad cymeradwyo'r adroddiad atebolrwydd a'r cyfrifon blynyddol.

❖ Gallu i Ymdrin â Risg

Mae'r gwaith o ddatblygu a gwreiddio'r broses rheoli risgiau ym mhob rhan o'r sefydliad wedi datblygu yn ystod y flwyddyn. Mae deall risgiau yn llywio blaenoriaethau a chamau gweithredu'r Bwrdd, a'i ddull cyffredinol o'u rheoli, ac yn sicrhau gofal diogel o ansawdd uchel i'r cymunedau lleol yn ogystal ag amgylchedd gwaith diogel ac effeithiol i staff.

Y Prif Weithredwr sy'n gyfrifol am reoli risg yn gyffredinol, ond y Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol sy'n arwain y gwaith. Hyd at 1 Mawrth 2020, roedd hynny mewn partneriaeth â'r Cyfarwyddwr Nyrsio a Phrofiad y Claf. Mae trefniadau ar waith i asesu a rheoli risgiau yn effeithiol ar draws y sefydliad, sy'n cynnwys adolygu a diweddaru cofrestr risgiau'r Bwrdd Iechyd yn barhaus. Mae'r Prif Weithredwr hefyd yn dirprwyo elfennau o reoli risg i uwch reolwyr eraill, ac mae hyn wedi'i nodi yn y fframwaith rheoli risgiau.

❖ Rheoli Risgiau a'r Fframwaith

Mae'r fframwaith rheoli risgiau yn nodi'r ffordd y caiff risgiau eu nodi, eu gwerthuso a'u rheoli. Caiff y gwaith o gyflawni'r fframwaith ei oruchwylio gan y Pwyllgor Archwilio, ac mae gan swyddogion gweithredol ac uwch reolwyr gyfrifoldebau dirprwyedig penodol.

Ceir ymrwymiad ar draws y Bwrdd Iechyd i sicrhau bod staff wedi'u hyfforddi ac yn hyderus i asesu, rheoli, uwchgyfeirio ac adrodd am risgiau, a chaiff y gwaith ei lywio gan enghreifftiau o arferion gorau drwy archwiliadau mewnol, Swyddfa Archwilio Cymru ac Uned Gyflawni GIG Cymru.

Oherwydd amrywioldeb gwasanaethau gofal iechyd, mae proffil risg y Bwrdd Iechyd yn newid yn barhaus, gyda'r risgiau allweddol yn cael eu sgorio a'u nodi ar y gofrestr risgiau yn seiliedig ar eu gallu i effeithio ar gyflawni'r amcanion. Caiff y gofrestr risgiau ei

diweddaru bob chwarter a'i hadrodd i'r Pwyllgor Archwilio a'r Bwrdd, gan ei bwydo i'r cynllun blynyddol.

Yng nghyfarfodydd mis Mawrth 2020 yr adolygwyd y gofrestr risgiau gan y Pwyllgor Archwilio a'r Bwrdd ddiwethaf. Fel rhan o'r fframwaith rheoli risgiau, rhoddodd y Bwrdd ystyriaeth i'w brif amcanion, yn strategol ac yn weithredol, a nododd y risgiau oedd yn fwyaf tebygol o atal y rhain rhag cael eu cyflawni. Mae felly'n ymwybodol o risgiau posibl ac, yn sgil hyn, nid adweithio yn unig y byddai'n ei wneud pe bai risg yn digwydd. Wrth benderfynu ar agwedd y Bwrdd tuag at risgiau, mae'n cydnabod na ellir darparu gofal iechyd oni bai bod risgiau'n cael eu cymryd, a bod rhaid hefyd wrth y canlyniadau a'r camau lliniaru sy'n dilyn. Mae hefyd yn sicrhau nad yw risgiau'n cael eu hystyried ar wahân gan eu bod yn cael eu cymryd o'r holl risgiau sy'n codi drwy'r sefydliad cyfan.

Ystyriwyd yr agwedd tuag at risgiau gan y Bwrdd yn flaenorol yn ystod gweithdy rheoli risgiau, ac eto gan y Grŵp Rheoli Risgiau ym mis Mawrth 2019 er mwyn adolygu polisi rheoli risgiau y sefydliad. Roedd y rhai a fu'n bresennol yn cynnwys aelodau annibynnol, archwilwyr mewnol a Swyddfa Archwilio Cymru.

Wrth benderfynu a ddylid goddef risg, mae'r Bwrdd yn ystyried nifer o ffactorau, fel deddfwriaeth, ansawdd a diogelwch, profiad y claf, gofynion comisiynwyr a'r awydd i gael y risgiau hyn. Mae agwedd at risgiau a lefelau goddefiant yn golygu ystyried pa risgiau y mae'r Bwrdd Iechyd yn barod i'w cymryd er mwyn cyflawni ei amcanion. Mae'r polisi rheoli risgiau hwn yn nodi lefelau'r risgiau. O fewn y lefelau hyn, ceir strwythur rheoli sy'n cefnogi'r broses o wneud penderfyniadau o ran agwedd tuag at risgiau a lefelau goddefiant. Mae risgiau sydd â sgôr o hyd at 15, gan gynnwys risgiau ar y sgôr hwnnw, yn cael eu rheoli. Mae hynny'n cynnwys penderfynu ar yr agwedd tuag atynt a'r lefelau goddefiant o fewn yr unedau. Mae risgiau a raddiwyd ar sgôr o 16 ac yn uwch yn cael eu hystyried ar lefel weithredol o ran yr agwedd tuag atynt ac o ran lefelau goddefiant. Ystyrir pob risg yn unigol er mwyn penderfynu ar ei lefelau o ran agwedd a goddefiant. Mae hefyd yn sicrhau nad yw risgiau'n cael eu hystyried ar wahân i'w gilydd, gan eu bod yn cael eu cymryd o'r holl risgiau sy'n codi drwy'r sefydliad cyfan.

Mae **Atodiad 6** yn nodi prif risgiau'r Bwrdd Iechyd yn ôl eu sgoriau.

Mae pob cyfarwyddwr gweithredol yn gyfrifol am reoli risg o fewn ei faes cyfrifoldeb gan sicrhau bod:

- cyfrifoldebau clir ar gyfer llywodraethu clinigol, corfforaethol a gweithredol yn ogystal ag ar gyfer rheoli risgiau;
- hyfforddiant priodol i staff mewn asesu a rheoli risgiau;
- dulliau wedi'u sefydlu ar gyfer nodi a rheoli risgiau sylweddol drwy adroddiadau rheolaidd, prydlon a chywir i'r Uwch Dîm Arwain, y pwyllgorau a'r Bwrdd;
- systemau ar waith i ddysgu gwersi o unrhyw ddigwyddiadau neu achosion anffodus, a bod camau unioni'n cael eu cymryd lle bo angen;
- prosesau sy'n caniatáu i fanylion am y risgiau allweddol gael eu hadrodd i'r Bwrdd;
- cydymffurfiaeth â pholisïau, deddfwriaeth, rheoliadau a safonau proffesiynol y Bwrdd Iechyd ar gyfer y swyddogaethau.

O fewn yr unedau,Cyfarwyddwyr y Gwasanaethau sy'n rheoli risgiau ac yn sicrhau bod trefniadau effeithiol ar waith i gyflawni hyn. Caiff unrhyw risgiau y tu hwnt i reolaeth yr unedau eu trosglwyddo i'r Prif Swyddog Gweithredu fel yr arweinydd proffesiynol ar gyfer yr unedau, yn ogystal â'u trosglwyddo i'r cyfarwyddwr gweithredol sy'n gyfrifol am yr ardal lle mae'r risg wedi'i nodi.

Mae'n bwysig cyfathrebu ac ymgynghori â rhanddeiliaid a phartneriaid mewnol ac allanol, fel y bo'n briodol, ym mhob cam o'r broses rheoli risgiau ac mewn perthynas â'r broses yn ei chyfanrwydd. Bydd amlder y cyfathrebu'n amrywio gan ddibynnu ar ddifrifoldeb y risg, a chaiff ei drafod a'i gytuno gyda'r rhanddeiliaid a'r partneriaid. Caiff y broses hon ei harwain gan y sawl a enwebwyd fel arweinydd i reoli'r risg. Y cyfarwyddwr gweithredol a benodwyd i arwain y risg fydd yn cyfathrebu â rhanddeiliaid allanol.

Mae'n bwysig cyfathrebu'n effeithiol yn fewnol ac allanol er mwyn sicrhau bod y rhai sy'n gyfrifol am weithredu rheoli risgiau, a'r rhai sydd â rhan yn y mater, yn deall ar ba sail y gwneir penderfyniadau a pham y mae angen camau gweithredu penodol. Bydd y rhanddeiliaid allanol yn amrywio, gan ddibynnu ar natur y risg, a bydd angen i arweinydd y risg ar gyfer yr uned ystyried pa randdeiliaid allanol y bydd naill ai angen eu hysbysu a'u cynnwys, neu eu briffio ar ôl i grwpiau gorchwyl a gorffen/grwpiau trefn reoli aur gweithredol gael eu sefydlu, sef grwpiau a drefnir i oruchwylio'r camau gweithredu a gymerir i leihau'r risg. Bydd pob risg sylweddol yn cael ei hadrodd i Lywodraeth Cymru drwy'r briff wythnosol gan sefydliadau a thrwy gyfarfodydd adolygu perfformiad chwarterol.

❖ Rheoli Risgiau yn ystod Covid-19

Mae'r Bwrdd Iechyd mewn cyfnod digynsail wrth ymateb i Covid-19, ond mae'n parhau'n atebol. Mae'n bwysig, felly, ei fod yn cael ei weld yn gwneud y peth iawn a bod y rhesymeg y tu ôl i benderfyniadau allweddol yn dryloyw.

Ar 13 Mawrth 2020, cyhoeddodd y Gweinidog dros Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol fframwaith o gamau i ddarparwyr iechyd a gofal cymdeithasol lleol wneud penderfyniadau o'i fewn er mwyn sicrhau y gellid gwneud paratoadau mewn ffordd gynlluniedig a mesuredig ar gyfer rheoli Covid-19. Roedd hyn yn cynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i:

- Gohirio apwyntiadau cleifion allanol nad oeddent yn rhai brys a sicrhau bod apwyntiadau brys yn cael blaenoriaeth;
- Gohirio derbyniadau a llawdriniaethau nad oeddent yn rhai brys (gan sicrhau fod llawdriniaethau brys a llawdriniaethau mewn argyfwng ar gael);
- Blaenoriaethu'r defnydd o'r gwasanaeth cludo cleifion mewn achosion nad ydynt yn rhai brys i ganolbwyntio ar ryddhau o'r ysbyty ac ymateb i argyfyngau ambiwlans;
- Hwyluso'r broses o ryddhau cleifion sy'n agored i niwed o ysbytai aciwt a chymunedol;

Er mwyn galluogi gwasanaethau i baratoi ar gyfer pandemig Covid-19 a delio ag ef, mae pob adolygiad perfformiad ar gyfer y timau gweithredol wedi'i ohirio tan ddiwedd Mehefin 2020 a dim ond cyfarfodydd pwyllgor hanfodol sy'n cael eu cynnal, ond er y

gellir gohirio adrodd am risgiau, mae'r rheolwyr yn dal yn atebol am y gwasanaeth y maent yn ei ddarparu.

Er y cydnabyddir y pwysau sylweddol sydd ar wasanaethau, mae angen ymateb yn gytbwys i risg, gan gydbwyso hyn â'r pwysau a'r heriau presennol y mae'r pandemig yn eu hachosi o ran capasiti, ac â'r gwaith o reoli'r materion a'r risgiau sy'n ymwneud â 'busnes fel arfer'.

Mae'r cyfarwyddwyr gweithredol (swyddogaethau corfforaethol) a'r cyfarwyddwyr gwasanaethau, a gefnogir gan gyfarwyddwyr nyrsio a meddygol yr unedau, yn parhau'n gyfrifol am risgiau nad ydynt ar gofrestr risgiau Covid-19. Mae hunanlywodraethu, tryloywder a rheolaeth o'r risgiau hyn yn hanfodol ar adeg pan fo'r gwaith craffu allanol ar ei lefel isaf, gyda gostyngiad digynsail yng ngweithgarwch Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru, yr Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch ac archwilwyr mewnol ac allanol.

Bydd angen i reolwyr hefyd benderfynu a oes ganddynt y gallu (a yw'r adnoddau a'r sgiliau ar gael) i weithredu eu camau arfaethedig, a chynnal effeithiolrwydd eu rheolaethau presennol.

I wneud hyn, gofynnodd y Cyfarwyddwr Llywodraethu i'r cyfarwyddwyr gweithredol/cyfarwyddwyr gwasanaethau adolygu eu risgiau gweithredu presennol ar Fodiwl Risgiau Datix (gan ystyried yr effeithiau cadarnhaol/negyddol y gallai Covid-19 fod wedi'u cael arnynt), gan

- Gytuno ar y risgiau sy'n parhau'n flaenoriaeth i'w rheoli a'u lliniaru yn ystod pandemig Covid-19;
- Cytuno ar (archifo) y risgiau nad ydynt yn peri risg sylweddol yn ystod pandemig Covid-19 (fodd bynnag, rhaid iddynt sicrhau bod y rheolaethau sy'n bodoli ar waith a'u bod yn parhau'n effeithiol, neu fel arall gallai'r risgiau gynyddu);
- Ystyried risgiau newydd a risgiau sy'n dod i'r amlwg i'w gwasanaeth o ganlyniad i bandemig Covid-19 (yn cynnwys risgiau posibl wrth ddychwelyd i fusnes arferol)

Ym mis Ebrill 2020, adolygodd y Bwrdd ei agwedd at risgiau a gosododd lefelau newydd sy'n rhoi cyfarwyddyd am y ffiniau risg sy'n dderbyniol a sut y dylid cydbwyso risg a gwobr; mae hefyd yn egluro lefel y risg y mae'r Bwrdd yn barod i'w derbyn. Mae hyn yn golygu bod y Bwrdd bellach yn adolygu unrhyw risgiau sy'n sgorio mwy nag 20, yn hytrach na'r rhai sy'n sgorio mwy na 16.

❖ Prif Risgiau'r Bwrdd Iechyd

Ym mis Mawrth 2020, roedd 35 o risgiau ar gofrestr risgiau'r Bwrdd Iechyd, gyda'r sgoriau'n amrywio o 12 i 25. Y risgiau â'r sgoriau uchaf oedd:

- Mynediad at Ofal Heb ei Drefnu;
- Methu â chyrraedd targedau ar gyfer triniaeth radiotherapi radical;
- Triniaeth Gwrth-ganser Systemig (SACT);
- Rheoli heintiau;
- Gwasanaeth TAVI (mewnblaniad falf aorta drwy gathetr);
- Capasiti'r clinig offthalmoleg;
- Mynediad at wasanaethau gofal wedi'i gynllunio;

- Mynediad at wasanaethau canser;
- Sgrinio ar gyfer asesiad o dwf y ffetws yn unol â GAP-GROW;
- Monitro CTG (cardiotocograffi) mewn wardiau geni;
- Pandemig y Coronafeirws;
- Pobl ifanc yn cael eu derbyn i wardiau iechyd meddwl oedolion;
- Diffoddiadau canolfannau data.

Mae'r camau sy'n cael eu cymryd i reoli'r risgiau hyn wedi'u cynnwys ar gofrestr risgiau'r Bwrdd Iechyd.

❖ Rheoli Risgiau

Er mai'r Pwyllgor Archwilio sydd â'r cyfrifoldeb cyffredinol dros oruchwylio rheoli risgiau, mae wedi dirprwyo risgiau perthnasol i bob un o is-bwyllgorau eraill y Bwrdd er mwyn sicrhau bod eu rhaglenni gwaith yn cyd-fynd â'r rhain, er mwyn sicrhau eu bod yn adolygu ac yn derbyn adroddiadau ar y cynnydd a wneir i liniaru risgiau allweddol cyn belled ag y bo modd.

Yn 2019-20, rheolwyd nifer o risgiau gan y Bwrdd Iechyd, yn cynnwys:

- *TAVI*

Yn 2017, daeth y Bwrdd Iechyd yn ymwybodol o amseroedd aros hir ar gyfer llawdriniaethau TAVI. Comisiynwyd adolygiad o'r achosion gan Goleg Brenhinol y Meddygon, ac yn dilyn hynny cafwyd ymweliad â'r safle ynghyd ag adolygiad gan ail garfan, i benderfynu a wnaeth yr amseroedd aros gyfrannu at farwolaethau rhai o'r cleifion a oedd ar y rhestr aros. Derbyniwyd y canfyddiadau yn chwarter olaf y flwyddyn a datblygwyd cynllun gweithredu a chynllun cyfathrebu cynhwysfawr wrth gyhoeddi'r adroddiadau yn ystod cyfarfodydd y Bwrdd ym mis Mawrth 2020. Cyn hyn, darparwyd diweddariadau rheolaidd i'r Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch ac i'r Bwrdd am y gwelliannau a wnaed.

- *Offthalmoleg*

Ym mis Medi 2019, nododd y Bwrdd Iechyd fod ganddo nifer fawr o gleifion (dros 10,000) a oedd y tu hwnt i'w dyddiad targed ar gyfer aros am apwyntiadau dilynol ym maes offthalmoleg, a oedd yn broblem gyffredin ledled Cymru. Roedd angen ymateb cadarn ar unwaith, wedi'i arwain ar lefel weithredol, er mwyn lleihau'r perygl o niwed i gleifion, ynghyd â'r niwed ariannol a'r niwed i enw da'r Bwrdd. Sefydlwyd trefn reoli aur ar gyfer offthalmoleg er mwyn cydgysylltu a hwyluso'r gwaith o lunio cynlluniau gweithredu i liniaru risgiau ac o fonitro'r broses o leihau risgiau. Cyflwynir adroddiadau rheolaidd am hyn i'r Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch.

- *Coronafeirws*

Y risg fwyaf y mae'r Bwrdd Iechyd yn ei hwynebu ar hyn o bryd yw pandemig Covid-19, a ddechreuodd effeithio ar allu'r sefydliad i weithredu 'busnes fel arfer'. Sefydlwyd strwythur trefn reoli aur yn gyflym i reoli ymateb y Bwrdd Iechyd a rhoddwyd y gorau i'r holl wasanaethau nad ydynt yn rhai brys, fel cleifion allanol a llawdriniaethau dewisol. Cafodd y pandemig effaith sylweddol ar allu'r Bwrdd Iechyd i weithredu 'fel arfer' ac adlewyrchir hyn yn y data perfformiad ar gyfer chwarter olaf y flwyddyn. Wrth i'r flwyddyn ariannol newydd ddechrau, mae'r risg yn parhau o hyd a bydd y sefydliad wedi'i newid yn sylweddol yn yr adroddiadau blynyddol ar gyfer 2020-21.

❖ Cynllun Tymor Canolig Integredig (CTCI)

Nid oedd yn bosib i'r sefydliad gyflwyno CTCI ym 2019-20, ond fe wnaeth gyflwyno cynllun blynyddol drafft i'r Bwrdd ym mis Ionawr 2019, a gafodd ei gymeradwyo cyn cael ei dderbyn gan Lywodraeth Cymru, ond heb gynllun ariannol oherwydd yr ansicrwydd ynghylch newid ffin Pen-y-bont ar Ogwr. Er bod hyn wedi'i ddatrys erbyn hydref 2019, diwygiwyd y rhagamcanion ar gyfer gofal wedi'i gynllunio ac ar gyfer gofal heb ei drefnu oherwydd pwysau amrywiol a brofwyd yn ystod y flwyddyn. Felly, ymrwymodd y Bwrdd i ddiwygio'r rhagamcanion ar gyfer gofal heb ei drefnu a gofal wedi'i gynllunio ym mis Hydref 2019. Derbyniodd yr angen i newid ei ragolygon ariannol i ddiffyg o £12.3m ym mis Tachwedd 2019 ac yna i £16.3m ym mis Chwefror 2020. Mae adroddiad chwarterol sy'n nodi'r cynnydd yn erbyn y cynllun blynyddol yn cael ei drafod gan y Pwyllgor Perfformiad a Chyllid cyn ei gyflwyno i Lywodraeth Cymru. Ar 18 Mawrth 2020, derbyniodd y Bwrdd Iechyd lythyr gan Lywodraeth Cymru yn cadarnhau bod proses y CTCI/cynllun blynyddol yn cael ei ohirio er mwyn galluogi sefydliadau GIG Cymru i ganolbwyntio ar y camau sydd angen eu cymryd ar unwaith mewn ymateb i bandemig Covid-19.

- **Asesiad yn erbyn adran 175 o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2014**

O dan y Ddeddf, mae dau ofyniad ar gyfer y Bwrdd Iechyd:

- sicrhau nad yw'r gwariant yn fwy na chyfanswm y cyllid a ddyrannwyd iddo dros gyfnod o dair blynedd ariannol;
- paratoi cynllun sy'n nodi'r strategaeth ar gyfer sicrhau cydymffurfiaeth â'i ddyletswydd wrth wella gofal iechyd, a hwnnw'n gynllun a gyflwynir i Lywodraeth Cymru ac a gymeradwyir ganddi.

Ar gyfer 2019-20, er bod y Bwrdd Iechyd wedi cyflawni ei ddyletswydd ariannol i fantoli'r gyllideb yn erbyn y terfyn adnoddau cyfalaf, methodd â bodloni'r gofyniad cyntaf gan nad oedd yn cyflawni balans ariannol, fel y nodir isod. Yn ogystal â hyn, gan nad oedd ganddo gynllun tair blynedd a gymeradwywyd gan Lywodraeth Cymru, methodd hefyd â bodloni'r ail ofyniad.

	2017-18	2018-19	2019-20	**Cyfanswm**
	£'000	£'000	£'000	£'000
Costau gweithredu net ar gyfer y flwyddyn	1,129,492	1,143,379	930,886	**3,203,757**
Namyn y gwariant ar gyfer gwasanaethau offthalmig cyffredinol a gwariant arall heb derfyn arian parod	726	1,484	993	**3,203**
Namyn y refeniw yn sgil cynnwys cynlluniau Menter Cyllid Preifat (PFI) yn y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol	(1,551)	(1,684)	(1,925)	**(5,160)**
Cyfanswm	1,128,667	1,143,179	929,954	**3,201,800**
Dyraniad Adnoddau Refeniw	1,096,250	1,133,300	913,670	**3,143,220**

Tanwariant / Gwariant (gorwariant) yn erbyn y Dyraniad	(32,417)	(9,879)	(16,284)	**(58,580)**

❖ Datblygu Cynllun Blynyddol 2020-21

Y bwriad ar gyfer 2019-20 oedd datblygu CTCI cymeradwy ar gyfer 2020-23, a rhoddwyd gwybod i'r Bwrdd am y gwaith hwn drwy gydol y flwyddyn, gan fod hyn yn cael ei ystyried yn rhywbeth a allai gynorthwyo'r Bwrdd Iechyd i wella ei statws dwysáu. Mewn cyfarfod gyda Llywodraeth Cymru ym mis Ionawr 2020, er i'r adborth ar y gwaith tan hynny fod yn gadarnhaol, nodwyd bod disgwyl cynllun un flwyddyn manwl o fewn cynllun tair blynedd, i'w gyflwyno erbyn diwedd Mawrth 2020. Craffodd y Pwyllgor Perfformiad a Chyllid ar y cynlluniau cyfalaf, perfformiad ac ariannol ym mis Chwefror, a theimlwyd bod gwaith sylweddol i'w wneud o hyd, yn enwedig o ran y cynllun ariannol. O'r herwydd, trefnwyd cyfarfod Bwrdd arbennig ar gyfer dechrau Mawrth 2020, er mwyn gallu ystyried y diwygiadau cyn gofyn i'r aelodau gytuno ar y cynllun yng nghyfarfod arferol y Bwrdd ym Mawrth 2020. Fodd bynnag, oherwydd y sefyllfa a oedd yn datblygu ar y pryd o ran Covid-19, penderfynwyd cyflwyno'r cynllun i Lywodraeth Cymru ar yr un pryd ag yr oedd yn cael ei rannu â'r Bwrdd fel dogfen pwynt mewn amser.

DATGELIADAU GORFODOL

❖ Cod Llywodraethiant Corfforaethol

Yn y GIG yng Nghymru, diffinnir llywodraethu fel 'system o atebolrwydd i ddinasyddion, defnyddwyr gwasanaethau, rhanddeiliaid a'r gymuned ehangach, lle mae sefydliadau gofal iechyd yn gweithio, yn gwneud penderfyniadau ac yn arwain eu pobl i gyflawni eu hamcanion". Mae hyn yn sicrhau bod cyrff y GIG yn gwneud y pethau cywir, yn y ffordd gywir, ar gyfer y bobl gywir, mewn ffordd sy'n cynnal y gwerthoedd a osodir ar gyfer y sector cyhoeddus.

Cynhaliwyd asesiad o gydymffurfiaeth â'r Cod ym mis Ebrill 2020 ac adroddwyd y canlyniadau i'r Pwyllgor Archwilio ym mis Mai 2020. Ni chanfuwyd unrhyw wyro oddi wrth y Cod, er y nodwyd bod yr adolygiad o effeithiolrwydd y Bwrdd, sy'n ystyried hunanasesiadau gan unedau yn erbyn y safonau iechyd a gofal, wedi'i ohirio oherwydd pandemig Covid-19.

Caiff achosion o dorri rheolau sefydlog eu hadrodd i'r Pwyllgor Archwilio. Trafodwyd un ym mis Gorffennaf 2019, yn ymwneud ag adnewyddu ward 12 yn Ysbyty Singleton yn dilyn tân. Trefnwyd bod contractwr adeiladu'n ymgymryd â'r gwaith adnewyddu a chwblhawyd ffurflen tendr sengl ôl-weithredol ar gyfer £310,786.67, heb gynnwys TAW

(treth ar werth), fis ar ôl i'r gwaith ddechrau. Er bod rhesymau clir dros yr angen i ddechrau ar y gwaith cyn gynted â phosibl er mwyn sicrhau y gellid parhau â'r gwasanaeth, nid oedd y camau gweithredu'n bodloni gofynion y rheoliadau ar gyfer contractau cyhoeddus nac yn bodloni cyfarwyddiadau ariannol sefydlog y Bwrdd Iechyd, gan nad yw cyfyngiadau amser yn rheswm y gellir ei gyfiawnhau ar gyfer rhoi tendr sengl. Er na ellid cymryd unrhyw gamau adferol, cytunwyd y byddai materion caffael yn cael eu hystyried yn gynt yn y broses yn y dyfodol er mwyn cael strategaeth a fyddai'n hyfyw ac yn cydymffurfio â'r rheoliadau.

Yn ogystal â hyn, mae'r methiant i gyflawni'r ddwy ddyletswydd ariannol, fel a drafodwyd yn gynharach yn yr adroddiad, hefyd yn torri'r rheolau sefydlog a'r cyfarwyddiadau ariannol sefydlog.

❖ Safonau Iechyd a Gofal

Daeth y safonau presennol i fodolaeth ym mis Ebrill 2015 ac maent yn ffurfio fframwaith safonau cyffredin Llywodraeth Cymru er mwyn cynorthwyo GIG Cymru a sefydliadau partner i ddarparu gwasanaethau gofal iechyd effeithiol ac amserol o ansawdd. Mae ei fframwaith yn cynnwys y 'Safonau ar gyfer Gwasanaethau Iechyd yng Nghymru (2010)' a'r 'Safonau Hanfodion Gofal (2003)'. Maent yn rhoi'r claf wrth wraidd y cyfan, gan bwysleisio pwysigrwydd arweinyddiaeth, llywodraethu ac atebolrwydd cryf.

Mae Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe wedi gwneud y safonau'n rhan gwbl annatod o'i brosesau ar gyfer llywodraethu ansawdd a diogelwch, er mwyn helpu i sicrhau ein bod yn cyflawni ein nodau a'n hamcanion ar gyfer darparu gwasanaethau iechyd diogel o ansawdd uchel.Gwnawn hyn drwy lywodraethu rheolaidd a thrwy hunanasesu yn erbyn y safonau ar draws yr holl weithgareddau, gyda chyfarwyddwyr gwasanaethau, cyfarwyddwyr meddygol unedau a chyfarwyddwyr nyrsio unedau yn gyfrifol ar y cyd am sefydlu a monitro'r safonau o fewn eu meysydd. At hynny, drwy adrodd ar y safonau drwy'r grwpiau a'r pwyllgorau llywodraethu, sicrheir yr ymgorfforir ac y gweithredir ar y risgiau sydd wedi eu cofrestru.

Ym mis Hydref 2019, cyflwynwyd grŵp safonau iechyd a gofal i reoli a goruchwylio'r broses hunanasesu.Yn ogystal â hyn, sefydlwyd paneli craffu bach i oruchwylio'r cyflwyniadau a dderbyniwyd gan unedau cyflawni gwasanaethau, yn barod ar gyfer yr adroddiad hunanasesu blynyddol ddiwedd y flwyddyn, a gyflwynir i'r Bwrdd ac i'r Pwyllgor Ansawdd a diogelwch er mwyn iddynt ei gymeradwyo. Mae aelodau'r panel craffu yn cynnwys cynrychiolwyr o'r gweithlu, iechyd a diogelwch, Iechyd Cyhoeddus, rheoli heintiau a pherfformiad.

❖ Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Hawliau Dynol

Mae'r Bwrdd Iechyd wedi ymrwymo i drin pawb yn deg ac nid yw'n goddef gwahaniaethu ar sail oedran, anabledd, hunaniaeth o ran rhywedd, statws priodasol neu bartneriaeth sifil, beichiogrwydd neu famolaeth, hil neu genedligrwydd, crefydd neu gredo, rhyw neu gyfeiriadedd rhywiol. I gefnogi hyn, pennwyd amcanion cydraddoldeb fel rhan o gynllun cydraddoldeb strategol 2017-20, sy'n nodi'r camau gweithredu a fydd yn sbarduno cynnydd o ran cyflawni'r rhain. Rhoddir diweddariad blynyddol ar gynnydd i Bwyllgor y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol a gytunodd, ym mis Chwefror 2020, ar y cynllun cydraddoldeb strategol ar gyfer 2020-24. Mae enghreifftiau o uchafbwyntiau allweddol mewn perthynas â chydraddoldeb ar gyfer 2019-20 yn cynnwys:

- Enwebwyd tair nyrs am wobr newydd fel rhan o'r Gwobrau Anableddau Dysgu ac Awtistiaeth, sef y wobr am Nyrs Anableddau Dysgu, ac fe'i henillwyd gan un ohonynt, sef Denise Bromfield;
- Bu Sefydliad Ffrwythlondeb Cymru yn gweithio gyda staff Pride Cymru i godi ymwybyddiaeth o wasanaethau IVF i'r gymuned LGBT+ (lesbiaidd, hoyw, deurywiol, trawsrywiol);
- Bu therapydd lleferydd ac iaith, Rhian Grounds, yn gweithio gyda mam i ysgrifennu llyfr yn seiliedig ar eu profiadau yn cyfathrebu â phlant ag awtistiaeth;
- Gweithiodd staff o'r maes iechyd meddwl ac anableddau dysgu gyda'i gilydd i hyrwyddo Diwrnod Atal Hunanladdiad y Byd;
- Mae rhwydwaith yr hyrwyddwyr lles wedi'i ddatblygu a'i ehangu, gyda thros 340 o aelodau o staff wedi'u hyfforddi;
- Rhoddwyd gweithdai 'Menopos a Meddylgarwch' ar waith;
- Mae'r gwaith yn parhau i ymwreiddio'r rhaglen 'Byw ein Gwerthoedd';
- Dringwyd pedair gradd ym Mynegai Cydraddoldeb yn y Gweithle Stonewall, gan godi i 150.

❖ Parodrwydd am Argyfyngau, Argyfyngau Sifi Posibl, ac Adfer yn Sgil Trychinebau

Rhaid i'r Bwrdd Iechyd allu ymateb i ddigwyddiadau o unrhyw faint, mewn ffordd sy'n darparu'r gofal a'r cymorth gorau posibl i'r rhai yr effeithir arnynt, yn lleihau effaith y tarfu ac sy'n dychwelyd mewn ffordd amserol i 'fusnes fel arfer'. Fel rhan o'r Ddeddf Argyfyngau Sifil Posibl (2004), mae'n ofynnol i'r sefydliad ddangos ei fod yn gallu delio â digwyddiadau o'r fath gan barhau ar yr un pryd â'i wasanaethau hanfodol, ac mae'n ymatebydd Categori Un fel y'i diffinnir yn y Ddeddf, sy'n golygu ei fod yn atebol am chwe dyletswydd amddiffyn sifil, yn cynnwys asesu risg a chynllunio brys.

Ceir cofrestr risg benodol ar gyfer parodrwydd, gwrthsefyll ac ymateb mewn argyfwng (EPRR), sy'n cyd-fynd â'r gofrestr genedlaethol a rhanbarthol, a chaiff ei hadolygu'n chwarterol. Mae'n cynnwys yr holl sgoriau a'r camau lliniaru angenrheidiol i naill ai reoli neu oddef y risgiau a nodir, a cheir strategaeth EPRR, strategaeth hyfforddi ac ymarfer EPRR a rhaglen EPRR. Mae'r holl waith cysylltiedig yn cael ei oruchwylio gan grŵp strategaeth EPRR sy'n cynnwys cynrychiolaeth o bob uned, y gwasanaethau iechyd ar draws y Bwrdd a'r adrannau corfforaethol. Seilir rhaglen waith EPRR a'r trefniadau cynllunio at argyfyngau EPRR ar y chwe dyletswydd sifil, ac fe'u seilir hefyd ar gofrestr o wersi a nodwyd gan y Bwrdd Iechyd. Yn hyn o beth, mae amrywiaeth o gynlluniau ymateb yn eu lle ar gyfer y risgiau uchel, sy'n ymgorffori gwersi priodol a nodwyd i sicrhau y gellir gwrthsefyll argyfyngau i'r graddau mwyaf posibl. Ymgysylltir yn llawn â'r Fforwm Cydnerthedd Lleol lle ceir ymatebwyr yng nghategori un a dau. Yn ogystal â hyn, ymgysylltir yn llawn â gwaith cynllunio Llywodraeth Cymru ar gyfer argyfyngau iechyd, lle ceir tri grŵp gwahanol, sef anafusion ar raddfa fawr; cyn mynd i'r ysbyty; hyfforddi ac ymarfer. Caiff y rhain eu goruchwylio gan y Grŵp Cynghori ar Gynllunio Brys. Yn ogystal â hyn, mae'r Bwrdd Iechyd yn cydweithio â grwpiau lleol a chenedlaethol priodol eraill, ac yn arbennig ceir cydweithio rhagorol â byrddau iechyd eraill, Ymddiriedolaeth Gwasanaethau Ambiwlans Cymru (WAST), Gwasanaeth Gwaed Cymru ac Iechyd Cyhoeddus Cymru.

Mae gan y Bwrdd Iechyd gynrychiolaeth hefyd ar y Grŵp Cyflenwi Paratoi Gwrthderfysgaeth Cymru er mwyn bod yn barod ar gyfer bygythiadau posibl yn ogystal ag er mwyn darparu cyfleuster ar gyfer nodi peryglon. Darperir diweddariadau blynyddol i'r Bwrdd ac mae'r tîm gweithredol yn cael y wybodaeth ddiweddaraf bob chwarter, neu weithiau'n gynt os oes angen hynny.

Yn ystod y misoedd diwethaf mae'r Bwrdd Iechyd wedi cymryd rhan lawn yn y paratoadau ar gyfer Brexit. Mae'n cymryd rhan lawn ar hyn o bryd hefyd yn y trefniadau paratoi ar gyfer yr argyfwng cynyddol sy'n gysylltiedig â Choronafeirws Wuhan, gan i hyn gael ei ddatgan yn argyfwng byd-eang. O ganlyniad, mae strwythurau gorchymyn, rheoli a chydgysylltu llawn ar waith yn unol â chynllun pandemig y Bwrdd Iechyd; cydweithir yn agos hefyd â phartneriaid eraill er mwyn sicrhau bod y Bwrdd Iechyd mor barod â phosibl i ymateb i'r canlyniadau sy'n deillio o'r clefyd hwn, sef clefyd ac iddo ganlyniadau pellgyrhaeddol.

Yn ystod Rhagfyr 2019, cyhoeddodd y Bwrdd Iechyd ddigwyddiad mawr yn sgil bws yn taro yn erbyn pont reilffordd. Cafodd y weithdrefn ar gyfer digwyddiadau mawr ei dilyn yn llwyddiannus er mwyn ymateb i'r ddamwain. Bu digwyddiadau yn ystod 2019 a mis Ionawr 2020 hefyd pan oedd angen dilyn gweithdrefn parhad busnes y Bwrdd Iechyd er mwyn ymateb yn ddiogel ac yn effeithiol iddynt. Yn unol â'r arfer, cynhaliwyd ôl-drafodaeth ac mae adroddiad ar y gweill ar hyn o bryd. Bydd y gwersi a ddysgwyd yn cael eu hychwanegu at y gofrestr o wersi a nodwyd. Byddant yn helpu i hysbysu gweithdrefnau ymateb brys y Bwrdd Iechyd ac o ganlyniad yn gwella cydnerthedd.

❖ Diogelwch Data

Caiff llywodraethu gwybodaeth ei reoli'n gadarn o fewn y Bwrdd Iechyd ac mae'r fframwaith yn cynnwys y canlynol:

- Grŵp llywodraethu gwybodaeth sydd â'r rôl o gefnogi a llywio agenda'r Bwrdd a rhoi sicrwydd i'r Bwrdd Iechyd bod dulliau effeithiol o lywodraethu gwybodaeth yn cael eu sefydlu;
- Gwarcheidwad Caldicott sy'n gyfrifol am ddiogelu gwybodaeth am gleifion;
- Uwch-berchennog Risg Gwybodaeth (SIRO) sy'n gyfrifol am reoli risgiau'n ymwneud â gwybodaeth o safbwynt corfforaethol;
- Swyddog Diogelu Data sy'n gyfrifol am sicrhau bod y Bwrdd Iechyd yn cydymffurfio â'r ddeddfwriaeth diogelu data;
- Arweinwyr grwpiau llywodraethu gwybodaeth o fewn pob uned ac adran gorfforaethol, sy'n gyfrifol am fod yn hyrwyddwyr o fewn eu meysydd.

Gweithredodd y Bwrdd Iechyd gynllun gwaith pwrpasol i alluogi'r sefydliad i gydymffurfio â'r ddeddfwriaeth newydd ar ddiogelu data a ddaeth i rym ym mis Mai 2018. Mae'r Bwrdd Iechyd yn parhau i wella ei gydymffurfiad â diogelu data drwy nifer o fesurau, ac mae'r canlynol yn dystiolaeth o'r sicrwydd bod gan y sefydliad arferion llywodraethu gwybodaeth sy'n cydymffurfio â'r ddeddfwriaeth:

- Adroddiadau chwarterol i'r grŵp llywodraethu gwybodaeth, yn cynnwys dangosyddion perfformiad allweddol;
- Cynllun gwaith strategol gweithredol manwl, sy'n mynd gerbron y grŵp llywodraethu gwybodaeth bob chwarter. Mae'n manylu ar y cynnydd a wneir yn

erbyn y camau gweithredu sy'n angenrheidiol er mwyn sicrhau y cydymffurfir â'r ddeddfwriaeth diogelu data;
- Cyfres o bolisïau, gweithdrefnau a dogfennau cyfarwyddyd ar gyfer llywodraethu gwybodaeth a diogelwch gwybodaeth;
- Safle mewnrwyd sydd wedi ei chymeradwyo gan Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth (ICO);
- Rhaglen gynhwysfawr o hyfforddiant gorfodol bob dwy flynedd i bob aelod o staff, sy'n cynnwys targedu, mewn ffordd ragweithiol, unrhyw staff nad ydynt yn cydymffurfio;
- Rhaglen archwilio ragweithiol ar draws y Bwrdd Iechyd;
- Rheoli, mewn ffordd gadarn, bob achos a gofnodwyd o dorri rheoliadau, yn cynnwys adrodd yn rhagweithiol i Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth;
- Defnyddio cofrestr o asedau gwybodaeth i reoli gwybodaeth ar draws y Bwrdd Iechyd;
- Mae cofrestri o gytundebau rhannu data a chofrestri o'r asesiadau o effeithiau diogelu data yn cael eu rhoi i'r grŵp llywodraethu gwybodaeth bob chwarter;
- Mae adroddiad o'r risgiau a nodir ac a reolir ar draws y Bwrdd Iechyd yn cael ei roi i'r grŵp llywodraethu gwybodaeth bob chwarter;
- Adroddiadau archwilio gan Swyddfa Archwilio Cymru ac yn sgil archwilio mewnol;
- Adroddiad yr Uwch-berchennog Risg Gwybodaeth (SIRO);
- Adroddiad sicrwydd Cadeirydd y Grŵp Llywodraethu Gwybodaeth yn cael ei roi i'r Pwyllgor Archwilio a'r Tîm Gweithredol yn dilyn pob cyfarfod.

O dan y ddeddfwriaeth newydd ar ddiogelu data, rhaid rhoi gwybod i Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth am yr achosion hynny o fethu â chyrraedd y sgôr y cytunwyd arni ar gyfer y trothwy. Adolygir pob digwyddiad llywodraethu gwybodaeth gan y grŵp llywodraethu gwybodaeth, ac yn ystod y flwyddyn, roedd angen adrodd am saith yn ymwneud â diogelwch data.Ymchwiliwyd yn fewnol i'r holl achosion yn ymwneud â llywodraethu gwybodaeth, p'un ai oedd angen adrodd amdanynt i Swyddfa'r Comisynydd Gwybodaeth neu beidio. Pan oedd yr achosion yn cyrraedd y trothwy ar gyfer adrodd amdanynt, cefnogwyd a chydweithredwyd â Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth er mwyn darparu gwybodaeth ar gyfer eu hymchwiliadau.

O'r saith digwyddiad a adroddwyd, mae chwech wedi'u cau gan Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth. Ni chredwyd bod angen cymryd unrhyw gamau pellach, ond gwnaed argymhellion sydd wedi'u gweithredu gan y Bwrdd Iechyd.

Crynodeb o'r Achosion	Camau a gymerwyd	Statws Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth
Anfonwyd holiadur sgrinio iechyd cleifion, a oedd yn cynnwys gwybodaeth feddygol, i'r cyfeiriad anghywir	• Ymddiheurwyd • Adolygiad o'r prosesau gweinyddol er mwyn osgoi gwneud hyn eto	Caewyd yr achos

	• Ystyriwyd anghenion hyfforddi ar gyfer llywodraethu gwybodaeth • Cynhaliwyd archwiliad llywodraethu gwybodaeth	
Datgelu gwybodaeth am glaf a oedd yn mynychu clinig	• Ymddiheurwyd • Dechreuwyd ar broses ddisgyblu, ond gadawodd yr aelod o staff y Bwrdd Iechyd ac felly ni chwblhawyd hyn • Cynhaliwyd archwiliad llywodraethu gwybodaeth	Caewyd yr achos
Anfonwyd llythyr i'r cyfeiriad anghywir am i'r rhif anghywir gael ei deipio ar gyfer y tŷ. Roedd y llythyr yn cynnwys gwybodaeth sensitif am blentyn yn mynychu'r ganolfan i blant.	• Ymddiheurwyd • Gofynnwyd i'r llythyr gael ei ddychwelyd er mwyn cael gwared arno • Adolygiad o'r prosesau gweinyddol er mwyn osgoi gwneud hyn eto • Ystyriwyd anghenion hyfforddi ar gyfer llywodraethu gwybodaeth • Adroddwyd ar y cyd â Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg; Caewyd y ddau adroddiad gan Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth	Caewyd yr achos
Cyfeiriad diogel wedi'i ddatgelu'n ddamweiniol i dad trwy lythyr. Barnwyd yn ddiweddarach fod y cyfeiriad gwirioneddol yn anghywir, ond oherwydd bod y cod post yn yr un ardal, roedd risg bosib o hyd y gallai hyn gael effaith.	• Ymddiheurwyd • Adolygiad o'r prosesau gweinyddol er mwyn osgoi gwneud hyn eto • Ystyriwyd anghenion hyfforddi ar gyfer llywodraethu gwybodaeth • Cynhaliwyd archwiliad llywodraethu gwybodaeth	Caewyd yr achos
Honnwyd bod mynediad amhriodol at gofnodion ac	• Cynhaliwyd proses ddisgyblu.	Anfonwyd gwybodaeth bellach i Swyddfa'r

iddynt gael eu datgelu'n amhriodol yn dilyn hynny. Dechreuwyd ar broses ddisgyblu.	• Ystyriwyd anghenion hyfforddi ar gyfer llywodraethu gwybodaeth • Cynhaliwyd archwiliad llywodraethu gwybodaeth	Comisiynydd Gwybodaeth; mae'r achos yn parhau ar agor
Credwyd i fag meddyg gael ei ddwyn o swyddfa cofrestrydd. Roedd y bag yn cynnwys rhestri o gleifion a llythyrau atgyfeirio. Yn ddiweddarach, cafodd y bag ei ddarganfod mewn swyddfa ar y safle gyda'r cynnwys ynddo o hyd - yn sgil hyn tynnwyd yr hysbysiad yn ôl.	• Nid oedd hwn yn achos gwirioneddol am i'r bag a'i holl gynnwys gael eu darganfod • Ystyriwyd anghenion hyfforddi ar gyfer llywodraethu gwybodaeth • Cynhaliwyd archwiliad llywodraethu gwybodaeth	Caewyd yr achos (tynnwyd yr hysbysiad yn ôl)
Cafodd dogfennau amddiffyn cyfreithiol a oedd yn ymwneud â chais clinigol eu dwyn o gar bargyfreithiwr a oedd yn gweithio ar ran y Bwrdd Iechyd.	• Rhoddwyd gwybod i'r heddlu am y lladrad - roedd y bag wedi'i gadw dan glo ac allan o'r golwg yng nghist y car, a'r car wedi'i barcio yn un o ardaloedd parcio cydnabyddedig y Cyngor. • Adolygwyd y contractau	Caewyd yr achos

❖ Cyfarwyddiadau Gweinidogol

Mae Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi offerynnau anstatudol a chylchlythyrau iechyd Cymru (WHC) ers 2014-15, a gellir gweld rhestr o'r cyfarwyddiadau gweinidogol a ddosbarthwyd ar gyfer 2019-20 ar wefan Llywodraeth Cymru. Mae'r holl gyfarwyddiadau perthnasol wedi'u hystyried yn llawn a'u gweithredu'n briodol, gyda chylchlythyron Iechyd Cymru wedi'u cofnodi'n gorfforaethol ac arweinydd gweithredol wedi'i neilltuo, ac maent hefyd wedi'u hadrodd i'r Bwrdd. Y rhai a oedd yn cyfeirio'n benodol at lywodraethu'r sefydliad oedd:

Cyfarwyddyd Gweinidogol/Dyddiad Cydymffurfio	**Blwyddyn Mabwysiadu**	**Camau i ddangos gweithredu/ymateb**
Cylchlythyr Iechyd Cymru 2019 (027) Rheolau Sefydlog Enghreifftiol, Cadw a Dirprwyo Pwerau	2019	Rheolau sefydlog wedi'u diwygio a'u cymeradwyo gan y Bwrdd
Cyfarwyddyd gweinidogol y cyfeiriwyd ato mewn llythyr gan Dr	2019	Yn dilyn y llythyr at y Cyfarwyddwr

Andrew Goodall ar 19 Rhagfyr 2019 Camau gweithredu ar effeithiau treth bensiwn 2019-20	Cyffredinol ar 19 Rhagfyr 2019, rhoddwyd gwybod i holl staff meddygol y byrddau iechyd am sefyllfa Cymru gyfan o ran pensiynau ac am y goblygiadau parhaus o ran treth, a dosbarthwyd y manylion i'r holl staff yr effeithiwyd arnynt. Anfonodd y Cyfarwyddwr Meddygol ohebiaeth at yr holl staff meddygol, a chefnogwyd hyn drwy gynnal trafodaethau manwl drwy'r pwyllgor negodi lleol a chynrychiolwyr lleol Cymdeithas Feddygol Prydain.

❖ Yr Iaith Gymraeg

Mae'r Bwrdd Iechyd wedi ymrwymo i sicrhau bod y Gymraeg a'r Saesneg yn cael eu trin yn gyfartal yn y gwasanaethau a ddarperir i'r cyhoedd a sefydliadau eraill, o fewn GIG Cymru ac yn allanol, ac mae hyn yn unol â'r Cynllun Iaith yn ogystal â deddfwriaeth statudol, sy'n cynnwys Rheoliadau Safonau'r Gymraeg (Rhif 7) a gymeradwywyd ym mis Mawrth 2018 ac a ddisodlodd y cynlluniau presennol. Cydnabyddir bod gofal a iaith yn mynd law yn llaw, gyda llawer o bobl ond yn gallu cyfathrebu a chymryd rhan yn eu gofal drwy gyfrwng y Gymraeg.

Ailgyflwynwyd Grŵp Cyflawni ar gyfer y Gymraeg ar 14 Mai 2019, gyda'r bwriad o gefnogi'r Bwrdd i gyflawni ei gyfrifoldebau cydymffurfio ar draws y sefydliad mewn perthynas â safonau statudol y Gymraeg, a chan hefyd arwain a monitro cyflawniadau mewn perthynas â darparu gwasanaethau dwyieithog a'r cynllun gwella ategol, gyda'r nod o wella profiad defnyddwyr gwasanaethau. Bydd hyn yn cael ei wneud drwy lywio ei agenda, penderfynu ar ei flaenoriaethau a chyflawni tasgau a dyletswyddau yn unol â'r cylch busnes y cytunwyd arno.

Mae'r cynnydd o ran darparu'r Gymraeg a'i gwneud yn rhan annatod o'r sefydliad yn cynnwys:

- Gwefan gwbl ddwyieithog;
- Cyflwynwyd protocol ar gyfer cyhoeddi deunyddiau yn y Gymraeg er mwyn cefnogi staff i gydymffurfio â'r gofynion ar gyfer cyhoeddi dogfennau dwyieithog;

- Mae'r cyfrifon ar y cyfryngau cymdeithasol yn ddwyieithog a rhoddir canllawiau am ofynion y safonau i'r staff sy'n gyfrifol am y cyfrifon hyn;
- Mae gwasanaeth atgoffa dwyieithog ar gyfer apwyntiadau clinigol drwy negeseuon testun wedi'i lansio fesul cam ar draws pob un o'r prif arbenigeddau. Neges ddwyieithog yw'r neges destun gyntaf a anfonir, ac o hynny ymlaen gall y claf nodi a yw'n dymuno derbyn rhagor o negeseuon yn naill ai'r Gymraeg neu yn Saesneg;
- Mae'r holl lythyron ar gyfer cleifion ar gael yn ddwyieithog; mae'r rhain yn cynnwys cydnabod atgyfeiriadau, a chadarnhau apwyntiadau ar gyfer achosion dydd, cleifion mewnol a cheifion allanol;
- Ymgyrch gyfathrebu a marchnata ragweithiol i hyrwyddo'r Gymraeg ar draws y sefydliad a dosbarthu deunyddiau marchnata Cymraeg i'r staff, e.e. posteri, matiau llygoden mewn amrywiol ddigwyddiadau.

Y Bwrdd Iechyd sydd â'r lefel gofnodi isaf ar gyfer sgiliau Cymraeg staff ar draws GIG Cymru, sy'n destun pryder a amlygwyd gan Gomisiynydd y Gymraeg. Mae'r unedau'n gweithio i nodi sgiliau Cymraeg staff, staff sy'n barod i gael eu cydnabod fel siaradwyr Cymraeg er mwyn ymgysylltu â chleifion, yn ogystal â staff sydd â diddordeb mewn dysgu Cymraeg neu gryfhau eu sgiliau Cymraeg presennol; er enghraifft, meithrin hyder staff sy'n medru'r Gymraeg ond sy'n gyndyn i siarad Cymraeg yn y gweithle.

Adolygu Effeithiolrwydd

Fel swyddog atebol, rwyf yn gyfrifol am adolygu effeithiolrwydd y system o reolaeth fewnol. Caiff hyn ei lywio gan waith archwilwyr mewnol a chyfarwyddwyr gweithredol sy'n gyfrifol am ddatblygu a chynnal y fframwaith rheoli mewnol a'r sylwadau a wneir gan archwilwyr allanol. Parhawyd â gwaith i wella'r wybodaeth am berfformiad a ddarperir i'r Bwrdd a'i bwyllgorau fel y gall fod yn sicr ei bod yn gywir ac yn ddibynadwy, yn ogystal â sicrhau y caiff amcanion sefydliadol eu cyflawni. Fel rhan o weithredu fframwaith sicrwydd y Bwrdd, mae gan bwyllgorau bellach gyfrifoldebau dirprwyedig i fonitro datblygiadau yn eu meysydd, gan fod y Bwrdd yn atebol am gynnal system gadarn o reolaeth fewnol sy'n cefnogi'r gwaith o gyflawni amcanion y sefydliad, yn bennaf drwy'r pwyllgorau Archwilio ac Ansawdd a Diogelwch.

❖ Archwilio Mewnol

Mae archwiliadau mewnol yn rhoi i mi, fel swyddog atebol, ac i'r Bwrdd drwy'r Pwyllgor Archwilio, lif o sicrwydd o ran y systemau rheoli mewnol. Rwyf wedi comisiynu rhaglen o waith archwilio a gyflawnwyd yn unol â safonau archwilio mewnol y sector cyhoeddus gan Bartneriaeth Cydwasanaethau GIG Cymru (NWSSP). Cytunir ar gwmpas y gwaith hwn gyda'r Pwyllgor Archwilio ac mae'n canolbwyntio ar feysydd risg sylweddol a blaenoriaethau gwella lleol.

Mae'r farn gyffredinol a roddwyd gan y Pennaeth Archwilio Mewnol am lywodraethu, rheoli risgiau a rheolaeth yn ganlyniad i'r rhaglen archwilio hon, sy'n seiliedig ar archwilio risgiau. Mae'n cyfrannu at y darlun o sicrwydd sydd ar gael i'r Bwrdd o ran adolygu effeithiolrwydd a chefnogi ein hymgyrch i wella'n barhaus.

O ganlyniad i bandemig Covid-19 a'r ymateb iddo gan y Bwrdd Iechyd, ni chwblhawyd y rhaglen archwilio yn llawn. Fodd bynnag, mae'r Pennaeth Archwilio mewnol wedi dod i'r casgliad bod digon o waith archwilio wedi'i wneud yn ystod y flwyddyn i allu rhoi barn gyffredinol yn unol â gofynion safonau archwilio mewnol y sector cyhoeddus. Ceir crynodeb o ganfyddiadau pob adolygiad a gwblhawyd a'r camau y cytunwyd arnynt, ynghyd â'r camau a gymerwyd eisoes lle y bu hynny'n bosibl, yn adroddiad blynyddol y Pennaeth Archwilio Mewnol.

- **Barn y Pennaeth Archwilio Mewnol**

Mae'r farn wedi'i chyfyngu i'r meysydd hynny a archwiliwyd yn y cynllun archwilio sy'n seiliedig ar risg, sydd wedi ei gytuno gydag uwch reolwyr a'i gymeradwyo gan y Pwyllgor Archwilio. Yn y cyd-destun hwn y dylai'r Pennaeth Asesu Archwiliadau Mewnol gael ei ddehongli wrth adolygu effeithiolrwydd y system rheolaeth fewnol, a dylid ei ystyried fel un sy'n sbarduno gwelliant parhaus yn fewnol.

Isod, nodir barn y Pennaeth Archwilio Mewnol ar ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd cyffredinol fframwaith llywodraethu, rheoli risgiau a rheolaeth y sefydliad.

 - + Rhesymol	Gall y Bwrdd gael sicrwydd **rhesymol** bod y trefniadau i wneud yn siŵr bod llywodraethu, rheoli risgiau a rheolaeth fewnol, o fewn y meysydd hynny sy'n cael eu hadolygu, yn cael eu cynllunio'n addas a'u cymhwyso'n effeithiol. Mae angen i reolwyr roi sylw i rai materion yn ymwneud â chynllunio rheolaeth neu â chydymffurfio, gydag effaith isel i gymedrol ar brofi risgiau y mae'n anodd cael gwared arnynt hyd nes y caiff y materion hynny eu datrys.

Sail ar gyfer Ffurfio'r Farn
Wrth ffurfio'r farn, mae'r Pennaeth Archwilio Mewnol wedi defnyddio barn broffesiynol ynghyd â'r cyfarwyddyd ar gyfer archwilio a sicrwydd a gyhoeddwyd gan y Cyfarwyddwr Archwilio a Sicrwydd, sef "Meini Prawf Ategol ar gyfer y Farn Gyffredinol", sy'n cael ei rannu gyda rhanddeiliaid allweddol.

Mae rhagor o wybodaeth am gyfyngiadau'r farn archwilio a'r cyfnod y mae'n ei gwmpasu wedi'u nodi ym marn y Pennaeth Archwilio Mewnol ac Adroddiad Blynyddol 2019-20.

Mae'r Pennaeth Archwilio Mewnol wedi dod i'r casgliad y gellir nodi sicrwydd *cyfyngedig* ar gyfer y meysydd canlynol:

- Llywodraethu corfforaethol, risg a chydymffurfiaeth reoleiddiol.

Gellir nodi sicrwydd *rhesymol* ar gyfer:

- Llywodraethu, ansawdd a diogelwch clinigol;
- Cynllunio strategol, rheoli perfformiad ac adrodd;
- Llywodraethu a rheoli ariannol;
- Llywodraethu diogelu gwybodaeth;
- Gwasanaethau gweithredol a rheoli swyddogaethol;

- Rheoli'r Gweithlu
- Cyfalaf ac ystadau.

Yn ystod y flwyddyn, cyhoeddodd yr archwilwyr mewnol adroddiadau archwilio terfynol, gan gasglu bod sicrwydd *cyfyngedig* yn y meysydd canlynol:

- Fframwaith rheoli risgiau a sicrwydd y Bwrdd;
- Datganiadau o fuddiannau, rhoddion a lletygarwch;
- Iechyd a Diogelwch;
- Cynllun blynyddol: asesiad o effaith ansawdd;
- Caffael (dim archeb brynu/dim taliad)
- Rhestr wirio Sefydliad Iechyd y Byd (WHO);
- Llywodraethiant unedau: gwasnaethau gofal sylfaenol a chymunedol;
- Corffdy HTA (Deddf Meinweoedd Dynol) (rhan dau);
- Systemau cyfalaf - diogelu ariannol;
- Sicrwydd ystadau: rheoli contractwyr;

Cytunwyd ar gynlluniau gweithredu i wella perfformiad yn y meysydd hyn. Caiff cynnydd ei fonitro drwy'r Pwyllgor Archwilio, a cheir adolygiadau archwilio mewnol dilynol pan fo angen. Bydd adroddiadau a gyhoeddir ar ffurf ddrafft (naw), neu nas cwblhawyd o fewn y cyfnod adrodd 2019-20 (un), yn ddarostyngedig i'r un trefniadau ar gyfer cael eu hystyried, eu gweithredu a'u monitro gan reolwyr â'r rhai a gwblhawyd eisoes.

Gohiriwyd rhai o'r aseiniadau a gynlluniwyd yn ystod y flwyddyn yn dilyn cymeradwyaeth y Pwyllgor Archwilio, a byddant yn cael eu cynnwys wrth gynllunio archwiliadau yn y dyfodol yn lle hynny, sef:

- Diogelwch tân;
- Llywodraethu clinigol
- Adolygiadau o farwolaethau;
- Strategaeth ddigidol TG: adrodd am wybodaeth glinigol;
- Cynllunio swyddi meddygon ymgynghorol;
- Locwm ar ddyletswydd
- ARCH (Cydweithrediad Rhanbarthol ar gyfer Iechyd)

Ceir rhagor o fanylion am yr holl waith archwilio ym mhapurau'r Pwyllgor Archwilio ac ym Marn y Pennaeth Archwilio Mewnol ac Adroddiad Blynyddol 2019-20.

❖ Archwilio Allanol

Cyhoeddodd Archwilydd Cyffredinol Cymru farn amodol ar ddatganiadau ariannol 2018-19, ac wrth wneud hynny, daeth â'r canlynol i sylw'r Pwyllgor Archwilio a'r Bwrdd:

> *“Rwyf wedi dod i’r casgliad bod cyfrifon y Bwrdd Iechyd wedi’u paratoi’n briodol ac yn faterol gywir, ac ni nododd fy ngwaith unrhyw wendidau perthnasol o ran rheolaethau mewnol y Bwrdd Iechyd sy’n berthnasol i’m harchwiliad o'r cyfrifon. Felly, rwyf wedi cyhoeddi barn ddiamod ar eu paratoad.*
>
> *Ni lwyddodd y Bwrdd Iechyd i fantoli’r gyllideb ar gyfer y cyfnod o dair blynedd a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2019, felly rwyf wedi cyhoeddi barn amodol ar*

reoleidd-dra'r trafodion ariannol o fewn ei gyfrifon ar gyfer 2018-19.

Ochr yn ochr â'm barn archwilio, cyflwynais adroddiad o sylwedd ar ddatganiadau ariannol y Bwrdd Iechyd i nodi ei fod wedi methu â mantoli'r gyllideb ac wedi methu â sicrhau bod cynllun tair blynedd cymeradwy ar waith."

Archwiliodd Swyddfa Archwilio Cymru drefniadau cynllunio a rheoli ariannol y sefydliad, ei drefniadau llywodraethu a sicrwydd, a'r cynnydd a wnaeth ar faterion yn ymwneud â gwella, sef materion a nodwyd yn asesiad strwythuredig y flwyddyn flaenorol, a daethpwyd i'r casgliad:

"Mae'r Bwrdd Iechyd yn ei drefnu ei hun ar gyfer cyflawni rhaglen drawsnewid uchelgeisiol. Mae dull systemaidd o gryfhau trefniadau llywodraethu, gan gynnwys agweddau pwysig ar lywodraethu ansawdd. Mae cynnydd yn cael ei wneud o ran mynd i'r afael â materion yn y gweithle. Fodd bynnag, nid yw'r camau gweithredu i wella'r sefyllfa ariannol a'r perfformiad wedi sicrhau'r gwelliannau sydd eu hangen eto. Nid yw'r Bwrdd Iechyd yn debygol o lwyddo i fantoli'r gyllideb yn 2019-20;

Mae'r Bwrdd Iechyd wedi gwneud cynnydd o ran cymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy, ond mae'n cydnabod fod mwy o waith i'w wneud;

Mae fy ngwaith ar archwilio'r perfformiad wedi nodi cynnydd cadarnhaol o ran mynd i'r afael â'r materion a nodwyd yn fy archwiliadau blaenorol, ond mae lle i wneud gwelliannau pellach."

Er mwyn rhoi gwybod i'r Bwrdd am gydymffurfiaeth â safonau llywodraethu a fframweithiau ehangach, nododd yr asesiad strwythuredig ar gyfer 2019 drefniadau a gwelliannau llywodraethu drwy gydol y flwyddyn. Roedd y rhain yn cynnwys dechrau gweithredu'r cynllun gwasanaethau clinigol, sef rhaglen drawsnewid uchelgeisiol; canolbwyntio ar sicrhau mwy o werth ac effeithlonrwydd; arddangos arweinyddiaeth weladwy a chryfhau llywodraethu cyffredinol. Ond mae'n ymwybodol bod mwy i'w wneud mewn rhai agweddau ar lywodraethu ansawdd ac o ran cael dull mwy strategol o reoli'r gweithlu, ac er ei fod yn gweithredu i fynd i'r afael â risgiau mewn perthynas â'r gweithlu, mae'n cydnabod y cyfleoedd a'r heriau pellach.

Mae'r adroddiad llawn o'r asesiad strwythuredig ar gael o wefan Swyddfa Archwilio Cymru ac ymgorfforwyd y camau rheoli yn y rhaglen waith ar gyfer llywodraethu a gaiff ei monitro drwy'r Pwyllgor Archwilio.

Casgliad

Fel swyddog atebol, ac yn seiliedig ar y broses a amlinellir uchod, rwyf wedi adolygu'r dystiolaeth a'r sicrwydd perthnasol sy'n gysylltiedig â rheolaeth fewnol. Er bod yr heriau a wynebir yn parhau i fod yn debyg i'r rhai a amlinellwyd yn 2018-19, gyda chefnogaeth

y Bwrdd ceir hyder y gellir mynd i'r afael â'r rhain ac y dangoswyd gwelliant mewn llywodraethu. Mae gwaith yn parhau i ddatblygu CTCI a ystyrir yn gymeradwy, yn ogystal ag o ran rhoi ffocws ar wella ansawdd, lleihau amseroedd aros a gwella mynediad.

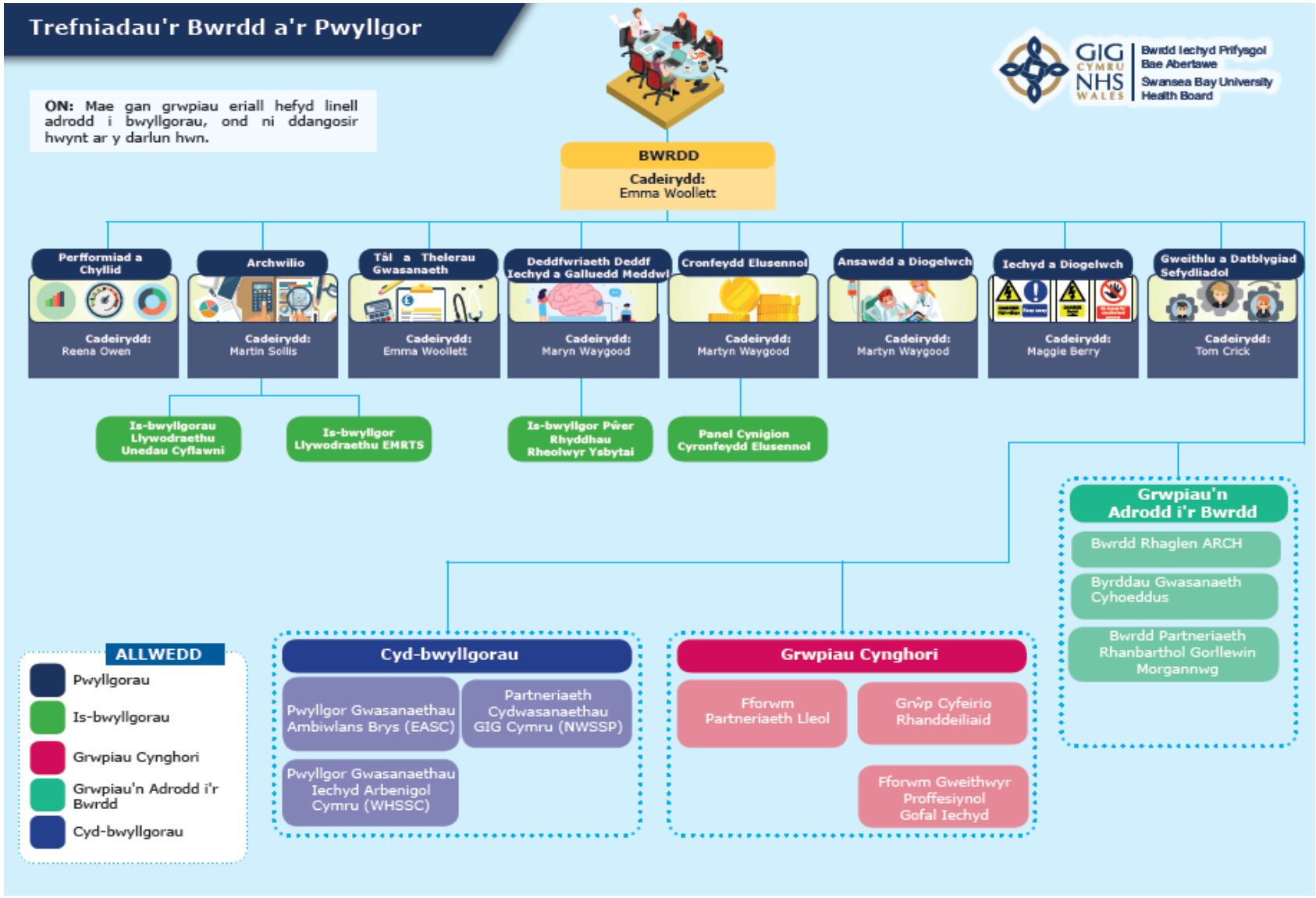
Mae'r datganiad llywodraethu hwn yn amlygu gwelliannau cadarnhaol o ran cryfhau trefniadau llywodraethu ac ar yr un pryd mae'n mynd i'r afael â'r heriau o ran ymyrraeth wedi'i thargedu, ac rwy'n hyderus bod gennym gynlluniau ar waith i fynd i'r afael â'r gwendidau a amlygwyd yn y datganiad. Fel sefydliad, mae nifer y meysydd sydd wedi derbyn sicrwydd cyfyngedig gan yr archwiliad mewnol yn siomedig, ac mae gwaith yn parhau i gryfhau a gwella gwasanaethau'r sefydliad.

Er i'r flwyddyn ddiwethaf fod yn un anodd ac yn heriol, dechreuwyd cael rhywfaint o sefydlogrwydd a chynnydd cyn Covid-19. Mae fy adolygiad wedi dod i'r casgliad bod gan y Bwrdd Iechyd system rheoli mewnol gadarn yn gyffredinol, sy'n cefnogi'r broses o gyflawni'r polisïau, y nodau a'r amcanion, ac nad oes unrhyw faterion arwyddocaol wedi'u nodi. Cytunwyd ar gynlluniau gweithredu manwl i wella perfformiad ym mhob maes a chaiff y rhain eu monitro drwy'r strwythur llywodraethu.

Fel nodwyd drwy gydol y datganiad hwn, mae'r angen i gynllunio ac ymateb i bandemig Covid-19 wedi cael effaith sylweddol ar y sefydliad, y GIG yn ehangach ac ar y gymdeithas yn gyffredinol. Roedd angen ymateb dynamig ac mae hynny wedi cyflwyno nifer o gyfleoedd yn ogystal â risgiau. Bydd yr angen i ymateb i'r pandemig a dod drosto'n parhau drwy gydol 2020-21 a thu hwnt, o ran y sefydliad a'r gymdeithas ehangach. Byddaf yn sicrhau bod ein fframwaith llywodraethu'n ystyried yr angen hwn ac yn ymateb iddo.

Tracy Myhill
Prif Weithredwr
Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe

Atodiad 1 - Strwythur y Bwrdd a'r Pwyllgorau

Atodiad 2 - Dyddiadau Cyfarfodydd y Bwrdd a'r Pwyllgorau

Mae'r tabl canlynol yn amlinellu dyddiadau cyfarfodydd y Bwrdd a'r pwyllgorau a gynhaliwyd yn ystod 2019-20, gan amlygu unrhyw gyfarfodydd lle nad oedd cworwm:

Bwrdd /Pwyllgor	Dyddiadau yn 2019-20											
Bwrdd Iechyd	30 Mai 2019	25 Gorffennaf 2019	26 Medi 2019	28 Tachwedd 2019	30 Ionawr 2020	27 Chwefror 2020	16 Mawrth 2020	26 Mawrth 2020				
Cworwm/Dim Cworwm												
Pwyllgor Archwilio	16 Mai 2019	18 Gorffennaf 2019	19 Medi 2019	21 Tachwedd 2019	16 Ionawr 2020	12 Mawrth 2020						
Cworwm/Dim Cworwm					Dim Cworwm							
Pwyllgor Deddfwriaeth Iechyd Meddwl	9 Mai 2019	8 Awst 2019	7 Tachwedd 2019	6 Chwefror 2020								
Cworwm/Dim Cworwm												
Pwyllgor Taliadau a Thelerau Gwasanaeth	27 Mehefin 2019	28 Tachwedd 2019	30 Ionawr 2020	27 Chwefror 2020								
Cworwm/Dim Cworwm												
Pwyllgor Cronfeydd Elusennol	24 Mehefin 2019	30 Medi 2019	17 Hydref 2019 (Cyfrifon)	9 Rhagfyr 2019	23 Mawrth 2020							
Cworwm/Dim Cworwm					Canslwyd							

Cworwm/Dim Cworwm												
Pwyllgor Perfformiad a Chyllid	16 Ebrill 2019	21 Mai 2019	18 Mehefin 2019	16 Gorffennaf 2019	20 Awst 2019	17 Medi 2019	22 Hydref 2019	19 Tachwedd 2019	17 Rhagfyr 2019	28 Ionawr 2020	25 Chwefror 2020	24 Mawrth 2020
Cworwm/Dim Cworwm												
Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch	18 Ebrill 2019	20 Mehefin 2019	22 Awst 2019	24 Hydref 2019	12 Rhagfyr 2019	28 Ionawr 2020	25 Chwefror 2020	24 Mawrth 2020				
Cworwm/Dim Cworwm												
Pwyllgor y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol	23 Ebrill 2019	28 Mai 2019	28 Mehefin 2019	23 Gorffennaf 2019	27 Awst 2019	25 Medi 2019	30 Hydref 2019	21 Tachwedd 2019	17 Rhagfyr 2019	20 Chwefror 2020		
Cworwm/Dim Cworwm												
Pwyllgor Iechyd a Diogelwch	3 Mehefin 2019	2 Medi 2019	2 Rhagfyr 2019	3 Mawrth 2020								
Cworwm/Dim Cworwm												
Ceisiadau Fferyllol												
Cworwm/Dim Cworwm												

Atodiad 3 - Aelodaeth o'r Bwrdd a'r Pwyllgorau

Mae'r Bwrdd wedi'i ffurfio i gydymffurfio â Rheoliadau Byrddau Iechyd Lleol (Cyfansoddiad, Aelodaeth a Gweithdrefnau) (Cymru) 2009. Yn ogystal â'r cyfrifoldebau a'r atebolrwyddau a nodir yn nhelerau ac amodau eu penodiadau, mae Aelodau'r Bwrdd hefyd yn cyflawni nifer o rolau fel Hyrwyddwyr lle maent yn gweithredu fel llysgenhadon ar gyfer y materion hyn.

Enw	Swydd	Rolau fel Cynrychiolwyr mewn Meysydd Arbenigol	Aelodaeth o Bwyllgorau'r Bwrdd	Rolau fel Hyrwyddwyr
Andrew Davies	Cadeirydd (hyd Mehefin 2019)	Amherthnasol	• Bwrdd Iechyd (Aelod)	
Emma Woollett	Cadeirydd Dros Dro	Amherthnasol	• Bwrdd Iechyd (Aelod)	• Hyrwyddwr Chwythu'r Chwiban
Jackie Davies	Aelod Annibynnol	Cynrychiolydd Staff	• Bwrdd Iechyd (Aelod) • Pwyllgor Deddfwriaeth Iechyd Meddwl (Aelod) • Pwyllgor Cronfeydd Elusennol (Aelod) • Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch (Aelod) • Pwyllgor y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol (Aelod) • Pwyllgor Iechyd a Diogelwch (Aelod) • Pwyllgor Taliadau a Thelerau Gwasanaeth (Aelod)	• Hyrwyddwr Staff • Hyrwyddwr Cyn-Filwyr
Maggie Berry	Aelod Annibynnol	Amherthnasol	• Bwrdd Iechyd (Aelod) • Pwyllgor Deddfwriaeth Iechyd Meddwl (Aelod) • Pwyllgor Taliadau a Thelerau Gwasanaeth (Aelod) • Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch (Cyn Gadeirydd) • Pwyllgor Iechyd a Diogelwch (Cadeirydd)	• Hyrwyddwr Arlwyo a Maetheg • Hyrwyddwr Pobl Hŷn

Enw	Swydd	Rolau fel Cynrychiolwyr mewn Meysydd Arbenigol	Aelodaeth o Bwyllgorau'r Bwrdd	Rolau fel Hyrwyddwyr
Mark Child	Aelod Annibynnol	Awdurdod lleol	• Bwrdd Iechyd (Aelod) • Pwyllgor Taliadau a Thelerau Gwasanaeth (Aelod) • Pwyllgor Perfformiad a Chyllid (Aelod)	• Hyrwyddwr Pobl Ifanc
Martin Sollis	Aelod Annibynnol	Cyllid	• Bwrdd Iechyd (Aelod) • Pwyllgor Archwilio (Cadeirydd) • Pwyllgor Taliadau a Thelerau Gwasanaeth (Aelod) • Pwyllgor Cronfeydd Elusennol (Aelod) • Pwyllgor Perfformiad a Chyllid (Aelod)	
Martyn Waygood	Dirprwy Gadeirydd Dros Dro	Cyfreithiol	• Bwrdd Iechyd (Aelod) • Pwyllgor Deddfwriaeth Iechyd Meddwl (Aelod) • Pwyllgor Taliadau a Thelerau Gwasanaeth (Aelod) • Pwyllgor Cronfeydd Elusennol (Cadeirydd) • Pwyllgor Iechyd a Diogelwch (Cyn Gadeirydd) • Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch (Cadeirydd)	• Hyrwyddwr Cwynion • Hyrwyddwr Iechyd a Diogelwch
Tom Crick	Aelod Annibynnol	TGCh	• Bwrdd Iechyd (Aelod) • Pwyllgor Iechyd a Diogelwch (Aelod) • Pwyllgor Archwilio (Aelod) • Pwyllgor y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol (Cadeirydd) • Pwyllgor Taliadau a Thelerau Gwasanaeth (Aelod)	• Hyrwyddwr Llywodraethu Gwybodaeth • Hyrwyddwr yr Iaith Gymraeg

Enw	Swydd	Rolau fel Cynrychiolwyr mewn Meysydd Arbenigol	Aelodaeth o Bwyllgorau'r Bwrdd	Rolau fel Hyrwyddwyr
Reena Owen	Aelod Annibynnol (o Awst 2019)	Cymuned	• Bwrdd Iechyd (Aelod) • Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch (Aelod) • Pwyllgor Iechyd a Diogelwch • Pwyllgor Taliadau a Thelerau Gwasanaeth (Aelod) • Pwyllgor Perfformiad a Chyllid (Cadeirydd)	• Hyrwyddwr Iechyd Cyhoeddus a Gofalwyr
Nuria Zolle	Aelod Annibynnol	Trydydd Sector	• Bwrdd Iechyd (Aelod) • Pwyllgor y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol (Aelod) • Pwyllgor Iechyd a Diogelwch (Aelod) • Pwyllgor Taliadau a Thelerau Gwasanaeth (Aelod) • Pwyllgor Archwilio (Aelod)	
Julian Hopkin	Aelod Annibynnol (Ebrill 2019 hyd Tachwedd 2019)	Prifysgol	• Bwrdd Iechyd (Aelod)	
Alison Stokes	Aelod Cyswllt o'r Bwrdd (hyd Ion 2020)	Grŵp Cyfeirio Rhanddeiliaid	• Bwrdd Iechyd (Aelod)	
Malcolm Lewis	Aelod Cyswllt o'r Bwrdd (hyd Tachwedd 2019)	Clinigol	• Bwrdd Iechyd (Aelod)	
Andrew Jarrett	Aelod Annibynnol	Gwasanaethau Cymdeithasol	• Bwrdd Iechyd (Aelod)	

Cyfarwyddwyr Gweithredol

Enw	Swydd	Rolau fel Cynrychiolwyr mewn Meysydd Arbenigol	Aelodaeth o Bwyllgorau'r Bwrdd	Hyrwyddwyr/Rolau Eraill
Tracy Myhill	Prif Weithredwr	Amherthnasol	• Bwrdd Iechyd (Aelod) • Pwyllgor Taliadau a Thelerau Gwasanaeth (yn mynychu)	• Pwyllgor Gwasanaethau Ambiwlans Brys (Aelod)
Lynne Hamilton	Cyfarwyddwr Cyllid Gweithredol (hyd Mawrth 2020)	Cyllid	• Bwrdd Iechyd (Aelod) • Pwyllgor Archwilio (yn mynychu) • Cronfeydd Elusennol (Cyfarwyddwr Arweiniol/Aelod) • Perfformiad a Chyllid (Cyfarwyddwr Arweiniol/Aelod)	
Gareth Howells	Cyfarwyddwr Nyrsio a Phrofiad y Claf	Nyrsio	• Bwrdd Iechyd (Aelod) • Pwyllgor Archwilio (yn mynychu) • Pwyllgor Deddfwriaeth Iechyd Meddwl (Cyfarwyddwr Arweiniol/yn mynychu) • Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch (Cyfarwyddwr Arweiniol/yn mynychu) • Pwyllgor Iechyd a Diogelwch (Cyfarwyddwr Arweiniol/yn mynychu) • Pwyllgor y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol (yn mynychu)	

Enw	Swydd	Rolau fel Cynrychiolwyr mewn Meysydd Arbenigol	Aelodaeth o Bwyllgorau'r Bwrdd	Hyrwyddwyr/Rolau Eraill
Sandra Husbands	Cyfarwyddwr Iechyd Cyhoeddus (hyd Hydref 2019)	Iechyd Cyhoeddus	• Bwrdd Iechyd (Aelod) • Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch (yn mynychu) • Pwyllgor Iechyd a Diogelwch	
Hazel Robinson	Cyfarwyddwr y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol	Y Gweithlu	• Bwrdd Iechyd (Aelod) • Pwyllgor Taliadau a Thelerau Gwasanaeth (Cyfarwyddwr Arweiniol/yn mynychu) • Pwyllgor y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol (Cyfarwyddwr Arweiniol/yn mynychu) • Pwyllgor Iechyd a Diogelwch (yn mynychu)	• Aelod o Bwyllgor Partneriaeth Cydwasanaethau GIG Cymru (NWSSP)
Sian Harrop-Griffiths	Cyfarwyddwr Strategaeth	Cynllunio Strategol	• Bwrdd Iechyd (Aelod) • Pwyllgor Cronfeydd Elusennol (Aelod) • Pwyllgor Perfformiad a Chyllid (Aelod)	• Bwrdd Partneriaeth Gorllewin Morgannwg • Aelod o'r Bwrdd ar gyfer Rhaglen ARCH • Hyrwyddwr Dylunio
Richard Evans	Cyfarwyddwr Meddygol	Meddygol	• Bwrdd Iechyd (Aelod) • Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch (yn mynychu) • Pwyllgor y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol (yn mynychu)	• Bwrdd Rhaglen ARCH • Pwyllgor Ymgynghorol ar Ddyfarniadau Rhagoriaeth Glinigol
Chris White	Prif Swyddog Gweithredu Cyfarwyddwr Therapïau a Gwyddorau Iechyd (o Dachwedd 2018)	Gweithrediadau Therapïau a Gwyddorau Iechyd	• Bwrdd Iechyd (Aelod) • Pwyllgor Deddfwriaeth Iechyd Meddwl • Perfformiad a Chyllid (Aelod) • Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch (yn mynychu) • Pwyllgor y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol (yn mynychu) • Pwyllgor Iechyd a Diogelwch	

Enw	Swydd	Rolau fel Cynrychiolwyr mewn Meysydd Arbenigol	Aelodaeth o Bwyllgorau'r Bwrdd	Hyrwyddwyr/Rolau Eraill
Keith Reid	Cyfarwyddwr Iechyd Cyhoeddus (dros dro o Hydref 2019, yn barhaol o Fawrth 2020)	Iechyd Cyhoeddus	• Bwrdd Iechyd (Aelod) • Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch (yn mynychu)	
Darren Griffiths	Cyfarwyddwr Cyllid Dros Dro (o Chwefror 2020)	Cyllid	• Perfformiad a Chyllid (Arweiniol) • Pwyllgor Archwilio (yn mynychu) • Bwrdd Iechyd (Aelod) • Cronfeydd Elusennol (Aelod)	

Atodiad 4 - Presenoldeb Aelodau mewn Cyfarfodydd

	Bwrdd Iechyd	Pwyllgor Archwilio	Pwyllgor Deddfwriaeth Iechyd a Gallu Meddwl	Pwyllgor Taliadau a Thelerau Gwasanaeth	Pwyllgor Crronfeydd Elusennol	Pwyllgor Cyllid a Pherfformiad	Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch	Pwyllgor y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol	Pwyllgor Iechyd a Diogelwch
Nifer y cyfarfodydd	**12**	**6**	**4**	**5**	**5**	**11**	**7**	**7**	**5**
Andrew Davies Cadeirydd (hyd Mehefin 2019)	3			2					
Emma Woollett Is-gadeirydd (hyd Mehefin 2019)	9		1	5		5	1		
Jackie Davies Aelod Annibynnol	7		4	1	2	3	4	6	5
Maggie Berry Aelod Annibynnol	12		3	2		7	5		5
Mark Child Aelod Annibynnol	7	2				5			
Martin Sollis Aelod Annibynnol	12	6		4	4	11			
Martyn Waygood Is-gadeirydd Dros Dro	11	3	4	3	4		7		4

	Bwrdd Iechyd	Pwyllgor Archwilio	Pwyllgor Deddfwriaeth Iechyd Meddwl a Galluedd Meddwl	Pwyllgor Taliadau a Thelerau Gwasanaeth	Pwyllgor Crronfeydd Elusennol	Pwyllgor Cyllid a Pherfformiad	Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch	Pwyllgor y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol	Pwyllgor Iechyd a Diogelwch
Nifer y cyfarfodydd	**12**	**6**	**4**	**5**	**5**	**11**	**7**	**7**	**5**
Tom Crick Aelod Annibynnol	9	5		1				7	
Reena Owen Aelod Annibynnol	11			1		6	7	4	4
Nuria Zolle Aelod Annibynnol (o Hydref 2019)	4	2	1	1		1	1	1	
Julian Hopkin Aelod Annibynnol (Ebrill – Tachwedd 2019)	2								
Tracy Myhill Prif Weithredwr	10			5					
Lynne Hamilton Cyfarwyddwr Cyllid	9	4			4	9			
Gareth Howells Cyfarwyddwr Profiad y Claf	11	4	3			1	6	4	4

	Bwrdd Iechyd	Pwyllgor Archwilio	Pwyllgor Deddfwriaeth Iechyd Meddwl a Gallu Meddwl	Pwyllgor Taliadau a Thelerau Gwasanaeth	Pwyllgor Crronfeydd Elusennol	Pwyllgor Cyllid a Pherfformiad	Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch	Pwyllgor y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol	Pwyllgor Iechyd a Diogelwch
Nifer y cyfarfodydd	**12**	**6**	**4**	**5**	**5**	**11**	**7**	**7**	**5**
Sandra Husbands Cyfarwyddwr Iechyd Cyhoeddus (hyd Hydref 2019)	4						1		1
Hazel Robinson Cyfarwyddwr y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol	11			5				6	3
Siân Harrop-Griffiths, Cyfarwyddwr Strategaeth	12				2	7	2		1
Richard Evans Cyfarwyddwr Meddygol	12						5	6	
Chris White Prif Swyddog Gweithredol a Chyfarwyddwr Therapïau a Gwyddorau Iechyd	10		3			9	1		2
Keith Reid Cyfarwyddwr Iechyd Cyhoeddus (o Hydref 2019)	6						3		
Darren Griffiths Cyfarwyddwr Cyllid Dros Dro (o Chwefror 2020)	2	1				2	1		1

	Bwrdd Iechyd	Pwyllgor Archwilio	Pwyllgor Deddfwriaeth Iechyd Meddwl a Galluedd Meddwl	Pwyllgor Taliadau a Thelerau Gwasanaeth	Pwyllgor Crronfeydd Elusennol	Pwyllgor Cyllid a Pherfformiad	Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch	Pwyllgor y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol	Pwyllgor Iechyd a Diogelwch
Nifer y cyfarfodydd	**12**	**6**	**4**	**5**	**5**	**11**	**7**	**7**	**5**
Alison Stokes Aelod Cyswllt o'r Bwrdd (hyd Ionawr 2020)	2								
Malcolm Lewis Aelod Cyswllt o'r Bwrdd (hyd Tachwedd 2019)	2								
Andrew Jarrett, Aelod Annibynnol	6								

* Oherwydd trosiant Aelodau Annibynnol, mae aelodaeth y pwyllgorau wedi cael ei hadolygu a'i diweddaru drwy gydol y flwyddyn. Mae'r rhain wedi'u hamlinellu isod. Hefyd, fel rhan o'u hymsefydlu, mynychodd Aelodau Annibynnol newydd o leiaf un cyfarfod o bob pwyllgor. Yn olaf, o fis Hydref 2019, gwahoddwyd pob Aelod Annibynnol i fod yn bresennol yng nghyfarfodydd y Pwyllgor Taliadau a Thelerau Gwasanaeth.

Emma Woollett:	Aelod-gadeirydd o'r Pwyllgor Perfformiad a Chyllid hyd Hydref 2019 Aelod-gadeirydd o'r Pwyllgor Deddfwriaeth Iechyd Meddwl hyd Mehefin 2019
Mark Child:	Aelod o'r Pwyllgor Archwilio hyd Hydref 2019 Aelod o'r Pwyllgor Perfformiad a Chyllid o Hydref 2019
Maggie Berry:	Aelod o'r Pwyllgor Perfformiad a Chyllid hyd Ionawr 2020
Martyn Waygood:	Aelod o'r Pwyllgor Archwilio hyd Medi 2019
Reena Owen:	Cadeirydd y Pwyllgor Perfformiad a Chyllid o Hydref 2019

Atodiad 5 - Crynodeb o'r Pynciau a Ystyriwyd gan y Bwrdd a Phwyllgorau Allweddol

❖ Cyfarfodydd y Bwrdd Iechyd

Adroddiadau a Dderbyniwyd
Eitemau Strategol ● Derbyn a nodi adroddiad ar ddatblygu cynllun tymor canolig integredig (CTCI) a'r cynllun gwasanaethau clinigol ● Derbyn adroddiad ar newid ffin Pen-y-bont ar Ogwr ● Derbyn adroddiad ar weithredu'r rhaglen thorasig i oedolion ● Cael y wybodaeth ddiweddaraf am gynhwysiant digidol **Ansawdd, Diogelwch a Pherfformiad** ● Derbyn adroddiad ar wasanaethau mamolaeth ● Derbyn adroddiad ar weithredu'r Ddeddf Staff Nyrsio ● Derbyn adroddiad Perfformiad y Bwrdd Iechyd ● Derbyn adroddiad am y Sefyllfa Ariannol hyd 30 Ebrill 2019 **Eitemau i'w Cymeradwyo** ● Derbyn adroddiadau ar y materion allweddol a drafodwyd yng nghyfarfodydd pwyllgor canlynol y Bwrdd: (i) Pwyllgor Iechyd a Diogelwch (ii) Pwyllgor Archwilio (iii) Pwyllgor y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol (iv) Pwyllgor Deddfwriaeth Iechyd Meddwl (v) Pwyllgor Cronfeydd Elusennol ● Derbyn cofnodion y cyd-bwyllgorau canlynol: (i) Bwrdd Rhaglen ARCH (ii) Y Cyd-bwyllgor Cynllunio a Chyflawni Rhanbarthol (iii) Fforwm Partneriaeth Lleol (iv) Grŵp Cyfeirio Rhanddeiliaid
Adroddiadau a Dderbyniwyd
Ansawdd, Diogelwch a Pherfformiad ● Derbyn Adroddiad Perfformiad y Bwrdd Iechyd ● Derbyn a nodi adroddiadau am faterion allweddol gan y: (i) Pwyllgor Perfformiad a Chyllid (ii) Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch (iii) Pwyllgor y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol (iv) Pwyllgor Iechyd a Diogelwch ● Derbyn adroddiad am y Sefyllfa Ariannol o 30 Mehefin 2019 **Eitemau Strategol** ● Derbyn a nodi adroddiad ar ddatblygu cynllun tymor canolig integredig (CTCI) a'r cynllun gwasanaethau clinigol

- Derbyn adroddiad ar Uned Mân Anafiadau Singleton
- Derbyn adroddiad ar bartneriaethau
- Derbyn adroddiadau ar y materion allweddol a drafodwyd yn:
    (i) Bwrdd Rhaglen ARCH
    (ii) Y Cyd-bwyllgor Cynllunio a Chyflawni Rhanbarthol
  - Derbyn yr adroddiad blynyddol ar ofalwyr
  - Derbyn yr adroddiad blynyddol ar ymchwil a datblygu

Llywodraethu
- Derbyn a chymeradwyo adroddiad ar gludo cleifion mewn achosion nad ydynt yn rhai brys
- Cytuno ar adroddiad ar gyfer Clinigau Glyn-nedd a Resolfen
- Derbyn adroddiadau ar y materion allweddol a drafodwyd yng nghyfarfodydd pwyllgorau canlynol y Bwrdd:
    (i) Y Pwyllgor Archwilio
    (ii) Pwyllgor Cronfeydd Elusennol
- Derbyn cofnodion cyfarfodydd y cyd-bwyllgorau canlynol:
    (i) Pwyllgor Gwasanaethau Iechyd Arbenigol Cymru
    (ii) Partneriaeth Cydwasanaethau GIG Cymru
    (iii) Cyd-bwyllgor Pontio
- Derbyn adroddiadau ar y materion allweddol a drafodwyd yn y:
    (i) Fforwm Partneriaeth Lleol
- Derbyn a nodi adroddiadau ar y materion a adroddwyd yn y pwyllgor yn y cyfarfod blaenorol
- Derbyn a nodi adroddiadau ar Faterion Llywodraethu Corfforaethol

Adroddiadau a Dderbyniwyd

Ansawdd, Diogelwch a Pherfformiad
- Derbyn adroddiad ar Lythyr Blynyddol yr Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus 2018-2019
- Derbyn adroddiad ar Uned Mân Anafiadau Singleton
- Derbyn a nodi adroddiadau am faterion allweddol gan y:
    (i) Pwyllgor Perfformiad a Chyllid
    (ii) Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch
    (iii) Pwyllgor y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol
    (iv) Pwyllgor Iechyd a Diogelwch
- Derbyn Adroddiad Perfformiad y Bwrdd Iechyd ar 31 Awst 2019

Eitemau Strategol
- Derbyn a chymeradwyo cynllun blynyddol ac ariannol 2019-20
- Derbyn a nodi'r adroddiad ar ddatblygiad y Cynllun Tair Blynedd a'r Cynllun Gwasanaethau Clinigol
- Derbyn y wybodaeth ddiweddaraf am y cynnydd yn erbyn Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol

- Derbyn a chymeradwyo'r adroddiad ar y Clinig Atgyfeirio Ymosodiadau Rhywiol (SARC)
- Derbyn a chymeradwyo adroddiad ar Wasanaeth Llawfeddygaeth Thorasig i Oedolion De Cymru
- Derbyn a nodi adroddiad ar gyfarfodydd diweddar gyda Phartneriaethau GIG Cymru
- Derbyn a nodi adroddiad ar gyfarfodydd diweddar am bartneriaethau allanol allweddol
- Derbyn yr adroddiadau ar gyfarfodydd diweddar gyda grwpiau cynghori'r Bwrdd:
    (i) Fforwm y Bartneriaeth
    (ii) Grŵp Cyfeirio Rhanddeiliaid

Llywodraethu

- Derbyn a chymeradwyo'r Adroddiad Myfyrio Strategol ar Ofal Sylfaenol ar gyfer y cyfnod 2018-19
- Derbyn adroddiadau ar y materion allweddol a drafodwyd yng nghyfarfodydd y:
    (i) Pwyllgor Archwilio
    (ii) Pwyllgor Deddfwriaeth Iechyd Meddwl
- Derbyn a nodi adroddiadau ar y materion a adroddwyd gan y pwyllgor yn y cyfarfod blaenorol
- Derbyn a nodi adroddiad ar Lywodraethu Corfforaethol

Adroddiadau a Dderbyniwyd

Ansawdd, Diogelwch a Pherfformiad

- Derbyn a nodi adroddiadau am faterion allweddol gan y:
    (i) Pwyllgor Perfformiad a Chyllid
    (ii) Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch
    (iii) Pwyllgor y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol
- Derbyn Adroddiad Perfformiad y Bwrdd Iechyd ar 31 Hydref 2019
- Derbyn adroddiad am gofrestr risgiau'r Bwrdd Iechyd
- Derbyn ac ystyried yr argymhellion i gyflawni cynllun blynyddol 2019-20 i'r graddau gorau posib.

Eitemau Strategol

- Derbyn adroddiad ar y Cynllun Gwasanaethau Clinigol a'r Cynllun Tymor Canolig Integredig (CTCI) ar gyfer 2020-21 i 22/23
- Derbyn a chymeradwyo Cynllun y Gaeaf ar gyfer 2019-20
- Derbyn a chymeradwyo'r achos busnes ar gyfer trawmâu mawr
- Derbyn a thrafod y wybodaeth ddiweddaraf o ran cydymffurfio â Deddf Lefelau Staff Nyrsio (Cymru) 2020
- Cael y wybodaeth ddiweddaraf am weithredu *The Guardian Service*
- Derbyn adroddiad ar gyfarfodydd diweddar gyda Phartneriaeth GIG Cymru

- Derbyn adroddiad ar gyfarfod diweddar ar bartneriaethau allanol allweddol
- Derbyn yr adroddiadau ar gyfarfodydd diweddar gyda grwpiau cynghori'r Bwrdd:
    (i) Fforwm y Bartneriaeth
    (ii) Grŵp Cyfeirio Rhanddeiliaid (GCRh)
- Derbyn diweddariad ar 'Cymru Iachach'

Llywodraethu
- Derbyn a chymeradwyo adroddiad blynyddol yr Uwch-berchennog Risg Gwybodaeth (SIRO)
- Derbyn a chymeradwyo trosglwyddo asedau a rhwymedigaethau yn ffurfiol i Fwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg
- Derbyn a chymeradwyo Rheolau Sefydlog diwygiedig
- Derbyn a chymeradwyo'r cyllid ar gyfer y codiadau gofal nyrsio
- Derbyn adroddiad ar y materion allweddol a drafodwyd yng nghyfarfodydd pwyllgorau canlynol y Bwrdd:
    (i) Y Pwyllgor Archwilio
    (ii) Pwyllgor Cronfeydd Elusennol
- Derbyn adroddiad ar faterion Llywodraethu Corfforaethol

Adroddiadau a Dderbyniwyd

Ansawdd, Diogelwch a Pherfformiad
- Derbyn a nodi adroddiadau am faterion allweddol gan y:
    (i) Pwyllgor Perfformiad a Chyllid
    (ii) Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch
    (iii) Pwyllgor y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol
- Derbyn Adroddiad Perfformiad y Bwrdd Iechyd ar 31 Rhagfyr 2019
- Derbyn diweddariad ar weithredu Cynllun y Gaeaf
- Derbyn adroddiad mewn ymateb i ddatganiad gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol ar farwolaethau sy'n gysylltiedig â chyffuriau

Eitemau Strategol
- Derbyn adroddiad ar Gynllun Tymor Canolig Integredig (CTCI) 2020-21 i 22/23
- Cael y wybodaeth ddiweddaraf am y Rhaglen Trawsnewid Digidol
- Cael y wybodaeth ddiweddaraf am gyllid a fframwaith y sector gwirfoddol
- Derbyn adroddiad ar gyfarfodydd diweddar ar bartneriaethau allanol allweddol
- Cael y wybodaeth ddiweddaraf am y Rhaglen Trawsnewid Digidol

Llywodraethu
- Derbyn adroddiad ar y trefniadau llywodraethu ar gyfer trawmâu mawr, yn cynnwys fframwaith y rhwydwaith cyflawni gweithredol

- Derbyn hunanasesiad a chynllun gweithredu'r Bwrdd Iechyd yn erbyn adolygiad llywodraethu ansawdd Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg
- Derbyn adroddiad ar adroddiadau blynyddol ac asesiadau strwythuredig Swyddfa Archwilio Cymru
- Cael y wybodaeth ddiweddaraf am fframwaith sicrwydd y Bwrdd
- Cael y wybodaeth ddiweddaraf am yr Iaith Gymraeg
- Derbyn adroddiad am y materion allweddol a drafodwyd yng nghyfarfodydd pwyllgorau canlynol y Bwrdd:
    (i) Y Pwyllgor Archwilio
    (ii) Pwyllgor Iechyd a Diogelwch
    (iii) Pwyllgor Deddfwriaeth Iechyd Meddwl
- Derbyn adroddiad ar faterion Llywodraethu Corfforaethol.

Adroddiadau a Dderbyniwyd

Ansawdd, Diogelwch a Pherfformiad

- Derbyn adroddiad manwl am ofal heb ei drefnu yn ymwneud ag aros am ambiwlans ac â mynd adref o'r ysbyty

Eitemau Strategol

- Derbyn y ddogfen ymgysylltu ar gyfer cau Ysbyty Tonna

Adroddiadau a Dderbyniwyd

Ansawdd, Diogelwch a Pherfformiad

- Derbyn adroddiad ar Fewnblaniad Falf Aorta drwy Gathetr (TAVI)
- Adolygu cyflwyniad gan y Pwyllgor Gwasanaethau Ambiwlans Brys
- Derbyn a nodi adroddiadau am faterion allweddol gan y:
    (iv) Pwyllgor Perfformiad a Chyllid
    (v) Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch
    (vi) Pwyllgor y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol
- Derbyn adroddiad ar berfformiad gofal heb ei drefnu
- Derbyn Adroddiad Perfformiad y Bwrdd Iechyd ar 29 Chwefror 2020
- Derbyn adroddiad ar y sefyllfa ariannol hyd 29 Chwefror 2020

Eitemau Strategol

- Cymeradwyo cynllun blynyddol 2020/21 yn y Cytundeb Tair Blynedd
- Derbyn y gyllideb a'r dyraniadau ariannol
- Derbyn adroddiad ar gyfarfodydd diweddar gyda Phartneriaethau GIG Cymru
- Derbyn adroddiadau'r grwpiau cynghori:
    a. Fforwm Partneriaeth Lleol
    b. Fforwm y Gweithwyr Iechyd Proffesiynol
- Derbyn a chymeradwyo'r amcanion cydraddoldeb strategol

Llywodraethu

- Cytundeb Hirdymor a chytundebau lefel gwasanaeth ar gyfer 2020/21
- Derbyn adroddiad ar fframwaith cyflawni gweithredol y rhwydwaith ar gyfer trawmâu mawr
- Derbyn adroddiad am y materion allweddol a drafodwyd yng nghyfarfodydd pwyllgorau canlynol y Bwrdd:
    (iv) Y Pwyllgor Archwilio
    (v) Pwyllgor Iechyd a Diogelwch
    (vi) Pwyllgor Deddfwriaeth Iechyd Meddwl
- Derbyn adroddiad ar faterion Llywodraethu Corfforaethol.

❖ Pwyllgor Archwilio

Adroddiadau a Dderbyniwyd
Llywodraethu, Risg a Rheolaethau mewnol ● Datganiad Llywodraethu Blynyddol (Drafft) ● Adroddiad Sefydliadol Blynyddol (Drafft) ● Rheolau Sefydlog ● Cofrestr Risgiau ● Datganiad Ansawdd Blynyddol **Archwilio Mewnol** ● Crynodeb o'r Aseiniad Cynnydd ac Archwilio ● Barn Archwilio Mewnol ac Adroddiad Blynyddol (Drafft) **Archwilio Allanol** ● Adroddiad Perfformiad a Chynnydd ● Adroddiad Codio Clinigol ● Asesiad Strwythuredig 2018 ● Ymholiadau archwilio ar gyfer y rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu a rheoli **Ffocws Ariannol** ● **Diweddariad am Gyllid** ● Adolygu'r cyfrifon blynyddol (Drafft) ● Adroddiad ar daliadau a staff (Drafft) ● Colledion a thaliadau arbennig Gwrth-dwyll ● Cynllun Gwrth-dwyll Blynyddol ● Adroddiad Gwrth-dwyll Blynyddol a Hunanasesiad yn erbyn safonau Diogelu'r GIG. **Adroddiadau Sicrwydd am Wybodaeth** ● Adroddiad Blynyddol y Pwyllgor Archwilio (Drafft)

❖ Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch

Adroddiadau a Dderbyniwyd
Stori'r Claf • Stori'r Claf, Treforys **Meincnodi, Dysgu a Gwella Ansawdd** • Adroddiad Rheoli Heintiau Cydymffurfiaeth a Pherfformiad o ran Ansawdd Clinigol ac Ansawdd Gwasanaeth • Adroddiad Profiad y Claf • Datganiad Ansawdd Blynyddol • Adroddiad Perfformiad **Llywodraethu a Rheoli Risgiau** • Adolygiad 90 diwrnod Uned Gyflawni GIG Cymru • Cynllun Gweithredu KW AGIC • Adolygiad Llywodraethu Ansawdd • Diweddariad am Archwilio Mewnol • Diweddariad gan y Fforwm Ansawdd a Diogelwch • Archwiliadau Allanol • Adroddiad Cyngor y Senedd Glinigol **Eitemau er gwybodaeth** • Indemniad Meddygon Teulu
Adroddiadau a Dderbyniwyd
Stori'r Claf • Ysbyty Singleton **Meincnodi, Dysgu a Gwella Ansawdd** • Adroddiad Rheoli Heintiau • Adroddiad Diogelu • Asesiad o Effaith Ansawdd Cydymffurfiaeth a Pherfformiad o ran Ansawdd Clinigol ac Ansawdd Gwasanaeth • Adroddiad Perfformiad • Derbyn Cleifion CAMHS i Ward Iechyd Meddwl ar gyfer Oedolion **Llywodraethu a Rheoli Risgiau** • Cynllun Gweithredu Adolygiad 90 diwrnod Uned Gyflawni GIG Cymru

- Archwilio Mewnol: Adroddiad Interim HTA
- Archwiliadau Allanol
- Adroddiad Cyngor y Senedd Glinigol
- Adroddiad Blynyddol y Pwyllgor
- 5.6 Cylch Gorchwyl y Pwyllgor

Eitemau er gwybodaeth
- Cynllun Archwilio Clinigol Cenedlaethol ac Adolygu Canlyniadau GIG Cymru

Adroddiadau a Dderbyniwyd

Stori'r Claf

Ysbyty Castell-nedd Port Talbot

Meincnodi, Dysgu a Gwella Ansawdd
- Adroddiad Rheoli Heintiau
- Adroddiad Diogelu
- Diweddariad am Wasanaethau Mamolaeth

Cydymffurfiaeth a Pherfformiad o ran Ansawdd Clinigol ac Ansawdd Gwasanaeth
- Adroddiad Perfformiad
- Adroddiad Profiad y Claf
- Dangosfwrdd Gofal Sylfaenol
- Dangosfwrdd o'r Ward i'r Bwrdd
- 4.5 Adroddiad Hunanasesu Safonau Iechyd a Gofal 2019-2020

Llywodraethu a Rheoli Risgiau
- Cynllun Gweithredu Adolygiad 90 diwrnod Uned Gyflawni GIG Cymru
- Archwilio Mewnol: Adroddiad Interim HTA
- Archwiliadau Allanol
- Adroddiad Cyngor y Senedd Glinigol
- Adroddiad Blynyddol y Pwyllgor
- 5.6 Cylch Gorchwyl y Pwyllgor

Eitemau er gwybodaeth
- Cynllun Archwilio Clinigol Cenedlaethol ac Adolygu Canlyniadau GIG Cymru

Adroddiadau a Dderbyniwyd

Meincnodi, Dysgu a Gwella Ansawdd
- Achosion Acìwt a Brys Pediatrig
- Adroddiad Rheoli Heintiau
- Diogelu
- Adroddiad Atal Hunanladdiad

- Camddefnyddio Sylweddau

Cydymffurfiaeth a Pherfformiad o ran Ansawdd Clinigol ac Ansawdd Gwasanaeth

- Adborth yn dilyn yr Uwchgynhadledd Ansawdd a Diogelwch
- Adroddiad Perfformiad Ansawdd a Diogelwch
- Sgrinio ar gyfer asesiad o dwf y ffetws yn unol â GAP-GROW
- Strategaeth Pobl Hŷn
- Darpariaeth ar gyfer Plant y mae angen Llythyr Gofal Iechyd Meddwl Arbenigol fel Cleifion Mewnol arnynt

Llywodraethu a Rheoli Risgiau

- Llywodraethu Clinigol EMRTS
- Adolygiad o Ofal Sylfaenol gan Gymheiriaid
- Cofrestr Risgiau Ansawdd a Diogelwch
- Adroddiad yr Archwiliad Mamolaeth ac Amenedigol Cenedlaethol

Arolygiadau

- Diweddariad am Archwilio Mewnol
- Adroddiad Archwiliadau Allanol

Eitemau er gwybodaeth

- Materion Allweddol: Fforwm Ansawdd a Diogelwch
- Adroddiad Blynyddol a Chynllun Gweithredu 2018-2019 AGIC
- Eitemau er gwybodaeth

Adroddiadau a Dderbyniwyd

Meincnodi, Dysgu a Gwella Ansawdd

- Stori'r Claf: Stori Nicola
- Adroddiad ar yr Amser Trosglwyddo a Gollwyd
- Adroddiad ar Achosion Acìwt a Brys Pediatrig
- Adroddiad ar Atal Hunanladdiad
- Adroddiad ar Gamddefnyddio Sylweddau
- Adroddiad ar Reoli Heintiau

Cydymffurfiaeth a Pherfformiad o ran Ansawdd Clinigol ac Ansawdd Gwasanaeth

- Cynllun Gweithredu ac Adroddiad CAMHS i gynnwys Adroddiad Strategaeth Tŷ Llidiard
- Adroddiad Perfformiad Ansawdd a Diogelwch
- Adroddiad Profiad y Claf

Arolygiadau

- Archwilio Mewnol
- Adroddiad Cynghorau Iechyd Cymuned

- Adroddiad ar Archwiliadau Allanol

Eitemau er gwybodaeth

- Materion Allweddol: Grŵp Sicrwydd Ansawdd a Diogelwch
- Y wybodaeth ddiweddaraf am gylch gorchwyl y Grŵp Llywodraethu Ansawdd a Diogelwch ac am Ddatblygu'r Fframwaith Aansawdd a Diogelwch

Adroddiadau a Dderbyniwyd

Meincnodi, Dysgu a Gwella Ansawdd

- Stori'r Claf: Stori Hannah
- Mesurau Rheoli Atal Heintiau y tu allan i ofal yn yr ysbyty, gan gynnwys beth yw'r rhagamcanion a pha gyngor a ddarperir i feddygon teulu
- Diogelu

Cydymffurfiaeth a Pherfformiad o ran Ansawdd Clinigol ac Ansawdd Gwasanaeth

- Gofal heb ei drefnu i gynnwys trosglwyddiadau gan ambiwlansys a goblygiadau gofal heb ei drefnu ar gyfer Ansawdd a Diogelwch
- Adroddiad Perfformiad Ansawdd a Diogelwch i gynnwys ffocws ar restrau aros ar gyfer gofal wedi'i gynllunio a data ar gyfer Ansawdd Gofal Sylfaenol
- Adolygiad o farwolaethau

Arolygiadau

- Archwilio Mewnol
- Ffurflenni monitro Cynghorau Iechyd Cymuned i gynnwys dychweliadau i gynnwys adroddiadau llywodraethu gofal sylfaenol

Eitemau er gwybodaeth

- Materion Allweddol: Grŵp Sicrwydd Ansawdd a Diogelwch
- Diweddariad am Safonau Gofal Iechyd
- Eitemau er gwybodaeth

Adroddiadau a Dderbyniwyd

Meincnodi, Dysgu a Gwella Ansawdd

- Stori'r Claf: Stori Jamie
- Rheoli Heintiau i gynnwys asesiad a chynllun gweithredu ffurfiol o ran risgiau rheoli heintiau'r Bwrdd Iechyd, mannau problemus, themâu a'r camau a gymerir
- Y diweddaraf am faterion glanhau a recriwtio yn dilyn yr Uwch Dîm Arwain, gan gynnwys cynllun gweithredu

Cydymffurfiaeth a Pherfformiad o ran Ansawdd Clinigol ac Ansawdd Gwasanaeth

- Adroddiad Perfformiad Ansawdd a Diogelwch
- Cynllun Gweithredu ar gyfer Llywodraethu Ansawdd a Diogelwch ac Adolygiad Llywodraethu Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg
- Cynllun y Bwrdd Iechyd ar gyfer Atal Hunanladdiad
- Materion Allweddol: Grŵp Llywodraethu Ansawdd a Diogelwch

Arolygiadau

- Rhestrau Gwirio Diogelwch Llawfeddygol Sefydliad Iechyd y Byd

Adroddiadau a Dderbyniwyd

Meincnodi, Dysgu a Gwella Ansawdd

- Rheoli Atal Heintiau i gynnwys dadansoddiad o lefelau glendid ac archwiliadau

Cydymffurfiaeth a Pherfformiad o ran Ansawdd Clinigol ac Ansawdd Gwasanaeth

- Diweddariad am Ofal Heb ei Drefnu
- Adroddiad Perfformiad Ansawdd a Diogelwch
- Adroddiad Profiad y Claf
- Cynllun Gweithredu ar gyfer Llywodraethu Ansawdd a Diogelwch ac Adolygiad Llywodraethu Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg
- Canllawiau Clinigol y Rhwydwaith ar gyfer Trawmâu Mawr

Arolygiadau

- Arolygiadau allanol i gynnwys y wybodaeth ddiweddaraf am yr Awdurdod Meinweoedd Dynol

Atodiad 6 - Dangosfwrdd o'r Risgiau

Effaith / Canlyniadau						
	5				**4:** Rheoli Heintiau **49:** Gwasanaeth TAVI **58:** Capasiti'r Clinig Offthalmoleg **16:** Mynediad at Wasanaethau Gofal Wedi'i Drefnu **50:** Mynediad at Wasanaethau Canser **63:** Sgrinio ar gyfer asesiad o dwf y ffetws yn unol â GAP-GROW **65:** Monitro CTG (cardiotocograffi) mewn wardiau geni **68:** Pandemig y Coronafeirws **69:** Pobl ifanc yn cael eu derbyn i wardiau iechyd meddwl oedolion **70:** Diffoddiadau canolfannau data	**1:** Mynediad at Ofal Heb ei Drefnu **67:** Methu â chyrraedd targedau ar gyfer triniaeth radiotherapi radical **66:** Triniaeth Gwrth-ganser Systemig (SACT)
	4				**03:** Recrwitio Staff Meddygol a Deintyddol i'r Gweithlu **11:** Model Gofal Iechyd ar gyfer Poblogaeth sy'n Heneiddio **43:** Awdurdodiad DOLS a chydymffurfiaeth â'r ddeddfwriaeth **45**: Gwybodaeth am ryddhau o'r ysbyty **48:** Gwasanaethau iechyd meddwl pobl ifanc **37** Penderfyniadau gweithredol a strategol ddim yn cael eu llywio gan ddata **57:** Peidio â chydymffurfio â gofynion y Swyddfa Gartref ar gyfer trwyddedu cyffuriau a reolir **61:** Gwasanaeth GA deintyddol pediatrig - Parkway	**64:** Seilwaith Iechyd a Diogelwch **39:** Cyfrifoldeb Statudol CTCI **42:** Cynllun Ariannol **62:** Gwasanethau Corfforaethol Cynaliadwy **60:** Seiberddiogelwch
	3				**13:** Amgylchedd Safleoedd y Bwrdd Iechyd **36:** Cofnod Electronig y Claf **27:** Gwasanaethau clinigol cynaliadwy ar gyfer trawsnewid digidol **41:** Cydymffurfio â'r Rheoliadau Diogelwch Tân **52**: Gofynion Asesu Effaith ac Ymgysylltu **51:** Cydymffurfio â Deddf Lefelau Staff Nyrsio (Cymru) 2016	**15:** Gwella Iechyd y Boblogaeth **54:** Brexit heb gytundeb **53:** Cydymffurfio â Safonau'r Gymraeg
	2					
	1					
C X T		**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
		Tebygolrwydd				

ADRODDIAD ATEBOLRWYDD AC ARCHWILIO SENEDD CYMRU

Lle mae Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe yn cynnal gweithgareddau nad ydynt yn cael eu hariannu'n uniongyrchol gan Lywodraeth Cymru, mae'r Ymddiriedolaeth yn cael incwm i dalu ei chostau. Caiff manylion pellach am yr incwm a dderbynnir eu cyhoeddi yng nghyfrifon blynyddol y Bwrdd Iechyd; o fewn nodyn 4, sy'n dwyn y teitl 'refeniw gweithredol arall'.

Mae Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe yn cadarnhau ei fod wedi cydymffurfio â'r gofynion dyrannu costau a'r gofynion codi tâl a osodwyd yng nghanllawiau Trysorlys EM yn ystod y flwyddyn.

Mae Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe yn sicrhau bod arian cyhoeddus yn cael ei ddefnyddio'n briodol ac i gyflawni'r amcanion a fwriadwyd. Mae'r gwariant yn cydymffurfio â'r ddeddfwriaeth berthnasol. Mae'r taliadau am wasanaethau a ddarperir gan sefydliadau'r sector cyhoeddus yn trosglwyddo cost lawn darparu'r gwasanaethau hynny.

Adroddiad ar Daliadau a Staff

2019-20

Mae'r adroddiad hwn yn darparu gwybodaeth mewn perthynas â thaliadau ar gyfer Cyfarwyddwyr Gweithredol ac Aelodau Annibynnol, ac yn amlinellu'r trefniadau o fewn y Bwrdd Iechyd i benderfynu ar hyn. Mae hefyd yn cynnwys gwybodaeth am niferoedd staff, cyfansoddiad staff, data absenoldeb oherwydd salwch, polisïau staff a weithredwyd yn ystod y flwyddyn, gwariant ar ymgynghori, digwyddiadau oddi ar y gyflogres a phecynnau ymadael.

1. Y Pwyllgor Taliadau a Thelerau Gwasanaeth

Mae'r Pwyllgor hwn yn ystyried Taliadau a pherfformiad Cyfarwyddwyr Gweithredol yn unol â'r polisi a nodir isod.

Yr hyn sy'n arferol yw bod cyflogau Cyfarwyddwyr Gweithredol ac Uwch Reolwyr (y rhai sydd y tu allan i'r Agenda ar gyfer Newid) yn cael eu codi'n unol â'r ganran chwyddiant arferol a nodir gan Lywodraeth Cymru ar gyfer cyflogau. Ar gyfer 2019/20, roedd cynnydd o 2% mewn chwyddiant cyflog ar gyfer Cyfarwyddwyr Gweithredol ac Uwch Reolwyr yn unol â'r dyfarniad cyflog a gytunwyd yn genedlaethol ar gyfer staff y GIG.

Pe bai codiad cyflog a fyddai'n uwch na'r lefel hon, byddai hyn bob amser yn cael ei gytuno o ganlyniad i newidiadau mewn rolau a chyfrifoldebau a chyda chyngor gan ymgynghoriaeth annibynnol sydd â gwybodaeth arbenigol am werthuso swyddi a chyflogau swyddogion gweithredol o fewn y GIG. Byddai'r Pwyllgor Taliadau a Thelerau Gwasanaethau'n cael adroddiad manwl o ran y materion i'w hystyried mewn perthynas ag unrhyw godiad yng nghyflogau Cyfarwyddwyr Gweithredol (yn cynnwys cyngor gan Lywodraeth Cymru) ac ar ôl ystyried yr holl gyngor a'r materion a fyddai'n cael eu cyflwyno iddynt, byddai'r Pwyllgor yn adrodd ei argymhellion er mwyn i'r Bwrdd Iechyd eu cadarnhau.

Mae'r Pwyllgor hefyd yn adolygu'r amcanion a osodir ar gyfer Cyfarwyddwyr Gweithredol ac yn asesu perfformiad yn erbyn yr amcanion hynny wrth ystyried argymhellion ynghylch codiadau cyflog blynyddol. Dylid nodi nad yw Cyfarwyddwyr Gweithredol ar unrhyw fath o gyflog sy'n gysylltiedig â pherfformiad.

Cadeirydd y Bwrdd Iechyd sy'n cadeirio'r Pwyllgor Taliadau a Thelerau Gwasanaeth, ac mae'r aelodaeth yn cynnwys tri Aelod Annibynnol arall (Cadeiryddion Pwyllgorau'r Bwrdd). Mae'r Pwyllgor yn cyfarfod mor aml ag sy'n ofynnol i ymdrin â busnes ac mae'n cyflwyno ei argymhellion i'r Bwrdd Iechyd ar ffurf adroddiadau ysgrifenedig ffurfiol. Cedwir cofnodion o'r cyfarfodydd a chofnodir y penderfyniadau'n llawn.

Y Pwyllgor sydd hefyd yn argymell codiadau cyflog blynyddol i'r Bwrdd mewn perthynas â Chyfarwyddwyr Gweithredol ac Uwch Reolwyr yn y Bwrdd Iechyd nad ydynt o fewn cylch gwaith yr Agenda ar gyfer Newid. Ar gyfer 2019/20, yr unig godiadau cyflog a argymhellwyd oedd rhai yn sgil chwyddiant o 2%.

2. Taliadau Aelodau Annibynnol

Llywodraeth Cymru sy'n penderfynu ar y gydnabyddiaeth ariannol ar gyfer Aelodau Annibynnol, ac yn penderfynu hefyd ar ddeiliadaeth y swyddi.

3. Adroddiad ar Daliadau Sengl

Dangosir cyfanswm taliadau unigol pob Cyfarwyddwr ac Aelod Annibynnol ar gyfer 2019/20 a 2018/19 yn y tabl isod. Mae cyfanswm taliadau'n cynnwys cyflog, tâl anghyfunol ar sail perfformiad, a buddion mewn nwyddau neu wasanaethau. Nid yw'n cynnwys taliadau diswyddo, cyfraniadau pensiwn y cyflogwr na'r gwerth trosglwyddo sy'n cyfateb i arian parod o ran buddion pensiwn.

Mae'r cyflogau a ddatgelir yn y tabl isod yn adlewyrchu penodiadau newydd a'r rhai a adawodd yn ystod y blynyddoedd ariannol 2019/20 a 2018/19. Er bod y cyflogau a ddatgelir yn ymwneud â chyfnod deiliadaeth y swyddi yn ystod y flwyddyn, nid yw Asiantaeth Bensiynau'r GIG yn gallu priodoli buddion pensiwn am ran o flwyddyn i ddeiliaid swyddi, ac felly dangosir y buddion pensiwn llawn ar gyfer y flwyddyn ariannol. Dylid nodi hefyd nad yw'r tabl isod ond yn cynnwys Cyfarwyddwyr a oedd yn eu swyddi ar yr adeg y darparodd Asiantaeth Bensiynau'r GIG y wybodaeth am bensiynau i'r Bwrdd Iechyd ym mis Chwefror 2020.

Cyfrifir gwerth buddion y pensiwn fel a ganlyn: (cynnydd real mewn pensiwn[1] wedi'i luosi ag 20) ynghyd â chynnydd real mewn cyfandaliad, a thynnu cyfraniadau a wnaed gan yr unigolyn.

Cyfrifir pensiynau'n seiliedig ar wybodaeth a gafwyd gan Asiantaeth Bensiynau Awdurdod Gwasanaethau Busnes y GIG a gynhwyswyd yn yr Adroddiad ar Ddatgelu Taliadau Cydnabyddiaeth Uwch Reolwyr 2020 (Greenbury). Gellir dod o hyd i ragor o fanylion am gyfanswm y ffigur taliadau sengl o Swyddfa'r Cabinet ar ei wefan am hysbysiadau pensiynau ar gyfer cyflogwyr dan EPN 571 (2019-20).

[1]ac eithrio cynnydd oherwydd chwyddiant neu unrhyw gynnydd neu ostyngiad o ganlyniad i drosglwyddo hawliau pensiwn

Enwau	Teitlau	2019/20					2018/19				
		Cyflog (Bandiau £5k) £000	**Taliadau Eraill Bandiau £5k £000**	**Buddion mewn Nwyddau / Gwasanae-thau (i'r £100 agosaf) £00**	**Buddion Pensiwn (i'r £1000 agosaf) £000**	Cyfanswm **(Bandiau £5k) £000**	**Cyflog (Bandiau £5k) £000**	**Taliadau Eraill Bandiau £5k £000**	**Buddion mewn Nwyddau / Gwasanae-thau (i'r £100 agosaf) £00**	**Buddion Pensiwn (i'r £1000 agosaf) £000**	Cyfanswm **(Bandiau £5k) £000**
A Davies	Cadeirydd hyd 30 Mehefin 2019	15-20	0	0	0	**15-20**	65-70	0	0	0	**65-70**
E Woollett	Cadeirydd Dros Dro o 1 Gorffennaf 2019. Dirprwy Gadeirydd o 1 Ebrill 2019 hyd 30 Mehefin 2019	65-70	0	0	0	**65-70**	55-60	0	0	0	**55-60**
M Waygood	Dirprwy Gadeirydd Dros Dro o 23 Gorffennaf 2019, Aelod Annibynnol o 1 Ebrill 2019 hyd 22 Gorffennaf 2019	40-45	0	0	0	**40-45**	15-20	0	0	0	**15-20**
T Myhill	Prif Weithredwr	200-205	0	0	64	**265-270**	200-205	0	0	99	**295-300**
C White	Dirprwy Brif Weithredwr o 4 Chwefror 2019. Prif Swyddog Gweithredu, Cyfarwyddwr Therapïau a Gwyddorau Iechyd, Cyfarwyddwr Gwasanaethau Sylfaenol, Cymunedol a Iechyd Meddwl.	160-165	0	0	231	**390-395**	140-145	0	0	73	**215-220**
L Hamilton	Cyfarwyddwr Cyllid o 1 Ebrill 2019 hyd 29 Chwefror 2020	200-205	0	0	36	**235-240**	135-140	0	0	32	165-170

Enwau	Teitlau	2019/20					2018/19				
		Cyflog (Bandiau £5k) £000	**Taliadau Eraill Bandiau £5k £000**	**Buddion mewn Nwyddau / Gwasanae-thau (i'r £100 agosaf) £00**	**Buddion Pensiwn (i'r £1000 agosaf) £000**	Cyfanswm **(Bandiau £5k) £000**	**Cyflog (Bandiau £5k) £000**	**Taliadau Eraill Bandiau £5k £000**	**Buddion mewn Nwyddau / Gwasanae-thau (i'r £100 agosaf) £00**	**Buddion Pensiwn (i'r £1000 agosaf) £000**	Cyfanswm **(Bandiau £5k) £000**
D Griffiths	Cyfarwyddwr Cyllid Dros Dro o 2 Mawrth 2020	10-15	0	0		**10-15**					
R Evans	Cyfarwyddwr Meddygol o 4 Tachwedd 2018.	170-175	0	0	133	**305-310**	65-70	0	0	90	**155-160**
A Roeves	Cyfarwyddwr Meddygol Dros Dro o 1 Hydref 2018 hyd 1 Tachwedd 2018						10-15	0	0		**10-15**
P Mangat	Cyfarwyddwr Meddygol Dros Dro o 26 Gorffennaf 2018 hyd 1 Hydref 2018						35-40	0	0		**35-40**
H Laing	Cyfarwyddwr Meddygol hyd 31 Gorffennaf 2018						55-60	10-15	0		**70-75**
G Howells	Cyfarwyddwr Nyrsio a Phrofiad y Claf o 16 Gorffennaf 2018	130-135	0	0	106	**235-240**	90-95	0	0	181	**270-275**
A Hopkins	Cyfarwyddwr Nyrsio a Phrofiad y Claf Dros Dro o 4 Rhagfyr 2017 hyd 13 Gorffennaf 2018						80-85	0	0		**80-85**

Enwau	Teitlau	2019/20					2018/19				
		Cyflog (Bandiau £5k) £000	**Taliadau Eraill Bandiau £5k £000**	**Buddion mewn Nwyddau / Gwasanae-thau (i'r £100 agosaf) £00**	**Buddion Pensiwn (i'r £1000 agosaf) £000**	Cyfanswm **(Bandiau £5k) £000**	**Cyflog (Bandiau £5k) £000**	**Taliadau Eraill Bandiau £5k £000**	**Buddion mewn Nwyddau / Gwasanae-thau (i'r £100 agosaf) £00**	**Buddion Pensiwn (i'r £1000 agosaf) £000**	Cyfanswm **(Bandiau £5k) £000**
H Robinson	Cyfarwyddwr y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol o 9 Ebrill 2018	125-130	0	0	26	**155-160**	125-130	0	0	215	**340-345**
K Lorenti	Cyfarwyddwr Adnoddau Dynol Dros Dro o 1 Hydref 2016 hyd 8 Ebrill 2018						0-5	0	0		**0-5**
C Morrell	Cyfarwyddwr Therapïau a Gwyddorau Iechyd o 6 Chwefror 2017 hyd 1 Tachwedd 2018						55-60	0	0		**55-60**
S Husbands	Cyfarwyddwr Iechyd Cyhoeddus o 1 Ebrill 2019 hyd 13 Hydref 2019	70-75	0	0		**70-75**	115-120	0	0	46	**165-170**
K Reid	Cyfarwyddwr Iechyd Cyhoeddus Dros Dro o 13 Hydref 2019 hyd 29 Chwefror 2020. Cyfarwyddwr Iechyd Cyhoeddus o 1 Mawrth 2020	50-55	0	0	26	**75-80**					
S. Harrop-Griffiths	Cyfarwyddwr Strategaeth	125-130	0	56	37	**170-175**	125-130	0	50	22	**150-155**
P Wenger	Cyfarwyddwr Llywodraethu	105-110	0	0	30	**130-135**	100-105	0	0	77	**180-185**

Enwau	Teitlau	2019/20					2018/19				
		Cyflog (Bandiau £5k) £000	**Taliadau Eraill Bandiau £5k £000**	**Buddion mewn Nwyddau / Gwasanae-thau (i'r £100 agosaf) £00**	**Buddion Pensiwn (i'r £1000 agosaf) £000**	Cyfanswm **(Bandiau £5k) £000**	**Cyflog (Bandiau £5k) £000**	**Taliadau Eraill Bandiau £5k £000**	**Buddion mewn Nwyddau / Gwasanae-thau (i'r £100 agosaf) £00**	**Buddion Pensiwn (i'r £1000 agosaf) £000**	Cyfanswm **(Bandiau £5k) £000**
	Corfforaethol/Bwrdd Corfforaethol										
M Berry	Aelod Annibynnol	15-20	0	0	0	**15-20**	15-20	0	0	0	**15-20**
C Phillips	Aelod Annibynnol o 31 Rhagfyr 2018						10-15	0	0	0	**10-15**
M Sollis	Aelod Annibynnol	15-20	0	0	0	**15-20**	15-20	0	0	0	**15-20**
T Crick	Aelod Annibynnol	15-20	0	0	0	**15-20**	15-20	0	0	0	**15-20**
M Child	Aelod Annibynnol	15-20	0	0	0	**15-20**	15-20	0	0	0	**15-20**
R Owen	Aelod Annibynnol o 10 Awst 2018	15-20	0	0	0	15-20	10-15	0	0	0	**10-15**
R Ciborowski	Aelod nad yw'n Swyddog o 14 Awst 2018 hyd 31 Rhagfyr 2018						5-10	0	0	0	**5-10**
N Zolle	Aelod Annibynnol o 9 Hydref 2019	5-10	0	0	0	**5-10**					
J Hopkin	Aelod Annibynnol hyd 11 Tachwedd 2019	0	0	0	0	**0**	0	0	0	0	**0**
J Davies	Aelod Annibynnol	0	0	0	0	**0**	0	0	0	0	**0**

Mae'r nodiadau canlynol yn esbonio naill ai pam nad oedd cyflog neu pam bu newidiadau mewn cyflog neu swyddi rhwng y blynyddoedd ariannol:

- Penodwyd C White yn Ddirprwy Brif Weithredwr a daeth hyn yn weithredol o 4 Chwefror 2019. Yn gynwysedig o fewn y cyflog ar gyfer C White yn 2019/20 mae ôl-ddyledion cyflog o £5-£10k sy'n ymwneud â blwyddyn ariannol 2018-19. Mae'r gwir gyflog ar gyfer y swydd yn yr ystod £155-£160k.
- Gadawodd L Hamilton, y Cyfarwyddwr Cyllid, y Bwrdd Iechyd ar 29 Chwefror 2020. Yn unol â'r cytundeb setlo ar gyfer ei hymadawiad, mae'r cyflog a nodir yn y tabl uchod yn cynrychioli taliad o £2,992.93 am wyliau blynyddol na chafodd eu cymryd, taliad *ex-gratia* o £35,464.64 ar gyfer dod â'r gyflogeth i ben a thaliad o £35,464.64 mewn perthynas â'i hawl gytundebol i gael taliad yn lle rhybudd.
- H Laing, taliadau eraill ar gyfer 2018-19 sy'n ymwneud â thalu dyfarniad am ragoriaeth glinigol.
- Dechreuodd Hopkins fel Cyfarwyddwr Dros Dro ar gyfer Nyrsio a Phrofiad y Claf ar 4 Rhagfyr 2017 a gadawodd y rôl ar 13 Gorffennaf 2018. Cafodd ei phenodi drwy Gontract Gwasanaethau Personol (PSC), gyda'r trefniant yn dod o fewn cylch gwaith Rheoliadau IR35.
- Gwrthododd J Hopkin, Aelod Annibynnol, dâl am ei swydd yn ystod y cyfnod y bu'n Aelod Annibynnol.
- Mae J Davies yn gyflogai amser llawn i'r Bwrdd Iechyd ac fel y cyfryw nid yw wedi derbyn y tâl sydd fel arfer yn cael ei roi i Aelod Annibynnol.
- Ymddiswyddodd C Morrell o rôl y Cyfarwyddwr Therapïau a Gwyddorau Iechyd ar 1 Tachwedd 2018 a phryd hynny peidiodd y rôl â bod yn rôl cyfarwyddwr gweithredol o fewn y Bwrdd Iechyd. Mae'r portffolio ar gyfer Therapïau a Gwyddorau Iechyd bellach yn rhan o rôl y Prif Swyddog Gweithredu.

Gadawodd y Cyn Gyfarwyddwr Cyllid y Bwrdd Iechyd ar 29 Chwefror 2020 ac roedd ganddo'r hawl i gael taliadau yn unol â'r cytundeb setlo. Datgelir y taliadau hyn, a wnaed ym mis Ebrill 2020, yn yr adroddiad hwn. Fe'u datgelir yn llawn hefyd o fewn y ffigurau yn y cyfrifon blynyddol yn Nodyn 3.3 (Gwariant ar Wasanaethau Ysbytai a Chymunedol) a hefyd yn Nodyn 5.5 (Adrodd ar Gynlluniau Digolledu eraill – pecynnau ymadael).

Mae'n ofynnol bod cyrff sy'n adrodd ar eu gwaith yn datgelu'r berthynas rhwng tâl y cyfarwyddwr sy'n ennill y cyflog mwyaf yn eu sefydliad a chyflog canolrifol gweithlu'r sefydliad. Y cyfarwyddwr a oedd yn derbyn y cyflog uchaf yn y Bwrdd Iechyd Lleol yn 2019/20 fel yn 2018/19 oedd y Prif Weithredwr. Band tâl y cyfarwyddwr a gafodd y cyflog uchaf yn y Bwrdd Iechyd Lleol yn y flwyddyn ariannol 2019/20 oedd £200,000-£205,000 (2018/19, £200,000-£205,000). Roedd hyn 6.8 gwaith (2018/19, 7.0) tâl canolrifol y gweithlu, a oedd yn £29,881 (2018/19, £28,840).

Yn 2019/20, cafodd 5 (2018/19, 11) o gyflogeion daliad cydnabyddiaeth uwch na'r cyfarwyddwr a oedd yn ennill y cyflog uchaf. Mae'r tâl ar gyfer y 5 cyflogai hyn yn cynnwys taliadau ar gyfer mentrau'n ymwneud â rhestrau aros, a wnaed yn ychwanegol at eu cyflogau arferol. Roedd taliadau ar gyfer staff yn amrywio o £17,652 i £249,523 (2018/19 £17,460 i £245,038).

Mae cyfanswm taliadau'n cynnwys cyflog, tâl anghyfunol ar sail perfformiad, a buddion mewn nwyddau neu wasanaethau. Nid yw'n cynnwys taliadau diswyddo, cyfraniadau pensiwn y cyflogwr na'r gwerth trosglwyddo sy'n cyfateb i arian parod o ran buddion pensiwn. Mae buddion mewn nwyddau neu wasanaethau'n ymwneud â buddion sy'n deillio o ddarparu car ar brydles.

Fel yn 2018/19, staff meddygol oedd pob un o'r cyflogeion a dderbyniodd gydnabyddiaeth uwch yn 2019/20 na'r cyfarwyddwr oedd ar y cyflog uchaf. Nid yw'r un o'r staff hyn yn perthyn i'r Cadeirydd, y Cyfarwyddwyr Gweithredol nac i'r Aelodau Annibynnol.

4. Buddion Pensiwn y Cyfarwyddwyr

Mae cynllun y GIG yn ei gwneud yn ofynnol i weithwyr dalu o 5% hyd at 14.5% o'u henillion, ar raddfa haenog, i Gynllun Pensiwn y GIG, gyda'r cyflogwr yn cyfrannu 20.6%. Nid yw cyfraniad y cyflogwr i Gynllun Pensiwn y GIG wedi'i gynnwys yn y ffigurau cyflog a ddangosir isod ar gyfer Cyfarwyddwyr Gweithredol.

Gwerth Trosglwyddo Cyfwerth ag Arian

Gwerth Trosglwyddo sy'n Cyfateb i Arian Parod (CETV) yw gwerth cyfalaf asesedig actiwaraidd buddion y cynllun pensiwn a gronnwyd gan aelod ar adeg benodol. Y buddion a brisir yw buddion cronedig yr aelod ac unrhyw bensiwn posibl sy'n daladwy o'r cynllun ar gyfer priod yr aelod. Taliad yw CETV a wneir gan gynllun neu drefniant pensiwn i sicrhau buddion pensiwn mewn cynllun neu drefniant pensiwn arall pan fydd yr aelod yn gadael cynllun ac yn dewis trosglwyddo'r buddiannau a gronnwyd yn ei hen gynllun. Mae'r ffigurau a ddangosir ar gyfer pensiwn yn ymwneud â'r buddion y mae'r unigolyn wedi'u cronni o ganlyniad i gyfanswm eu haelodaeth o'r cynllun pensiwn, ac nid yn unig o ganlyniad i'w gwasanaeth yn y swydd uwch y mae'r datgeliad yn berthnasol iddi. Mae'r ffigurau CETV a'r manylion pensiwn eraill yn cynnwys gwerth unrhyw fuddion pensiwn mewn cynllun neu drefniant arall y mae'r unigolyn wedi'u trosglwyddo i gynllun pensiwn y GIG. Maent hefyd yn cynnwys unrhyw fuddion pensiwn ychwanegol a gronnwyd gan yr aelod o ganlyniad i brynu blynyddoedd ychwanegol o wasanaeth pensiwn yn y cynllun ar ei gost ei hun. Cyfrifir CETV o fewn y canllawiau a'r fframwaith a bennir gan Sefydliad a Chyfadran yr Actiwarïaid.

Cynnydd Real mewn CETV

Mae hyn yn adlewyrchu'r cynnydd mewn CETV a gyllidir mewn gwirionedd gan y cyflogwr. Mae'n cymryd i ystyriaeth y cynnydd mewn pensiwn cronedig yn sgil chwyddiant a chyfraniadau a dalwyd gan y cyflogai (yn cynnwys gwerth unrhyw fuddion a

drosglwyddwyd o gynllun neu drefniant arall) ac mae'n defnyddio ffactorau prisio'r farchnad gyffredin ar gyfer dechrau a diwedd y cyfnod.

Nid yw'r datgeliadau yn y tabl isod yn berthnasol i Aelodau Annibynnol gan nad ydynt yn aelodau o gynllun pensiwn y GIG ac nid ydynt yn derbyn tâl pensiynadwy. Dylid nodi hefyd nad yw'r tabl isod ond yn cynnwys Cyfarwyddwyr a oedd yn eu swyddi ar yr adeg y darparodd Asiantaeth Bensiynau'r GIG y wybodaeth am bensiynau i'r Bwrdd Iechyd ym mis Chwefror 2020.

Enw	Teitl	Cynnydd Real /(Gostyngiad) mewn Pensiwn yn 60 oed (bandiau o £2,500) £000	Cynnydd Real /(Gostyngiad) mewn Cyfandaliad Pensiwn yn 60 oed (bandiau o £2,500) £000	Cyfanswm y Pensiwn Cronedig yn 60 oed ar 31 Mawrth 2020 (bandiau o £5,000) £000	Y cyfandaliad yn 60 oed sy'n ymwneud â phensiwn cronedig ar 31 Mawrth 2020 (bandiau o £5,000) £000	Gwerth Trosglwyddo sy'n Cyfateb i Arian Parod ar 31/03/2010 £000	Gwerth Trosglwyddo sy'n Cyfateb i Arian Parod ar 31/03/2019 £000	Cynnydd Real yn y Gwerth Trosglwyddo sy'n Cyfateb i Arian Parod £000	Cyfraniad y cyflogwr at bensiwn y budd-ddeiliad £000
T Myhill	Prif Weithredwr	2.5-5	0-2.5	75-80	195-200	1,614	1,480	109	0
L Hamilton	Cyfarwyddwr Cyllid hyd 29 Chwefror 2020	2.5-5		5-10		107	66	40	0
D Griffiths	Cyfarwyddwr Cyllid Dros Dro o 2 Mawrth 2020								
C White	Dirprwy Brif Weithredwr a'r Prif Swyddog Gweithredu	10-12.5	32.5-35	70-75	210-215	1,661	1,344	294	0
K Reid	Cyfarwyddwr Iechyd Cyhoeddus	0-2.5	0-2.5	15-20	45-50	374	335	33	0
S Harrop-Griffiths	Cyfarwyddwr Strategaeth	2.5-5	0-2.5	50-55	120-125	1,027	951	60	0
R Evans	Cyfarwyddwr Meddygol	5-7.5	10-12.5	55-60	130-135	1,114	950	147	0

Enw	Teitl	Cynnydd Real /(Gostyngiad) mewn Pensiwn yn 60 oed (bandiau o £2,500) £000	Cynnydd Real /(Gostyngiad) mewn Cyfandaliad Pensiwn yn 60 oed (bandiau o £2,500) £000	Cyfanswm y Pensiwn Cronedig yn 60 oed ar 31 Mawrth 2020 (bandiau o £5,000) £000	Y cyfandaliad yn 60 oed sy'n ymwneud â phensiwn cronedig ar 31 Mawrth 2020 (bandiau o £5,000) £000	Gwerth Trosglwyddo sy'n Cyfateb i Arian Parod ar 31/03/2010 £000	Gwerth Trosglwyddo sy'n Cyfateb i Arian Parod ar 31/03/2019 £000	Cynnydd Real yn y Gwerth Trosglwyddo sy'n Cyfateb i Arian Parod £000	Cyfraniad y cyflogwr at bensiwn y budd-ddeiliad £000
G Howells	Cyfarwyddwr Nyrsio a Phrofiad y Claf	5-7.5	15-17.5	60-65	180-185	1,365	1,194	152	0
H Robinson	Cyfarwyddwr y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol	0-2.5	5-7.5	40-45	120-125	949	867	67	0
P Wenger	Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol/Ysgrifennydd y Bwrdd	0-2.5	0-2.5	35-40	85-90	709	655	43	0

- Nid oes gan L Hamilton unrhyw gyfandaliad gan nad yw'n aelod o gynllun pensiwn y GIG 1995. Mae'n aelod o Gynllun Pensiwn y GIG 2015 lle nad oes cyfandaliad yn daladwy.
- Dewisodd D Griffiths beidio â chael ei gynnwys gan drefniadau pensiwn y GIG yn ystod 2019-20

5. Cytundebau cyflogaeth

Ac eithrio'r Prif Swyddog Gweithredu Dros Dro a'r Dirprwy Brif Weithredwr (C White), sydd ar secondiad o'i gontract parhaol ym Mwrdd Iechyd Cwm Taf, mae pob Cyfarwyddwr Gweithredol ar gontractau cyflogaeth parhaol gyda Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Bae Abertawe. Mae'n ofynnol i Gyfarwyddwyr Gweithredol roi tri mis o rybudd i'r Bwrdd Iechyd ac maent yn gymwys i gael rhybudd o dri mis gan y Bwrdd Iechyd. Llywodraeth Cymru sy'n pennu'r polisi ar hyd contractau, y cyfnod rhybudd a'r cyfnodau ar gyfer dod â'r swyddi i ben.

Yr unig ddarpariaethau ar gyfer dod â swyddi i ben yn gynnar yw'r rhai a ganiateir gan reoliadau Cynllun Pensiwn y GIG (digolledu am ymddeoliad cynnar). Ym mhob achos arall o ddod â swyddi i ben yn gynnar, bydd hyn fel y caiff ei nodi yng nghontract cyflogaeth unigolion.

6. Gwybodaeth Arall

Nid oes unrhyw fentrau bargeinio lleol o fewn y Bwrdd Iechyd ar gyfer cyflogau. Nid oes unrhyw daliadau Yswiriant Indemniad Proffesiynol wedi'u gwneud ar gyfer unrhyw Swyddog na Chyfarwyddwr.

7. Adran Adrodd am Staff

Mae'r adran hon o'r adroddiad yn cynnwys gwybodaeth am niferoedd a chyfansoddiad staff, data absenoldeb oherwydd salwch, polisïau staff a weithredwyd yn ystod y flwyddyn, gwariant ar ymgynghori, ymrwymiadau oddi ar y gyflogres a phecynnau ymadael.

Niferoedd a Chyfansoddiad Staff

Yn y tabl isod, nodir nifer cyfartalog y cyflogeion yn ôl grŵp staff ar gyfer 2019/20, ynghyd â'r gymhariaeth ar gyfer 2018/19. Cyfrifir y cyfartaledd fel cyfanswm nifer y cyflogeion sy'n gyfwerth ag amser llawn sydd o dan gontract gwasanaeth ar ddiwedd pob mis calendr yn y flwyddyn ariannol, wedi ei rannu â nifer y misoedd yn y flwyddyn ariannol. Mae'r niferoedd ar gyfer 2018/19 yn cynrychioli'r staff a gyflogwyd o fewn y Bwrdd Iechyd blaenorol, sef Bwrdd Iechyd Prifysgol Abertawe Bro Morgannwg, a olynwyd ar 1 Ebrill 2019 gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe o dan offeryn statudol 2019 Rhif 349 (Cy. 83), Gorchymyn Byrddau Iechyd Lleol (Newid Ardaloedd) (Cymru) (Diwygiadau Amrywiol) 2019. Roedd yr offeryn statudol hwn yn trosglwyddo prif ardal llywodraeth leol Pen-y-bont ar Ogwr o Fwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Abertawe Bro Morgannwg i Fwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Cwm Taf, ac yn creu Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Bae Abertawe sy'n gyfrifol am ddarparu gwasanaethau gofal iechyd ar gyfer y poblogaethau sy'n dod o dan ardaloedd llywodraeth leol Abertawe a Chastell-nedd Port Talbot.

O ganlyniad i'r newid hwn, trosglwyddwyd y staff a gyflogwyd yn flaenorol gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Abertawe Bro Morgannwg i ddarparu gwasanaethau i'r boblogaeth a oedd yn dod o dan ardal llywodraeth leol Pen-y-bont ar Ogwr i Fwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf o dan Reoliadau Trosglwyddo Ymgymeriadau (Diogelu Cyflogaeth) (TUPE) a arweiniodd at y gostyngiad yn nifer y staff a gyflogwyd gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe

Grŵp Staff	Staff Parhaol	Staff Asiantaeth	Staff ar Secondiad o'r Tu Allan	Cyfanswm 2019/20	Cyfanswm 2018/19
Gweinyddol, Clercol ac Aelodau o'r Bwrdd	2,106	35	16	**2,157**	**2,535**
Meddygol a Deintyddol	1,044	44	0	**1,088**	**1,392**
Nyrsys a Bydwragedd Cofrestredig	3,449	171	0	**3,620**	**4,636**
Staff Proffesiynol, Gwyddonol a Thechnegol	360	0	0	**360**	**448**
Gwasanaethau Clinigol Ychwanegol	2,297	25	0	**2,322**	**2,767**
Gweithwyr Perthynol i Iechyd	760	16	0	**776**	**921**
Gwyddonwyr Gofal Iechyd	298	5	0	**303**	**324**
Ystadau a Staff Ategol	1,036	21	0	**1,057**	**1,410**
Myfyrwyr	2	0	0	**2**	**5**
Cyfansymiau	**11,352**	**317**	**16**	**11,685**	**14,438**

Ar 31 Mawrth 2020, mae gan y Bwrdd Iechyd 12,991 o gyflogeion, ac mae 8 ohonynt yn gyfarwyddwyr gweithredol. O'r staff hyn, mae 2,933 yn ddynion, yn cynnwys 5 Cyfarwyddwr Gweithredol, ac mae 10,058 yn fenywod, yn cynnwys 3 Chyfarwyddwr Gweithredol benywaidd.

Ceir 9 Aelod Annibynnol hefyd, gyda 4 ohonynt yn ddynion a 5 yn fenywod.

7.2 Data Absenoldebau Salwch

	2019/20	2018/19
Cyfanswm	260,356.78	303,195.43
Absenoldebau Tymor Byr (27 diwrnod neu lai)	75,095.71	78,448.06
Absenoldebau Tymor Hir (28 diwrnod neu fwy)	185,261.07	224,747.37
Cyfanswm blynyddoedd staff	11,321.07	14,093.05

	2019/20	2018/19
Cyfartaledd y diwrnodau gwaith a gollwyd	14	13
Cyfanswm y staff a gyflogwyd yn ystod y cyfnod (cyfrif pennau)	12,902	16,088
Cyfanswm y staff a gyflogwyd yn ystod y cyfnod heb unrhyw absenoldebau (cyfrif pennau)	4,771	6,521
Cyfartaledd y staff heb unrhyw absenoldebau salwch	36.30%	40.32%

7.3 Polisïau Staff a weithredwyd yn ystod y flwyddyn:

Gweithredwyd y polisi staff ar gydraddoldeb yn ystod y flwyddyn i fynd i'r afael â'r canlynol:

- Er mwyn rhoi ystyriaeth lawn a theg i geisiadau a wneir gan bobl anabl am gyflogaeth gan y Bwrdd Iechyd, gan ystyried eu doniau a'u galluoedd penodol.
- Er mwyn parhau i gyflogi cyflogeion y Bwrdd Iechyd sydd wedi dod yn bersonau anabl yn ystod cyfnod eu cyflogaeth gyda'r Bwrdd Iechyd, ac er mwyn trefnu hyfforddiant priodol ar eu cyfer.
- Fel arall, ar gyfer hyfforddi, datblygu gyrfaoedd a hyrwyddo pobl anabl a gyflogir gan y Bwrdd Iechyd.

7.4 Gwariant ar Ymgynghoriadau

Fel y datgelwyd yn Nodyn 3.3 o Gyfrifon y Bwrdd Iechyd, mae'r Bwrdd Iechyd wedi gwario £0.349m ar wasanaethau ymgynghori yn 2019/20. Ceir gwariant ar wasanaethau ymgynghori pan fydd y Bwrdd Iechyd yn gofyn am arbenigedd allanol i gynorthwyo'r Bwrdd Iechyd i reoli ei wasanaethau a'i swyddogaethau o ddydd i ddydd. Mae enghreifftiau o hyn yn cynnwys:

- Ymgynghoriadau Rheoli i gefnogi'r Bwrdd i wella perfformiad drwy adolygiadau annibynnol o Wasanaethau Clinigol y Bwrdd Iechyd a thrwy feincnodi data clinigol a data perfformiad arall.
- Ymgynghoriadau Rheoli i gefnogi'r Bwrdd Iechyd gyda materion staffio a materion eraill yn ymwneud â rheoli gweithredol.
- Cyngor a chymorth allanol i'r Bwrdd Iechyd wrth weithredu rhaglenni datblygu a hyfforddi staff.

7.5 Ymrwymiadau oddi ar y Gyflogres

Tabl 1: Pob ymrwymiad oddi ar y gyflogres ar 31 Mawrth 2020 sy'n talu mwy na £245 y diwrnod ac yn para mwy na chwe mis

Nifer yr ymrwymiadau cyfredol ar 31 Mawrth 2020	0
O'r rhain...	
Y nifer sydd wedi bodoli am lai na blwyddyn ar adeg cyflwyno'r adroddiad.	0
Y nifer sydd wedi bodoli rhwng un a dwy flynedd ar adeg cyflwyno'r adroddiad.	0
Y nifer sydd wedi bodoli rhwng dwy a thair blynedd ar adeg cyflwyno'r adroddiad.	0
Y nifer sydd wedi bodoli rhwng tair a phedair blynedd ar adeg cyflwyno'r adroddiad.	0
Y nifer sydd wedi bodoli am bedair blynedd neu fwy ar adeg cyflwyno'r adroddiad.	0

Tabl 2: Ar gyfer pob ymrwymiad newydd oddi ar y gyflogres, neu'r rhai a gyrhaeddodd hyd o chwe mis, rhwng 1 Ebrill 2019 a 31 Mawrth 2020, a oedd yn talu mwy na £245 y diwrnod ac yn para mwy na chwe mis

Nifer yr ymrwymiadau newydd, neu'r rhai a gyrhaeddodd chwe mis, rhwng 1 Ebrill 2019 a 31 Mawrth 2020	0
Nifer yr ymgysylltiadau hyn a gafodd eu hasesu fel rhai a nodwyd gan IR35	0
Nifer yr ymgysylltiadau hyn a gafodd eu hasesu fel rhai nas nodwyd gan IR35	0
Nifer yr ymrwymiadau hyn a gafwyd drwy ymgysylltiadau uniongyrchol (drwy gontract PSC i'r adran) ac maent ar y gyflogres adrannol;	0
Nifer yr ymrwymiadau hyn a ailaseswyd at ddibenion cysondeb/sicrwydd yn ystod y flwyddyn ac y gofynnwyd am sicrwydd ar eu cyfer ond nad yw wedi'i dderbyn;	0

Nifer a welodd newid i statws IR35 yn dilyn yr adolygiad cysondeb.	0

Tabl 3: Ar gyfer unrhyw ymrwymiadau oddi ar y gyflogres gan Aelodau'r Bwrdd, a/neu, Uwch Swyddogion â chyfrifoldeb ariannol sylweddol, rhwng 1 Ebrill 2019 a 31 Mawrth 2020

Nifer yr ymrwymiadau oddi ar y gyflogres ar gyfer Aelodau'r Bwrdd a/neu Uwch Swyddogion â chyfrifoldeb ariannol sylweddol, yn ystod y flwyddyn ariannol.	0
Manylion am yr amgylchiadau eithriadol a arweiniodd at bob un o'r ymrwymiadau hyn.	Ddim yn berthnasol
Manylion am faint o amser y parhaodd pob un o'r ymrwymiadau eithriadol hyn	Ddim yn berthnasol
Nifer yr unigolion ar y gyflogres ac oddi ar y gyflogres sydd wedi'u hystyried yn "Aelodau'r Bwrdd a/neu'n Uwch Swyddogion â chyfrifoldeb ariannol sylweddol", yn ystod y flwyddyn ariannol. Mae'r ffigur hwn yn cynnwys ymrwymiadau sydd AR Y GYFLOGRES yn ogystal â'r rhai oddi ar y gyflogres.	0

Roedd 0 o ymrwymiadau cyflogres ar waith ar ddechrau blwyddyn ariannol 2019/20. Ni fu unrhyw ymrwymiadau newydd oddi ar y gyflogres yn ystod y flwyddyn.

7.6 Pecynnau Ymadael

Mae'r ffigurau a ddatgelir yn ymwneud â phecynnau ymadael y cytunwyd arnynt yn ystod y flwyddyn. Gall y dyddiad ymadael gwirioneddol fod yn ddiweddarach, a gall y costau ymadael ddeillio o gyfnod blaenorol. Felly, mae'r data sydd yma'n cael ei gyflwyno ar sail wahanol i gostau a gwariant staff eraill a nodir yng Nghyfrifon Blynyddol y Bwrdd Iechyd.

	2019-20				2018-19
Niferoedd staff **Bandiau costau'r pecynnau ymadael (yn cynnwys unrhyw elfen o daliad arbennig)**	**Nifer y diswyddiadau gorfodol**	**Nifer yr ymadawiadau eraill**	**Cyfanswm nifer y pecynnau ymadael**	**Nifer yr ymadawiadau lle gwnaed taliadau arbennig**	**Cyfanswm nifer y pecynnau ymadael**
llai na £10,000	0	0	0	0	0
£10,000 i £25,000	0	0	0	0	0
£25,000 i £50,000	0	0	0	0	1
£50,000 i £100,000	0	1	0	0	0
£100,000 i £150,000	0	0	0	0	0
£150,000 i £200,000	0	0	0	0	0
mwy na £200,000	0	0	0	0	0
Cyfanswm	**0**	**1**	**1**	**0**	**1**
<u>Costau Pecynnau Ymadael</u> **Bandiau costau'r pecynnau ymadael (yn cynnwys unrhyw elfen o daliad arbennig)**	**Cost diswyddiadau gorfodol**	**Cost ymadawiadau eraill**	**Cyfanswm cost y pecynnau ymadael**	**Cost elfen arbennig wedi'i chynnwys mewn pecynnau ymadael**	**Cyfanswm cost y pecynnau ymadael**
	£	**£**	**£**	**£**	**£'**
llai na £10,000	0	0	0	0	0
£10,000 i £25,000	0	0	0	0	0
£25,000 i £50,000	0	0	0	0	45,805
£50,000 i £100,000	0	73,922	73,922	35,465	0
£100,000 i £150,000	0	0	0	0	0
£150,000 i £200,000	0	0	0	0	0
mwy na £200,000	0	0	0	0	0

	2019-20				2018-19
Cyfanswm	**0**	**73,922**	**73,922**	**35,465**	**45,805**

Bydd y pecyn ymadael a ddatgelir uchod ar gyfer 2019/20 yn cael ei dalu ym mis Ebrill 2020 ac mae'n ymwneud â thaliad a wnaed i'r Cyn Gyfarwyddwr Cyllid a adawodd y Bwrdd Iechyd ar 29 Chwefror 2020. Roedd y pecyn yn cynnwys taliadau yn lle rhybudd ymadael ac am wyliau heb eu cymryd, a thaliad *ex gratia* pan ddaeth y swydd i ben.

Mae'r pecyn ymadael a ddatgelir ar gyfer 2018/19 uchod yn cynnwys costau ymadael a dalwyd yn unol â darpariaethau Cynllun Gadael Swydd yn Gynnar o Wirfodd y GIG (VERS).

Lle mae'r Bwrdd Iechyd Lleol wedi cytuno i ymddeoliadau cynnar, caiff y costau ychwanegol eu talu gan y Bwrdd Iechyd Lleol ac nid gan Gynllun Pensiynau'r GIG. Mae costau ymddeol oherwydd salwch yn cael eu talu gan Gynllun Pensiwn y GIG ac nid ydynt wedi'u cynnwys yn y tabl.

Talwyd £0 o gostau ymadael yn 2019-20, sef y flwyddyn ymadael (2018-19, £45,805).

Cyfrifon Blynyddol

2019-20

BWRDD IECHYD LLEOL PRIFYSGOL BAE ABERTAWE

RHAGAIR

Paratowyd y cyfrifon yma ar gyfer y Bwrdd Iechyd Lleol o dan atodlen 9 adran 178 Para 3(1) o Ddeddf Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) (c.42) yn y ffurflen mae Gweinidogion Cymru wedi cyfeirio gyda chymeradwyaeth y Trysorlys.

Cefndir statudol

Sefydlwyd y Bwrdd Iechyd Lleol ar 1 Ebrill 2019 o dan Orchymyn offeryn statudol 2019 Rhif.349 (W.83), y Byrddau Iechyd Lleol (Newid Ardal) (Cymru) (Diwygiad Amrywiol) 2019.

Trosglwyddodd yr offeryn statudol hwn brif ardal llywodaeth lleol Pen-y-bont ar Ogwr o Fwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Abertawe Bro Morgannwg i Fwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Cwm Taf yn ychwaneg i gadarnhau ail-enwi Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Abertawe Bro Morgannwg ac mai ei enw newydd fydd Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe.

Mae Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Bae Abertawe yn gyfrifol am ddarpariaeth gwasanaethau gofal iechyd ar gyfer y poblogaethau o dan ardaloedd llywodraeth leol Abertawe a Chastell-nedd Port Talbot.

Ar 1 Ebrill 2019 trosglwyddwyd yr holl staff, eiddo, asedau a rhwymedigaeth yn perthynu i'r gwasanaethau a ddarperir i ardal llywodraeth lleol Pen-y-bont ar Ogwr o Fwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Bae Abertawe i Fwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Cwm Taf Morgannwg. Cyflawnwyd y trosglwyddiad hwn yn unol â Gorchymyn Byrddau Iechyd Lleol (Newid Ardal) (trosglwyddo Staff, Eiddo a Rhwymedigaethau) (Cymru) 2019. Cyfrifiwyd am y trosglwyddiad o dan reolau cyfrifio ymgorffori ble nad yw'n ofynnol i ailddatgan balansau'r flwyddyn flaenorol.

Mae'r gwerthoedd 2018-19 a adroddwyd yn y cyfrifon yma ac yn enwedig y perfformiad ariannol 2018-19 a 2017-18 a adroddwyd yn nodiadau 2.1 i 2.4 ar dudalennau 27 a 28 o'r cyfrifon yma felly yn perthynu i'r Bwrdd Iechyd Prifysgol Abertawe Bro Morgannwg gynt, tra fod gwerthoedd 2019-2020 yn perthynu i Fwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe. Manylir ar effaith ariannol y trosglwyddiad yn Nodyn 34.2 o'r cyfrifon hyn.

Sefydlwyd sefydliad flaenorol y bwrdd iechyd, Bwrdd Iechyd Prifysgol Abertawe Bro Morgannwg ar 1 Hydref 2009 yn dilyn uno'r Ymddiriedolaeth GIG Prifysgol Abertawe Bro Morgannwg, Bwrdd Iechyd Lleol Castell-nedd Port Talbot a Bwrdd Iechyd Lleol Pen-y-bont ar Ogwr, gan ddarparu gwasanaethau i ardaloedd llwyodraeth lleol Abertawe, Castell-nedd Port Talbot a Phen-y-bont ar Ogwr.

Rheolaeth Perfformiad a Chanlyniadau Ariannol

Amnewidir Cylchlythyr Iechyd Cymru WHC/2015/014 'Dyletswyddau Ariannol Statudol a Gweinyddol o Ymddiriedoldaethau a Byrddau Iechyd Lleol y GIG' ar gyfer Cylchlythyr Iechyd Cymru WHC/2016/054 ac yn egluro ymhellach dyletswyddau ariannol statudol cyrff GIG Cymru ac mae'n effeithiol ar gyfer 2019-20. Dirymwyd y dyletswydd ariannol flynyddol ac mae'r dyletswydd adennill costau statudol wedi dychwelyd i ddyletswydd tair mlynedd, gyda'r asesiad cyntaf o'r dyletswydd hwn yn 2016-2017.

Rhaid i Fyrddau Iechyd Lleol yng Nghymru gydymffurfio gyda Llawlyfr Adrodd Ariannol y Trysorlys i'r gradd sy'n berthnasol iddynt hwy. O ganlyniad, y Datganiad Cynradd o incwm a gwariant o fewn y flwyddyn yw'r Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr, sy'n dangos y gost gweithredol net a ysgwyddir gan y Bwrdd Iechyd Lleol a ariennir gan Lywodraeth Cymru. Dyrannir y cyllid hwn ar dderbyniad yn uniongyrchol i'r Gronfa Cyffredinol yn y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol.

O dan Ddeddf Cyllid y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2014, y gofyniad blynyddol i gylfawni balans yn erbyn Terfynion Adnoddau wedi ei amnewid gyda dyletswydd i sicrhau, mewn cyfnod 3 blwyddyn treigl, nad yw ei wariant cyfanredol yn fwy na chyfanrwydd ei gyfyngiadau cymeradwyedig.

Daeth y Ddeddf i mewn i effaith o 1 Ebrill 2014 ac o dan y Ddeddf digwyddod yr asesiad cyntaf o'r dyletswydd ariannol treigl 3 blynedd ar ddiwedd 2016-17.

Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn a orffenodd 31 Mawrth 2020

	Nodyn	2019-20 £'000	2018-19 £'000
Gwariant ar Wasanaethau Gofal Iechyd Sylfaenol	3.1	**181,823**	245,546
Gwariant ar ofal iechyd gan ddarparwyr eraill	3.2	**232,061**	250,518
Gwariant ar Wasanaethau Ysbyty ac Iechyd Cymunedol	3.3	**784,902**	898,238
		1,198,786	1,394,302
Llai: Incwm Amrywiol	4	**(271,930)**	(255,796)
Costau gweithredu net Bwrdd Iechyd Lleol cyn llog ac ennillion a cholledion eraill		**926,856**	1,138,506
Refeniw Buddsoddi	5	**0**	0
Arall (Enillion) / Colledion	6	**(5)**	(292)
Costau cyllid	7	**4,926**	5,165
Costau gweithredu net ar gyfer y flwyddyn ariannol		**931,777**	**1,143,379**

Gweler nodyn 2 ar dudalen 26 ar gyfer manylion o berfformiad yn erbyn dyraniadau Refeniw a Chyfalaf.

Mae'r nodiadau ar dudalennau 8 i 74 yn ffurfio rhan o'r cyfrifion yma.

Gwariant Net Cynhwysfawr Arall

	2019-20 £'000	2018-19 £'000
(Enillion) / colledion net ar ailwerthuso eiddo, offer a chyfarpar	**(3,487)**	(3,526)
(Enillion) / colledion net at ailwerthuso asedau anniriaethol	**0**	0
(Enillion) / colled ar gronfeydd eraill	**0**	0
(Enillion) / colledion net ar ailwerthuso Cyfarpar Diogelu Personol ac asedau anniriaethol sydd wedi'u cadw er mwyn eu gwerthu	**0**	0
(Enillion)/ colledion net ar ailwerthuso asedau ariannol wedi eu cadw er mwyn eu gwerthu	**88**	0
Amhariad a rifersiynau	**0**	0
Trosglwyddiadau rhwng y cronfeydd	**0**	0
Trosglwyddiadau i / (o) gyrff eraill o fewn y Ffin Cyfrifyddu Adnoddau	**150,340**	0
Ailddosbarthu addasiad ar warediad o asedau ariannol sydd ar gael ar gyfer eu gwerthu	**0**	0
Gwariant Net Cynhwysfar Arall ar gyfer y flwyddyn	**146,941**	(3,526)
Cyfanswm gwariant net cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn	**1,078,718**	1,139,853

Mae'r trosglwyddiad i gyrff eraill o fewn y Ffin Cyfrifyddu Adnoddau yn perthynu i drosgwyddiad eiddo, offer a chyfarpar i Fwrdd Iechyd Cwm Taf Morgannwg o ganlyniad i'r newid ffin Pen-y-bont ar Ogwr a ddigwyddod o ganlyniad i offeryn statudol 2019 Rhif.349 (W.83), Gorchymyn y Byrddau Iechyd Lleol (Newid Ardal) (Cymru) (Diwygiad Amrywiol) 2019.

Mae'r nodiadau ar dudalennau 8 i 74 yn ffurfio rhan o'r cyfrifon yma.

Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol ar 31 Mawrth 2020

	Nodiadau	**31 Mawrth 2020 £'000**	31 Mawrth 2019 £'000
Asedau Nad ydynt yn Gyfredol			
Eiddo, offer a chyfarpar	11	**460,560**	611,982
Asedau anniriaethol	12	**4,928**	2,751
Masnach a symiau derbyniadwy eraill	15	**102,559**	108,880
Asedau ariannol eraill	16	**0**	0
Cyfanswm asedau nad yw'n gyfredol		**568,047**	723,613
Asedau cyfredol	14	**10,012**	10,234
Rhestrau eiddo			
Masnach a symiau derbyniadwy eraill	15	**66,267**	66,331
Asedau ariannol eraill	16	**0**	0
Arian parod a'r hynny sy'n cyfateb i arian parod	17	**486**	830
		76,765	77,395
Asedau nad yw'n gyfredol wedi eu dosbarthu fel "I'w Werthu"	11	**475**	155
Cyfanswm asedau cyfredol		**77,240**	77,550
Cyfanswm asedau		**645,287**	801,163
Rhwymedigaethau cyfredol			
Masnach a symiau thaladwy eraill	18	**(127,631)**	(151,171)
Rhwymedigaethau ariannol eraill	19	**0**	0
Darpariaethau	20	**(28,761)**	(35,458)
Cyfanswm y rhwymedigaethau cyfredol		**(156,392)**	(186,629)
Asedau cyfredol / (rhwymedigaethau) net		**(79,152)**	(109,079)
Rhwymedigaethau anghyfredol			
Masnach a symiau thaladwy eraill	18	**(37,136)**	(40,178)
Rhwymedigaethau ariannol eraill	19	**0**	0
Darpariaethau	20	**(108,301)**	(115,048)
Cyfanswm y rhwymedigaethau nad yw'n gyfredol		**(145,437)**	(155,226)
Cyfanswm yr asedau a gyflogwyd		**343,458**	459,308
Ariannwyd gan: Cronfa Gyffredinol **Ecwiti**			
Trethdalwyr		**310,914**	408,417
Cronfa ailbrisio wrth gefn		**32,544**	50,891
Cyfanswm ecwiti trethdalwyr		**343,458**	459,308

Cymeradwywyd y datganiadau ariannol ar dudalennau 2 i 7 ar ran y bwrdd ar 25 Mehefin 2020 a'u llofnodi ar ei ran gan:

Tracy Myhill

Prif Weithredwr a Swyddog Atebol Dyddiad…: 25.06.2020……..

Mae'r nodiadau ar dudalennau 8 i 74 yn ffurfio rhan o'r cyfrifon hyn.

Datganiad o'r Newidiadau mewn Ecwiti Trethdalwyr
Ar gyfer y flwyddyn a orffenodd 31 Mawrth 2020

	Cyffredinol Cronfa £000au	Ailbrisio Cronfa wrth gefn £000au	Cyfanswm Cronfeydd wrth gefn £000au
Newidiadau mewn ecwiti trethdalwyr ar gyfer 2019-20			
Balans ar 1 Ebrill 2019	408,417	50,891	**459,308**
Cost gweithredu net ar gyfer y flwyddyn	(931,777)		**(931,777)**
Enillion/(colled) net ar ailwerthuso eiddo, offer a chyfarpar	0	3,487	**3,487**
Enillion/(colledion) net ar ailwerthuso asedau anniriaethol	0	0	**0**
Enillion/(colledion) net ar ailwerthuso asedau ariannol	0	0	**0**
Enillion/(colledion) net asedau wedi eu cadw er mwyn eu gwerthu	0	(88)	**(88)**
Amhariad a rifersiynau	0	0	**0**
Symudiadau Eraill mewn Cronfeydd wrth Gefn	0	0	**0**
Trosglwyddiadau rhwng y cronfeydd	2,895	(2,895)	**0**
Rhyddhau cronfeydd i SoCNE	0	0	**0**
Trosglwyddiadau i/o Fyrddau Iechyd Lleol	(131,489)	(18,851)	**(150,340)**
Cyfanswm yr incwm a'r gwariant wedi ei gydnabod ar gyfer 2019-20	(1,060,371)	(18,347)	**(1,078,718)**
Cyllid Net gan Lywodraeth Cymru	939,284		**939,284**
Cyllid Tybiannol Llywodraeth Cymru	23,584		**23,584**
Balans ar 31 Mawrth 2020	310,914	32,544	**343,458**

Mae'r trosglwyddo i/o Fyrddau Iechyd Lleol yn perthynu i'r trosglwyddiad o eiddo, offer a chyfarpar i Fwrdd Iechyd Cwm Taf Morgannwg o ganlyniad i'r newid ffin Pen-y-bont ar Ogwr i gyflawni o dan offeryn statudol 2019 Rhif.349 (W.83), y Byrddau Iechyd Lleol (Newid Ardal) (Cymru) (Diwygiad Amrywiol) Gorchymyn 2019.

Mae'r nodiadau ar dudalennau 8 i 74 yn ffurfio rhan o'r cyfrifon hyn.

Datganiad o Newidiadau mewn Ecwiti Trethdalwyr
Ar gyfer y flwyddyn a orffenodd 31 Mawrth 2019

	Cyffredinol Cronfa £000au	Ailbrisio Cronfa wrth gefn £000au	Cyfanswm Cronfeydd wrth gefn £000au
Newidiadau mewn ecwiti trethdalwyr ar gyfer 2018-19			
Balans ar 31 Mawrth 2018	399,366	48,641	**448,007**
Addasiad ar gyfer gweithredu Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol 9	(504)	0	**(504)**
Balans ar 1 Ebrill 2018	398,862	48,641	**447,503**
Cost gweithredol net ar gyfer y flwyddyn	(1,143,379)		**(1,143,379)**
Enillion/(colledion) net ar ailwerthuso eiddo, offer a chyfarpar	0	3,526	**3,526**
Enillion/(colledion) net ar ail werthuso asedau anniriaethol	0	0	**0**
Enillion/(colledion) net ar ailwerthusiad asedau ariannol	0	0	**0**
Enillion/(colledion) net ar ailwerthuso asedau ariannol wedi eu cadw er mwyn eu gwerthu	0	0	**0**
Amhariad a rifersiynau	0	0	**0**
Symudiadau eraill mewn cronfeydd wrth gefn	0	0	**0**
Trosglwyddiadau rhwng y cronfeydd	1,276	(1,276)	**0**
Rhyddhau cronfeydd i SoCNE	0	0	**0**
Trosglwyddiadau i/o Fyrddau Iechyd Lleol	0	0	**0**
Cyfanswm yr incwm a'r gost gydnabyddedig ar gyfer 2018-19	(1,142,103)	2,250	**(1,139,853)**
Cyllid Net gan Lywodraeth Cymru	1,151,658		**1,151,658**
Balans ar 31 Mawrth 2019	408,417	50,891	**459,308**

Mae'r nodiadau ar dudalennau 8 i 74 yn ffurfio rhan o'r cyfrifon hyn.

Datganiad Llif Arian ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2020

		2019-20	2018-19
		£'000	£'000
Llifoedd Arian o weithgareddau gweithredu	Nodiadau		
Cost gweithredol net ar gyfer y flwyddyn ariannol		**(931,777)**	(1,143,379)
Symudiadau mewn Cyfalaf Gweithio	27	**(18,657)**	27,348
Addasiadau llif arian eraill	28	**62,689**	22,203
Darpariaethau a ddefnyddir	20	**(19,699)**	(25,389)
All-lif arian parod net o weithgareddau gweithredu		**(907,444)**	(1,119,217)
Llifoedd Arian o weithgareddau buddsoddi			
Prynu eiddo, peiriannau a cyfarpar		**(34,882)**	(35,340)
Yr elw o waredu eiddo, peiriannau ac offer		**43**	644
Prynu asedau anghyffyrddadwy		**(381)**	(994)
Yr elw o waredu asedau anghyffyrddadwy		**0**	0
Taliad am asedau ariannol eraill		**0**	0
Yr elw o waredu asedau ariannol eraill		**0**	0
Taliad am asedau eraill		**0**	0
Yr elw o waredu asedau eraill		**0**	0
Mewnlif arian parod net (all-lif) o weithgareddau buddsoddi		**(35,220)**	(35,690)
Mewnlif arian parod net (all-lif) cyn ei ariannu		**(942,664)**	(1,154,907)
Llifoedd Arian o weithgareddau ariannu			
Cyllid Llywodraeth Cymru (gan gynnwys cyfalaf)		**939,284**	1,151,658
Derbyniadau cyfalaf a ildiwyd		**0**	0
Grantiau cyfalaf a dderbyniwyd		**197**	384
Elfen gyfalaf taliadau mewn perthynas â phrydlesi cyllid ac ar-SoFP		**2,839**	3,204
Arian parod a drosglwyddwyd (i)/ o gyrff GIG eraill		**0**	0
Cyllido net		**942,320**	1,155,246
Cynnydd / (gostyngiad) net mewn arian parod a chyfwerth ag arian parod		**(344)**	339
Arian parod a chyfwerth ag arian parod (a gorddrafftiau banc) ar 1 Ebrill 2019		**830**	491
Arian parod a chyfwerth ag arian parod (a gorddrafftiau banc) ar 31 Mawrth 2020		**486**	830

Mae'r nodiadau ar dudalennau 8 i 74 yn ffurfio rhan o'r cyfrifon hyn.

Nodiadau i'r Cyfrifon

1. Polisiau cyfrifyddu

Mae'r Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol wedi cyfarwyddo y bydd datganiadau ariannol Byrddau Iechyd Lleol yng Nghymru yn cwrdd â gofynion cyfrifyddu Llawlyfr Cyfrifon GIG Cymru. O ganlyniad, paratowyd y datganiadau ariannol canlynol yn unol â Llawlyfr Cyfrifon 2019-20. Mae'r polisïau cyfrifyddu a gynhwysir yn y llawlyfr hwnnw yn dilyn Llawlyfr Adrodd Ariannol 2019-20 (FReM), sy'n berthnasol i'r Undeb Ewropeaidd a fabwysiadwyd y Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS) a Dehongliadau mewn grym ar gyfer cyfnodau cyfrifyddu sy'n cychwyn ar 1 Ionawr 2019 neu ar ôl hynny, ac eithrio ar gyfer 16 Prydles IFRS, a ohirir tan 1 Ebrill 2021; i'r graddau eu bod yn ystyrlon ac yn briodol i'r GIG yng Nghymru.

Lle mae Llawlyfr Cyfrifon y Bwrdd Iechyd Lleol yn caniatáu dewis polisi cyfrifyddu, dewiswyd y polisi cyfrifyddu y bernir ei fod yn fwyaf priodol i amgylchiadau penodol y Bwrdd Iechyd Lleol at ddibenion rhoi golwg wir a theg. Disgrifir y polisïau penodol a fabwysiadwyd gan y Bwrdd Iechyd Lleol isod. Fe'u cymhwyswyd yn gyson wrth ddelio ag eitemau a ystyrir yn ddeunydd mewn perthynas â'r cyfrifon.

1.1. Confensiwn cyfrifyddu

Paratowyd y cyfrifon hyn o dan y confensiwn costau hanesyddol a addaswyd i gyfrif am ailbrisio eiddo, peiriannau ac offer, asedau anghyffyrddadwy a stocrestrau.

1.2. Caffaeliadau a gweithrediadau sydd wedi dod i ben

Ystyrir bod gweithgareddau'n cael eu 'caffael' dim ond os cânt eu cyflogi o'r tu allan i'r sector cyhoeddus. Ystyrir bod gweithgareddau'n 'dod i ben' dim ond os ydynt yn dod i ben yn llwyr. Nid ydynt yn cael eu hystyried yn 'dod i ben' os ydynt yn trosglwyddo o un corff sector cyhoeddus i un arall.

1.3. Incwm a chyllid

Prif ffynhonnell y cyllid ar gyfer y Byrddau Iechyd Lleol yw dyraniadau (cyllid Llywodraeth Cymru) gan Lywodraeth Cymru o fewn terfyn arian parod cymeradwy, a gredydir i Gronfa Gyffredinol y Bwrdd Iechyd Lleol. Cydnabyddir cyllid Llywodraeth Cymru yn y cyfnod ariannol y derbynnir yr arian parod ynddo.

Dyrennir cyllid an-ddewisol y tu allan i'r Terfyn Adnoddau Refeniw i gyfateb i'r gwariant gwirioneddol yr aethpwyd iddo ar gyfer darparu gwasanaethau fferyllol neu offthalmig penodol a nodwyd gan Lywodraeth Cymru. Datgelir gwariant an-ddewisol yn y cyfrifon a'i ddidynnu o gostau gweithredu a godir yn erbyn y Terfyn Adnoddau Refeniw.

Mae cyllid ar gyfer caffael asedau sefydlog a dderbynnir gan Lywodraeth Cymru yn cael ei gredydu i'r Gronfa Gyffredinol.

Incwm amrywiol yw incwm sy'n ymwneud yn uniongyrchol â gweithgareddau gweithredu'r Bwrdd Iechyd Lleol ac nid yw'n cael ei ariannu'n uniongyrchol gan Lywodraeth Cymru. Mae hyn yn cynnwys talu am wasanaethau a ddarperir yn unigryw gan y Bwrdd Iechyd Lleol i Lywodraeth Cymru megis cyllid a ddarperir i asiantaethau a chostau di-weithgaredd a dynnir gan y Bwrdd Iechyd Lleol yn ei rôl fel darparwr. Mae incwm a dderbynnir gan Fyrddau Iechyd Lleol sy'n trafod â Bwrdd Iechyd Lleol eraill bob amser yn cael ei drin fel incwm amrywiol.

O 2018-19, IFRS 15 mae refeniw o Gontractau gyda Chwsmeriaid wedi'i gymhwyso, fel y'i dehonglwyd a'i addasu ar gyfer y sector cyhoeddus, yn y FREM. Mae'n disodli safonau blaenorol y Gwasanaethau Archwilio Mewnol (IAS) 11 Contracts Construction ac IAS 18 Refeniw a dehongliadau IFRIC a SIC cysylltiedig. Mae'r diwygiadau posibl a nodwyd o ganlyniad i fabwysiadu IFRS 15 yn sylweddol is na lefelau perthnasedd.

Rhoddir cyfrif am incwm wrth gymhwyso'r confensiwn croniadau. Cydnabyddir incwm yn y cyfnod y darperir gwasanaethau. Pan dderbyniwyd incwm gan drydydd partïon ar gyfer cyflawni gweithgaredd penodol yn y flwyddyn ariannol ganlynol, gohirir yr incwm hwnnw.

Dim ond incwm y tu allan i'r GIG y gellir ei ohirio.

1.4. Buddiannau gweithwyr cyflogedig

1.4.1. Buddion gweithwyr tymor byr

Cydnabyddir cyflogau, cyflogau a thaliadau cysylltiedig â chyflogaeth yn y cyfnod y derbynnir y gwasanaeth gan weithwyr. Cydnabyddir cost yr absenoldeb a enillir ond na chymerwyd gan weithwyr ar ddiwedd y cyfnod yn y datganiadau ariannol i'r graddau y caniateir i weithwyr gario absenoldeb ymlaen i'r cyfnod canlynol.

1.4.2. Costau budd-dal ymddeol

Mae darpar weithwyr y Cynllun presennol yn dod o dan ddarpariaethau Cynllun Pensiynau'r GIG. Mae'r cynllun yn gynllun buddion diffiniedig heb ei ariannu sy'n cynnwys cyflogwyr y GIG, Meddygfeydd Teulu a chyrff eraill, a ganiateir o dan gyfarwyddyd yr Ysgrifennydd Gwladol, yng Nghymru a Lloegr. Mae'r cynllun yn gynllun buddion diffiniedig heb ei ariannu sy'n cynnwys cyflogwyr y GIG, Meddygfeydd Teulu a chyrff eraill, a ganiateir o dan gyfarwyddyd yr Ysgrifennydd Gwladol, yng Nghymru a Lloegr. Felly, rhoddir cyfrif am y cynllun fel petai'n gynllun cyfraniadau diffiniedig: cymerir bod y gost i gorff y GIG o gymryd rhan yn y cynllun yn hafal i'r cyfraniadau sy'n daladwy i'r cynllun am y cyfnod cyfrifyddu.

Roedd canlyniadau prisio diweddaraf Cynllun Pensiwn y GIG yn dangos bod angen cynnydd o 6.3% (14.38% i 20.68%) ar gyfer cynnydd mewn budd-dal a weithredwyd o 1 Ebrill 2019.

Fel sefydliad o fewn y cwmpas cyllido llawn, gweithredodd y trefniant trosiannol ar y cyd (yn GIG Lloegr a GIG Cymru) yn 2019-20 lle byddai cyflogwyr yn y Cynllun yn parhau i dalu 14.38% o gyfraniadau cyflogwr o dan eu taliad misol arferol broses, yng Nghymru mae'r 6.3% ychwanegol yn cael ei ariannu gan Lywodraeth Cymru yn uniongyrchol i weinyddwr y Cynllun Pensiwn, Awdurdod Gwasanaethau Busnes y GIG (BSA, Asiantaeth Pensiynau'r GIG).

Fodd bynnag, mae'n ofynnol i sefydliadau GIG Cymru gyfrif am gyfraniadau **eu staff** cyflogwyr o 20.68% yn llawn ac ar sail gros, yng nghyfrifon blynyddol 2019-20. Rhoddir cyfrif am daliadau a wneir ar eu rhan gan Lywodraeth Cymru ar sail dybiannol. Am wybodaeth fanwl gweler Nodyn Arall yn y cyfrifon hyn.

Ar gyfer ymddeoliadau cynnar ac eithrio'r rhai oherwydd afiechyd, nid yw'r rhwymedigaethau pensiwn ychwanegol yn cael eu hariannu gan y cynllun. Codir swm llawn yr atebolrwydd am y costau ychwanegol ar wariant ar yr adeg y mae sefydliad GIG Cymru yn ymrwymo i ymddeol, waeth beth yw'r dull talu.

Pan fo gweithwyr yn aelodau o'r Cynllun Blwydd-dâl Llywodraeth Leol, sy'n gynllun pensiwn budd diffiniedig, datgelir hyn. Gellir nodi asedau a rhwymedigaethau'r cynllun y gellir eu priodoli i'r gweithwyr hynny ac fe'u cydnabyddir yng nghyfrifon sefydliad GIG Cymru. Mae'r asedau'n cael eu mesur yn ôl eu gwerth teg a'r rhwymedigaethau ar werth presennol y rhwymedigaethau yn y dyfodol. Mae'r cynnydd yn yr atebolrwydd sy'n deillio o wasanaeth pensiynadwy a enillwyd yn ystod y flwyddyn yn cael ei gydnabod o fewn costau gweithredu. Cydnabyddir yr enillion disgwyliedig yn ystod y flwyddyn o asedau'r cynllun o fewn incwm cyllid. Cydnabyddir y gost llog yn ystod y flwyddyn sy'n deillio o ddad-ddadlennu'r gostyngiad ar rwymedigaethau'r cynllun o fewn costau cyllid.

1.4.3. Cynllun Pensiwn NEST

Rhaid cynnig cynllun pensiynau amgen ar gyfer gweithwyr nad ydynt yn gymwys i ymuno â chynllun Pensiynau'r GIG. Mae cynllun pensiwn NEST (Ymddiriedolaeth Arbedion Cyflogaeth Genedlaethol) yn gynllun cyfraniadau diffiniedig ac felly mae'r gost i gorff y GIG o gymryd rhan yn y cynllun yn hafal i'r cyfraniadau sy'n daladwy i'r cynllun am y cyfnod cyfrifyddu.

1.5. Treuliau eraill

Cydnabyddir treuliau gweithredu eraill ar gyfer nwyddau neu wasanaethau pan dderbynnir hwy, ac i'r graddau hynny. Fe'u mesurir yn ôl gwerth teg yr ystyriaeth sy'n daladwy.

1.6. Eiddo, offer a chyfarpar

1.6.1. Cydnabyddiaeth

Cyfalafir yr eiddo, offer a chyfarpar os:

● fe'i cedwir i'w ddefnyddio wrth ddarparu gwasanaethau neu at ddibenion gweinyddol;

● mae'n debygol y bydd buddion economaidd yn y dyfodol yn llifo i sefydliad GIG Cymru, neu y bydd potensial gwasanaeth yn cael ei gyflenwi;

● disgwylir iddo gael ei ddefnyddio am fwy nag un flwyddyn ariannol;

● gellir mesur cost yr eitem yn ddibynadwy; a

● mae gan yr eitem gost o £ 5,000 o leiaf; neu

● Gyda'i gilydd, mae gan nifer o eitemau gost o £5,000 o leiaf ac yn unigol mae ganddynt gost o fwy na £250, lle mae'r asedau'n gyd-ddibynnol yn swyddogaethol, roedd ganddynt ddyddiadau prynu ar yr un pryd yn fras, rhagwelir y bydd ganddynt ddyddiadau gwaredu ar yr un pryd ac maent o dan sengl rheolaeth reoli; neu

● Mae eitemau'n rhan o gost paratoi a sefydlu cychwynnol adeilad, ward neu uned newydd, waeth beth fo'u cost unigol neu gost gyfunol.

Lle mae ased mawr, er enghraifft adeilad, yn cynnwys nifer o gydrannau sydd â bywydau asedau gwahanol iawn, mae'r cydrannau'n cael eu trin fel asedau ar wahân ac yn cael eu dibrisio dros eu bywydau economaidd defnyddiol eu hunain.

1.6.2. Prisiad

Mae'r holl eiddo, offer a chyfarapr yn cael eu mesur i ddechrau ar gost, gan gynrychioli'r gost y gellir ei phriodoli'n uniongyrchol i gaffael neu adeiladu'r ased a'i dwyn i'r lleoliad a'r amod sy'n angenrheidiol er mwyn iddo allu gweithredu yn y modd a fwriadwyd gan y rheolwyr.

Nodir tir ac adeiladau a ddefnyddir ar gyfer gwasanaethau neu at ddibenion gweinyddol yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol (SoFP) ar eu symiau wedi'u hailbrisio, sef y gwerth teg ar ddyddiad yr ailbrisio llai unrhyw ddibrisiant cronedig a cholledion amhariad. Gwneir ailbrisiadau yn ddigon rheolaidd i sicrhau nad yw symiau cario yn sylweddol wahanol i'r rhai a fyddai'n cael eu penderfynu ar ddiwedd y cyfnod adrodd. Pennir gwerthoedd teg fel a ganlyn:

● Adeiladau tir ac anarbenigol - gwerth y farchnad ar gyfer y defnydd presennol

● Adeiladau arbenigol - cost amnewid dibrisiedig

Mae Trysorlys EM wedi mabwysiadu dull safonol o brisio costau amnewid dibrisiedig yn seiliedig ar asedau cyfwerth modern a, lle byddai'n cwrdd â gofynion lleoliad y gwasanaeth sy'n cael ei ddarparu, gellir gwerthfawrogi safle amgen. Mae sefydliadau 'GIG Cymru' wedi cymhwyso'r gofynion prisio newydd hyn o 1 Ebrill 2009.

Mae eiddo sy'n cael ei adeiladu at ddibenion gwasanaeth neu weinyddiaeth yn cael ei gario ar gost, llai unrhyw golled amhariad. Mae'r gost yn cynnwys ffioedd proffesiynol ond nid costau benthyca, sy'n cael eu cydnabod fel treuliau ar unwaith, fel y caniateir gan IAS 23 ar gyfer asedau a ddelir ar werth teg. Mae asedau'n cael eu hailbrisio ac mae dibrisiant yn cychwyn pan gânt eu defnyddio.

Yn 2017-18 cymhwyswyd ymarfer ailbrisio ffurfiol ar dir ac eiddo. Bydd gwerth cario asedau presennol ar y dyddiad hwnnw yn cael ei ddileu dros eu hoes ddefnyddiol sy'n weddill a chaiff gosodiadau ac offer newydd eu cario am gost hanesyddol ddibrisiedig gan nad ystyrir bod hyn yn sylweddol wahanol i werth teg.

Mae cynnydd sy'n codi ar ailbrisio yn cael ei gludo i'r gronfa ailbrisio wrth gefn ac eithrio pan fydd yn gwrthdroi amhariad ar gyfer yr un ased a gydnabuwyd yn flaenorol mewn gwariant, ac os felly mae'n cael ei gredydu i wariant i raddau'r gostyngiad a godwyd yn flaenorol yno. Cydnabyddir gostyngiad ailbrisio nad yw'n deillio o golli gwerth economaidd neu botensial gwasanaeth fel amhariad a godir ar y gronfa ailbrisio i'r graddau bod balans ar y gronfa wrth gefn ar gyfer yr ased ac, wedi hynny, ar wariant. Dylid cymryd colledion amhariad sy'n codi o ddefnydd clir o fudd economaidd i wariant.

Mae cyfeiriadau yn IAS 36 at gydnabod colled amhariad ased wedi'i ailbrisio sy'n cael ei drin fel gostyngiad ailbrisio i'r graddau nad yw'r amhariad yn fwy na'r swm yn y gwarged ailbrisio ar gyfer yr un ased, sy'n cael eu haddasu fel mai dim ond y colledion amhariad hynny sydd peidiwch â deillio o ddefnydd clir o fudd economaidd neu dylid lleihau potensial gwasanaeth (gan gynnwys o ganlyniad i golled neu ddifrod sy'n deillio o weithrediadau busnes arferol) i'r gronfa ailbrisio.
Dylid mynd â cholledion amhariad sy'n codi o ddefnydd clir o fudd economaidd i'r Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr (SoCNE).

O 2015-16, rhaid cydymffurfio'n llawn â Mesur Gwerth Teg IFRS 13. Fodd bynnag, mae IAS 16 ac IAS 38 wedi'u haddasu ar gyfer cyd-destun y sector cyhoeddus sy'n cyfyngu ar yr amgylchiadau pan baratoir prisiad o dan IFRS 13. Dylid mesur asedau a ddelir ar gyfer eu potensial gwasanaeth ac sy'n cael eu defnyddio yn ôl eu gwerth cyfredol yn y defnydd presennol. Ar gyfer asedau arbenigol dylid dehongli gwerth cyfredol yn y defnydd presennol fel gwerth presennol potensial asedau sy'n weddill, y gellir tybio ei fod o leiaf yn hafal i'r gost o ddisodli'r potensial gwasanaeth hwnnw. Lle nad oes un dosbarth o ased sy'n dod o fewn IFRS 13, dylai'r datgeliadau fod ar gyfer eitemau perthnasol yn unig.

Yn unol ag addasu IAS 16 yn nhabl 6.2 y FReM, ar gyfer asedau anarbenigol mewn defnydd gweithredol, dehonglir gwerth cyfredol mewn defnydd presennol fel gwerth marchnad ar gyfer defnydd presennol a ddiffinnir yn Llyfr Coch RICS fel Gwerth Defnydd Presennol (EUV).

Dylai asedau a ddaliwyd yn fwyaf diweddar ar gyfer eu potensial gwasanaeth ond sy'n weddill gael eu prisio yn ôl eu gwerth cyfredol yn y defnydd presennol, os oes cyfyngiadau ar sefydliad y GIG neu'r ased a fyddai'n atal mynediad i'r farchnad ar y dyddiad adrodd. Pe gallai sefydliad y GIG gael mynediad i'r farchnad yna dylid defnyddio'r ased dros ben am werth teg gan ddefnyddio IFRS 13. Wrth benderfynu a yw ased o'r fath nad yw'n cael ei ddefnyddio yn weddill, dylid asesu a oes cynllun clir i ddod â'r ased yn ôl i ddefnydd fel ased gweithredol. Lle mae cynllun clir, nid yw'r ased yn weddill a dylid cynnal y gwerth cyfredol yn y defnydd presennol. Fel arall, dylid asesu'r ased fel un dros ben a'i brisio o dan IFRS 13.

Dylid prisio asedau nad ydynt yn cael eu dal ar gyfer eu potensial gwasanaeth yn unol ag IFRS 5 neu IAS 40 yn dibynnu a yw'r ased yn cael ei ddal i'w werthu. Lle nad yw ased yn cael ei ddefnyddio i gyflawni

gwasanaethau ac nid oes unrhyw gynllun i'w ddefnyddio yn ôl, heb unrhyw gyfyngiadau ar werthu, ac nid yw'n cwrdd â meini prawf IAS 40 ac IFRS 5, mae'r asedau hyn yn weddill ac yn cael eu prisio ar werth teg gan ddefnyddio IFRS 13.

Dylid prisio asedau nad ydynt yn cael eu dal ar gyfer eu potensial gwasanaeth yn unol ag IFRS 5 neu IAS 40 yn dibynnu a yw'r ased yn cael ei ddal i'w werthu. Lle nad yw ased yn cael ei ddefnyddio i ddarparu gwasanaethau ac nad oes cynllun i'w ddefnyddio eto, heb unrhyw gyfyngiadau ar werthu, ac nad yw'n cwrdd â meini prawf IAS 40 ac IFRS 5, mae'r asedau hyn yn weddill ac yn cael eu prisio'n deg gwerth gan ddefnyddio IFRS 13.

1.6.3. Gwariant dilynol

Pan fo gwariant dilynol yn gwella ased y tu hwnt i'w fanyleb wreiddiol, mae'r gost y gellir ei phriodoli'n uniongyrchol yn cael ei chyfalafu. Pan fydd gwariant dilynol yn adfer yr ased i'w fanyleb wreiddiol, mae'r gwariant yn cael ei gyfalafu ac mae unrhyw werth cario'r eitem a ddisodlir yn cael ei ddileu a'i godi ar y SoCNE. Fel yr amlygwyd mewn blynyddoedd blaenorol, nid oes gan y GIG yng Nghymru systemau ar waith i sicrhau y gellir adnabod yr holl eitemau sy'n cael eu "disodli" ac felly dylid meintioli'r gost dan sylw. Felly mae'r GIG yng Nghymru wedi sefydlu protocol cenedlaethol i sicrhau ei fod yn cydymffurfio â'r safon cyn belled ag y mae'n gallu, a amlinellir ym mhennod cyfrifyddu cyfalaf y Llawlyfr Cyfrifon. Mae hyn yn mynnu bod sicrhau nad yw gwerthoedd cario asedau yn cael eu gorddatgan yn sylweddol. Ar gyfer Cynlluniau Cyfalaf Holl Gymru sy'n cael eu cwblhau mewn blwyddyn ariannol, mae'n ofynnol i sefydliadau GIG Cymru gael ailbrisiad yn ystod y flwyddyn honno (cyn iddynt gael eu defnyddio) ac mae angen ailbrisiadau tebyg hefyd ar gyfer yr holl Gynlluniau Adeiladu Dewisol a gwblhawyd sydd â gwariant mwy na £ 0.5m. Yna codir y costau ysgrifennu a nodwyd felly ar gostau gweithredu.

1.7. Asedau anniriaethol

1.7.1. Cydnabyddiaeth

Mae asedau anghyffyrddadwy yn asedau anariannol heb sylwedd corfforol, y gellir eu gwerthu ar wahân i weddill y busnes neu sy'n deillio o hawliau cytundebol neu hawliau cyfreithiol eraill. Fe'u cydnabyddir dim ond pan fydd yn debygol y bydd buddion economaidd yn y dyfodol yn llifo i sefydliad GIG Cymru, neu y bydd potensial gwasanaeth yn cael ei ddarparu iddo; Pan fydd gwariant dilynol yn adfer yr ased i'w fanyleb wreiddiol, mae'r gwariant yn cael ei gyfalafu ac mae unrhyw werth cario'r eitem a ddisodlir yn cael ei ddileu a'i godi ar y SoCNE.

Mae asedau anghyffyrddadwy a gaffaelir ar wahân yn cael eu cydnabod i ddechrau ar werth teg. Mae meddalwedd sy'n rhan annatod o weithredu caledwedd, er enghraifft system weithredu, yn cael ei chyfalafu fel rhan o'r eitem berthnasol o eiddo, peiriannau ac offer. Mae meddalwedd nad yw'n rhan annatod o weithrediad caledwedd, er enghraifft meddalwedd cymhwysiad, yn cael ei gyfalafu fel ased anghyffyrddadwy. Nid yw gwariant ar ymchwil yn cael ei gyfalafu: fe'i cydnabyddir fel cost weithredol yn y cyfnod yr eir iddo. Cydnabyddir asedau a gynhyrchir yn fewnol os dangoswyd pob un o'r canlynol, a dim ond os:

- ymarferoldeb technegol cwblhau'r ased anghyffyrddadwy fel y bydd ar gael i'w ddefnyddio.
- y bwriad i gwblhau'r ased anghyffyrddadwy a'i ddefnyddio.
- y gallu i ddefnyddio'r ased anghyffyrddadwy.
- sut y bydd yr ased anghyffyrddadwy yn cynhyrchu buddion economaidd tebygol yn y dyfodol.
- argaeledd adnoddau technegol, ariannol ac adnoddau eraill digonol i gwblhau'r ased anghyffyrddadwy a'i ddefnyddio.
- y gallu i fesur yn ddibynadwy y gwariant y gellir ei briodoli i'r ased anghyffyrddadwy yn ystod ei ddatblygiad.

Mesuriad

Y swm a gydnabuwyd i ddechrau ar gyfer asedau anghyffyrddadwy a gynhyrchir yn fewnol yw swm y gwariant yr aethpwyd iddo o'r dyddiad pan fodlonir y meini prawf uchod i ddechrau. Lle na ellir cydnabod unrhyw ased anghyffyrddadwy a gynhyrchir yn fewnol, cydnabyddir y gwariant yn y cyfnod yr eir iddo.

Yn dilyn cydnabyddiaeth gychwynnol, mae asedau anghyffyrddadwy yn cael eu cario ar werth teg trwy gyfeirio at farchnad weithredol, neu, lle nad oes marchnad weithredol yn bodoli, ar gost amnewid amorteiddiedig (sail asedau cyfwerth modern), wedi'i mynegeio ar gyfer codiadau prisiau perthnasol, fel dirprwy ar gyfer gwerth teg. Mae meddalwedd a ddatblygwyd yn fewnol yn cael ei chadw ar gost hanesyddol i adlewyrchu effeithiau gwrthwynebol cynnydd mewn costau datblygu a datblygiadau technolegol.

1.8. Dibrisiant, amorteiddiad a amhariadau

Ni ddibrisir tir rhydd-ddaliadol, asedau sy'n cael eu hadeiladu ac asedau a ddelir i'w gwerthu.

Fel arall, codir dibrisiant ac amorteiddiad i ddileu costau neu brisiad eiddo, peiriannau ac offer ac asedau anghyfredol anghyffyrddadwy, llai unrhyw werth gweddilliol, dros eu hoes ddefnyddiol amcangyfrifedig, mewn modd sy'n adlewyrchu'r defnydd o fuddion neu wasanaeth economaidd. potensial yr asedau. Amcangyfrif o oes ddefnyddiol ased yw'r cyfnod y mae Sefydliad GIG Cymru yn disgwyl cael buddion economaidd neu botensial gwasanaeth o'r ased. Mae hyn yn benodol i sefydliad GIG Cymru a gall fod yn fyrrach na bywyd corfforol yr ased ei hun. Mae bywydau defnyddiol amcangyfrifedig a gwerthoedd gweddilliol yn cael eu hadolygu bob diwedd blwyddyn, gydag effaith unrhyw newidiadau yn cael eu cydnabod ar sail darpar. Mae asedau a ddelir o dan brydlesi cyllid yn cael eu dibrisio dros fyrraf tymor y brydles ac amcangyfrif o fywydau defnyddiol.

Ar ddiwedd pob cyfnod adrodd, mae sefydliad GIG Cymru yn gwirio a oes unrhyw arwydd bod unrhyw un o'i asedau anghyfredol diriaethol neu anghyffyrddadwy wedi dioddef colled amhariad. Os oes arwydd o golled amhariad, amcangyfrifir bod swm adferadwy'r ased yn penderfynu a fu colled ac, os felly, ei swm. Mae asedau anghyffyrddadwy nad ydynt ar gael i'w defnyddio eto yn cael eu profi am amhariad yn flynyddol.

Mae colledion amhariad nad ydynt yn deillio o golli gwerth economaidd neu botensial gwasanaeth yn cael eu cludo i'r gronfa ailbrisio i'r graddau bod balans ar y gronfa wrth gefn ar gyfer yr ased ac, wedi hynny, i'r SoCNE. Mae colledion amhariad sy'n codi o ddefnydd clir o fudd economaidd yn cael eu cludo i'r SoCNE. Mae'r balans ar unrhyw gronfa ailbrisio wrth gefn (hyd at lefel yr amhariad) y byddai'r amhariad wedi'i godi arno o dan IAS 36 yn cael ei drosglwyddo i enillion wrth gefn.

1.9. Ymchwil a Datblygiad

Codir gwariant ymchwil a datblygu ar gostau gweithredu yn y flwyddyn yr eir iddo, ac eithrio i'r graddau y mae'n ymwneud â phrosiect sydd wedi'i ddiffinio'n glir, y gellir ei wahanu oddi wrth weithgaredd gofal cleifion a gellir ystyried yn rhesymol bod buddion ohono yn sicr. Mae gwariant a ohiriwyd felly wedi'i gyfyngu i werth y buddion a ddisgwylir yn y dyfodol ac yn cael ei amorteiddio trwy'r SoCNE ar sail systematig dros y cyfnod y disgwylir iddo elwa o'r prosiect.

1.10 Asedau anghyfredol a ddelir i'w gwerthu

Dosberthir asedau anghyfredol fel rhai a ddelir i'w gwerthu os bydd eu swm cario yn cael ei adfer yn bennaf trwy drafodiad gwerthu yn hytrach na thrwy ddefnydd parhaus. Ystyrir bod yr amod hwn wedi'i fodloni pan fydd y gwerthiant yn debygol iawn, mae'r ased ar gael i'w werthu ar unwaith yn ei gyflwr presennol ac mae'r rheolwyr wedi ymrwymo i'r gwerthiant, y disgwylir iddo fod yn gymwys i'w gydnabod fel gwerthiant wedi'i gwblhau,

cyn pen blwyddyn o ddyddiad y dosbarthiad. Mae asedau anghyfredol a ddelir i'w gwerthu yn cael eu mesur ar yr isaf o'u swm cario blaenorol a'u gwerth teg llai costau i'w gwerthu. Gwerth teg yw gwerth marchnad agored gan gynnwys defnyddiau amgen.

Yr elw neu'r golled sy'n codi wrth waredu ased yw'r gwahaniaeth rhwng enillion y gwerthiant a'r swm cario ac fe'i cydnabyddir yn y SoCNE. Ar ôl ei waredu, trosglwyddir balans yr ased ar y gronfa ailbrisio i'r Gronfa Gyffredinol.

Eiddo, offer a chyfarpar neu cydnabyddiaeth ug i'w werthu. Yn lle fe'i cedwir fel ased gweithredol ac addasir ei fywyd economaidd. Mae'r ased yn cael ei ddad-gydnabod pan gaiff ei sgrapio neu ei ddymchwel.

1.11. Prydlesi

Mae prydlesi yn cael eu dosbarthu fel prydlesi cyllid pan drosglwyddir yn sylweddol yr holl risgiau a gwobrau o berchnogaeth i'r prydlesai. Mae pob prydles arall yn cael ei dosbarthu fel prydlesi gweithredu.

1.11.1. Sefydliad GIG Cymru fel prydlesai

Cydnabyddir eiddo, offer a chyfarpar a ddelir o dan brydlesi cyllid i ddechrau, ar ddechrau'r brydles, ar werth teg neu, os yw'n is, ar werth presennol isafswm y taliadau prydles, gydag atebolrwydd cyfatebol am y rhwymedigaeth prydles i'r prydleswr. Dosberthir taliadau prydles rhwng taliadau cyllid a lleihau rhwymedigaeth y brydles er mwyn sicrhau cyfradd llog gyson ar weddill balans y rhwymedigaeth. Codir taliadau cyllid yn uniongyrchol ar y SoCNE.

Cydnabyddir taliadau prydles gweithredol fel cost ar sail llinell syth dros dymor y brydles. Cydnabyddir cymhellion prydles i ddechrau fel rhwymedigaeth ac wedi hynny fel gostyngiad mewn rhenti ar sail llinell syth dros dymor y brydles. Cydnabyddir rhenti wrth gefn fel cost yn y cyfnod yr eir iddynt.

Pan fo prydles ar gyfer tir ac adeiladau, mae'r cydrannau tir ac adeilad yn cael eu gwahanu a'u hasesu'n unigol a ydynt yn gweithredu neu'n ariannu prydlesi.

1.11.2. Sefydliad GIG Cymru fel prydleswr

Cofnodir symiau sy'n ddyledus gan brydleswyr o dan brydlesi cyllid fel symiau derbyniadwy ar swm buddsoddiad net sefydliad GIG Cymru yn y prydlesi. Dyrennir incwm prydles cyllid i gyfnodau cyfrifyddu er mwyn adlewyrchu cyfradd enillion gyfnodol gyson ar fuddsoddiad net sefydliad GIG Cymru sy'n ddyledus mewn perthynas â'r prydlesi.

Cydnabyddir incwm rhent o brydlesi gweithredu ar sail llinell syth dros dymor y brydles. Mae costau uniongyrchol cychwynnol yr eir iddynt wrth drafod a threfnu prydles weithredol yn cael eu hychwanegu at swm cario'r ased ar brydles a'u cydnabod ar sail llinell syth dros dymor y brydles.

1.12. Rhestrau eiddo

Er ei bod yn gonfensiwn cyfrifyddu i stocrestrau gael eu prisio ar y gost isaf a'r gwerth sylweddoladwy net gan ddefnyddio'r fformiwla gost wedi'i phwysoli neu'r gost "cyntaf-i-mewn cyntaf", dylid cydnabod bod y GIG yn achos arbennig gan fod stocrestrau na chânt eu dal yn gyffredinol er mwyn ailwerthu ac yn wir nid oes marchnad ar gael yn rhwydd lle y gellid gwerthu eitemau o'r fath. Mae stocrestrau'n cael eu prisio ar gost ac mae hyn

a ystyrir yn frasamcan rhesymol i werth teg oherwydd trosiant uchel stociau. Mae gwaith ar y gweill yn cynnwys nwyddau yng nghamau cynhyrchu canolradd. Nid yw contractau sydd wedi'u cwblhau'n rhannol ar gyfer gwasanaethau cleifion yn cael eu cyfrif fel gwaith ar y gweill.

1.13. Arian parod a'r hynny sy'n cyfateb i arian parod

Mae arian parod yn arian mewn llaw ac yn adneuon gydag unrhyw sefydliad ariannol yn ad-daladwy heb gosb ar rybudd o ddim mwy na 24 awr. Mae cyfwerthoedd arian parod yn fuddsoddiadau sy'n aeddfedu mewn 3 mis neu lai o ddyddiad eu caffael ac y gellir eu trosi'n rhwydd i symiau hysbys o arian parod sydd â risg ddibwys o newid mewn gwerth. Yn y Datganiad Llif Arian (SoCF), dangosir arian parod a chyfwerth ag arian parod yn net o orddrafftiau banc y gellir eu had-dalu yn ôl y galw ac sy'n rhan annatod o'r rheolaeth arian parod.

1.14. Darpariaethau

Cydnabyddir darpariaethau pan fydd gan sefydliad GIG Cymru rwymedigaeth gyfreithiol neu adeiladol bresennol o ganlyniad i ddigwyddiad yn y gorffennol, mae'n debygol y bydd yn ofynnol i sefydliad GIG Cymru setlo'r rhwymedigaeth, a gellir gwneud amcangyfrif dibynadwy o faint y rhwymedigaeth. Y swm a gydnabyddir fel darpariaeth yw'r amcangyfrif gorau o'r gwariant sy'n ofynnol i setlo'r rhwymedigaeth ar ddiwedd y cyfnod adrodd, gan ystyried y risgiau a'r ansicrwydd. Pan fesurir darpariaeth gan ddefnyddio'r llif arian a amcangyfrifir i setlo'r rhwymedigaeth, ei swm cario yw gwerth presennol y llif arian hynny gan ddefnyddio'r gyfradd ddisgownt a gyflenwir gan Drysorlys EM.

Pan ddisgwylir i rai neu'r cyfan o'r buddion economaidd sy'n ofynnol i setlo darpariaeth gael eu hadennill gan drydydd parti, cydnabyddir y derbyniadwy fel ased os yw bron yn sicr y derbynnir ad-daliadau a gellir mesur swm y derbyniadwy yn ddibynadwy. .

Mae rhwymedigaethau presennol sy'n codi o dan gontractau beichus yn cael eu cydnabod a'u mesur fel darpariaeth. Ystyrir bod contract beichus yn bodoli lle mae gan sefydliad GIG Cymru gontract lle mae'r costau na ellir eu hosgoi o gyflawni'r rhwymedigaethau o dan y contract yn fwy na'r buddion economaidd y disgwylir eu derbyn oddi tano.

Cydnabyddir darpariaeth ailstrwythuro pan fydd sefydliad GIG Cymru wedi datblygu cynllun ffurfiol manwl ar gyfer yr ailstrwythuro ac wedi codi disgwyliad dilys ymhlith y rhai yr effeithir arnynt y bydd yn cyflawni'r ailstrwythuro trwy ddechrau gweithredu'r cynllun neu gyhoeddi ei brif nodweddion i'r rhai yr effeithir arnynt ganddynt. Mae mesur darpariaeth ailstrwythuro yn cynnwys y gwariant uniongyrchol sy'n deillio o'r ailstrwythuro yn unig, sef y symiau hynny sydd o reidrwydd yn cael eu golygu gan yr ailstrwythuro ac nad ydynt yn gysylltiedig â gweithgareddau parhaus yr endid.

1.14.1. Esgeulustod clinigol a chostau anaf personol

Mae Gwasanaethau Pwll Risg Cymru (WRPS) yn gweithredu cynllun cronni risg sy'n cael ei gyd-ariannu gan Lywodraeth Cymru gyda'r opsiwn i gael mynediad at gytundeb rhannu risg a ariennir gan gyrff cyfranogol GIG Cymru. Gweithredwyd yr opsiwn rhannu risg yn 2019-20. Ymddiriedolaeth GIG Felindre sy'n cynnal y WRP.

1.14.2. Cynllun Atebolrwydd yn y Dyfodol (FLS) - Indemniad Ymarfer Meddygol Cyffredinol (GMPI)

Mae'r FLS yn gynllun a gefnogir gan y wladwriaeth i ddarparu esgeulustod clinigol Indemniad Ymarfer Meddygol Cyffredinol (GMPI) i ddarparwyr gwasanaethau GMP yng Nghymru.

Ym mis Mawrth 2019, cyhoeddodd y Gweinidog Gyfarwyddyd i Ymddiriedolaeth GIG Felindre i alluogi Gwasanaethau Cyfreithiol a Risg i weithredu'r Cynllun. Yn sail i'r GMPI mae deddfwriaeth eilaidd newydd, Rheoliadau'r GIG (Cynllun Esgeulustod Clinigol) (Cymru) 2019 a ddaeth i rym ar 1 Ebrill 2019.

Nid yw Darparwyr Gwasanaeth GMP yn aelodau uniongyrchol o'r GMPI FLS, mae eu rhwymedigaethau cymwys yn destun trefniant rhyngddynt a'u Bwrdd Iechyd Lleol perthnasol, sy'n aelod o'r cynllun. Nid yw'r ad-daliadau cymwys i'r Bwrdd Iechyd Lleol yn ddarostyngedig i'r gormodedd o £ 25,000.

1.15. Offerynnau Ariannol

O 2018-19 mae IFRS 9 Offerynnau Ariannol wedi gwneud cais, fel y'i dehonglwyd a'i addasu ar gyfer y sector cyhoeddus, yn y FReM. Prif effaith mabwysiadu IFRS 9 gan sefydliadau 'NHS Wales', oedd newid y sail gyfrifo ar gyfer darpariaethau dyledion drwg, gan newid o sail colled a gafwyd i sail colled credyd disgwyliedig oes (ECL).

Roedd pob endid a oedd yn defnyddio'r FReM yn cydnabod y gwahaniaeth rhwng y swm cario blaenorol a'r swm cario ar ddechrau'r cyfnod adrodd blynyddol a oedd yn cynnwys dyddiad y cais cychwynnol yn y gronfa gyffredinol agoriadol o fewn ecwiti Trethdalwr.

1.16. Asedau ariannol

Cydnabyddir asedau ariannol ar y SoFP pan ddaw sefydliad GIG Cymru yn rhan o'r contract offeryn ariannol neu, yn achos symiau derbyniadwy masnach, pan fydd y nwyddau neu'r gwasanaethau wedi'u dosbarthu. Mae asedau ariannol yn cael eu dad-gydnabod pan fydd yr hawliau cytundebol wedi dod i ben neu pan fydd yr ased wedi'i drosglwyddo.

Mae'r dewis polisi cyfrifyddu a ganiateir o dan IFRS 9 ar gyfer symiau derbyniadwy masnach tymor hir, asedau contract sy'n cynnwys cydran ariannu sylweddol (yn unol ag IFRS 15), a symiau derbyniadwy prydles o fewn cwmpas IAS 17 wedi'i dynnu'n ôl a dylai endidau gydnabod colled bob amser ar swm sy'n hafal i Golledion Credyd Disgwyliedig oes. Dylai pob endid sy'n defnyddio'r FReM ddefnyddio dull symlach IFRS 9 o amharu ar asedau perthnasol.

Roedd gofynion Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol 9 yn gofyn am ddull diwygiedig ar gyfer cyfrifo'r ddarpariaeth dyled ddrwg, gan gymhwyso egwyddorion colled credyd disgwyliedig, gan ddefnyddio'r hwyluswyr ymarferol yn Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol 9 i lunio matrics darpariaeth.

1.16.1. Cydnabyddir asedau ariannol ar werth teg i ddechrau

Dosberthir asedau ariannol i'r categorïau canlynol: asedau ariannol 'ar werth teg trwy SoCNE'; 'wedi'i ddal i fuddsoddiadau aeddfedrwydd'; Asedau ariannol 'ar gael i'w gwerthu', a 'benthyciadau a symiau derbyniadwy'. Mae'r dosbarthiad yn dibynnu ar natur a phwrpas yr asedau ariannol ac fe'i pennir adeg y gydnabyddiaeth gychwynnol.

1.16.2. Asedau ariannol am werth teg trwy SoCNE

Mae deilliadau wedi'u hymgorffori sydd â gwahanol risgiau a nodweddion i'w contractau cynnal, a chontractau â deilliadau gwreiddio na ellir canfod eu gwerth ar wahân, yn cael eu trin fel asedau ariannol am werth teg trwy SoCNE. Fe'u delir ar werth teg, gydag unrhyw enillion neu golledion canlyniadol yn cael eu cydnabod yn y SoCNE. Mae'r enillion neu'r golled net yn ymgorffori unrhyw log a enillir ar yr ased ariannol.

1.16.3 Wedi'i ddal i fuddsoddiadau aeddfedrwydd

Mae buddsoddiadau a ddelir i aeddfedrwydd yn asedau ariannol nad ydynt yn ddeilliadol gyda thaliadau sefydlog neu benderfynadwy ac aeddfedrwydd sefydlog, ac mae bwriad cadarnhaol a'r gallu i ddal i aeddfedrwydd. Ar ôl eu cydnabod yn y lle cyntaf, cânt eu dal am gost wedi'i hamorteiddio gan ddefnyddio'r dull llog effeithiol, llai unrhyw amhariad. Cydnabyddir diddordeb gan ddefnyddio'r dull diddordeb effeithiol.

1.16.4. Asedau ariannol ar gael i'w gwerthu

Available for sale financial assets are non-derivative financial assets that are designated as available for sale or that do not fall within any of the other three financial asset classifications. Fe'u mesurir ar werth teg gyda newidiadau mewn gwerth yn cael eu cymryd i'r gronfa ailbrisio, ac eithrio colledion amhariad. Mae enillion neu golledion cronedig yn cael eu hailgylchu i'r SoCNE ar ôl eu cydnabod.

1.16.5. Benthyciadau a symiau derbyniadwy

Mae benthyciadau a symiau derbyniadwy yn asedau ariannol nad ydynt yn ddeilliadau gyda thaliadau sefydlog neu benderfynadwy na chânt eu dyfynnu mewn marchnad weithredol. Ar ôl eu cydnabod yn y lle cyntaf, cânt eu mesur ar gost amorteiddiedig gan ddefnyddio'r dull llog effeithiol, llai unrhyw amhariad. Cydnabyddir diddordeb gan ddefnyddio'r dull diddordeb effeithiol.

Mae gwerth teg yn cael ei bennu trwy gyfeirio at brisiau marchnad a ddyfynnir lle bo hynny'n bosibl, fel arall trwy dechnegau prisio.

Y gyfradd llog effeithiol yw'r gyfradd sy'n disgowntio derbyniadau arian parod amcangyfrifedig yn y dyfodol trwy oes ddisgwyliedig yr ased ariannol, i swm cario net yr ased ariannol.

Ar ddyddiad SOFP, mae sefydliad GIG Cymru yn asesu a oes amhariad ar unrhyw asedau ariannol, ac eithrio'r rhai a ddelir ar 'werth teg trwy elw a cholled'. Mae amhariad ar asedau ariannol a cydnabyddir colledion amhariad os oes tystiolaeth wrthrychol o amhariad o ganlyniad i un neu fwy o ddigwyddiadau a ddigwyddodd ar ôl cydnabod yr ased i ddechrau ac sy'n cael effaith ar amcangyfrif o lif arian yr ased yn y dyfodol.

Ar gyfer asedau ariannol sy'n cael eu cario ar gost wedi'i hamorteiddio, mesurir swm y golled amhariad fel y gwahaniaeth rhwng swm cario'r ased a gwerth presennol llif arian diwygiedig y dyfodol a ddisgowntiwyd ar gyfradd llog effeithiol wreiddiol yr ased. Cydnabyddir y golled yn y SoCNE a chaiff swm cario'r ased ei leihau'n uniongyrchol, neu trwy ddarpariaeth o amhariad ar symiau derbyniadwy.

Os bydd swm y golled amhariad yn lleihau mewn cyfnod dilynol a bod modd cysylltu'r gostyngiad yn wrthrychol â digwyddiad sy'n digwydd ar ôl i'r amhariad gael ei gydnabod, bydd y golled amhariad a gydnabuwyd o'r blaen yn cael ei wrthdroi trwy'r SoCNE i'r graddau bod swm cario'r nid yw derbyniadwy ar ddyddiad y amhariad yn cael ei wrthdroi yn fwy na'r gost amorteiddiedig pe na bai'r amhariad wedi'i gydnabod.

1.17. Rhwymedigaethau ariannol

Cydnabyddir rhwymedigaethau ariannol ar y SOFP pan ddaw sefydliad GIG Cymru yn rhan o ddarpariaethau cytundebol yr offeryn ariannol neu, yn achos symiau taladwy masnach, pan fydd y nwyddau neu'r gwasanaethau wedi'u derbyn. Mae rhwymedigaethau ariannol yn cael eu dad-gydnabod pan fydd yr atebolrwydd wedi'i ryddhau, hynny yw, mae'r atebolrwydd wedi'i dalu neu wedi dod i ben.

1.17.1. Cydnabyddir rhwymedigaethau ariannol i ddechrau ar werth teg

Dosberthir rhwymedigaethau ariannol naill ai fel rhwymedigaethau ariannol ar werth teg trwy'r SoCNE neu rwymedigaethau ariannol eraill.

1.17.2. Rhwymedigaethau ariannol am werth teg trwy'r SoCNE

Mae deilliadau wedi'u hymgorffori sydd â gwahanol risgiau a nodweddion i'w contractau cynnal, a chontractau â deilliadau gwreiddio na ellir canfod eu gwerth ar wahân, yn cael eu trin fel rhwymedigaethau ariannol ar werth teg trwy elw a cholled. Fe'u delir ar werth teg, gydag unrhyw enillion neu golledion canlyniadol yn cael eu cydnabod yn y SoCNE. Mae'r enillion neu'r golled net yn ymgorffori unrhyw log a enillir ar yr ased ariannol.

1.17.3. Atebolrwyddau ariannol eraill

Ar ôl y gydnabyddiaeth gychwynnol, mesurir yr holl rwymedigaethau ariannol eraill ar gost wedi'i hamorteiddio gan ddefnyddio'r dull llog effeithiol. Y gyfradd llog effeithiol yw'r gyfradd sy'n gostwng taliadau arian parod amcangyfrifedig yn y dyfodol trwy oes yr ased, i swm cario net yr atebolrwydd ariannol. Cydnabyddir diddordeb gan ddefnyddio'r dull diddordeb effeithiol.

1.18. Treth ar Werth (TAW)

Mae'r rhan fwyaf o weithgareddau sefydliad GIG Cymru y tu allan i gwmpas TAW ac, yn gyffredinol, nid yw treth allbwn yn berthnasol ac nid oes modd adennill treth fewnbwn ar bryniannau. Codir TAW anadferadwy ar y categori gwariant perthnasol neu ei gynnwys yng nghost prynu cyfalafol asedau sefydlog. Pan godir treth allbwn neu y gellir adennill TAW mewnbwn, nodir y symiau yn net o TAW.

1.19. Arian cyfred tramor

Trosir trafodion a enwir mewn arian tramor i sterling ar y gyfradd gyfnewid sy'n rheoli ar ddyddiadau'r trafodion. Mae enillion a cholledion cyfnewid canlyniadol yn cael eu cludo i'r SoCNE. Ar ddyddiad y SoFP, mae eitemau ariannol a enwir mewn arian tramor yn cael eu hail-drosglwyddo ar y cyfraddau sy'n bodoli ar y dyddiad adrodd.

1.20. Asedau trydydd parti

Nid yw asedau sy'n perthyn i drydydd partïon (fel arian a ddelir ar ran cleifion) yn cael eu cydnabod yn y cyfrifon gan nad oes gan sefydliad GIG Cymru unrhyw fudd buddiol ynddynt. Rhoddir manylion asedau trydydd parti yn y Nodiadau i'r cyfrifon.

1.21. Colledion a Thaliadau Arbennig

Mae colledion a thaliadau arbennig yn eitemau na fyddai Llywodraeth Cymru wedi eu hystyried pan gytunodd ar arian ar gyfer y gwasanaeth iechyd neu basio deddfwriaeth. Yn ôl eu natur maent yn eitemau na ddylent godi yn ddelfrydol. Felly maent yn ddarostyngedig i weithdrefnau rheoli arbennig o gymharu â chyffredinolrwydd taliadau. Fe'u rhennir yn wahanol gategorïau, sy'n llywodraethu'r ffordd yr ymdrinnir â phob achos unigol.

Codir colledion a thaliadau arbennig ar y penawdau swyddogaethol perthnasol yn y SoCNE ar sail croniadau, gan gynnwys colledion a fyddai wedi cael eu gwneud yn iawn trwy yswiriant pe na bai sefydliad GIG Cymru wedi bod yn ysgwyddo ei risgiau ei hun (gyda phremiymau yswiriant wedyn yn cael eu cynnwys fel arfer gwariant refeniw). Fodd bynnag, mae'r nodyn ar golledion a thaliadau arbennig yn cael ei lunio'n uniongyrchol o'r gofrestr colledion sy'n cael ei baratoi ar sail arian parod.

Mae sefydliad GIG Cymru yn cyfrif am yr holl golledion a thaliadau arbennig yn gros (gan gynnwys cymorth gan y WRP).

Mae sefydliad GIG Cymru yn cronni neu'n darparu ar gyfer yr amcangyfrif gorau o daliadau allan yn y dyfodol ar gyfer rhwymedigaethau penodol ac yn datgelu'r holl daliadau posib eraill fel rhwymedigaethau wrth gefn, oni bai bod y tebygolrwydd y bydd y rhwymedigaethau'n daladwy yn anghysbell.

Darperir ar gyfer pob cais am golledion a thaliadau arbennig, lle mae'r tebygolrwydd o setlo hawliad unigol dros 50%. Lle gellir gwneud amcangyfrifon dibynadwy, darperir digwyddiadau o esgeulustod clinigol na dderbyniwyd hawliad yn eu herbyn hyd yma. Mae ad-daliadau disgwyliedig gan y WRP wedi'u cynnwys mewn dyledwyr. Ar gyfer yr hawliadau hynny lle mae'r tebygolrwydd o setlo rhwng 5-50%, datgelir yr atebolrwydd fel rhwymedigaeth wrth gefn.

1.22. Cyllideb gyfun

Mae sefydliad GIG Cymru wedi llunio cyllideb gyfun gydag Awdurdod Lleol Dinas a Sir Abertawe. O dan y trefniadau mae cronfeydd yn cael eu cyfuno yn unol ag adran 33 o Ddeddf y GIG (Cymru) 2006 ar gyfer gweithgareddau penodol a ddiffinnir yn Nodyn y Gyllideb Gyfun, Nodyn 32.

Dinas a Sir Abertawe sy'n cynnal cyllideb y pwll. Mae taliadau am wasanaethau a ddarperir yn cael eu cyfrif fel incwm amrywiol. Mae sefydliad GIG Cymru yn cyfrif am ei gyfran o'r asedau, rhwymedigaethau, incwm a gwariant o weithgareddau'r gyllideb gyfun, yn unol â'r trefniant cyllideb gyfun.

1.23. Dyfarniadau Cyfrifyddu Beirniadol a ffynonellau allweddol o ansicrwydd amcangyfrif

Wrth gymhwyso'r polisïau cyfrifyddu, mae'n ofynnol i'r rheolwyr lunio barnau, amcangyfrifon a thybiaethau ynghylch symiau cario asedau a rhwymedigaethau nad ydynt yn amlwg yn hawdd o ffynonellau eraill.

Mae'r amcangyfrifon a'r rhagdybiaethau cysylltiedig yn seiliedig ar brofiad hanesyddol a ffactorau eraill yr ystyrir eu bod yn berthnasol. Gall y canlyniadau gwirioneddol fod yn wahanol i'r amcangyfrifon hynny. Mae'r amcangyfrifon a'r rhagdybiaethau sylfaenol yn cael eu hadolygu'n barhaus. Cydnabyddir diwygiadau i amcangyfrifon cyfrifyddu yn y cyfnod pan adolygir yr amcangyfrif os yw'r adolygiad yn effeithio ar y cyfnod hwnnw yn unig, neu gyfnod yr adolygiad a chyfnodau yn y dyfodol os yw'r adolygiad yn effeithio ar gyfnodau cyfredol ac yn y dyfodol.

1.24. Ffynonellau allweddol ansicrwydd amcangyfrif

Mae'r canlynol yn y rhagdybiaethau allweddol sy'n ymwneud â'r dyfodol, a ffynonellau allweddol eraill o ansicrwydd amcangyfrif ar ddyddiad y SoFP, sydd â risg sylweddol o achosi addasiad sylweddol i symiau cario asedau a rhwymedigaethau yn ystod y flwyddyn ariannol nesaf.

Gwneir amcangyfrifon sylweddol mewn perthynas â hawliadau esgeulustod clinigol parhaus ac anafiadau personol. Darperir rhagdybiaethau ynghylch y canlyniad tebygol, y rhwymedigaethau posibl ac amseriad yr hawliadau ymgyfreitha hyn gan gynghorwyr cyfreithiol annibynnol. Byddai modd adfer unrhyw newidiadau sylweddol mewn rhwymedigaethau sy'n gysylltiedig â'r hawliadau

hyn trwy Bwll Risg Cymru.

Gwneir amcangyfrifon sylweddol hefyd ar gyfer costau gofal parhaus sy'n deillio o hawliadau ar ôl 1 Ebrill 2003. Mae cost gwasanaeth yn union o sicrhau ei bod yn newid yn rhydd o gyflogaeth llogi ymhlyg yn y prydles i mewnu prydles agoriadol am y rhydd, ac fe ddiogelwch codir ar 'Costau Cyllid' o fewn y SoCNE. Byddai newidiadau sylweddol sy'n gysylltiedig â'r hawliadau hyn yn cael eu haddasu yn y cyfnod y cânt eu hadolygu.

Gwneir amcangyfrifon hefyd ar gyfer gwasanaethau gofal sylfaenol dan gontract. Mae'r amcangyfrifon hyn yn seiliedig ar y lefelau talu diweddaraf. Mae newidiadau sy'n gysylltiedig â'r rhwymedigaethau hyn yn cael eu haddasu yn y cyfnod adrodd canlynol.

1.24.1. Darpariaethau

Mae sefydliad GIG Cymru yn darparu ar gyfer rhwymedigaethau cyfreithiol neu adeiladol ar gyfer esgeulustod clinigol, anafiadau personol a chostau amddiffyn sydd o amseriad neu swm ansicr ar ddyddiad y fantolen ar sail yr amcangyfrif gorau o'r gwariant sy'n ofynnol i setlo'r rhwymedigaeth.

Ariennir hawliadau trwy Wasanaethau Pwll Risg Cymru (WRPS) sy'n derbyn dyraniad blynyddol gan Lywodraeth Cymru i dalu cost ceisiadau ad-daliad a gyflwynir i'r Pwyllgor WRPS bob yn ail fis. Yn dilyn setliad i hawlwyr unigol gan sefydliad GIG Cymru, mae'r gost lawn yn cael ei chydnabod yn ystod y flwyddyn a'i chyfateb i incwm (llai gormodedd o £ 25K) trwy ddyledwr WRPS, nes bod ad-daliad wedi'i dderbyn gan Bwyllgor WRPS.

1.24.2. Achosion Tebygol a Sicr - Triniaeth Gyfrifo

Cyfrifir darpariaeth ar gyfer yr achosion hyn yn unol ag IAS 37. Mae achosion yn cael eu hasesu a'u rhannu'n bedwar categori yn ôl eu tebygolrwydd o setlo;

Anhebygol	Tebygolrwydd Setliad	0 – 5%
	Triniaeth Gyfrifyddu	Rhwymedigaeth Ddigwyddiadol.
Posibl	Tebygolrwydd Setliad	6% - 49%
	Triniaeth Gyfrifyddu	Ffi Amddiffyniad - Darpariaeth *
	Rhwymedigaeth Ddigwyddiadol am yr holl wariant amcangyfrifedig arall.	
Tebygol	Tebygolrwydd Setliad	50% - 94%
	Triniaeth Gyfrifyddu	Darpariaeth Lawn
Yn sicr	Tebygolrwydd Setliad	95% - 100%
	Triniaeth Gyfrifyddu	Darpariaeth Lawn

** Achosion anafiadau personol - Darperir ar gyfer costau ffioedd amddiffyn ar 100%.*

Mae'r ddarpariaeth ar gyfer achosion tebygol a rhai achosion yn seiliedig ar amcangyfrifon achos o hawliadau unigol yr adroddwyd amdanynt a dderbyniwyd gan Wasanaethau Cyfreithiol a Risg o fewn Partneriaeth Gwasanaethau a Rennir GIG Cymru.

Bydd y cyfreithiwr yn amcangyfrif gwerth yr achos gan gynnwys ffioedd amddiffyn, gan ddefnyddio barn broffesiynol ac o gael cyngor cwnsler. Yna caiff prisiadau eu disgowntio ar gyfer yr elfennau colled yn y dyfodol gan ddefnyddio disgwyliadau oes unigol a thablau actiwaraidd Adran Actiwari'r Llywodraeth (tablau Ogden) a Chyfradd Gostyngiad Anaf Personol o minws 0.75%.

Mae rhwymedigaethau yn y dyfodol ar gyfer rhai achosion a thebygol gyda thebygolrwydd o 95% - 100% a 50% - 94% yn y drefn honno yn cael eu dal fel darpariaeth ar y fantolen. Mae achosion fel arfer yn cymryd nifer o flynyddoedd i'w setlo, yn enwedig ar gyfer achosion gwerth uchel lle mae angen cyfnod datblygu i sefydlu maint llawn yr anaf a achoswyd.

Croniad Absenoldeb Blynyddol

Yn unol â Safon Gyfrifyddu Ryngwladol (IAS) 19, mae'r Bwrdd Iechyd wedi cynnwys croniad ar gyfer gwyliau blynyddol heb ei gymryd yn ei gyfrifon ar 31 Mawrth 2020. Mae'r croniad yn seiliedig ar lefel yr absenoldeb blynyddol di-dybiaeth a bennir o sampl o'r cofnodion gwyliau a ddarperir gan staff Bwrdd Iechyd Lleol ac mae'n adlewyrchu polisi'r Bwrdd Iechyd o ganiatáu i staff gario gwyliau blynyddol drosodd mewn amgylchiadau eithriadol yn unig.

Oherwydd dechrau'r pandemig COVID-19 a ddechreuodd effeithio ar y bwrdd iechyd ym mis Mawrth 2020, ni fu'n bosibl cael cofnodion wedi'u diweddaru gan staff Bwrdd Iechyd Lleol o'u gwyliau blynyddol heb eu cymryd ar 31 Mawrth 2020. Yng ngoleuni hyn ac o gofio na ddaeth COVID-19 yn fater i'r bwrdd iechyd tan ganol mis Mawrth, mae'r bwrdd iechyd wedi cynyddu swm ar gyfer gwyliau blynyddol heb eu cymryd yn seiliedig ar y ffigur ar 31 Mawrth 2019, wedi'i ostwng 28% i adlewyrchu y gostyngiad yn nifer y staff yn dilyn trosglwyddo gwasanaethau ar gyfer poblogaeth Pen-y-bont ar Ogwr i Fwrdd Iechyd Cwm Taf Morgannwg. Mae'r swm a gynhwysir yn y bwrdd iechyd yn cyfrif am wyliau blynyddol heb eu cymryd ar 31 Mawrth 2020 yn dod i £ 0.734m.

Rhaid nodi, mewn rhai achosion, nad yw'r flwyddyn wyliau flynyddol i staff, yn enwedig Staff Meddygol Ymgynghorol, yn cyd-derfynu â'r flwyddyn ariannol ac i'r staff hyn mae'r gwyliau blynyddol heb eu cymryd wedi'i gyfrifo ar sail pro-rata i gyrraedd ar y ffigur ar 31 Mawrth 2020.

Ceisiadau Gofal Iechyd Parhaus Ôl-weithredol
Amcangyfrifir bod gan y Bwrdd Iechyd atebolrwydd o £ 0.3m (2018-19: £ 1.166m) mewn perthynas â hawliadau ôl-weithredol am gyllid gofal iechyd parhaus. Mae'r ddarpariaeth yn seiliedig ar asesiad o'r tebygolrwydd y bydd hawliadau'n cwrdd â'r meini prawf ar gyfer gofal iechyd parhaus ac mae'n seiliedig ar gostau gwirioneddol unigolion mewn cartrefi gofal. Mae'r ddarpariaeth yn seiliedig ar wybodaeth sydd ar gael i'r Bwrdd Iechyd ar ddyddiad y Datganiad Sefyllfa Ariannol a gallai newid wrth i'r canlyniadau gael eu penderfynu. Yn 2019/20, fel yn 2018/19, mae'r ddarpariaeth yn seiliedig ar y gyfradd wythnosol ar gyfartaledd a ad-dalwyd am hawliadau llwyddiannus ynghyd â'r ffactor llwyddiant ar gyfer yr hawliadau a wnaed yn erbyn y Bwrdd Iechyd Lleol.

Gwariant Gofal Sylfaenol

Fel mewn blynyddoedd blaenorol, oherwydd yr amserlen fer sydd ar gael i baratoi'r cyfrifon diwedd blwyddyn, mae'r gwariant ar ofal sylfaenol a ddatgelwyd yn cynnwys nifer o amcangyfrifon arwyddocaol lle nad oedd gwerth y rhwymedigaethau gwirioneddol ar gael cyn y dyddiad ar gyfer cyflwyno cyfrifon, y mwyaf perthnasol meysydd yw:

Fframwaith Gwella Ansawdd a Sicrwydd Gwasanaethau Meddygol Cyffredinol (QAIF)
Yn 2019/20 disodlodd y fframwaith QAIF y fframwaith QOF blaenorol gyda nifer y pwyntiau sydd ar gael o dan y fframwaith newydd yn cynyddu o 567 i 692 gan ychwanegu 125 pwynt mynediad. Cronnwyd swm o £ 0.844m ar sail nifer y pwyntiau a gyflawnwyd gan bob Meddyg Teulu yn 2019/20 wedi'i gapio ar 692 pwynt sef y nifer uchaf o bwyntiau sydd ar gael o dan y cynllun hwn, sy'n daladwy ar £ 179 y pwynt. Mae hyn yn cymharu â'r swm a gronnwyd o dan QOF o £ 0.843m yn 2018/19, (Meddygfeydd Teulu Abertawe a Castell-nedd Port Talbot yn unig).

Costau Rhagnodi
Mae'r Bwrdd Iechyd wedi cronni cyfanswm o £ 11.502m (2018-19: £ 10.351m ar gyfer Abertawe a Castell-nedd Port Talbot yn unig) mewn perthynas â rhagnodi costau ar gyfer misoedd Chwefror a Mawrth 2020. 1af Mawrth 2020. Deilliwyd y costau gan ddefnyddio'r tâl dyddiol cyfartalog am y cyfnod o 4 mis Hydref i Ionawr i ddeillio cyfradd rhedeg ddyddiol wedi'i phwysoli ar gyfartaledd ar gyfer rhagnodi. Mae'r gyfradd redeg ddyddiol wedi'i phwysoli hon yn seiliedig ar ddiwrnodau calendr 50% yn y mis a 50% o ddiwrnodau rhagnodi yn y mis. Yna cymhwyswyd y gost gyfartalog hon i nifer y diwrnodau ym mis Chwefror a mis Mawrth i ddod i swm i'w gronni. Yna adolygwyd y swm hwn i ystyried effaith amcangyfrifedig newidiadau categori M a ddaeth i rym o fis Ionawr 2020 sy'n effeithio ym mis Chwefror a mis Mawrth. Yn ogystal, ni aseswyd unrhyw wybodaeth Opsiwn Stoc Rhatach (NCSO) i benderfynu a oedd angen gwneud addasiadau ar gyfer unrhyw gyffuriau penodol o fewn y fethodoleg gronni.

Fferyllfa
Cyfanswm o £ 3.745m (2018-19: Cronnwyd £ 3.292m ar gyfer Abertawe a Castell-nedd Port Talbot yn unig) ar gyfer taliadau contract fferyllfa Chwefror a Mawrth. Am y pum mlynedd diwethaf, defnyddiwyd y gyfradd redeg rhwng Tachwedd a Ionawr i gronni ar gyfer mis Chwefror a mis Mawrth oherwydd sawl newid i'r ffioedd a'r lwfansau yn y contract fferyllfa rhwng Ebrill a Hydref. Defnyddiwyd y dull hwn eto ar gyfer 2019/20 gydag amcangyfrif o addasiadau wedi'u gwneud ar gyfer y cynnydd ym mhris contract fesul eitem ar gyfer mis Chwefror a mis Mawrth 2020.

Cytunwyd ymlaen llaw ar sail yr amcangyfrifon gofal sylfaenol a ddatgelwyd uchod gydag Archwilwyr y Bwrdd Iechyd ac adroddwyd arnynt i Bwyllgor Archwilio'r Bwrdd Iechyd ym mis Mawrth 2020.

1.25 trafodion Menter Cyllid Preifat (PFI)

Mae Trysorlys EM wedi penderfynu y bydd cyrff y llywodraeth yn cyfrif am gynlluniau PFI seilwaith lle mae corff y llywodraeth yn rheoli'r defnydd o'r seilwaith a'r budd gweddilliol yn y seilwaith ar ddiwedd y trefniant fel trefniadau consesiwn gwasanaeth, gan ddilyn egwyddorion gofynion IFRIC 12 . Felly mae sefydliad GIG Cymru yn cydnabod ased PFI fel eitem o eiddo, peiriannau ac offer ynghyd ag atebolrwydd i dalu amdano. Cofnodir y gwasanaethau a dderbynnir o dan y contract fel costau gweithredu.

Rhennir y taliad unedol blynyddol i'r cydrannau canlynol, gan ddefnyddio technegau amcangyfrif priodol lle bo angen:

a) Taliad am werth teg y gwasanaethau a dderbynnir;

b) Taliad am ased PFI, gan gynnwys costau cyllid; a

c) Thaliad am amnewid cydrannau'r ased yn ystod y contract 'ailosod cylch bywyd'.

1.25.1. Derbyniwyd gwasanaethau

Cofnodir gwerth teg y gwasanaethau a dderbynnir yn ystod y flwyddyn o dan y penawdau gwariant perthnasol o fewn 'costau gweithredu'.

1.25.2. Ased PFI

Cydnabyddir asedau'r PFI fel eiddo, peiriannau ac offer, pan gânt eu defnyddio. Mae'r asedau'n cael eu mesur i ddechrau ar werth teg yn unol ag egwyddorion IAS 17. Yn dilyn hynny, mesurir yr asedau yn ôl eu gwerth teg, a gedwir yn gyfredol yn unol â dull sefydliad GIG Cymru ar gyfer pob dosbarth perthnasol o ased yn unol ag egwyddorion IAS 16.

1.25.2. Atebolrwydd PFI

Cydnabyddir atebolrwydd PFI ar yr un pryd ag y cydnabyddir asedau PFI. Fe'i mesurir i ddechrau ar yr un faint â gwerth teg asedau PFI ac fe'i mesurir wedi hynny fel rhwymedigaeth prydles cyllid yn unol ag IAS 17.

Mae cost cyllid blynyddol yn cael ei chyfrif trwy gymhwyso'r gyfradd llog ymhlyg yn y brydles i atebolrwydd prydles agoriadol am y cyfnod, ac fe'i codir ar 'Costau Cyllid' o fewn y SoCNE.

Mae'r elfen o'r taliad unedol blynyddol sy'n cael ei ddyrannu fel rhent prydles cyllid yn cael ei chymhwyso i dalu'r gost cyllid flynyddol ac i ad-dalu atebolrwydd y brydles dros dymor y contract.

Dyrennir elfen o'r cynnydd blynyddol mewn taliadau unedol oherwydd mynegeio cronnus i'r brydles gyllid. Yn unol ag IAS 17, nid yw'r swm hwn wedi'i gynnwys yn yr isafswm taliadau prydles, ond yn hytrach mae'n cael ei drin fel rhent wrth gefn ac yn cael ei wario fel yr eir iddo. O ran sylwedd, cost cyllid yw'r swm hwn mewn perthynas â'r atebolrwydd a chyflwynir y gost fel cost cyllid wrth gefn yn y SoCNE.

1.25.3. Amnewid cylch bywyd

Mae cydrannau'r ased a ddisodlwyd gan y gweithredwr yn ystod y contract ('amnewid cylch bywyd') yn cael eu cyfalafu lle maent yn cwrdd â meini prawf sefydliad GIG Cymru ar gyfer gwariant cyfalaf. Cânt eu cyfalafu ar yr adeg y cânt eu darparu gan y gweithredwr ac fe'u mesurir i ddechrau yn ôl eu gwerth teg.

Mae elfen y taliad unedol blynyddol a ddyrennir i amnewid cylch bywyd wedi'i bennu ymlaen llaw ar gyfer pob blwyddyn o'r contract o raglen gynlluniedig y gweithredwr i amnewid cylch bywyd. Pan ddarperir yr elfen cylch bywyd yn gynharach neu'n hwyrach na'r disgwyl, cydnabyddir atebolrwydd prydles cyllid tymor byr neu ragdaliad yn y drefn honno.

Pan fo gwerth teg yr elfen cylch bywyd yn llai na'r swm a bennir yn y contract, cydnabyddir y gwahaniaeth fel cost pan ddarperir yr un newydd. Os yw'r gwerth teg yn fwy na'r swm a bennir yn y contract, mae'r gwahaniaeth yn cael ei drin fel ased 'am ddim' a chydnabyddir balans incwm gohiriedig. Mae'r incwm gohiriedig yn cael ei ryddhau i'r incwm gweithredol dros y cyfnod byrraf o weddill cyfnod y contract neu oes economaidd ddefnyddiol yr elfen newydd.

1.25.4. Asedau a gyfrannwyd gan sefydliad GIG Cymru i'r gweithredwr i'w defnyddio yn y cynllun

Mae asedau a gyfrannwyd i'w defnyddio yn y cynllun yn parhau i gael eu cydnabod fel eitemau o eiddo, peiriannau ac offer yn SoFP sefydliad GIG Cymru.

1.25.5. Asedau eraill a gyfrannwyd gan sefydliad GIG Cymru i'r gweithredwr

Mae asedau a gyfrannwyd (e.e. taliadau arian parod, eiddo dros ben) gan sefydliad GIG Cymru i'r gweithredwr cyn i'r ased gael ei ddefnyddio, y bwriedir iddo dalu costau cyfalaf y gweithredwr, yn cael eu cydnabod i ddechrau fel rhagdaliadau yn ystod cam adeiladu'r contract. Yn dilyn hynny, pan fydd yr ased ar gael i sefydliad GIG Cymru, caiff y rhagdaliad ei drin fel taliad cychwynnol tuag at atebolrwydd prydles cyllid ac fe'i gosodir yn erbyn gwerth cario'r atebolrwydd.

Cydnabyddir atebolrwydd PFI ar yr un pryd ag y cydnabyddir asedau PFI. Fe'i mesurir yn ôl gwerth presennol yr isafswm taliadau prydles, wedi'i ostwng gan ddefnyddio'r gyfradd llog ymhlyg. Fe'i mesurir wedi hynny fel rhwymedigaeth prydles cyllid yn unol ag IAS 17.

Ar ôl cydnabod yr ased i ddechrau, cydnabyddir y gwahaniaeth rhwng gwerth teg yr ased a'r atebolrwydd cychwynnol fel incwm gohiriedig, sy'n cynrychioli'r potensial gwasanaeth y bydd sefydliad GIG Cymru yn ei dderbyn yn y dyfodol trwy'r ased ar gael i ddefnyddwyr trydydd parti.

1.26. Arian wrth gefn

Mae rhwymedigaeth wrth gefn yn rhwymedigaeth bosibl sy'n codi o ddigwyddiadau'r gorffennol ac y bydd eu bodolaeth yn cael ei chadarnhau dim ond trwy un digwyddiad neu fwy o ddigwyddiadau ansicr yn y dyfodol nad ydynt yn gyfan gwbl o fewn rheolaeth sefydliad GIG Cymru, neu rwymedigaeth bresennol sydd heb ei gydnabod oherwydd nad yw'n debygol y bydd angen taliad i setlo'r rhwymedigaeth neu ni ellir mesur swm y rhwymedigaeth yn ddigon dibynadwy. Datgelir atebolrwydd wrth gefn oni bai bod y posibilrwydd o daliad yn bell.

Mae ased wrth gefn yn ased posibl sy'n codi o ddigwyddiadau'r gorffennol ac y bydd ei fodolaeth yn cael ei gadarnhau gan un neu fwy o ddigwyddiadau ansicr yn y dyfodol nad ydynt o fewn rheolaeth sefydliad GIG Cymru yn llwyr. Datgelir ased wrth gefn lle mae mewnlif o fuddion economaidd yn debygol.

Pan fo gwerth amser arian yn berthnasol, datgelir arian wrth gefn yn ôl eu gwerth presennol.

Rhwymedigaethau wrth gefn o bell yw'r rhai a ddatgelir o dan ofynion adrodd Seneddol ac nid o dan IAS 37 a, lle bo hynny'n ymarferol, mae angen amcangyfrif o'u heffaith ariannol.

1.27. Cyfrifo amsugno

Rhoddir cyfrif am drosglwyddiadau swyddogaeth naill ai trwy uno neu drwy gyfrifo amsugno yn dibynnu ar y driniaeth a ragnodir yn y FReM. Mae cyfrifyddu amsugno yn ei gwneud yn ofynnol i endidau gyfrif am eu trafodion yn y cyfnod y gwnaethant ddigwydd heb ailddatganiad perfformiad yn ofynnol.

Pan fo trosglwyddiad swyddogaeth rhwng Bwrdd Iechyd Lleol, cydnabyddir yr enillion neu'r golled sy'n deillio o'r asedau a'r rhwymedigaethau sy'n trosglwyddo yn y SoCNE ac fe'i datgelir ar wahân i'r costau gweithredu.

1.28. Safonau cyfrifyddu sydd wedi'u cyhoeddi ond heb eu mabwysiadu eto

Mae'r safonau cyfrifyddu canlynol wedi'u cyhoeddi a'u diwygio gan yr IASB ac IFRIC ond nid ydynt wedi'u mabwysiadu oherwydd nad yw'n ofynnol iddynt gael eu mabwysiadu gan y FReM eto

Cyfrifon Gohirio Rheoleiddio Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol 14 Heb eu cymeradwyo gan yr UE. * Yn berthnasol i fabwysiadwyr Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol am y tro cyntaf ar

ôl 1 Ionawr 2016. Felly ddim yn berthnasol. Bydd Prydlesi Safonau Adrodd Ariannol

Rhyngwladol 16 i fod yn effeithiol o 1 Ebrill 2021.

Contractau Yswiriant Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol 17, Angen cais am gyfnodau cyfrifyddu sy'n dechrau ar 1 Ionawr 2021 neu ar ôl hynny, ond heb ei fabwysiadu eto gan y FReM: felly ni chaniateir mabwysiadu'n gynnar.

1.29. Cyhoeddi safonau cyfrifyddu sydd wedi'u mabwysiadu'n gynnar

Yn ystod 2019-20 ni fu unrhyw safonau cyfrifyddu wedi'u mabwysiadu'n gynnar. Trysorlys EM fydd yn arwain yr holl fabwysiadu safonau cyfrifyddu yn gynnar.

1.30. Elusennau

Yn dilyn cytundeb y Trysorlys i gymhwyso IAS 27 i Elusennau'r GIG o 1 Ebrill 2013, mae sefydliad GIG Cymru

wedi sefydlu, gan ei fod yn ymddiriedolwr corfforaethol Cronfa Elusennol GIG Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Bae Abertawe, ei bod yn cael ei ystyried er mwyn cydymffurfio â safonau cyfrifyddu i fod â rheolaeth o Gronfa Elusennol GIG Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Bae Abertawe fel is-gwmni ac felly mae'n ofynnol iddo gydgrynhoi'r canlyniadau Cronfa Elusennol GIG Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Bae Abertawe o fewn cyfrifon statudol sefydliad GIG Cymru.

Prawf rheolaeth safonol cyfrifyddu yw penderfynu ar reolaeth ac ni fu unrhyw newid i weithrediad Cronfa Elusennol GIG Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Bae Abertawe na'i hannibyniaeth wrth reoli cronfeydd elusennol.

Fodd bynnag, gyda sefydliad GIG Cymru, gyda chytundeb Llywodraeth Cymru, wedi mabwysiadu'r eithriad IAS 27 (10) i gydgrynhoi. Bydd Llywodraeth Cymru fel rhiant eithaf y Byrddau Iechyd Lleol yn datgelu Cyfrifon Elusennol Byrddau Iechyd Lleol yng Nghyfrifon Cyfunol Llywodraeth Cymru. Mae manylion y trafodion gyda'r elusen wedi'u cynnwys yn nodiadau'r partïon cysylltiedig.

2. Perfformiad Dyletswyddau Ariannol

Daeth Deddf Cyllid y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2014 i rym ar 1 Ebrill 2014. Diwygiodd y Ddeddf ddyletswyddau ariannol Byrddau Iechyd Lleol o dan adran 175 o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006. O 1 Ebrill 2014 mae adran 175 o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) yn gosod dwy ddyletswydd ariannol ar Fyrddau Iechyd Lleol:

- Dyletswydd o dan adran 175 (1) i sicrhau nad yw ei wariant yn fwy na chyfanswm yr arian a ddyrannwyd iddo dros gyfnod o 3 blynedd ariannol
- Dyletswydd o dan adran 175 (2A) i baratoi cynllun yn unol â chyfarwyddiadau cynllunio a gyhoeddwyd gan Weinidogion Cymru, i sicrhau cydymffurfiad â'r ddyletswydd o dan adran 175 (1) wrth wella iechyd y bobl y mae'n gyfrifol amdanynt, a'r darparu gofal iechyd i bobl o'r fath, ac i'r cynllun hwnnw gael ei gyflwyno a'i weinyddu gan Weinidogion Cymru.

Roedd yr asesiad cyntaf o berfformiad yn erbyn y ddyletswydd statudol 3 blynedd o dan adran 175 (1) ar ddiwedd 2016-17, sef y cyfnod asesu 3 blynedd cyntaf.

Mae Cylchlythyr Iechyd Cymru WHC / 2016/054 "Dyletswyddau Statudol ac Ariannol Byrddau Iechyd Lleol ac Ymddiriedolaethau GIG" yn egluro dyletswyddau ariannol statudol cyrff GIG Cymru a fydd yn weithredol o 2016-17.

2.1 Perfformiad Adnoddau Refeniw

	Perfformiad ariannol blynyddol			
	2017-18	2018-19	2019-20	**Cyfanswm**
	£'000	£'000	£'000	**£'000**
Costau gweithredu net am y flwyddyn	1,129,492	1,143,379	931,777	**3,204,648**
Gwariant gwasanaethau offthalmig llai cyffredinol a gwariant cyfyngedig arall nad yw'n arian parod	726	1,484	993	**3,203**
Llai o ganlyniadau refeniw o ddod â chynlluniau PFI ar SoFP	(1,551)	(1,684)	(1,925)	**(5,160)**
Cyfanswm y costau gweithredu	1,128,667	1,143,179	930,845	**3,202,691**
Dyraniad Adnoddau Refeniw	1,096,250	1,133,300	914,561	**3,144,111**
Gwariant o dan / (dros) yn erbyn Dyraniad	(32,417)	(9,879)	(16,284)	**(58,580)**

Nid yw Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Bae Abertawe na'i ragflaenydd Bwrdd Iechyd Lleol Abertawe Bro Morgannwg Prifysgol wedi cyflawni ei ddyletswydd ariannol i fantoli'r gyllideb yn erbyn ei Therfyn Adnoddau Refeniw dros y 3 blynedd 2017-18 i 2019-20.

Ni dderbyniodd y Bwrdd Iechyd unrhyw froceriaeth ad-daladwy yn ystod y flwyddyn.

Derbyniodd y bwrdd iechyd gymorth arian parod yn unig o £ 15.3m yn 2019-20. £ 78.571m yw'r gefnogaeth arian parod gronedig a ddarperir i'r bwrdd iechyd gan Lywodraeth Cymru
ar 31 Mawrth 2020. Darperir y gefnogaeth arian parod yn unig i gynorthwyo'r bwrdd iechyd gyda thaliadau i staff a chyflenwyr. Nid oes unrhyw log yn daladwy ar gymorth arian parod yn unig. Bydd ad-daliad y cymorth arian parod hwn yn unol â Chynllun Tymor Canolig Integredig y bwrdd iechyd yn y dyfodol.

2.2 Perfformiad Adnoddau Cyfalaf

	2017-18	2018-19	2019-20	**Cyfanswm**
	£'000	£'000	£'000	**£'000**
Gwariant cyfalaf gros	42,663	37,873	31,196	**111,732**
Ychwanegu: Colledion wrth waredu asedau a roddwyd	0	0	0	**0**
Gwaredwyd llai o NBV o eiddo, offer a chyfarpar ac asedau anghyffyrddadwy	(1,918)	(352)	(38)	**(2,308)**
Llai o grantiau cyfalaf a dderbyniwyd	0	(384)	(197)	**(581)**
Llai o roddion wedi'u derbyn	(694)	(730)	(88)	**(1,512)**
Tâl yn erbyn Dyraniad Adnoddau Cyfalaf	40,051	36,407	30,873	**107,331**
Dyraniad Adnoddau Cyfalaf	40,093	36,447	30,901	**107,441**
(Tros) / Tanwariant yn erbyn Dyraniad Adnoddau Cyfalaf	42	40	28	**110**

Mae Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Bae Abertawe a'i ragflaenydd Bwrdd Iechyd Lleol Abertawe Bro Morgannwg Prifysgol **wedi** cyflawni ei ddyletswydd ariannol i fantoli'r gyllideb yn erbyn ei Therfyn Adnoddau Cyfalaf dros y 3 blynedd 2017-18 i 2019-20.

2.3 Dyletswydd i baratoi cynllun 3 blynedd

Roedd Fframwaith Cynllunio GIG Cymru ar gyfer y cyfnod 201 ɜ-2020 i 2021-22 a gyhoeddwyd i Fyrddau Iechyd Lleol yn ei wneud yn ofynnol iddynt baratoi a chyflwyno Cynlluniau Tymor Canolig Integredig i Lywodraeth Cymru.

Cyflwynodd y Bwrdd Iechyd Lleol Cynllun Tymor Canolig Integredig ar gyfer y cyfnod 2019-20 i 2021-22 yn unol â Fframwaith Cynllunio GIG Cymru.

	2019-20 i 2021-22
Cymeradwyaeth y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	
Statws	**Heb ei Gymeradwyo**
Dyddiad	

Felly **nid** yw'r Bwrdd Iechyd Lleol wedi cyflawni ei ddyletswydd statudol i gael cynllun ariannol cymeradwy ar gyfer y cyfnod 2019-20 i 2021-22.

Yn dilyn gosod y Bwrdd Iechyd Lleol mewn Ymyrraeth wedi'i Dargedu ym mis Medi 2016, nid oedd mewn sefyllfa i gyflwyno Cynllun Tymor Canolig Integredig tair blwyddyn ar gyfer 2019-2022. Ers hynny mae'r Bwrdd Iechyd Lleol wedi gweithredu, mewn cytundeb â Llywodraeth Cymru, o dan drefniadau cynllunio blynyddol.

Nododd Cynllun Gweithredu Blynyddol yr Bwrdd Iechyd Lleol ar gyfer 2019-20, gynllun ariannol cytbwys a gymeradwywyd mewn egwyddor gan ei fwrdd ym mis Mawrth 2019, yn amodol ar gytundeb ar yr effaith newid ffiniau Pen-y-bont ar Ogwr. Yn ystod 2019-20, profodd y bwrdd iechyd bwysau gweithredol sylweddol a arweiniodd at ɜynyddu diffyg blynyddol a ragwelir gan y bwrdd iechyd I £16.3m.

Diffyg y Bwrdd Iechyd Lleol yn y pen draw ar gyfer 2019-20 oedd £16.284m.

2.4 Taliad credydwr

Mae'n ofynnol i'r Bwrdd Iechyd Lleol dalu 95% o nifer y biliau heblaw'r GIG cyn pen 30 diwrnod ar ôl derbyn nwyddau neu anfoneb ddilys (pa un bynnag yw'r hwyraf). Mae'r Bwrdd Iechyd Lleol wedi cyflawni'r canlyniadau canlynol:

	2019-20	2018-19
Cyfanswm nifer y biliau nad yw'n GIG a dalwyd	**269,432**	310,861
Cyfanswm nifer y biliau nad yw'n GIG a dalwyd o fewn y targed	**254,141**	294,597
Canran y biliau nad yw'n GIG a dalwyd o fewn y targed	94.3%	94.8%

Nid yw'r Bwrdd Iechyd Lleol wedi cyrraedd y targed.

3. Dadansoddiad o gostau gweithredu gros

3.1 Gwariant ar Wasanaethau Gofal Iechyd Sylfaenol

	Arian parod cyfyngedig	Nad yw'n arian parod cyfyngedig	2019-20 Cyfanswm	2018-19
	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwasanaethau Meddygol Cyffredinol	64,196		**64,196**	86,542
Gwasanaethau Fferyllol	20,406	(4,982)	**15,424**	20,258
Gwasanaethau Deintyddol Cyffredinol	27,046		**27,046**	36,325
Gwasanaethau Offthalmig Cyffredinol	1,069	3,989	**5,058**	7,120
Gwariant Gofal Iechyd Sylfaenol arall	796		**796**	957
Cyffuriau a chyfarpar rhagnodedig	69,303		**69,303**	94,344
Cyfanswm	**182,816**	**(993)**	**181,823**	245,546

Mae cyfanswm y gwariant uchod yn cynnwys £ 0.454m mewn perthynas â chostau staff (2018-19 £ 0.460m)

3.2 Gwariant ar ofal iechyd gan ddarparwyr eraill

	2019-20	2018-19
	£'000	£'000
Nwyddau a gwasanaethau gan Fyrddau Iechyd GIG Cymru eraill	**42,043**	21,969
Nwyddau a gwasanaethau gan Ymddiriedolaethau GIG Cymru eraill	**9,354**	14,126
Nwyddau a gwasanaethau gan Addysg a Gwella Iechyd Cymru (HEIW)	**4**	0
Nwyddau a gwasanaethau gan gyrff eraill y GIG yng Nghymru	**312**	1,641
Nwyddau a gwasanaethau gan WHSSC / EASC	**96,675**	123,210
Awdurdodau Lleol	**17,339**	12,913
Sefydliadau gwirfoddol	**5,748**	5,158
Gofal Nyrsio a Ariennir gan y GIG	**7,611**	10,169
Gofal Parhaus	**45,601**	52,076
Darparwyr preifat	**7,366**	9,251
Prosiectau penodol a ariennir gan Lywodraeth Cymru	**0**	0
Arall	**8**	5
Cyfanswm	**232,061**	250,518

Roedd gwariant GMS yn Nodyn 3.1 yn 2018-19 yn cynnwys £ 0.068m o ad-daliadau cyfraddau a dderbyniwyd mewn perthynas â chyfraddau adeiladau meddygon teulu ar gyfer blynyddoedd ariannol blaenorol yn dilyn apêl lwyddiannus yn erbyn gwerth ardrethol adeilad meddygon teulu. Felly mae gwariant GMS ar gyfer 2018-19 yn net o'r ad-daliadau cyfraddau a dderbyniwyd. Ni dderbyniwyd ad-daliadau yn 2019-20.

Mae gwariant gydag Awdurdodau Lleol yn Nodyn 3.2 mewn perthynas â Chostau Gofal Iechyd Parhaus am wasanaethau a ddarperir i breswylwyr y bwrdd iechyd yng Nghartrefi Preswyl a Nyrsio Awdurdodau Lleol ac mewn perthynas â chyfraniadau i'r Offer Cymunedol Cyfun Cynllun cyllidebau gyda Dinas a Sir Abertawe. Gwariant mewn perthynas â phrosiectau eraill sy'n cael eu rhedeg gan Awdurdodau Lleol ond lle mae cyfraniadau gan y bwrdd iechyd hefyd wedi'u cynnwys yma ynghyd â thaliadau a wneir i Awdurdodau Lleol o dan y Gofal Integredig Cronfa (ICF) lle mae'r cyllid yn llifo trwy'r bwrdd iechyd i Awdurdodau Lleol o Lywodraeth Cymru ar gyfer cynlluniau ICF cymeradwy. Mae'r cynnydd mewn gwariant gydag Awdurdodau Lleol yn 2019-20 oherwydd y cynnydd yn y cyllid ICF sydd ar gael.

3.3 Gwariant ar Wasanaethau Ysbyty ac Iechyd Cymunedol

	2019-20 £'000	2018-19 £'000
Costau Cyfarwyddwyr	1,928	1,846
Costau staff	566,776	657,097
Cyflenwadau a gwasanaethau - clinigol	119,341	130,772
Cyflenwadau a gwasanaethau - cyffredinol	8,468	10,886
Gwasanaethau Ymgynghori	349	530
Sefydliad	11,981	14,365
Trafnidiaeth	1,538	2,881
Mangreoedd	24,414	29,340
Contractwyr Allanol	3,550	3,816
Dibrisiant	26,837	30,529
Amorteiddio	1,953	772
Amhariadau a gwrthdroadiadau asedau sefydlog (Eiddo, peiriannau ac offer)	4,290	1,089
Amhariadau a gwrthdroadiadau asedau sefydlog (Asedau anghyffyrddadwy)	0	0
Amhariadau a gwrthdroadau asedau ariannol	0	0
Amhariadau a gwrthdroi asedau anghyfredol a ddelir i'w gwerthu	61	0
Ffioedd archwilio	382	402
Tâl archwilwyr eraill	0	0
Colledion, taliadau arbennig a dyledion anadferadwy	5,503	3,035
Ymchwil a Datblygu	4,006	5,978
Treuliau gweithredu eraill	3,525	4,900
Cyfanswm	**784,902**	898,238

3.4 Colledion, taliadau arbennig a dyledion anadferadwy: taliadau i gostau gweithredu

Cynnydd / (gostyngiad) yn y ddarpariaeth ar gyfer taliadau yn y dyfodol:	2019-20 £'000	Ailddosbarthu 2018-19 £'000
Esgeuluster clinigol;		
Gofal eilaidd	5,643	(10,511)
Gofal sylfaenol	0	0
Gwneud iawn am Ofal Eilaidd	864	523
Gwneud iawn am Ofal Sylfaenol	0	0
Niwed personol	1,731	396
Pob colled a thaliad arbennig arall	48	693
Ffioedd cyfreithiol amddiffyn a chostau gweinyddol eraill	812	1,458
Cynnydd gros / (gostyngiad) yn y ddarpariaeth ar gyfer taliadau yn y dyfodol	9,098	(7,441)
Cyfraniad at Bwll Risg Cymru	0	0
Premiwm ar gyfer trefniadau yswiriant eraill	0	0
Dyledion anadferadwy	0	0
Llai: incwm a dderbynnir / sy'n ddyledus o Bwll Risg Cymru	(3,595)	10,476
Cyfanswm	5,503	3,035

	2019-20 £	2018-19 £
Anaf parhaol wedi'i gynnwys mewn anaf personol £:	1,192,000	276,000

Yn gynwysedig yn Nodyn 3.3 mae costau o £ 0.698m sy'n ymwneud â chostau sy'n gysylltiedig â phandemig COVID-19. Talwyd
am y costau yma gan ddyraniad adnoddau gan Lywodraeth Cymru ac felly nid oes unrhyw effaith ar
y perfformiad yn erbyn y Perfformiad Adnoddau Refeniw a adroddir yn Nodyn 2.1 o ganlyniad i'r costau hyn.

4. Incwm Amrywiol

	2019-20 £'000	2018-19 £'000
Byrddau Iechyd Lleol	**97,753**	69,037
Pwyllgor Gwasanaethau Arbenigol Iechyd Cymru (WHSSC) / Pwyllgor Gwasanaethau Ambiwlans Brys (EASC)	**112,307**	107,369
Ymddiriedolaethau GIG Cymru	**5,120**	6,059
Addysg a Gwella Iechyd Cymru	**11,661**	5,976
Ymddiriedolaethau Sylfaen	**0**	0
Cyrff GIG Lloegr eraill	**2,721**	3,521
Cyrff GIG eraill	**43**	0
Awdurdodau lleol	**5,498**	7,404
Llywodraeth Cymru	**10,084**	11,168
Cyrff a gynhelir gan Lywodraeth Cymru	**0**	0
Nad yw'n GIG:		
Incwm tâl presgripsiwn	**0**	0
Incwm ffioedd deintyddol	**4,521**	6,843
Incwm cleifion preifat	**818**	3,862
Cleifion tramor (heb fod yn ddwyochrog)	**396**	144
Cynllun Adfer Costau Anafiadau (ICR)	**2,271**	2,685
Incwm arall o weithgareddau	**3,314**	3,545
Gwasanaethau cludo cleifion	**0**	0
Addysg, hyfforddiant ac ymchwil	**6,886**	17,460
Cyfraniadau elusennol a chyfraniadau eraill at wariant	**876**	784
Derbyniad o asedau a roddwyd	**89**	730
Derbyniad o asedau a roddwyd gan y Llywodraeth	**197**	384
Cynlluniau cynhyrchu incwm gofal nad ydynt yn gleifion	**676**	656
Partneriaeth Gwasanaethau a Rennir GIG Cymru (NWSSP)	**0**	0
Incwm Gohiriedig wedi'i ryddhau i refeniw:	**1,384**	822
Incwm rhent wrth gefn o brydlesi cyllid	**0**	0
Incwm rhent o brydlesi gweithredu	**479**	509
Incwm arall:		
Darparu gwasanaethau golchi dillad, patholeg, cyflogres	**186**	267
Taliadau llety ac arlwyo	**2,288**	3,380
Ffioedd marwdy	**273**	322
Taliadau staff am ddefnyddio ceir	**1,727**	1,916
Yr Uned Fusnes	**0**	0
Arall	**362**	953
Cyfanswm	**271,930**	255,796

Incwm arall yn cynnwys;		
Incwm grant	**59**	20
Incwm fferylliaeth a gwerthiant arall	**44**	97
Incwm treial clinigol	**99**	96
Incwm ffioedd chwilio	**0**	34
Incwm Ffoaduriaid Syria	**0**	109
Pob incwm arall	**160**	597
Cyfanswm	**362**	953

Incwm y Cynllun Adfer Costau Anafiadau (ICR)

	2019-20 %	2018-19 %
I adlewyrchu'r cyfraddau casglu disgwyliedig, mae incwm ACA yn ddarostyngedig i ddarpariaeth ar gyfer amhariad ar:	21.79	21.89

Daeth Addysg a Gwella Iechyd Cymru i fodolaeth ar 1 Hydref 2018. Yr incwm a dderbynnir gan SAU cyn 1 Hydref 2018 wedi'i gynnwys yn Incwm Addysg, Hyfforddiant ac Ymchwil.

5. Refeniw Buddsoddi

	2019-20	2018-19
	£000	£000
Refeniw rhent:		
Incwm prydles Cyllid PFI		
wedi'i gynllunio	**0**	0
amodol	**0**	0
Refeniw prydles cyllid arall	**0**	0
Refeniw llog:		
Cyfrifon banc	**0**	0
Benthyciadau a symiau derbyniadwy eraill	**0**	0
Asedau ariannol â amhariad arnynt	**0**	0
Asedau ariannol eraill	**0**	0
Cyfanswm	**0**	0

6. Enillion a cholledion eraill

	2019-20	2018-19
	£000	£000
Ennillion / (colled) wrth waredu eiddo, peiriannau ac offer	**5**	142
Ennillion / (colled) wrth waredu asedau anghyffyrddadwy	**0**	0
Ennillion / (colled) wrth waredu asedau a ddelir i'w gwerthu	**0**	150
Ennillion / (colled) wrth waredu asedau ariannol	**0**	0
Newid ar gyfnewid tramor	**0**	0
Newid yng ngwerth teg asedau ariannol ar werth teg trwy SoCNE	**0**	0
Newid yng ngwerth teg rhwymedigaethau ariannol ar werth teg trwy SoCNE	**0**	0
Ailgylchu enillion / (colledion) o ecwiti wrth waredu asedau ariannol a ddelir i'w gwerthu	**0**	0
Cyfanswm	**5**	292

7. Costau cyllid

	2019-20	2018-19
	£000	£000
Llog ar fenthyciadau a gorddrafftiau	**0**	0
Llog ar rwymedigaethau o dan brydlesi cyllid	**14**	26
Llog ar rwymedigaethau o dan gontractau PFI		
prif gost cyllid	**2,369**	2,529
cost cyllid amodol	**2,528**	2,604
Llog ar dalu dyled fasnachol yn hwyr	**0**	0
Cost llog arall	**0**	0
Cyfanswm y gost llog	**4,911**	5,159
Darpariaethau sy'n dad-ostwng y gostyngiad	**15**	6
Costau cyllid eraill	**0**	0
Cyfanswm	**4,926**	5,165

8. Prydlesi gweithredu

Bwrdd Iechyd Lleol fel prydlesai

Ar 31 Mawrth 2020, roedd gan y Bwrdd Iechyd Lleol 24 cytundeb prydlesi gweithredol ar waith, 9 trefniant mewn perthynas ag offer a 298 mewn perthynas â cherbydau gyda 5 adeilad. Dim offer a 137 o brydlesi cerbydau wedi dod i ben yn ystod y flwyddyn. Dangosir isod y cyfnodau pan ddaw'r 331 cytundeb i ben.

Taliadau a gydnabyddir fel cost	**2019-20**	2018-19
	£000	£000
Isafswm taliadau prydles	**6,613**	7,207
Rhenti digwyddiadol	**0**	0
Taliadau is-brydles	**0**	0
Cyfanswm	**6,613**	7,207

Cyfanswm isafswm taliadau prydles yn y dyfodol

Yn daladwy	**£000**	£000
Heb fod yn hwyrach nag un blwyddyn	**5,726**	6,815
Rhwng blwyddyn a phum mlynedd	**11,454**	15,759
Ar ôl 5 mlynedd	**8,557**	11,264
Cyfanswm	**25,737**	33,838

Bwrdd Iechyd Lleol fel prydleswr

Refeniw rhent	**£000**	£000
Rhent	**479**	509
Rhenti wrth gefn	**0**	0
Cyfanswm rhent refeniw	**479**	509

Cyfanswm isafswm taliadau prydles yn y dyfodol

Swm derbyniadwy	**£000**	£000
Heb fod yn hwyrach nag un blwyddyn	**403**	361
Rhwng blwyddyn a phum mlynedd	**1,404**	1,143
Ar ôl 5 mlynedd	**1,544**	1,718
Cyfanswm	**3,351**	3,222

9. Buddiannau gweithwyr cyflogedig a niferoedd staff

9.1 Costau gweithwyr cyflogedig

	Parhaol Staff	Staff ar Mewnol Secondiad	Asiantaeth Staff	Arall	Cyfanswm	2018-19
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Cyflogau a thaliadau	432,029	1,241	18,834	4,061	**456,165**	548,779
Costau nawdd cymdeithasol	41,181	0	0	512	**41,693**	49,917
Cyfraniadau cyflogwr i Gynllun Pensiwn y GIG	77,121	0	0	16	**77,137**	65,202
Costau pensiwn eraill	152	0	0	0	**152**	196
Buddion cyflogaeth eraill	0	0	0	0	**0**	0
Buddion terfynu	140	0	0	0	**140**	70
Cyfanswm	550,623	1,241	18,834	4,589	**575,287**	664,164
Wedi'i godi ar gyfalaf					**590**	708
Wedi'i godi ar refeniw					**574,697**	663,456
					575,287	664,164

Symudiad net mewn buddion cronedig gweithwyr (croniad gadael staff heb ei gynnwys wedi'i gynnwys uchod) (122) 1,086

Mae cyfraniadau'r cyflogwr i Gynllun Pensiwn y GIG a ddatgelwyd uchod yn cynnwys £ 23.584m o gyfraniadau Pensiwn y GIG a dalwyd gan Lywodraeth Cymru am y cyfnod o ddeuddeng mis, wedi'u cyfrif o wariant gwirioneddol Llywodraeth Cymru ar gyfer cyfraniadau pensiwn cyflogwr staff 6.3%. Mae'r gwariant hwn y mae'r bwrdd iechyd yn cyfrif amdano fel gwariant tybiannol a dalwyd i BSA y GIG gan Lywodraeth Cymru wedi'i dalu gan gyllid tybiannol a ddarperir i'r bwrdd iechyd. Felly nid oes unrhyw effaith ar Berfformiad Adnoddau Refeniw'r bwrdd iechyd o ganlyniad i gynnwys y trafodion tybiannol hyn. Datgelir gwybodaeth bellach yn Nodyn 34.1.

Yn gynwysedig yn Nodyn 9.1 uchod mae £ 1,128k o daliadau rheoli tâl terfynol yn ymwneud ag 8 unigolyn y mae £ 819k ohonynt yn ymwneud â thâl mewn perthynas ag uwch glinigydd wedi ymddeol. Mae rheolaeth dâl derfynol yn berthnasol i holl aelodau Swyddogion a Staff Ymarfer Adran 1995 o Gynllun Pensiwn y GIG, gan gynnwys aelodau pontio 1995/2015, sy'n ymddeol gyda hawl i fudd-daliadau pensiwn.

Os yw aelod yn derbyn codiad i dâl pensiynadwy sy'n fwy na'r 'swm a ganiateir' mae'r cyflogwr perthnasol yn atebol am dâl rheoli tâl terfynol. Y 'swm a ganiateir' yw'r swm y gall tâl pensiynadwy gynyddu cyn i'r cyflogwr fod yn atebol am dâl rheoli tâl terfynol. Y 'swm a ganiateir' yw'r lleiaf o:
• tâl pensiynadwy'r aelod yn y flwyddyn berthnasol, neu dâl pensiynadwy'r aelod yn y flwyddyn flaenorol ynghyd â Mynegai Prisiau Defnyddwyr% ynghyd â 4.5%), neu'r cynnydd canrannol yng nghyflog pensiynadwy'r aelod am y flwyddyn gyfredol o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol.

9.2 Nifer cyfartalog y gweithwyr

	Parhaol Staff	Staff ar Mewnol Secondiad	Asiantaeth Staff	Arall	Cyfanswm	2018-19
	Rhif	Rhif	Rhif		Rhif	Rhif
Aelodau gweinyddol, clerigol a bwrdd	2,106	16	35	0	**2,157**	2,535
Meddygol a deintyddol	1,044	0	13	31	**1,088**	1,392
Nyrsio, bydwreigiaeth cofrestredig	3,449	0	171	0	**3,620**	4,636
Staff proffesiynol, gwyddonol a thechnegol	360	0	0	0	**360**	448
Gwasanaethau Clinigol Ychwanegol	2,297	0	25	0	**2,322**	2,767
Proffesiynau perthynol i Iechyd	760	0	16	0	**776**	921
Gwyddonwyr Gofal Iechyd	298	0	5	0	**303**	324
Ystadau ac Ategol	1,036	0	21	0	**1,057**	1,410
Myfyrwyr	2	0	0	0	**2**	5
Cyfanswm	**11,352**	**16**	**286**	**31**	**11,685**	14,438

9.3. Ymddeoliadau oherwydd afiechyd

	2019-20	2018-19
Rhif	8	15
Amcangyfrif o'r costau pensiwn ychwanegol £	299,543	660,912

Mae amcangyfrif o gostau pensiwn ychwanegol yr ymddeoliadau afiechyd hyn wedi'u cyfrif ar gyfartaledd ac mae'r GIG yn eu talu Cynllun Pensiwn.

9.4 Buddiannau gweithwyr cyflogedig

Nid oes gan y Bwrdd Iechyd Lleol gynllun buddion gweithwyr.

9.5 Adrodd am gynlluniau iawndal eraill - pecynnau ymadael

Band cost pecynnau ymadael (gan gynnwys unrhyw elfen talu arbennig)	2019-20 Nifer y diswyddiadau gorfodol	2019-20 Nifer yr ymadawia-dau eraill	2019-20 Cyfanswm y pecynnau ymadael	2019-20 Nifer yr ymadawia-dau lle gwnaed taliadau arbennig	2018-19 Cyfanswm y pecynnau ymadael
	Rhifau cyfan yn unig	Rhifau cyfan yn unig	Rhifau cyfan yn unig	Rhifau cyfan yn unig	Rhifau cyfan yn unig
llai na £10,000	0	0	0	0	0
£10,000 i £25,000	0	0	0	0	0
£25,000 i £50,000	0	0	0	0	1
£50,000 i £100,000	0	1	1	1	0
£100,000 i £150,000	0	0	0	0	0
£150,000 i £200,000	0	0	0	0	0
mwy na £200,000	0	0	0	0	0
Cyfanswm	**0**	**1**	**1**	**1**	1

Band cost pecynnau ymadael (gan gynnwys unrhyw elfen talu arbennig)	2019-20 Cost diswyddiadau gorfodol	2019-20 Cost ymadawiadau eraill	2019-20 Cyfanswm cost pecynnau ymadael	2019-20 Cost yr elfen arbennig wedi'i chynnwys mewn pecynnau ymadael	2018-19 Cyfanswm cost pecynnau ymadael
	£'oedd	£'oedd	£'oedd	£'oedd	£'oedd
llai na £10,000	0	0	0	0	0
£10,000 i £25,000	0	0	0	0	0
£25,000 i £50,000	0	0	0	0	45,805
£50,000 i £100,000	0	73,922	73,922	35,465	0
£100,000 i £150,000	0	0	0	0	0
£150,000 i £200,000	0	0	0	0	0
mwy na £200,000	0	0	0	0	0
Cyfanswm	**0**	**73,922**	**73,922**	**35,465**	45,805

Rhoddir cyfrif llawn am gostau ymadael yn y nodyn hwn yn y flwyddyn ymadael.

Bydd y pecyn ymadael a ddatgelwyd uchod ar gyfer 2019/20 yn cael ei dalu ym mis Ebrill 2020 ac mae'n ymwneud â thaliad a wnaed i'r cyn Gyfarwyddwr Cyllid a adawodd y Bwrdd Iechyd ar 29ain Chwefror 2020. Roedd y pecyn yn cynnwys taliadau yn lle rhybudd, am wyliau blynyddol heb eu cymryd a thaliad ex-gratia wrth ei derfynu.

Mae'r amcangyfrifon a'r rhagdybiaethau sylfaenol yn cael eu hadolygu'n barhaus.

Pan fo'r Bwrdd Iechyd Lleol wedi cytuno ar ymddeoliadau cynnar, mae'r Bwrdd Iechyd Lleol yn talu'r costau ychwanegol ac nid gan Gynllun Pensiynau'r GIG. Mae Cynllun Pensiynau'r GIG yn talu costau ymddeol oherwydd afiechyd ac nid ydynt yn cael eu cynnwys yn y tabl.

Talwyd £ 0 o gostau ymadael yn 2019-20, y flwyddyn ymadael (2018-19, £ 45,805).

9.6 Perthynas Taliadau

Mae'n ofynnol i gyrff adrodd ddatgelu'r berthynas rhwng cydnabyddiaeth yr uchaf - cyfarwyddwr taledig yn eu sefydliad a chanolrif tâl gweithlu'r sefydliad. Yn 2019-20 fel yn achos

2018-19 y cyfarwyddwr ar y cyflog uchaf oedd y Prif Weithredwr.

Tâl band y Prif Weithredwr yn Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Bae Abertawe yn y flwyddyn ariannol 2019-20 oedd £ 200,000 i £ 205,000 (2018-19, £ 200,000 i £ 205,000. Roedd hyn 6.8 gwaith (2018-19,
7.0 gwaith) canolrif cydnabyddiaeth y gweithlu, sef £ 29,881 (2018 -19, £ 28,840).

Yn 2019-20, derbyniodd 5 (2018-19, 11) o weithwyr dâl o fwy na'r cyfarwyddwr ar y cyflog uchaf. Roedd tâl yr holl staff yn amrywio o £ 17,652 i £ 249,523 (2018-19, £ 17,460 i £ 245,038).

Mae cyfanswm y gydnabyddiaeth yn cynnwys cyflog a buddion mewn nwyddau. Nid yw'n cynnwys taliadau diswyddo, cyfraniadau pensiwn cyflogwr a gwerth trosglwyddo pensiynau sy'n cyfateb i arian parod.

Roedd y gweithwyr a dderbyniodd dâl yn fwy na'r cyfarwyddwr ar y cyflog uchaf yn 2019 -20 i gyd yn staff meddygol fel yn 2018-19. Nid oes unrhyw un o'r staff hyn yn gysylltiedig â'r Cadeirydd, y Cyfarwyddwyr Gweithredol na'r Aelodau Annibynnol.

9.7 Costau pensiwn

COSTAU PENISWN

Mae darpar weithwyr a darpariaeth yn dod o dan ddarpariaethau dau Gynllun Pensiwn y GIG. Gellir gweld manylion y buddion sy'n daladwy a rheolau'r Cynlluniau ar wefan Pensiynau'r GIG yn www.nhsbsa.nhs.uk/pensions . Mae'r ddau yn gynlluniau buddion diffiniedig heb eu hariannu sy'n cynnwys cyflogwyr y GIG, meddygfeydd teulu a chyrff eraill, a ganiateir o dan gyfarwyddyd yr Ysgrifennydd Gwladol dros Iechyd a Gofal Cymdeithasol yng Nghymru a Lloegr. Nid ydynt wedi'u cynllunio i gael eu rhedeg mewn ffordd a fyddai'n galluogi cyrff y GIG i nodi eu cyfran o asedau a rhwymedigaethau sylfaenol y cynllun. Felly, rhoddir cyfrif am bob cynllun fel petai'n gynllun cyfraniadau diffiniedig: cymerir bod y gost i gorff y GIG o gymryd rhan ym mhob cynllun yn hafal i'r cyfraniadau sy'n daladwy i'r cynllun hwnnw am y cyfnod cyfrifyddu.

Er nad yw'r rhwymedigaethau budd diffiniedig a gydnabyddir yn y datganiadau ariannol yn wahanol iawn i'r rhai a fyddai'n cael eu pennu ar y dyddiad adrodd gan brisiad actiwaraidd ffurfiol, mae'r FReM yn mynnu bod “y cyfnod rhwng prisiadau ffurfiol yn bedair blynedd, gydag asesiadau bras yn y blynyddoedd rhwng hynny ”. Mae amlinelliad o'r rhain yn dilyn:

a) Prisiad cyfrifyddu

Gwneir prisiad o atebolrwydd cynllun yn flynyddol gan actiwari’r cynllun (Adran Actiwari’r Llywodraeth ar hyn o bryd) ar ddiwedd y cyfnod adrodd. Mae hyn yn defnyddio asesiad actiwaraidd ar gyfer y cyfnod cyfrifyddu blaenorol ar y cyd ag aelodaeth wedi'i diweddaru a data ariannol ar gyfer y cyfnod adrodd cyfredol, a derbynnir ei fod yn darparu ffigurau cadarn addas at ddibenion adrodd ariannol. Mae prisiad atebolrwydd y cynllun ar 31 Mawrth 2020, yn seiliedig ar ddata prisio fel 31 Mawrth 2019, wedi'i ddiweddaru hyd 31 Mawrth 2020 gyda data cryno aelodau a chyfrifyddu byd-eang. Wrth gynnal yr asesiad actiwaraidd hwn, defnyddiwyd y fethodoleg a ragnodir yn IAS 19, dehongliadau FReM perthnasol, a'r gyfradd ddisgownt a ragnodwyd gan Drysorlys EM hefyd.

Mae'r asesiad diweddaraf o rwymedigaethau'r cynllun wedi'i gynnwys yn adroddiad actiwari y cynllun, sy'n rhan o Gyfrifon Cynllun Pensiwn blynyddol y GIG.
Gellir gweld y cyfrifon hyn ar wefan Pensiynau'r GIG ac fe'u cyhoeddir yn flynyddol.
Gellir cael copïau hefyd o'r Swyddfa Deunydd Ysgrifennu.

b) Prisiad actiwaraidd llawn (cyllid)

Pwrpas y prisiad hwn yw asesu lefel yr atebolrwydd mewn perthynas â'r buddion sy'n ddyledus o dan y cynlluniau (gan ystyried profiad demograffig diweddar), ac argymell cyfraddau cyfraniadau sy'n daladwy gan weithwyr a chyflogwyr.

Cwblhawyd y prisiad actiwaraidd diweddaraf ar gyfer Cynllun Pensiwn y GIG ar 31 Mawrth 2016. Mae canlyniadau’r prisiad hwn yn gosod cyfradd cyfraniadau’r cyflogwr sy’n daladwy rhwng Ebrill 2019 a 20.6%, a diwygiwyd Rheoliadau’r Cynllun yn unol â hynny.

Roedd disgwyl hefyd i brisiad cyllid 2016 brofi cost y Cynllun mewn perthynas â'r cap cost cyflogwr a osodwyd yn dilyn prisiad 2012. Yn dilyn dyfarniad gan y Llys Apêl ym mis Rhagfyr 2018, cyhoeddodd y Llywodraeth saib i'r rhan honno o'r broses brisio hyd nes y daw'r broses gyfreithiol barhaus i ben.

c) Yr Ymddiriedolaeth Arbedion Cyflogaeth Genedlaethol (NEST)

Cynllun pensiwn gweithle yw NEST, a sefydlwyd gan ddeddfwriaeth ac sy'n cael ei drin fel cynllun wedi'i seilio ar ymddiriedolaeth. Yr Ymddiriedolwr sy'n gyfrifol am redeg y cynllun yw NEST Corporation. Mae'n gorff cyhoeddus an-adrannol (NDPB) sy'n gweithredu hyd braich o'r llywodraeth ac yn atebol i'r Senedd trwy'r Adran Gwaith a Phensiynau (DWP).

Mae NEST Corporation wedi cytuno ar fenthyciad gyda'r Adran Gwaith a Phensiynau (DWP). Mae hyn wedi talu am sefydlu'r cynllun a bydd yn talu am y diffygion disgwyliedig yng nghostau'r cynllun yn ystod y blynyddoedd cynharach tra bod yr aelodaeth yn tyfu.

Nod NEST Corporation yw i'r cynllun ddod yn hunangyllidol wrth ddarparu taliadau cyson isel i aelodau.

Gan ddefnyddio enillion cymwys i gyfrifo cyfraniadau, ar hyn o bryd yr isafswm cyfreithiol o gyfraniadau yw 8% o enillion cymwys deiliad y swydd, ar gyfer cyflogwyr y mae eu dyletswyddau cyfreithiol wedi cychwyn. Rhaid i'r cyflogwr dalu o leiaf 3% o hyn.

Yr enw ar y band enillion a ddefnyddir i gyfrifo cyfraniadau lleiaf o dan y ddeddfwriaeth bresennol yw enillion cymwys. Ar hyn o bryd enillion cymwys yw'r rheini rhwng £ 6,136 a
£ 50,000 ar gyfer blwyddyn dreth 2019-20 (2018-19 £ 6,032 a £ 46,350).

Cafodd cyfyngiadau ar y terfynau cyfraniadau blynyddol eu dileu ar 1 Ebrill 2017.

10. Polisi Talu'r Sector Cyhoeddus - Mesur Cydymffurfiaeth

10.1 Cod talu prydlon - mesur cydymffurfiad

Mae Llywodraeth Cymru yn mynnu bod Byrddau Iechyd yn talu eu holl gredydwyr masnach yn unol â chod talu prydlon CBI a rheolau Cyfrifeg y Llywodraeth. Mae Llywodraeth Cymru wedi gosod, fel rhan o dargedau ariannol y Bwrdd Iechyd, ofyniad i dalu 95% o nifer y credydwyr nad ydynt yn GIG o fewn 30 diwrnod i'w cyflwyno.

	2019-20	**2019-20**	2018-19	2018-19
Y GIG	**Rhif**	**£000**	Rhif	£000
Cyfanswm y biliau a dalwyd	**5,494**	**182,055**	5,770	189,151
Cyfanswm y biliau a dalwyd o fewn y targed	**4,722**	**173,401**	4,845	182,341
Canran y biliau a dalwyd o fewn y targed	**85.9%**	**95.2%**	84.0%	96.4%
Ddim yn GIG				
Cyfanswm y biliau a dalwyd	**269,432**	**351,373**	310,861	374,262
Cyfanswm y biliau a dalwyd o fewn y targed	**254,141**	**326,396**	294,597	353,753
Canran y biliau a dalwyd o fewn y targed	**94.3%**	**92.9%**	94.8%	94.5%
Cyfanswm				
Cyfanswm y biliau a dalwyd	**274,926**	**533,428**	316,631	563,413
Cyfanswm y biliau a dalwyd o fewn y targed	**258,863**	**499,797**	299,442	536,094
Canran y biliau a dalwyd o fewn y targed	**94.2%**	**93.7%**	94.6%	95.2%

10.2 Deddf Talu Dyledion Masnachol yn Hwyr (Llog) 1998

	2019-20	2018-19
	£	£
Symiau wedi'u cynnwys o fewn costau cyllid (nodyn 7) o hawliadau a wnaed o dan y ddeddfwriaeth hon	**0**	0
Talwyd iawndal i dalu costau adennill dyledion o dan y ddeddfwriaeth hon	**0**	0
Cyfanswm	**0**	0

11.1 Eiddo, offer a chyfarpar

	Tir £000	Adeiladau, gan eithrio anheddau £000	Anheddau £000	Asedau o dan adeiladu a thaliadau ar cyfrif £000	Offer a pheirianwaith £000	Cyfarpar trafnidiaeth £000	Gwybodaeth technoleg £000	Dodrefn a gosodion £000	Cyfanswm £000
Cost neu brisiad ar 1 Ebrill 2019	56,827	494,129	12,958	20,731	136,664	1,626	43,407	5,656	**771,998**
Ychwanegiadau	(342)	3,250	181	0	0	0	0	0	**3,089**
Mynegeio									
- prynwyd	152	660	0	22,907	3,576	0	2,926	310	**30,531**
- a roddwyd	0	0	0	0	41	0	46	0	**87**
- a roddwyd gan y Llywodraeth	0	0	0	197	0	0	0	0	**197**
Trosglwyddo o / i gyrff eraill y GIG	(16,677)	(124,604)	(3,818)	(566)	(23,954)	(60)	(4,136)	(1,164)	**(174,979)**
Ailddosbarthiadau	0	19,950	0	(30,267)	4,242	0	2,326	0	**(3,749)**
Ailbrisiadau	(32)	(279)	0	0	0	0	0	0	**(311)**
Gwrthdroi amhariadau	0	4,067	0	0	0	0	0	0	**4,067**
Amhariadau	(53)	(9,154)	0	0	0	0	0	0	**(9,207)**
Ailddosbarthu fel y'i delir ar werth	(320)	0	0	0	0	0	0	0	**(320)**
Gwarediadau	0	0	0	0	(10,254)	(224)	(7,644)	(910)	**(19,032)**
Ar 31 Mawrth 2020	39,555	388,019	9,321	13,002	110,315	1,342	36,925	3,892	**602,371**
Dibrisiant ar 1 Ebrill 2019	0	26,844	525	0	100,297	1,259	27,879	3,212	**160,016**
Mynegeio	0	429	8	0	0	0	0	0	**437**
Trosglwyddo o / i gyrff eraill y GIG	0	(5,152)	(122)	0	(16,462)	(60)	(2,140)	(702)	**(24,638)**
Ailddosbarthiadau	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Ailbrisiadau	0	(1,058)	0	0	0	0	0	0	**(1,058)**
Gwrthdroi amhariadau	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Amhariadau	0	(789)	0	0	0	0	0	0	**(789)**
Ailddosbarthu fel y'i delir ar werth	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Gwarediadau	0	0	0	0	(10,216)	(224)	(7,644)	(910)	**(18,994)**
Darparwyd yn ystod y flwyddyn	0	13,202	237	0	7,267	111	5,632	388	**26,837**
Ar 31 Mawrth 2020	0	33,476	648	0	80,886	1,086	23,727	1,988	**141,811**
Gwerth llyfr net ar 1 Ebrill 2019	56,827	467,285	12,433	20,731	36,367	367	15,528	2,444	**611,982**
Gwerth llyfr net ar 31 Mawrth 2020	39,555	354,543	8,673	13,002	29,429	256	13,198	1,904	**460,560**
Mae gwerth llyfr net ar 31 Mawrth 2020 yn cynnwys:									
Prynwyd	39,555	351,779	8,673	12,996	28,734	253	12,915	1,886	**456,791**
Rhoddion	0	1,911	0	6	686	0	276	4	**2,883**
Rhoddwyd gan y Llywodraeth	0	853	0	0	9	3	8	13	**886**
Ar 31 Mawrth 2020	39,555	354,543	8,673	13,002	29,429	256	13,199	1,903	**460,560**
Cyllido asedau:									
Yn berchen	37,535	302,149	8,673	13,002	29,219	256	13,198	1,904	**405,936**
Yn cael ei gynnal ar brydles cyllid	0	0	0	0	210	0	0	0	**210**
Contractau PFI Ar-SoFP	2,020	52,394	0	0	0	0	0	0	**54,414**
Buddiannau gweddilliol PFI	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Ar 31 Mawrth 2020	39,555	354,543	8,673	13,002	29,429	256	13,198	1,904	**460,560**

Mae gwerth llyfr net tir, adeiladau ac anheddau ar 31 Mawrth 2020 yn cynnwys:

	£000
Rhydd-ddaliad	**347,445**
Prydles Hir	**55,326**
Prydles fer	**0**
	402,771

Yn y nodyn uchod, dangosir ailddosbarthiadau o (£ 3,749k). Mae hyn oherwydd ailddosbarthu ased anghyffyrddadwy o asedau sy'n cael eu hadeiladu a dangosir y cofnod arall yn Nodyn 12.

Mae dechrau'r Coronavirus Nofel (COVID-19), a ddatganwyd gan Sefydliad Iechyd y Byd fel "Pandemig Byd-eang" ar 11 Mawrth 2020, wedi effeithio ar farchnadoedd ariannol byd-eang. Ar gyfer prisiadau yr adroddir amdanynt i'r bwrdd iechyd ar ôl 11 Mawrth 2020, mae'r Prisiwr Dosbarth wedi cynghori y dylid rhoi llai o sicrwydd a gradd uwch o rybudd i'r prisiadau nag a fyddai fel arfer yn wir. O ystyried yr effaith anhysbys yn y dyfodol y gallai COVID-19 ei chael ar y farchnad eiddo tiriog, mae'r Prisiwr Dosbarth wedi argymell y dylid adolygu prisiad yr eiddo hyn yn aml. Yn gynwysedig yn y nodyn uchod mae'r prisiadau canlynol a ddaeth i law ar ôl 11 Mawrth 2020:

Ward 21 Ysbyty Singleton - £ 3,482k – dyddiad dod i rym 27/09/2019
Ward 12 Ysbyty Singleton - £ 1,128k – dyddiad dod i rym 20/17/2019
Ward 5 Ysbyty Singleton - £ 1,732k dyddiad dod i rym 31/01/2020

11.1 Eiddo, offer a chyfarpar

	Tir	Adeiladau, gan eithrio anheddau	Anheddau	Asedau o dan adeiladu a thaliadau ar gyfrif	Offer a pheirianwaith	Cyfarpar trafnididaeth	Gwybodaeth technoleg	Dodrefn a gosodion	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Cost neu brisiad ar 1 Ebrill 2018	55,640	477,074	12,829	15,541	133,243	1,585	41,983	7,978	**745,873**
Ychwanegiadau	987	2,519	129	0	0	0	0	0	**3,635**
Mynegeio									
- prynwyd	136	5,237	0	16,486	9,371	165	4,121	250	**35,766**
- a roddwyd	0	38	0	188	398	0	106	0	**730**
- a roddwyd gan y Llywodraeth	0	0	0	383	0	0	1	0	**384**
Trosglwyddo o / i gyrff eraill y GIG	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Ailddosbarthiadau	0	10,830	0	(11,867)	592	0	323	66	**(56)**
Ailbrisiadau	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Gwrthdroi amhariadau	126	2,253	0	0	0	0	0	0	**2,379**
Amhariadau	113	(3,887)	0	0	0	0	0	0	**(3,774)**
Ailddosbarthu fel y'i delir ar werth	(155)	0	0	0	0	0	0	0	**(155)**
Gwarediadau	(20)	65	0	0	(6,940)	(124)	(3,127)	(2,638)	**(12,784)**
Ar 31 Mawrth 2019	56,827	494,129	12,958	20,731	136,664	1,626	43,407	5,656	**771,998**
Dibrisiant ar 1 Ebrill 2018	0	10,476	169	0	99,012	1,272	26,228	5,288	**142,445**
Mynegeio	0	105	2	0	0	0	0	0	**107**
Trosglwyddo o / i gyrff eraill y GIG	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Ailddosbarthiadau	0	0	0	0	3	0	0	0	**3**
Ailbrisiadau	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Gwrthdroi amhariadau	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Amhariadau	0	(306)	0	0	0	0	0	0	**(306)**
Ailddosbarthu fel y'i delir ar werth	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Gwarediadau	0	65	0	0	(6,938)	(124)	(3,127)	(2,638)	**(12,762)**
Darparwyd yn ystod y flwyddyn	0	16,504	354	0	8,220	111	4,778	562	**30,529**
Ar 31 Mawrth 2019	0	26,844	525	0	100,297	1,259	27,879	3,212	**160,016**
Gwerth llyfr net ar 1 Ebrill 2018	55,640	466,598	12,660	15,541	34,231	313	15,755	2,690	**603,428**
Gwerth llyfr net ar 31 Mawrth 2019	56,827	467,285	12,433	20,731	36,367	367	15,528	2,444	**611,982**
Mae gwerth llyfr net ar 31 Mawrth 2019 yn cynnwys:									
Prynwyd	56,827	463,491	12,433	20,234	35,455	362	15,111	2,418	**606,331**
Rhoddion	0	3,720	0	188	897	0	354	5	**5,164**
Rhoddwyd gan y Llywodraeth	0	74	0	309	15	5	63	21	**487**
Ar 31 Mawrth 2019 Cyllido asedau:	56,827	467,285	12,433	20,731	36,367	367	15,528	2,444	**611,982**
Yn berchen	54,787	416,318	12,433	20,731	35,947	367	15,528	2,444	**558,555**
Yn cael ei gynnal ar brydles cyllid	0	0	0	0	420	0	0	0	**420**
Contractau PFI Ar-SoFP	2,040	50,967	0	0	0	0	0	0	**53,007**
Buddiannau gweddilliol PFI	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Ar 31 Mawrth 2019	56,827	467,285	12,433	20,731	36,367	367	15,528	2,444	**611,982**

Mae gwerth llyfr net tir, adeiladau ac anheddau ar 31 Mawrth 2019 yn cynnwys:

	£000
Rhydd-ddaliad	**481,080**
Prydles Hir	**55,465**
Prydles fer	**0**
	536,545

Ailbrisiwyd y tir a'r adeiladau gan Asiantaeth y Swyddfa Brisio gyda dyddiad dod i rym ar 1 Ebrill 2017. Paratowyd y prisiad yn unol â thelerau Safonau Prisio Sefydliad Brenhinol y Syrfewyr Siartredig, 6ed Argraffiad. Mae'n ofynnol i Fyrddau Iechyd Lleol gymhwyso'r model ailbrisio a nodir yn IAS 16 a phrisio ei asedau cyfalaf i werth teg. Diffinnir gwerth teg gan IAS 16 fel y swm y gellid cyfnewid ased amdano rhwng partïon gwybodus, parod mewn trafodiad hyd braich. Ymgymerwyd â hyn gan dybio bod yr eiddo'n cael ei werthu fel rhan o'r fenter barhaus sy'n cael ei meddiannu.

Yn y nodyn uchod dangosir ailddosbarthiadau o (£ 56k). Mae hyn oherwydd ailddosbarthu ased anghyffyrddadwy o asedau sy'n cael eu hadeiladu gyda'r cofnod arall yn Nodyn 12.

11. Eiddo, offer a chyfarpar (parhad)

Datgeliadau:

Asedau a Roddwyd
Prynwyd mwyafrif yr asedau a roddwyd gan Elusen Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe a'u rhoi i'r bwrdd iechyd.

Prisiadau
Ailbrisiwyd Tir ac Adeiladau'r Bwrdd Iechyd Lleol gan Asiantaeth y Swyddfa Brisio gyda dyddiad dod i rym ar 1 Ebrill 2017. Paratowyd y prisiad yn unol â thelerau Safonau Prisio Sefydliad Brenhinol y Syrfewyr Siartredig, 6ed argraffiad.

Mae'n ofynnol i'r Bwrdd Iechyd Lleol gymhwyso'r model ailbrisio a nodir yn IAS 16 a phrisio ei asedau cyfalaf i werth teg. Diffinnir gwerth teg gan IAS 16 fel y swm y gellid cyfnewid ased amdano rhwng partïon gwybodus, parod mewn trafodiad hyd braich. Ymgymerwyd â hyn gan dybio bod yr eiddo'n cael ei werthu fel rhan o'r fenter barhaus sydd ar waith.

Prisiwyd yr asedau canlynol ar ôl eu cwblhau gan y Prisiwr Dosbarth:

Amnewid Linac B Ysbyty Singleton - Ebrill 2019
Amnewid MRI Ysbyty Singleton - Mai 2019
Adnewyddu Canolfan Iechyd Penclawdd - Ionawr 2020
Adnewyddu Canolfan Iechyd Murton - Tachwedd 2019
Ward Ysbyty Singleton 10 - Gorffennaf 2019
Uned Ynysu Morriston - Medi 2019 Generadur
Newydd Ysbyty Morriston - Rhagfyr 2019 Ward Ysbyty
Singleton 12 - Rhagfyr 2019 Ward Ysbyty Singleton 5 -
Mawrth 2020
Ward 21 Ysbyty Singleton - Medi 2019

Bywydau Asedau
Wedi'i ddibrisio fel a ganlyn:

- Nid yw tir yn cael ei ddibrisio
- Mae oes asedau adeiladu yn cael eu penderfynu gan y Prisiwr Dosbarth ac yn amrywio rhwng 2 ac 84 mlynedd

- Dyrennir bywydau i asedau offer yn seiliedig ar farn broffesiynol a phrofiad blaenorol clinigwyr, staff cyllid a gweithwyr proffesiynol eraill y Bwrdd Iechyd. Mae priodoldeb y bywydau hyn yn cael ei adolygu'n rheolaidd.

Mae Offer Meddygol yn amrywio o 5 i 15
mlynedd Offer Anghlinigol - 5 Mlynedd
Cerbydau - Dodrefn 7
Mlynedd - 10 Mlynedd
Caledwedd a Meddalwedd IMT - 5 mlynedd neu'n adlewyrchu bywyd contract rhai asedau meddalwedd

Iawndal
Ni dderbyniwyd unrhyw iawndal gan drydydd partïon am asedau â amhariad, a gollwyd neu a ildiwyd, sydd wedi'i gynnwys yn y datganiad incwm.

Gostyngiadau yng nghost yr asedau
Ni fu unrhyw ostyngiadau yng nghost yr asedau. Nid yw'r Bwrdd Iechyd Lleol yn dal unrhyw eiddo lle mae'r gwerth yn sylweddol wahanol i'w werth ar y farchnad agored.

Asedau a Gynhelir ar Werth neu a werthir yn y cyfnod
Mae asedau'n cael eu dal i'w gwerthu neu eu gwerthu yn y cyfnod. Sef y canlynol:

- Clinig Glyn-nedd
- Clinig Resolfen
- Fairfield Cefn Coed
- Canolfan Iechyd Coelbren

Mesur gwerth teg Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol 13
Nid oes unrhyw asedau y mae angen eu mesur Gwerth Teg o dan IFRS 13 yn 2019-20.

11. Eiddo, offer a chyfarpar

11.2 Asedau anghyfredol a ddelir i'w gwerthu

	Tir	Adeiladau, gan gynnwys aneddiadau	Eiddo, offer a chyfarpar eraill	Asedau anghyffyr-ddadwy	Asedau eraill	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Balans a ddygwyd ymlaen 1 Ebrill 2019	155	0	0	0	0	**155**
Yn ogystal ag asedau a ddosberthir fel rhai a ddelir i'w gwerthu yn ystod y flwyddyn	320	0	0	0	0	**320**
Ailbrisio	0	0	0	0	0	**0**
Llai o asedau wedi'u gwerthu yn ystod y flwyddyn	0	0	0	0	0	**0**
Ychwanegu gwrthdroi amhariad asedau a ddelir i'w gwerthu	0	0	0	0	0	**0**
Llai o amhariad ar asedau a ddelir i'w gwerthu	0	0	0	0	0	**0**
Nid yw llai o asedau bellach yn cael eu dosbarthu fel rhai a ddelir i'w gwerthu, am resymau heblaw gwaredu trwy werthu	0	0	0	0	0	
Balans a ddygwyd ymlaen 31 Mawrth 2020	475	0	0	0	0	**475**
Balans a ddygwyd ymlaen 1 Ebrill 2018	330	0	0	0	0	**330**
Yn ogystal ag asedau a ddosberthir fel rhai a ddelir i'w gwerthu yn ystod y flwyddyn	155	0	0	0	0	**155**
Ailbrisio	0	0	0	0	0	**0**
Llai o asedau wedi'u gwerthu yn ystod y flwyddyn	(330)	0	0	0	0	**(330)**
Ychwanegu gwrthdroi amhariad asedau a ddelir i'w gwerthu	0	0	0	0	0	**0**
Llai o amhariad ar asedau a ddelir i'w gwerthu	0	0	0	0	0	**0**
Nid yw llai o asedau bellach yn cael eu dosbarthu fel rhai a ddelir i'w gwerthu, am resymau heblaw eu gwaredu trwy werthu	0	0	0	0	0	**0**
Balans a ddygwyd ymlaen 31 Mawrth 2019	155	0	0	0	0	**155**

Dosbarthwyd yr asedau canlynol fel rhai sydd ar werth yn ystod y flwyddyn: -

Dosbarthwyd Clinig Glyn-nedd, Clinig Resolven a Fairfield yn Ysbyty Cefn Coed fel asedau a ddelir i'w gwerthu yn ystod y flwyddyn.

Dosbarthwyd Canolfan Iechyd Coelbren fel ased a ddelir i'w werthu yn 2018-19 ac mae'n parhau i fod ar werth ar 31 Mawrth 2020.

12. Asedau anghyfredol anghyffyrddadwy

2019-20

	Meddalwedd (wedi'i brynu)	Meddalwedd (wedi'i gynhyrchu'n fewnol)	Trwyddedau a nodau masnach	Patentau	Gwariant datblygu - wedi'i gynhyrchu'n fewnol	Ymrwymiadau Lleihau Carbon	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Cost neu brisiad ar 1 Ebrill 2019	7,806	0	475	0	0	0	**8,281**
Ailbrisio	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Ailddosbarthiadau	**3,749**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**3,749**
Gwrthdroi amhariadau	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Amhariadau	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Ychwanegiadau- prynwyd	**203**	**0**	**178**	**0**	**0**	**0**	**381**
Ychwanegiadau - wedi'i gynhyrchu'n fewnol	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Ychwanegiadau- a roddwyd	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Ychwanegiadau - rhoddwyd gan y llywodraeth	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Ailddosbarthu fel y'i delir ar werth	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Trosglwyddiadau	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Gwarediadau	**(2,564)**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**(2,564)**
Cost gros ar 31 Mawrth 2020	**9,194**	**0**	**653**	**0**	**0**	**0**	**9,847**
Amorteiddiad ar 1 Ebrill 2019	5,375	0	155	0	0	0	**5,530**
Ailbrisio	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Ailddosbarthiadau	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Gwrthdroi amhariadau	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Amhariad	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Darparwyd yn ystod y flwyddyn	**1,953**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1,953**
Ailddosbarthu fel y'i delir ar werth	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Trosglwyddiadau	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Gwarediadau	**(2,564)**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**(2,564)**
Amorteiddiad ar 31 Mawrth 2020	**4,764**	**0**	**155**	**0**	**0**	**0**	**4,919**
Gwerth llyfr net ar 1 Ebrill 2019	**2,431**	**0**	**320**	**0**	**0**	**0**	**2,751**
Gwerth llyfr net ar 31 Mawrth 2020	**4,430**	**0**	**498**	**0**	**0**	**0**	**4,928**
Ar 31 Mawrth 2020							
Prynwyd	**4,414**	**0**	**498**	**0**	**0**	**0**	**4,912**
Rhoddion	**16**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**16**
Rhoddwyd gan y Llywodraeth	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Crewyd yn fewnol	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Cyfanswm ar 31 Mawrth 2020	**4,430**	**0**	**498**	**0**	**0**	**0**	**4,928**

Mae'r ailddosbarthiad o £3,749k yn y nodyn hwn yn ymwneud â throsglwyddo ased yn ystod y flwyddyn o asedau sy'n cael eu hadeiladu a ddatgelir yn Nodyn 11.1.

12. Asedau anghyfredol anghyffyrddadwy
2018-19

	Meddalwedd (wedi'i brynu)	Meddalwedd (wedi'i gynhyrchu'n fewnol)	Trwyddedau a nodau masnach	Patentau	Gwariant datblygu - wedi'i gynhyrchu'n fewnol	Ymrwymiadau Lleihau Carbon	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Cost neu brisiad ar 1 Ebrill 2018	6,953	0	279	0	0	0	**7,232**
Ailbrisio	0	0	0	0	0	0	**0**
Ailddosbarthiadau	56	0	0	0	0	0	**56**
Gwrthdroi amhariadau	0	0	0	0	0	0	**0**
Amhariadau	0	0	0	0	0	0	**0**
Ychwanegiadau- prynwyd	797	0	196	0	0	0	**993**
Ychwanegiadau - wedi'i gynhyrchu'n fewnol	0	0	0	0	0	0	**0**
Ychwanegiadau- a roddwyd	0	0	0	0	0	0	**0**
Ychwanegiadau - rhoddwyd gan y llywodraeth	0	0	0	0	0	0	**0**
Ailddosbarthu fel y'i delir ar werth	0	0	0	0	0	0	**0**
Trosglwyddiadau	0	0	0	0	0	0	**0**
Gwarediadau	0	0	0	0	0	0	**0**
Cost gros ar 31 Mawrth 2019	**7,806**	**0**	**475**	**0**	**0**	**0**	**8,281**
Amorteiddiad ar 1 Ebrill 2018	4,756	0	2	0	0	0	**4,758**
Ailbrisio	0	0	0	0	0	0	**0**
Ailddosbarthiadau	0	0	0	0	0	0	**0**
Gwrthdroi amhariadau	0	0	0	0	0	0	**0**
Amhariad	0	0	0	0	0	0	**0**
Darparwyd yn ystod y flwyddyn	619	0	153	0	0	0	**772**
Ailddosbarthu fel y'i delir ar werth	0	0	0	0	0	0	**0**
Trosglwyddiadau	0	0	0	0	0	0	**0**
Gwarediadau	0	0	0	0	0	0	**0**
Amorteiddiad ar 31 Mawrth 2019	**5,375**	**0**	**155**	**0**	**0**	**0**	**5,530**
Gwerth llyfr net ar 1 Ebrill 2018	**2,197**	**0**	**277**	**0**	**0**	**0**	**2,474**
Gwerth llyfr net ar 31 Mawrth 2019	**2,431**	**0**	**320**	**0**	**0**	**0**	**2,751**
Ar 31 Mawrth 2019							
Prynwyd	2,409	0	320	0	0	0	**2,729**
Rhoddion	22	0	0	0	0	0	**22**
Rhoddwyd gan y Llywodraeth	0	0	0	0	0	0	**0**
Crewyd yn fewnol	0	0	0	0	0	0	**0**
Cyfanswm ar 31 Mawrth 2019	**2,431**	**0**	**320**	**0**	**0**	**0**	**2,751**

Mae'r ail-brosesu o £ 56k yn y nodyn hwn yn ymwneud â throsglwyddo ased yn ystod y flwyddyn o asedau sy'n cael eu hadeiladu a ddatgelir yn Nodyn 11.1.

Datgeliadau Ychwanegol ynghylch Asedau Anniriaethol

Datgelwch: Ar gyfer pob dosbarth o ased

anghyffyrddadwy: Dyddiad effeithiol yr

ailbrisio - **Dim**

Y dulliau a'r rhagdybiaethau sylweddol a gymhwyswyd wrth amcangyfrif gwerthoedd teg - **Amcangyfrifir ar y Gost llai dibrisiant hyd yma**

Pe bai'r swm cario wedi'i werthu am gost - **£0**

Ar gyfer pob dosbarth o ased anghyffyrddadwy, mae gwahaniaethu rhwng asedau anghyffyrddadwy a gynhyrchir yn

fewnol ac eraill yn datgelu: P'un a yw'r bywydau defnyddiol yn amhenodol neu'n gyfyngedig **- Cyfyngedig**

Y bywydau defnyddiol neu'r cyfraddau amorteiddio a ddefnyddir - **Oes safonol o 5 mlynedd neu'r cyfnod y mae'r drwydded yn ei gwmpasu fel sy'n berthnasol**

Asedau anghyffyrddadwy, yr aseswyd bod ganddynt fywydau defnyddiol amhenodol **- Dim**

13 . Amhariadau

	2019-20 Eiddo, offer a chyfarpar £000	2019-20 Asedau anniriaethol £000	2018-19 Eiddo, offer a chyfarpar £000	2018-19 Asedau anniriaethol £000
Amhariadau'n codi o:				
Golled neu ddifrod o weithrediadau arferol	**0**	**0**	0	0
Gadael y gwaith yng nghanol ei adeiladu	**0**	**0**	24	0
Gor-fanyleb asedau (Platio Aur)	**0**	**0**	0	0
Colled o ganlyniad i drychineb	**0**	**0**	0	0
Darfodiad annisgwyl	**0**	**0**	0	0
Newidiadau ym mhris y farchnad	**0**	**0**	10	0
Eraill (nodwch)	**8,486**	**0**	3,434	0
Gwrthdroi Amhariadau	**(4,068)**	**0**	(2,379)	0
Cyfanswm yr holl amhariadau	**4,418**	**0**	1,089	0
Dadansoddiad o'r amhariadau a godir ar gronfeydd wrth gefn yn ystod y flwyddyn:				
Wedi'i godi ar y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr	**4,298**	**0**	1,089	0
Wedi'i godi ar y Gronfa Ailbrisio wrth gefn	**120**	**0**	0	0
	4,418	**0**	1,089	0

Mae'r colledion amhariad a ddatgelir uchod fel "arall" yn cynnwys:

£ 8.304m ar gyfer ysgrifennu i lawr i gost amnewid dibrisiedig yn dilyn y prisiad proffesiynol cychwynnol ar ôl cwblhau 9 ased adeilaru arbenigol fel y manylir isod:

	£000
Amnewid Cyflymydd Llinol B Singleton	789
Amnewid MRI, Singleton	991
Adnewyddu Canolfan Iechyd Penclawdd	727
Adnewyddu Canolfan Iechyd Murton	405
Adnewyddu Ward 10 Singleton	131
Amnewid Generadur Treforys	2,449
Adnewyddu Ward 12 Singleton	298
Adnewyddu Ward 15 Singleton	2,281
Adnewyddu Ward 21 Singleton	233

£ 0.182m ar gyfer ysgrifennu i lawr ar gyfer trosglwyddo asedau i Asedau Anghyfredol a Ddelir i'w Gwerthu a oedd fel y manylir isod:

	£000
Canolfan Iechyd Glyn-nedd	49
Canolfan Iechyd Resolfen	133

14.1 Rhestrau eiddo

	31 Mawrth 2020	31 Mawrth 2019
	£000	£000
Cyffuriau	**4,739**	4,525
Defnyddiau traul	**5,070**	5,334
Ynni	**203**	375
Gwaith ar y gweill	**0**	0
Arall	**0**	0
Cyfanswm	**10,012**	10,234
Roedd gwerth sylweddoladwy ohono	**0**	0

14.2 Stocrestrau a gydnabyddir mewn treuliau

	31 Mawrth 2020	31 Mawrth 2019
	£000	£000
Rhestriadau a gydnabyddir fel cost yn y cyfnod	**0**	0
Ysgrifennu stocrestrau (gan gynnwys colledion)	**0**	0
Gwrthdroi anfanteision a ostyngodd y gost	**0**	0
Cyfanswm	**0**	**0**

Mae Nodyn 14.1 yn datgelu'r gwerthoedd stoc a ddelir ar 31 Mawrth 2020. Pan fydd stoc yn cael ei gyfrif â llaw, cymerir stoc trwy gydol mis Chwefror a mis Mawrth er mwyn sicrhau bod prisiadau stoc ar gael ar ddyddiad y fantolen oherwydd yr amser a gymerir i brisio'r eitemau stoc a gyfrifir.

Yn unol â chanllaw 2015-16, mae Nodyn 14.2 yn ymwneud yn unig â chyrff Iechyd sy'n prynu asedau i'w gwerthu ac o'r herwydd nid yw'n berthnasol i'r Bwrdd Iechyd.

Mae stoc nwyddau traul yn nodyn 14.1 yn cynnwys £ 238k o eitemau sy'n ymwneud â phandemig COVID-19.

15. Masnach a Derbyniadau eraill

Cyfredol	31 Mawrth 2020 £000	Ailddosbarthwyd 31 Mawrth 2019 £000
Llywodraeth Cymru	**4,161**	4,853
Pwyllgor Gwasanaethau Iechyd Arbenigol Cymru / Pwyllgor Gwasanaethau Ambiwlans Brys	**3,327**	1,981
Byrddau Iechyd Cymru	**6,598**	3,612
Ymddiriedolaethau GIG Cymru	**975**	1,640
Addysg a Gwella Iechyd Cymru	**266**	329
Ymddiriedolaethau y Tu Allan i Gymru	**240**	75
GIG arall	**238**	253
Ad-daliad Hawliad Pwll Risg Cymru		
Sector Iechyd Eilaidd GIG Cymru	**34,218**	37,701
Ad-daliad FLS Sector Cynradd GIG Cymru	**0**	0
Gwneud Iawn GIG Cymru	**1,099**	510
Arall	**0**	0
Awdurdodau Lleol	**2,857**	2,235
Dyledwyr cyfalaf - Diriaethol	**0**	0
Dyledwyr cyfalaf - Anniriaethol	**0**	0
Dyledwyr eraill	**9,910**	10,522
Darpariaeth ar gyfer dyledion anadferadwy	**(3,518)**	(3,068)
Taliadau Pensiwn Pensiynau'r GIG	**0**	0
Rhagdaliadau eraill	**5,150**	5,037
Incwm cronedig arall	**746**	651
Is-gyfanswm	**66,267**	66,331
Ddim yn gyfredol		
Llywodraeth Cymru	**0**	0
Pwyllgor Gwasanaethau Iechyd Arbenigol Cymru / Pwyllgor Gwasanaethau Ambiwlans Brys	**0**	0
Byrddau Iechyd Cymru	**0**	0
Ymddiriedolaethau GIG Cymru	**0**	0
Addysg a Gwella Iechyd Cymru (HEIW)	**0**	0
Ymddiriedolaethau y Tu Allan i Gymru	**0**	0
GIG arall	**0**	0
Ad-daliad Hawliad Pwll Risg Cymru;		
Sector Iechyd Eilaidd GIG Cymru	**102,539**	108,880
Ad-daliad FLS Sector Cynradd GIG Cymru	**0**	0
Gwneud Iawn GIG Cymru	**20**	0
Arall	**0**	0
Awdurdodau Lleol	**0**	0
Dyledwyr cyfalaf - Diriaethol	**0**	0
Dyledwyr cyfalaf - Anniriaethol	**0**	0
Dyledwyr eraill	**0**	0
Darpariaeth ar gyfer dyledion anadferadwy	**0**	0
Taliadau Pensiwn Pensiynau'r GIG	**0**	0
Rhagdaliadau eraill	**0**	0
Incwm cronedig arall	**0**	0
Is-gyfanswm	**102,559**	108,880
Cyfanswm	**168,826**	175,211

15. Masnach a Derbyniadau eraill (parhad).

Symiau derbyniadwy heibio eu dyddiad dyledus ond heb amhariad

	31 Mawrth 2020 £000	31 Mawrth 2019 £000
Erbyn hyd at dri mis	**14,685**	6,772
Erbyn tri i chwe mis	**664**	358
Gan fwy na chwe mis	**592**	467
	15,941	7,597

Colledion Credyd Disgwyliedig (ECL) / Darpariaeth ar gyfer amharu ar symiau derbyniadwy

Balans ar 31 Mawrth 2019		(2,222)
Addasiad ar gyfer gweithredu Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol 9		(504)
Balans ar 1 Ebrill 2019	**(3,068)**	(2,726)
Trosglwyddo i gorff GIG Cymru arall	**350**	0
Swm a ddilëwyd yn ystod y flwyddyn	**17**	635
Swm a adferwyd yn ystod y flwyddyn	**14**	94
(Cynnydd) / gostyngiad yn y symiau derbyniadwy sydd â amhariad arnynt	**(831)**	(1,071)
Adennill dyledion drwg yn ystod y flwyddyn	**0**	0
Balans ar 31 Mawrth 2020	**(3,518)**	(3,068)

Wrth benderfynu a oes amhariad ar ddyled, rhoddir ystyriaeth i oed y ddyled a cha nlyniadau'r camau a gymerwyd i adennill y ddyled, gan gynnwys cyfeirio at asi antaethau cred yd.

Treth ar Werth symiau derbyniadwy

Derbyniadau masnach	**2,648**	2,373
Arall	**0**	0
Cyfanswm	**2,648**	2,373

16. Asedau Ariannol Eraill

	Cyfredol		Ddim yn gyfredol	
	31 Mawrth 2020	31 Mawrth 2019	**31 Mawrth 2020**	31 Mawrth 2019
	£000	£000	**£000**	£000
Asedau ariannol				
Cyfranddaliadau a buddsoddiadau math ecwiti				
Wedi'i ddal i fuddsoddiadau aeddfedrwydd ar gostau amorteiddiedig	**0**	0	**0**	0
Am werth teg trwy SOCNE	**0**	0	**0**	0
Ar gael ar werth yn FV	**0**	0	**0**	0
Blaendaliadau	**0**	0	**0**	0
Benthyciadau	**0**	0	**0**	0
Deilliadau	**0**	0	**0**	0
Arall (Manylwch)	**0**	0	**0**	0
Wedi'i ddal i fuddsoddiadau aeddfedrwydd ar gostau amorteiddiedig	**0**	0	**0**	0
Am werth teg trwy SOCNE	**0**	0	**0**	0
Ar gael ar werth yn FV	**0**	0	**0**	0
Cyfanswm	**0**	**0**	**0**	**0**

17. Arian parod a'r hynny sy'n cyfateb i arian parod

	2019-20	2018-19
	£000	£000
Balans ar 1 Ebrill 2019	**830**	491
Newid net mewn balansau arian parod a chyfwerth ag arian parod	**(344)**	339
Balans ar 31 Mawrth 2020	**486**	830
Yn cynnwys:		
Arian parod yn GBS	**402**	708
Banciau masnachol	**0**	0
Arian parod mewn llaw	**84**	122
Buddsoddiadau Cyfredol	**0**	0
Arian parod a chyfwerth ag arian parod fel yn y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol	**486**	830
Gorddrafft banc - GBS	**0**	0
Gorddrafft banc - Banciau masnachol	**0**	0
Arian parod a chyfwerth ag arian parod fel yn y Datganiad Llif Arian	**486**	830

Mewn ymateb i ofyniad IAS 7 am ddatgeliad ychwanegol, y newidiadau mewn rhwymedigaethau sy'n codi ar gyfer gweithgareddau cyl lido yw;

Rhwymedigaethau
Prydles £ 270k
Rhwymedigaethau PFI £
2,569k

Mae'r symudiad yn ymwneud ag arian parod, nid oes angen unrhyw wybodaeth gymharol gan IAS 7 yn 2019-20.

18. Masnach a symiau thaladwy eraill

Cyfredol	31 Mawrth 2020 £000	Ailddosbarthwyd 31 Mawrth 2019 £000
Llywodraeth Cymru	8	16
Pwyllgor Gwasanaethau Iechyd Arbenigol Cymru / Pwyllgor Gwasanaethau Ambiwlans Brys	278	650
Byrddau Iechyd Cymru	2,856	4,532
Ymddiriedolaethau GIG Cymru	3,125	2,540
Addysg a Gwella Iechyd Cymru (HEIW)	0	0
GIG arall	966	1,192
Trethi a nawdd cymdeithasol yn daladwy / ad-daliadau	4,732	5,896
Ad-daliadau trethiant gan Gyllid a Thollau EM	0	0
TAW yn daladwy i Gyllid a Thollau EM	217	241
Trethi eraill sy'n daladwy i Gyllid a Thollau EM	0	0
Cyfraniadau Gogledd Iwerddon yn daladwy i Gyllid a Thollau EM	6,275	7,571
Taliadau nad ydynt yn rhai GIG - Refeniw	19,593	19,622
Awdurdodau Lleol	1,264	6,285
Taliadau cyfalaf - Diriaethol	6,418	10,224
Taliadau cyfalaf - Anniriaethol	71	419
Gorddrafft	0	0
Rhenti sy'n ddyledus o dan brydlesi gweithredu	0	0
Rhwymedigaethau o dan brydlesi cyllid, contractau HP	211	270
Elfen prydles cyllid honedig o gontractau PFI SoFP	2,831	2,569
Pensiynau: staff	7,908	10,297
Croniadau heb fod yn GIG	68,737	75,354
Incwm Gohiriedig:		
Incwm Gohiriedig a ddygwyd ymlaen:	2,959	2,720
Ychwanegiadau Incwm Gohiriedig:	324	1,061
Trosglwyddo i / o incwm gohiriedig cyfredol / anghyfredol	0	0
Rhyddhawyd i SoCNE	(1,384)	(822)
Credydwyr eraill	242	534
Asedau PFI - credydau a ohiriwyd	0	0
Taliadau ar gyfrif	0	0
Is-gyfanswm	**127,631**	151,171
Ddim yn gyfredol		
Llywodraeth Cymru	0	0
Pwyllgor Gwasanaethau Iechyd Arbenigol Cymru / Pwyllgor Gwasanaethau Ambiwlans Brys	0	0
Byrddau Iechyd Cymru	0	0
Ymddiriedolaethau GIG Cymru	0	0
Addysg a Gwella Iechyd Cymru	0	0
GIG arall	0	0
Trethi a nawdd cymdeithasol yn daladwy / ad-daliadau	0	0
Ad-daliadau trethiant gan Gyllid a Thollau EM	0	0
TAW yn daladwy i Gyllid a Thollau EM	0	0
Trethi eraill sy'n daladwy i Gyllid a Thollau EM	0	0
Cyfraniadau Gogledd Iwerddon yn daladwy i Gyllid a Thollau EM	0	0
Taliadau nad ydynt yn rhai GIG - Refeniw	0	0
Awdurdodau Lleol	0	0
Taliadau cyfalaf - Diriaethol	0	0
Taliadau cyfalaf - Anniriaethol	0	0
Gorddrafft	0	0
Rhenti sy'n ddyledus o dan brydlesi gweithredu	0	0
Rhwymedigaethau o dan brydlesi cyllid, contractau HP	0	211
Elfen prydles cyllid honedig o gontractau PFI SoFP	37,136	39,967
Pensiwn: staff	0	0
Croniadau heb fod yn GIG	0	0
Incwm Gohiriedig:		
Incwm Gohiriedig a ddygwyd ymlaen:	0	0
Ychwanegiadau Incwm Gohiriedig:	0	0
Trosglwyddo i / o incwm gohiriedig cyfredol / anghyfredol	0	0
Rhyddhawyd i SoCNE	0	0
Credydwyr eraill	0	0
Asedau PFI - credydau a ohiriwyd	0	0
Taliadau ar gyfrif	0	0
Is-gyfanswm	**37,136**	40,178
Cyfanswm	**164,767**	191,349

Y bwriad yw talu pob anfoneb o fewn y cyfnod o 30 diwrnod a gyfarwyddir gan Lywodraeth Cymru.

18. Masnach a symiau thaladwy eraill (parhad).

Disgwylir i symiau sy'n dod yn ddyledus dros flwyddyn gael eu setlo fel a ganlyn:	**31 Mawrth**	31 Mawrth
	2020	2019
	£000	£000
Rhwng blwyddyn a dwy flynedd	**3,321**	3,042
Rhwng dwy a phum mlynedd	**9,564**	10,878
Mewn pum mlynedd neu fwy	**24,251**	26,258
Is-gyfanswm	**37,136**	40,178

19. Atebolrwyddau ariannol eraill

	Cyfredol		**Ddim yn gyfredol**	
Rhwymedigaethau ariannol	**31 Mawrth**	31 Mawrth	**31 Mawrth**	31 Mawrth
	2020	2019	**2020**	2019
	£000	£000	**£000**	£000
Gwarantau Ariannol:				
Am gost wedi'i hamorteiddio	**0**	0	**0**	0
Am werth teg trwy SOCNE	**0**	0	**0**	0
Deilliadau am werth teg trwy SoCNE	**0**	0	**0**	0
Arall:				
Am gost wedi'i hamorteiddio	**0**	0	**0**	0
Am werth teg trwy SOCNE	**0**	0	**0**	0
Cyfanswm	**0**	0	**0**	0

20. Darpariaethau

Ailddosbarthu

	Ar 1 Ebrill 2019	Trosglwyddo achosion setliad strwythuredig i'r Pwll Risg	Trosglwyddo darpariaethau i gredydwyr	Trosglwyddo rhwng cyfredol ac anghyfredol	Yn codi yn ystod y flwyddyn	Defnyddiwyd yn ystod y flwyddyn	Gwrthdroi heb ei ddefnyddio	Dad-ddirwyn disgownt	Ar 31 Mawrth 2020
Cyfredol	**£000**	**£000**	**£000**	**£000**	**£000**	**£000**	**£000**	**£000**	**£000**
Esgeuluster clinigol:-									**0**
Gofal eilaidd	**29,964**	0	(3,600)	5,326	23,497	(11,450)	(18,513)	0	**25,224**
Gofal sylfaenol	**0**	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Gwneud iawn am Ofal Eilaidd	**433**	0	0	0	995	(481)	(147)	0	**800**
Gwneud iawn am Ofal Sylfaenol	**0**	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Niwed personol	**728**	0	0	474	767	(1,201)	(80)	15	**703**
Pob colled a thaliad arbennig arall	**0**	0	0	0	48	(48)	0	0	**0**
Ffioedd cyfreithiol amddiffyn a gweinyddiaeth arall	**2,154**	0	0	136	1,766	(1,019)	(1,355)		**1,682**
Pensiynau'n ymwneud â chyn-gyfarwyddwyr	**4**			0	0	(4)	0	0	**0**
Pensiynau'n ymwneud â staff eraill	**139**			99	58	(241)	(3)	0	**52**
Ailstrwythuro	**0**			0	0	0	0	0	**0**
Arall	**2,036**		0	0	1,154	(2,422)	(468)		**300**
Cyfanswm	**35,458**	**0**	**(3,600)**	**6,035**	**28,285**	**(16,866)**	**(20,566)**	**15**	**28,761**
Ddim yn Gyfredol									
Esgeuluster clinigol:-									
Gofal eilaidd	**107,945**	0	0	(5,326)	17,149	(1,928)	(16,489)	0	**101,351**
Gofal sylfaenol	**0**	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Gwneud iawn am Ofal Eilaidd	**0**	0	0	0	15	0	0	0	**15**
Gwneud iawn am Ofal Sylfaenol	**0**	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Niwed personol	**5,744**	0	0	(474)	1,044	(746)	0	0	**5,568**
Pob colled a thaliad arbennig arall	**0**	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Ffioedd cyfreithiol amddiffyn a gweinyddiaeth arall	**1,191**	0	0	(136)	426	(117)	(25)		**1,339**
Pensiynau'n ymwneud â chyn-gyfarwyddwyr	**12**			0	0	(12)	0	0	**0**
Pensiynau'n ymwneud â staff eraill	**156**			(99)	2	(30)	(1)	0	**28**
Ailstrwythuro	**0**			0	0	0	0	0	**0**
Arall	**0**		0	0	0	0	0		**0**
Cyfanswm	**115,048**	**0**	**0**	**(6,035)**	**18,636**	**(2,833)**	**(16,515)**	**0**	**108,301**
CYFANSWM									
Esgeuluster clinigol:-	**0**								**0**
Gofal eilaidd	**137,909**	**0**	**(3,600)**	**0**	**40,646**	**(13,378)**	**(35,002)**	0	**126,575**
Gofal sylfaenol	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	0	**0**
Gwneud iawn am Ofal Eilaidd	**433**	**0**	**0**	**0**	**1,010**	**(481)**	**(147)**	0	**815**
Gwneud iawn am Ofal Sylfaenol	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	0	**0**
Niwed personol	**6,472**	**0**	**0**	**0**	**1,811**	**(1,947)**	**(80)**	15	**6,271**
Pob colled a thaliad arbennig arall	**0**	**0**	**0**	**0**	**48**	**(48)**	**0**	0	**0**
Ffioedd cyfreithiol amddiffyn a gweinyddiaeth arall	**3,345**	**0**	**0**	**0**	**2,192**	**(1,136)**	**(1,380)**		**3,021**
Pensiynau'n ymwneud â chyn-gyfarwyddwyr	**16**			**0**	**0**	**(16)**	**0**	0	**0**
Pensiynau'n ymwneud â staff eraill	**295**			**0**	**60**	**(271)**	**(4)**	0	**80**
Ailstrwythuro	**0**			**0**	**0**	**0**	**0**	0	**0**
Arall	**2,036**		0	**0**	**1,154**	**(2,422)**	**(468)**		**300**
Cyfanswm	**150,506**	**0**	**(3,600)**	**0**	**46,921**	**(19,699)**	**(37,081)**	**15**	**137,062**

Amseriad disgwyliedig llif arian:

	Ym mlwyddyn hyd 31 Mawrth 2021	Rhwng 1 Ebrill 2021 31 Mawrth 2025	Wedi hynny	Cyfanswm £000
Esgeuluster clinigol:-	0			**0**
Gofal eilaidd	25,224	101,351	0	**126,575**
Gofal sylfaenol	0	0	0	**0**
Gwneud iawn am Ofal Eilaidd	800	15	0	**815**
Gwneud iawn am Ofal Sylfaenol	0	0	0	**0**
Niwed personol	703	1,613	3,955	**6,271**
Pob colled a thaliad arbennig arall	0	0	0	**0**
Ffioedd cyfreithiol amddiffyn a gweinyddiaeth arall	1,682	1,339	0	**3,021**
Pensiynau'n ymwneud â chyn-gyfarwyddwyr	0	0	0	**0**
Pensiynau'n ymwneud â staff eraill	52	21	7	**80**
Ailstrwythuro	0	0	0	**0**
Arall	300	0	0	**300**
Cyfanswm	**28,761**	**104,339**	**3,962**	**137,062**

Mae amseriad disgwyliedig llif arian yn seiliedig ar y wybodaeth orau sydd ar gael; ond gallent newid ar sail newidiadau achos unigol.

Mae darpariaethau eraill yn ymwneud â hawliadau ôl-weithredol Gofal Iechyd Parhaus (CIC) sy'n destun adolygiad gan dîm CIC yn Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Bae

Abertawe. Rhagwelir ad-daliadau o Bwll Risg Cymru yn erbyn y darpariaethau y manylir arnynt uchod ar gyfer Esgeulustod Clinigol, Gwneud Iawn, Hawliadau Anaf Personol

a ffioedd cyfreithiol amddiffyn
a darpariaethau gweinyddiaeth eraill. Mae gwerth yr ad-daliad a ragwelir yn erbyn y darpariaethau hyn yn dod i £ 128.554m ac fe'i datgelir fel rhan o linell Pwll Risg Cymru yn nodyn 15 Masnach a Derbyniadau Eraill.

20. Darpariaethau (parhad)

					Ailddosbarthu	Ailddosbarthu	Ailddosbarthu		Ailddosbarthu
	Ar 1 Ebrill 2018	Trosglwyddo achosion setliad strwythuredig i'r Pwll Risg	Trosglwyddo darpariaethau i gredydwyr	Trosglwyddo rhwng cyfredol ac anghyfredol	Yn codi yn ystod y flwyddyn	Defnyddiwyd yn ystod y flwyddyn	Gwrthdroi heb ei ddefnyddio	Dad-ddirwyn disgownt	Ar 31 Mawrth 2019
Cyfredol	**£000**	**£000**	**£000**	**£000**	**£000**	**£000**	**£000**	**£000**	**£000**
Esgeuluster clinigol:-									
Gofal eilaidd	17,587	0	(714)	43,837	27,458	(20,296)	(37,908)	0	**29,964**
Gofal sylfaenol	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Gwneud iawn am Ofal Eilaidd	0	0	0	0	488	(51)	(4)	0	**433**
Gwneud iawn am Ofal Sylfaenol	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Niwed personol	1,010	0	0	446	554	(976)	(312)	6	**728**
Pob colled a thaliad arbennig arall	0	0	0	0	693	(693)	0	0	**0**
Ffioedd cyfreithiol amddiffyn a gweinyddiaeth arall	1,489	0	0	275	2,389	(862)	(1,137)		**2,154**
Pensiynau'n ymwneud â chyn-gyfarwyddwyr	4			4	0	(4)	0	0	**4**
Pensiynau'n ymwneud â staff eraill	139			47	96	(139)	(4)	0	**139**
Ailstrwythuro	0			0	0	0	0	0	**0**
Arall	3,863		0	0	1,437	(1,247)	(2,017)		**2,036**
Cyfanswm	**24,092**	**0**	**(714)**	**44,609**	**33,115**	**(24,268)**	**(41,382)**	**6**	**35,458**
Ddim yn Gyfredol									
Esgeuluster clinigol:-		0	0					0	**0**
Gofal eilaidd	152,908	0	0	(43,837)	5,067	(1,104)	(5,089)	0	**107,945**
Gofal sylfaenol	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Gwneud iawn am Ofal Eilaidd	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Gwneud iawn am Ofal Sylfaenol	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Niwed personol	6,036	0	0	(446)	275	0	(121)	0	**5,744**
Pob colled a thaliad arbennig arall	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Ffioedd cyfreithiol amddiffyn a gweinyddiaeth arall	1,277	0	0	(275)	210	(17)	(4)		**1,191**
Pensiynau'n ymwneud â chyn-gyfarwyddwyr	16			(4)	0	0	0	0	**12**
Pensiynau'n ymwneud â staff eraill	200			(47)	4	0	(1)	0	**156**
Ailstrwythuro	0			0	0	0	0	0	**0**
Arall	0		0	0	0	0	0		**0**
Cyfanswm	**160,437**	**0**	**0**	**(44,609)**	**5,556**	**(1,121)**	**(5,215)**	**0**	**115,048**
CYFANSWM									
Esgeuluster clinigol:-	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Gofal eilaidd	170,495	0	(714)	0	32,525	(21,400)	(42,997)	0	**137,909**
Gofal sylfaenol	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Gwneud iawn am Ofal Eilaidd	0	0	0	0	488	(51)	(4)	0	**433**
Gwneud iawn am Ofal Sylfaenol	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Niwed personol	7,046	0	0	0	829	(976)	(433)	6	**6,472**
Pob colled a thaliad arbennig arall	0	0	0	0	693	(693)	0	0	**0**
Ffioedd cyfreithiol amddiffyn a gweinyddiaeth arall	2,766	0	0	0	2,599	(879)	(1,141)		**3,345**
Pensiynau'n ymwneud â chyn-gyfarwyddwyr	20			0	0	(4)	0	0	**16**
Pensiynau'n ymwneud â staff eraill	339			0	100	(139)	(5)	0	**295**
Ailstrwythuro	0			0	0	0	0	0	**0**
Arall	3,863		0	0	1,437	(1,247)	(2,017)		**2,036**
Cyfanswm	**184,529**	**0**	**(714)**	**0**	**38,671**	**(25,389)**	**(46,597)**	**6**	**150,506**

21. Arian wrth gefn

21.1 Rhwymedigaethau ddigwydiadol

Ni wnaed darpariaethau yn y cyfrifon hyn ar gyfer y symiau canlynol:	**2019-20 £'000**	Ailddosbarthwyd 2018-19 £'000
Hawliadau cyfreithiol am esgeulustod meddygol neu gyflogwr honedig: -		
Gofal eilaidd	**165,208**	146,656
Gofal sylfaenol	**0**	0
Gwneud iawn am Ofal Eilaidd	**0**	0
Gwneud iawn am Ofal Sylfaenol	**0**	0
Dyledion amheus	**0**	0
Costau cyflog cyfartal	**0**	0
Costau amddiffyniad	**4,468**	3,831
Costau Gofal Iechyd Parhaus	**60**	3,398
Arall	**0**	0
Cyfanswm gwerth hawliadau sy'n destun dadl	**169,736**	153,885
Symiau (wedi'u hadennill) pe bai hawliadau'n llwyddiannus	**(165,665)**	(138,606)
Atebolrwydd wrth gefn net	**4,071**	15,279

Ansicrwydd Costau Gofal Iechyd Parhaus

Mewn blynyddoedd blaenorol roedd rhwymedigaethau am gostau gofal iechyd parhaus yn fater arwyddocaol i'r Bwrdd Iechyd Lleol. Fodd bynnag, yn ystod blynyddoedd ariannol 2017-18 a 2018-19 gwnaed cynnydd sylweddol wrth symud hawliadau cam 3, 4, 5 a 7 ymlaen a pharhaodd y cynnydd hwn yn 2019/20. Roedd y cynnydd o ran clirio pob hawliad cam 3 yn golygu bod tîm gofal iechyd parhaus ôl-weithredol Powys a asesodd bob hawliad cam 3 ar sail Cymru gyfan wedi cwblhau ei waith a throsglwyddwyd y nifer fach o hawliadau cam 3 sy'n weddill yn ôl i Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Bae Abertawe yn ystod 2019 -20.

Mae'r cynnydd o ran clirio'r hawliadau yn golygu bod y Bwrdd Iechyd Lleol, ar 31 Mawrth 2020, wedi cynnwys y symiau canlynol sy'n ymwneud â'r costau gofal iechyd parhaus ansicr yma:

Mae Nodyn 20 yn nodi'r ddarpariaeth o £ 299,632 ar gyfer costau gofal parhaus tebygol sy'n ymwneud â 32 hawliad a dderbyniwyd.

Mae Nodyn 21.1 yn nodi'r atebolrwydd wrth gefn o £ 60,427 am gostau gofal parhaus posibl sy'n ymwneud â 9 hawliad a dderbyniwyd.

Lwfans blynyddol treth pensiynau - Cynllun Trefniadau Talu 2019/20

Yn unol â Chyfarwyddyd Gweinidogol a gyhoeddwyd ar 18 Rhagfyr 2019, mae Llywodraeth Cymru wedi gweithredu i gefnogi amgylchiadau lle mae rheolau treth pensiynau yn effeithio ar staff clinigol sydd eisiau gweithio oriau ychwanegol, ac sydd wedi penderfynu:

staff clinigol sy'n aelodau o Gynllun Pensiwn y GIG ac sydd, o ganlyniad i waith a wnaed ym mlwyddyn dreth 2019 -20, yn wynebu tâl treth ar dwf gall eu buddion pensiwn GIG ddewis i'r Cynllun Pensiwn GIG dalu'r tâl hwn, gyda'u pensiwn yn cael ei ostwng wrth ymddeol;

Yna bydd Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Bae Abertawe yn talu swm cyfatebol iddynt ar ôl ymddeol, gan sicrhau eu bod yn cael iawndal llawn am effaith y didyniad.

Bydd y cynllun hwn yn cael ei ariannu'n llawn gan Lywodraeth Cymru heb unrhyw gost net i Fwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Bae Abertawe.

Mae gan staff clinigol tan 31 Gorffennaf 2021 i ddewis y cynllun hwn a'r gallu i wneud newidiadau hyd at 31 Gorffennaf 2024.

Gan ddefnyddio gwybodaeth a ddarparwyd gan Adran Actiwarïaid y Llywodraeth ac Awdurdod Gwasanaethau Busnes y GIG, gallai cyrff y GIG ddefnyddio 'gwerth gostyngedig cyfartalog fesul enwebiad
' (wedi'i gyfrifo ar £ 3,345) i amcangyfrif darpariaeth Ieol trwy ei luosogi â'r nifer y staff y disgwylir iddynt dderbyn y cynnig.

Ar ddyddiad cymeradwyo'r cyfrifon hyn, nid oedd tystiolaeth bod ein staff clinigol wedi manteisio ar y cynllun yn 2019-20 ac nid oedd unrhyw wybodaeth ar gael i alluogi asesiad rhesymol o ddefnydd yn y dyfodol. Gan na ellir gwneud amcangyfrif dibynadwy felly i gefnogi creu darpariaeth ar 31 Mawrth 2020, datgelir bodolaeth atebolrwydd wrth gefn heb ei fesur yn lle hynny.

21.2 Rhwymedigaethau Wrth Gefn o Bell

	2019-20 £'000	2018-19 £'000
Datgelwch werthoedd y categorïau canlynol o rwymedigaethau wrth gefn o bell:		
Gwarantau	**215**	290
Iawndaliadau	**0**	0
Llythyrau Cysur	**0**	0
Cyfanswm	**215**	**290**

21.3 Asedau wrth gefn

	2019-20 £'000	2018-19 £'000
	0	0
	0	0
	0	0
Cyfanswm	**0**	0

22. Ymrwymiadau cyfalaf

Ymrwymiadau cyfalaf dan gontract ar 31 Mawrth	2019-20 £'000	2018-19 £'000
Eiddo, offer a chyfarpar	**6,199**	8,214
Asedau anniriaethol	**0**	0
Cyfanswm	**6,199**	8,214

23. Colledion a Thaliadau Arbennig

Codir colledion a thaliadau arbennig ar y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr yn unol ag IFRS ond fe'u cyfrifir yn y gofrestr colledion a thaliadau arbennig pan wneir taliad. Felly paratoir y nodyn hwn ar sail arian parod.

Colled gros i'r Trysorlys

Nifer yr achosion a'r symiau cysylltiedig a dalwyd allan neu eu dileu yn ystod y flwyddyn ariannol:

	Symiau a dalwyd allan yn ystod y cyfnod hyd at 31 Mawrth 2020	
	Rhif	**£**
Esgeuluster clinigol	202	13,858,566
Niwed personol	35	478,513
Pob colled a thaliad arbennig arall	172	47,862
Cyfanswm	409	14,384,941

Dadansoddiad o achosion sy'n fwy na £ 300,000 a phob achos arall:

Achosion lle mae'r swm cronnus yn fwy na £ 300,000	**Rhif**	**Teip achos**	**Symiau a dalwyd allan yn y flwyddyn** £	**Swm cronnus** £
04RVCMN0045	1	Esgeuluster Clinigol	0	2,182,651
07RVCMN0045	1	Esgeuluster Clinigol	0	710,000
08RVCMN0008	1	Esgeuluster Clinigol	160,000	390,000
08RVCMN0021	1	Esgeuluster Clinigol	0	1,129,996
08RVCMN0035	1	Esgeuluster Clinigol	0	708,000
10RYMMN0033	1	Esgeuluster Clinigol	0	1,100,000
10RYMMN0057	1	Esgeuluster Clinigol	0	2,312,556
10RYMMN0173	1	Esgeuluster Clinigol	0	831,250
10RYMMN0205	1	Esgeuluster Clinigol	0	481,250
10RYMMN0212	1	Esgeuluster Clinigol	0	751,100
10RYMMN0223	1	Esgeuluster Clinigol	0	3,935,000
11RYMMN0156	1	Esgeuluster Clinigol	1,961,278	2,331,278
11RYMMN0179	1	Esgeuluster Clinigol	0	839,224
12RYMMN0001	1	Esgeuluster Clinigol	0	1,254,880
12RYMMN0047	1	Esgeuluster Clinigol	0	338,000
12RYMMN0106	1	Esgeuluster Clinigol	0	845,541
12RYMMN0108	1	Esgeuluster Clinigol	0	736,164
12RYMMN0130	1	Esgeuluster Clinigol	100,000	524,000
13RYMMN0004	1	Esgeuluster Clinigol	0	319,550
13RYMMN0010	1	Esgeuluster Clinigol	0	730,311
13RYMMN0037	1	Esgeuluster Clinigol	125,000	331,247
13RYMMN0094	1	Esgeuluster Clinigol	0	778,061
13RYMMN0235	1	Esgeuluster Clinigol	270,000	5,595,000
14RYMMN0033	1	Esgeuluster Clinigol	659,393	750,000
14RYMMN0034	1	Esgeuluster Clinigol	200,000	1,090,000
14RYMMN0047	1	Esgeuluster Clinigol	0	547,837
14RYMMN0083	1	Esgeuluster Clinigol	320,000	320,000
14RYMMN0103	1	Esgeuluster Clinigol	42,500	2,610,619
14RYMMN0120	1	Esgeuluster Clinigol	174,306	604,306
14RYMMN0169	1	Esgeuluster Clinigol	0	481,517
14RYMMN0207	1	Esgeuluster Clinigol	0	615,000
15RYMMN0151	1	Esgeuluster Clinigol	1,105,000	1,355,000
15RYMMN0176	1	Esgeuluster Clinigol	115,000	1,778,329
15RYMMN0232	1	Esgeuluster Clinigol	106,750	522,550
12RYMMN0240	1	Esgeuluster Clinigol	0	417,100
16RYMMN0161	1	Esgeuluster Clinigol	925,000	925,000
17RYMMN0006	1	Esgeuluster Clinigol	1,902,500	1,912,500
17RYMMN0030	1	Esgeuluster Clinigol	0	1,360,284
17RYMMN0047	1	Esgeuluster Clinigol	36,830	311,830
Is-gyfanswm	**39**		**8,203,557**	**44,756,931**
Pob achos arall	370		6,181,384	19,486,706
Cyfanswm yr achosion	**409**		**14,384,941**	**64,243,637**

24. Prydlesi cyllid

24.1 Rhwymedigaethau prydlesi cyllid (fel prydlesai)

Mae gan y Bwrdd Iechyd Lleol un trefniant prydles wedi'i ddosbarthu fel prydles gyllid o dan IF RS ar gyfer llogi prydles a defnyddio y gwelyau ysbyty.

Codir tâl rhent safonol ar bob rhent a delir heb unrhyw daliadau mynegai-gysyllt iedig. Nid oes gan y bwrdd iechyd renti wrth gefn i'w datgelu ar y trefniadau hyn.

Disgwylir i daliadau is-brydles yn y dyfodol gael eu derbyn gyfanswm o £ Dim ((2018-19 £Dim).

Rhenti wrth gefn a gydnabyddir fel cyfanswm cost o £ Dim (2018-19 £ Dim).

Nid oes gan y Bwrdd Iechyd unrhyw brydlesi cyllid mewn perthynas â thir ac ad Eiladau.

Symiau sy'n daladwy o dan brydlesi cyllid:

Tir	**31 Mawrth 2020 £000**	31 Mawrth 2019 £000
Isafswm taliadau prydles		
O fewn blwyddyn	**0**	0
Rhwng blwyddyn a phum mlynedd	**0**	0
Ar ôl pum mlynedd	**0**	0
Llai o daliadau cyllid yn cael eu dyrannu i gyfnodau yn y dyfodol	**0**	0
Isafswm taliadau prydles	**0**	0
Wedi'i gynnwys yn:		
Benthyciadau cyfredol	**0**	0
Benthyciadau anghyfredol	**0**	0
	0	0
Gwerth presennol isafswm taliadau prydles		
O fewn blwyddyn	**0**	0
Rhwng blwyddyn a phum mlynedd	**0**	0
Ar ôl pum mlynedd	**0**	0
Gwerth presennol isafswm taliadau prydles	**0**	0
Wedi'i gynnwys yn:		
Benthyciadau cyfredol	**0**	0
Benthyciadau anghyfredol	**0**	0
	0	0

24.1 Rhwymedigaethau prydlesi cyllid (fel prydlesai) parhad

Symiau sy'n daladwy o dan brydlesi cyllid:

Adeiladau	**31 Mawrth 2020**	31 Mawrth 2019
Isafswm taliadau prydles	**£000**	£000
O fewn blwyddyn	**0**	0
Rhwng blwyddyn a phum mlynedd	**0**	0
Ar ôl pum mlynedd	**0**	0
Llai o daliadau cyllid yn cael eu dyrannu i gyfnodau yn y dyfodol	**0**	0
Isafswm taliadau prydles	**0**	0
Wedi'i gynnwys yn:		
Benthyciadau cyfredol	**0**	0
Benthyciadau anghyfredol	**0**	0
	0	0
Gwerth presennol isafswm taliadau prydles		
O fewn blwyddyn	**0**	0
Rhwng blwyddyn a phum mlynedd	**0**	0
Ar ôl pum mlynedd	**0**	0
Gwerth presennol isafswm taliadau prydles	**0**	0
Wedi'i gynnwys yn:		
Benthyciadau cyfredol	**0**	0
Benthyciadau anghyfredol	**0**	0
	0	0

Arall	**31 Mawrth 2020**	31 Mawrth 2019
Isafswm taliadau prydles	**£000**	£000
O fewn blwyddyn	**213**	284
Rhwng blwyddyn a phum mlynedd	**0**	213
Ar ôl pum mlynedd	**0**	0
Llai o daliadau cyllid yn cael eu dyrannu i gyfnodau yn y dyfodol	**(2)**	(16)
Isafswm taliadau prydles	**211**	481
Wedi'i gynnwys yn:		
Benthyciadau cyfredol	**211**	270
Benthyciadau anghyfredol	**0**	211
	211	481
Gwerth presennol isafswm taliadau prydles		
O fewn blwyddyn	**211**	270
Rhwng blwyddyn a phum mlynedd	**0**	211
Ar ôl pum mlynedd	**0**	0
Gwerth presennol isafswm taliadau prydles	**211**	481
Wedi'i gynnwys yn:		
Benthyciadau cyfredol	**211**	270
Benthyciadau anghyfredol	**0**	211
	211	481

24.2 Parhaodd rhwymedigaethau prydlesi cyllid (fel prydleswr) parhad

Nid oes gan y Bwrdd Iechyd Lleol unrhyw brydlesi cyllid derbyniadwy fel prydleswr.

Symiau sy'n dderbyniadwy o dan brydlesi cyllid:

	31 Mawrth 2020	31 Mawrth 2019
Buddsoddiad Gros mewn prydlesi	**£000**	£000
O fewn blwyddyn	**0**	0
Rhwng blwyddyn a phum mlynedd	**0**	0
Ar ôl pum mlynedd	**0**	0
Llai o daliadau cyllid yn cael eu dyrannu i gyfnodau yn y dyfodol	**0**	0
Isafswm taliadau prydles	**0**	0
Wedi'i gynnwys yn:		
Benthyciadau cyfredol	**0**	0
Benthyciadau anghyfredol	**0**	0
	0	0

Gwerth presennol isafswm taliadau prydles		
O fewn blwyddyn	**0**	0
Rhwng blwyddyn a phum mlynedd	**0**	0
Ar ôl pum mlynedd	**0**	0
Llai o daliadau cyllid yn cael eu dyrannu i gyfnodau yn y dyfodol	**0**	0
Gwerth presennol isafswm taliadau prydles	**0**	0
Wedi'i gynnwys yn:		
Benthyciadau cyfredol	**0**	0
Benthyciadau anghyfredol	**0**	0
	0	0

25. Contractau Menter Cyllid Preifat

25.1 Cynlluniau PFI yn gwrth-ddatganiad o'r Sefyllfa Ariannol

Nid oes gan y Bwrdd Iechyd Lleol unrhyw ddatganiadau o sefyllfa ariannol Cynlluniau PFI.

Ymrwymiadau o dan gontractau PFI y tu allan i SoFP	PFI Oddi ar SoFP cytundebau	PFI Oddi ar SoFP cytundebau
	31 Mawrth 2020	31 Mawrth 2019
	£000	£000
Cyfanswm y taliadau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn	0	0
Cyfanswm y taliadau sy'n ddyledus rhwng 1 a 5 mlynedd	0	0
Cyfanswm y taliadau sy'n ddyledus wedi hynny	0	0
Cyfanswm taliadau yn y dyfodol mewn perthynas â chontractau PFI	0	0
Cyfanswm gwerth cyfalaf amcangyfrifedig contractau PFI y tu allan i SoFP	0	0

25.2 Cynlluniau PFI ar y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol

Gwerth cyfalaf y cynllun wedi'i gynnwys yn Nodyn 11 Asedau Sefydlog	£000
	54,414

Dyddiad cychwyn y contract: 12/05/2000
Dyddiad gorffen y contract: 31/05/2030

Ar 12 Mai 2000, llofnodwyd contract Menter Cyllid Preif at (PFI) 30 mlynedd rhwng Sefydliad rhagfla e nol y Bwrdd Iechyd, Ymddiriedolaeth GIG Bro Morgannwg a Gofal Iechyd Baglan Moors ar g yfer darparu ysbyty 270 gwely i wasanaethu po blogaeth Castell-ne dd a Phort Talbot. Arweiniodd gwasanaethau sydd i'w darparu yn yr ysbyty newydd a gwblhawyd yn Hydref 2002 at dr os glwyddo gwasanaet hau o Ysbytai Castell-nedd a Phort Talbot a gaewyd wedi hynny.

Cyfanswm y rhwymedigaethau ar gyfer contractau PFI ar y Datganiad Sefyllfa Ariannol sy'n ddyledus:

	Ar SoFP PFI Elfen Gyfalaf	Ar SoFP PFI Llog tybiedig	Ar SoFP PFI Taliadau gwasanaeth
	31 Mawrth 2020	31 Mawrth 2020	31 Mawrth 2020
	£000	£000	£000
Cyfanswm y taliadau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn	2,831	5,003	4,694
Cyfanswm y taliadau sy'n ddyledus rhwng 1 a 5 mlynedd	12,885	20,131	20,312
Cyfanswm y taliadau sy'n ddyledus wedi hynny	24,251	34,073	18,843
Cyfanswm taliadau yn y dyfodol mewn perthynas â chontractau PFI	39,967	59,207	43,849

	Ar SoFP PFI Elfen Gyfalaf	Ar SoFP PFI Llog tybiedig	Ar SoFP PFI Taliadau gwasanaeth
	31 Mawrth 2019	31 Mawrth 2019	31 Mawrth 2019
	£000	£000	£000
Cyfanswm y taliadau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn	2,569	4,897	4,757
Cyfanswm y taliadau sy'n ddyledus rhwng 1 a 5 mlynedd	12,245	20,054	19,728
Cyfanswm y taliadau sy'n ddyledus wedi hynny	27,722	39,154	24,122
Cyfanswm taliadau yn y dyfodol mewn perthynas â chontractau PFI	42,536	64,105	48,607

Cyfanswm gwerth presennol y rhwymedigaethau ar gyfer contractau PFI ar-SoFP **£143m**

25.3 Taliadau i wariant	**2019-20**	2018-19
	£000	£000
Taliadau gwasanaeth ar gyfer contractau PFI Ar y Datganiad o Sefyllfa Ariannol (ac eithrio costau llog)	**2,550**	2,488
Cyfanswm y gost am gontractau PFI Oddi ar y Datganiad Sefyllfa Ariannol	**0**	0
Y cyfanswm a godwyd yn y flwyddyn ar wariant mewn perthynas â chontractau PFI	**2,550**	2,488

Mae'r Bwrdd Iechyd Lleol wedi ymrwymo i'r taliadau blynyddol canlynol

	31 Mawrth 2020	31 Mawrth 2019
Dyddiad dod i ben cynllun PFI:	**£000**	£000
Heb fod yn hwyrach nag un blwyddyn	**0**	0
Yn hwyrach na blwyddyn, heb fod yn hwyrach na phum mlynedd	**0**	0
Yn hwyrach na phum mlynedd	**12,529**	12,223
Cyfanswm	**12,529**	12,223

Bydd y taliadau blynyddol amcangyfrifedig yn y blynyddoedd i ddod yn amrywio o'r rhai y mae'r Bwrdd Iechyd Lleol wedi ymrwymo i'w gwneud yn ystod
y flwyddyn nesaf yn ôl effaith symud yn y Mynegai Prisiau Manwerthu.

25.4 Nifer y contractau PFI

	Nifer y cytundebau PFI ar SoFP	**Nifer y cytundebau PFI oddi ar SoFP**
Nifer y contractau PFI	1	0
Nifer y contractau PFI sydd â chyfanswm ymrwymiad> £ 500m yn unigol	0	0

Contract PFI	**Datganiad safle ariannol Ar/Oddi Ar**
Nifer y contractau PFI sydd â chyfanswm ymrwymiad> £ 500m yn unigol	0

Contract PFI	
Ysbyty Castell-nedd Port Talbot	Ar

25.5 Nid oes gan y Bwrdd Iechyd Lleol Bartneriaethau Cyhoeddus-Preifat

26. Rheoli risg ariannol

Mae safon adrodd ariannol IFRS 7 yn gofyn am ddatgelu'r rôl y mae offerynnau ariannol wedi'i chael yn ystod y cyfnod wrth greu neu newid y risgiau y mae corff yn eu hwynebu wrth ymgymryd â'i weithgareddau. Nid yw'r Bwrdd Iechyd Lleol yn agored i raddau'r risg ariannol y mae endidau busnes yn eu hwynebu. Hefyd mae offerynnau ariannol yn chwarae rhan lawer mwy cyfyngedig wrth greu neu newid risg nag a fyddai'n nodweddiadol o gwmnïau rhestredig, y mae'r safonau hyn yn berthnasol iddynt yn bennaf. Mae gan y Bwrdd Iechyd Lleol bŵer cyfyngedig i fuddsoddi ac mae asedau a rhwymedigaethau ariannol yn cael eu cynhyrchu gan weithgareddau gweithredol o ddydd i ddydd yn hytrach na'u dal i newid y risgiau sy'n wynebu'r Bwrdd Iechyd Lleol wrth ymgymryd â'i weithgareddau.

Risg arian cyfred
Sefydliad domestig yw'r Bwrdd Iechyd Lleol yn bennaf, gyda'r mwyafrif helaeth o drafodion, asedau a rhwymedigaethau yn y DU ac drwy'r Bunt Sterling. Nid oes gan y Bwrdd Iechyd Lleol unrhyw weithrediadau tramor. Felly mae gan y Bwrdd Iechyd Lleol gysylltiad isel ag amrywiadau yn y gyfradd arian cyfred.

Risg cyfradd llog
Ni chaniateir i Fyrddau Iechyd Lleol fenthyca. Felly mae gan y Bwrdd Iechyd Lleol gysylltiad isel ag amrywiadau yn y gyfradd llog.

Risg credyd
Oherwydd bod mwyafrif cyllid y Bwrdd Iechyd Lleol yn deillio o gronfeydd a bleidleisiwyd gan Lywodraeth Cymru, mae gan y Bwrdd Iechyd Lleol gysylltiad isel â risg credyd.

Risg hylifedd
Mae'n ofynnol i'r Bwrdd Iechyd Lleol weithredu o fewn terfynau arian parod a bennwyd gan Lywodraeth Cymru ar gyfer y flwyddyn ariannol ac mae'n tynnu arian oddi wrth Lywodraeth Cymru wrth i'r gofyniad godi. Felly, nid yw'r Bwrdd Iechyd Lleol yn agored i risgiau hylifedd sylweddol.

27. Symudiadau mewn cyfalaf gweithio

	2019-20	2018-19
	£000	£000
(Cynnydd) / gostyngiad mewn stocrestrau	222	(509)
(Cynnydd) / gostyngiad mewn masnach a symiau derbyniadwy eraill - anghyfredol	6,321	45,103
(Cynnydd) / gostyngiad mewn masnach a symiau derbyniadwy eraill - cyfredol	64	(10,430)
Cynnydd / (gostyngiad) mewn masnach a thaladwy eraill - anghyfredol	(3,042)	(2,840)
Cynnydd / (gostyngiad) mewn masnach a thaliadau eraill - cyfredol	(23,540)	393
Cyfanswm	**(19,975)**	31,717
Addasiad ar gyfer symudiadau croniad mewn asedau sefydlog - credydwyr	4,155	(654)
Addasiad ar gyfer symudiadau croniad mewn asedau sefydlog - dyledwyr	0	(7)
Addasiadau eraill	(2,837)	(3,708)
	(18,657)	27,348

28. Addasiadau llif arian eraill

	2019-20	2018-19
	£000	£000
Dibrisiant	26,837	30,529
Amorteiddio	1,953	772
(Enillion) / Colled ar Waredu	(5)	(292)
Amhariad a rifersiynau	4,351	1,089
Rhyddhau credydau gohiriedig PFI	0	0
Asedau a roddwyd a dderbyniwyd wedi'u credydu i refeniw ond nid arian parod	(89)	(730)
Asedau Grant y Llywodraeth a dderbyniwyd wedi'u credydu i refeniw ond nid arian parod	(197)	(384)
Symudiadau heblaw arian parod mewn darpariaethau	6,255	(8,781)
Symudiadau eraill	23,584	0
Cyfanswm	**62,689**	22,203

Mae addasiadau eraill yn Nodyn 27 yn ymwneud ag elfen gyfalaf taliadau mewn perthynas â phrydlesi cyllid ac ymlaen
Cynlluniau PFI SoFP.

Mae addasiadau eraill yn Nodyn 28 yn ymwneud â'r cyllid tybiannol a ddarperir gan Lywodraeth Cymru mewn perthynas â'r
Cyfraniadau Pensiwn 6.3% y GIG a delir gan Lywodraeth Cymru ac a godir yn dybiannol ar y bwrdd iechyd.

29. Digwyddiadau ar ôl y Cyfnod Adrodd

COVID-19

Mae'r angen i gynllunio ac ymateb i'r pandemig COVID-19 wedi cael effaith sylweddol ar y Bwrdd Iechyd Lleol, y GIG ehangach a chymdeithas yn ei gyfanrwydd.

Mae wedi gofyn am ymateb deiamhariadig sydd wedi cyflwyno nifer o gyfleoedd yn ychwanegol at y risgiau. Bydd yr angen i ymateb ac adfer o'r pandemig gyda'r Bwrdd Iechyd Lleol a'r gymdeithas ehangach trwy gydol 2020/21 a thu hwnt. Bydd angen i Fframwaith Llywodraethu'r BILC ystyried ac ymateb i'r angen hwn.

Cyflwynodd y pandemig COVID-19 nifer o heriau i'r sefydliad a gynrychiolir yn y datgeliadau canlynol yn y datganiadau ariannol.

Yn gynwysedig yn Nodyn 3.3 - Mae gwariant ar Wasanaethau Iechyd Ysbytai a Chymunedol yn gostau o £ 0.698m sy'n gysylltiedig â phandemig COVID-19 yn ystod rhan olaf Mawrth 2020. Mae'r costau hyn wedi'u talu gan ddyraniad adnoddau gan Lywodraeth Cymru ac felly nid oes unrhyw effaith ar y perfformiad yn erbyn y Perfformiad Adnoddau Refeniw a adroddir yn Nodyn 2.1 o ganlyniad i'r costau hyn.

Mae stoc nwyddau traul yn nodyn 14.1 yn cynnwys £ 0.238m o eitemau sy'n ymwneud â phandemig COVID-19.

30. Trafodion Partïon Cysylltiedig

Mae gan nifer o aelodau Bwrdd y Bwrdd Iechyd Lleol fuddiannau mewn partïon cysylltiedig fel a ganlyn:

Enw	Manylion	Buddiant Parti Cysylltiedig
Mr. M Child	Aelod Annibynnol	Aelod Cabinet Gofal, Iechyd a Heneiddio'n Dda, Cyngor Abertawe
Yr Athro T.Crick	Aelod Annibynnol	Cyfarwyddwr Anweithredol Dŵr Cymru
Mrs. J Davies	Aelod Annibynnol o'r Bwrdd	Aelod o Fwrdd Coleg Brenhinol Nyrsio Cymru
Mr G Howells	Cyfarwyddwr Nyrsio a Phrofiad Cleifion	Aelod o Fwrdd Gweithredol Coleg Brenhinol Nyrsio Cymru
Mrs. A James	Aelod Cyswllt o'r Bwrdd - Cadeirydd SRG	Prif Weithredwr, Gwasanaeth Gofalwyr Castell-nedd Port Talbot Cyf
Mr. A Jarrett	Aelod Cyswllt o'r Bwrdd	Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol Cyngor Bwrdeistref Sirol Castell-nedd Port Talbot
Mr M Waygood	Aelod Annibynnol, Is-gadeirydd Dros Dro o 23 Gorffennaf 2019	Aelod o'r Gweilch yn y Bwrdd Elusennau Cymunedol (O fis Rhagfyr 2019)

Roedd cyfanswm gwerth y trafodion gyda phartïon cysylltiedig yn 2019/20 fel a ganlyn:

Parti Cysylltiedig		Taliadau i barti cysylltiedig	Derbyniadau gan barti cysylltiedig	Symiau sy'n ddyledus i barti cysylltiedig	Symiau sy'n ddyledus gan barti cysylltiedig
		£000	£000	£000	£000
Cyngor Dinas a Sir Abertawe		14,640	3,087	1,177	1,197
Dŵr Cymru - Welsh Water		832	0	0	0
Coleg Brenhinol Nyrsio		0	1	0	0
Gwasanaeth Gofalwyr Castell-nedd Port Talbot		108	4	3	2
Cyngor Sir Castell-nedd Port Talbot		9,198	6,497	14	1,626
Rygbi'r Gweilch		0	3	0	2

Mae Llywodraeth Cymru yn cael ei hystyried yn blaid gysylltiedig. Yn ystod y flwyddyn mae Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Bae Abertawe wedi cael nifer sylweddol o drafodion materol gyda Llywodraeth Cymru a chydag endidau eraill yr ystyrir Llywodraeth Cymru fel y rhiant gorff, sef:

Endid	Taliadau i barti cysylltiedig	Derbyniadau gan barti cysylltiedig	Symiau sy'n ddyledus i barti cysylltiedig	Symiau sy'n ddyledus gan barti cysylltiedig
	£000	£000	£000	£000
Llywodraeth Cymru	313	954,185	8	4,161
Comisiwn Gwasanaethau Arbenigol Iechyd Cymru	96,701	112,315	278	3,327
Bwrdd Iechyd Lleol Aneurin Bevan	1,091	2,892	95	137
Bwrdd Iechyd Lleol Betsi Cadwaladr	288	186	66	8
Bwrdd Iechyd Lleol Caerdydd a'r Fro	5,793	6,405	685	1,872
Bwrdd Iechyd Lleol Cwm Taf	33,087	45,109	1,824	2,419
Addysg a Gwella Iechyd Cymru	4	12,082	0	266
Bwrdd Iechyd Lleol Hywel Dda	4,092	36,567	139	1,303
Bwrdd Iechyd Lleol Powys	1,440	9,221	48	859
Ymddiriedolaeth GIG Iechyd Cyhoeddus Cymru	3,889	3,737	1,112	117
Ymddiriedolaeth GIG Felindre	17,564	3,686	1,915	847
Ymddiriedolaeth GIG Gwasanaethau Ambiwlans Cymru	4,978	65	98	11
Cyfanswm	**169,240**	**1,186,450**	**6,268**	**15,327**

31. Asedau trydydd parti

Daliodd y Bwrdd Iechyd Lleol £ 623,305 o arian parod yn y banc ac mewn llaw ar 31 Mawrth 2020 (31ain Mawrth 2019, £ 721,755) sy'n ymwneud ag arian a ddelir gan y Bwrdd Iechyd Lleol ar ran cleifion Cyfanswm yr arian a ddelir mewn Cyfrifon Buddsoddi cleifion oedd £ 568,775 ar 31 Mawrth 2020 (31 Mawrth 2019, £616,247). Mae hyn wedi'i eithrio o'r ffigur Arian Parod a Chyfwerth ag Arian Parod a adroddwyd yn y cyfrifon.

Yn ogystal, roedd y Bwrdd Iechyd Lleol wedi lleoli cryn dipyn o stoc llwyth ar ei safle. Mae'r stoc hwn yn parhau i fod yn eiddo i'r cyflenwr nes iddo gael ei ddefnyddio. Cyfanswm gwerth stoc llwyth ar 31 Mawrth 2020 oedd £586,026 (£ 593,564 ar 31 Mawrth 2019).

32. Cyllidebau cyfun

Mae'r Bwrdd Iechyd (Ardal Abertawe) wedi cymryd rhan mewn trefniant cyllideb cyfun ffurfiol yn 2019/20 a ddechreuodd ym mis Ebrill 2012 ac a ddisodlodd gytundebau blaenorol a oedd ar waith rhwng 2008/09 a Mawrth 2012. Rhoddir cyfrif am y trefniant cyllideb cyfun yn unol ag IFRS 11, Trefniadau ar y Cyd ac IFRS 12, Datgelu Buddiannau mewn Endidau Eraill.

Partneriaeth Adran 33: Offer Cymunedol

1. Partneriaid Statudol
Dinas a Sir Abertawe
Cyngor Bwrdeistref Sirol Castell-nedd Port Talbot
Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe

2. Nodau'r Bartneriaeth

Darparu gwasanaeth offer cymunedol integredig sy'n cwrdd â'r meini prawf diffinio ac arfer da o fewn y canllawiau a ddarperir gan Lywodraeth Cymru.

Darparu gwasanaeth hyblyg ac ymatebol i ddefnyddwyr ac ymarferwyr trwy system asesu a darparu unedig sydd yn osgoi dyblygu a rhwystrau i ddarpariaeth.

Bodloni safonau cenedlaethol a lleol a dangosyddion perfformiad, yn benodol i ddarparu canran uchel o offer a mân addasiadau o fewn targed saith diwrnod.

Cefnogi mentrau gofal canolraddol, gofal lliniarol a rhyddhau o'r ysbyty ac adeiladu ar y cyd-drefniadau presennol a'u cydgrynhoi.

Datblygu gwasanaethau mwy hygyrch gyda meini prawf cymhwysedd cyson, a fydd yn gwella cydgysylltu rhwng asiantaethau partner a defnyddwyr gwasanaeth.

I ddarparu asesiad, arddangosfa arddangos a chyfleuster dysgu ar gyfer defnyddwyr gwasanaeth ac ymarferwyr o'r gwasanaethau iechyd, addysg a chymdeithasol.

Cwrdd â'r uchod mewn perthynas â gwelyau, matresi ac ochrau crud ac offer arall.

3. Cyfrif Memorandwm Cyllideb Cyfun

Cyllid Gros	**2019/20**	**2018/19**
	£	**£**
Dinas a Sir Abertawe	624,250	705,000
Cyngor Bwrdeistref Sirol Castell-nedd Port Talbot	351,000	470,000
Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe	1,524,749	1,175,000
Arall	526,327	354,383
Cyfanswm Cyllid	**3,026,326**	**2,704,383**
Gwariant	**2,233,243**	**2,333,546**
Gwariant net gorwario / (tanwario)	**(793,083)**	**(370,837)**

Bydd yr is-wariant yn cael ei drosglwyddo i warchodfa benodol wedi'i ffensio i'r pwll offer.

33. Segmentau gweithredu

Mae IFRS 8 yn ei gwneud yn ofynnol i gyrff adrodd ar wybodaeth am bob un o'i segmentau gweithredu.

Mae Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe wedi trefnu ei wasanaethau gweithredol yn 5 Uned Cyflenwi Gwasanaeth.
Mae tair o'r unedau hyn wedi'u canoli ar brif safleoedd ysbytai y Bwrdd Iechyd, Treforys, Castell-nedd Port Talbot,
a Singleton. Mae'r ddau Uned Cyflenwi Gwasanaeth arall yn ymwneud â Gwasanaethau Iechyd Meddwl ac Anableddau Dysgu a Gofal Sylfaenol
a Gwasanaethau Cymunedol.

Mae'r Bwrdd Iechyd Lleol wedi dod i'r farn bod gweithgareddau ei Unedau Cyflenwi Gwasanaeth yn ddigon tebyg ar gyfer
i beidio â gorfod datgelu canlyniadau eu gweithrediadau ar wahân. Wrth ddod i'r penderfyniad hwn mae'r Bwrdd Iechyd
yn fodlon bod y meini prawf canlynol yn cael eu bodloni:

1. Mae cydgasglu yn dal i ganiatáu i ddefnyddwyr werthuso'r busnes a'i amgylchedd gweithredu.

2. Mae gan Unedau Cyflenwi Gwasanaethau nodweddion economaidd tebyg.

3. Mae'r Unedau Cyflenwi Gwasanaeth yn debyg o ran pob un o'r canlynol: -

> Natur y gwasanaeth a ddarperir
> Mae'r Unedau Cyflenwi Gwasanaeth yn gweithredu prosesau sylfaenol debyg
> Mae'r cwsmeriaid terfynol (y cleifion) yn dod o fewn categorïau tebyg yn fras
> Mae'r Unedau Cyflenwi Gwasanaeth yn rhannu amgylchedd rheoleiddio cyffredin

Gweithredodd y Bwrdd Iechyd Lleol fel cartref i un corff a gynhaliwyd yn ystod 2019/20, sef Uned Gyflenwi GIG Cymru (DU).
Mae'r uned hon yn gyfrifol am swyddogaethau sicrwydd, gwella perfformiad a chyflenwi ar gyfer GIG Cymru.
gyda'r uned yn cyd-fynd â blaenoriaethau Llywodraeth Cymru a'i hariannu'n uniongyrchol.

Yn ystod 2019/20 mae'r cyfrifon hyn yn cynnwys incwm o £ 3.169m a gwariant o £ 3.101m mewn perthynas â'r DU.

Nid yw'r Bwrdd Iechyd Lleol o'r farn bod y symiau dan sylw yn ddigon perthnasol i'w nodi fel
segment ar wahân.

34. Gwybodaeth arall

34.1. Cyfraniadau Pensiwn Cyflogwr Staff 6.3% - Elfen Dybiannol

Mae gwerth trafodion tybiannol yn seiliedig ar gostau amcangyfrifedig ar gyfer y cyfnod deuddeg mis 1 Ebrill 2019 i 31 Mawrth 2020. Mae hyn wedi'i gyfrifo o wariant gwirioneddol Llywodraeth Cymru ar gyfer cyfraniadau pensiwn cyflogwr staff 6.3% rhwng Ebrill 2019 a Chwefror 2020 ochr yn ochr â data'r Bwrdd Iechyd / Ymddiriedolaeth / SHA ar gyfer Mawrth 2020.

Mae'r trafodion yn cynnwys gwariant tybiannol mewn perthynas â'r 6.3 a chyllid tybiannol i gwmpasu'r gwariant hwnnw fel a ganlyn:	% wedi'i dalu i NHS BSA gan Lywodraeth Cymru

Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn a orffenodd 31 Mawrth 2020

		£'000
Gwariant ar Wasanaethau Gofal Iechyd Sylfaenol	**2019-20**	0
Gwariant ar Wasanaethau Ysbyty ac Iechyd Cymunedol	**2019-20**	23,584

Datganiad o Newidiadau mewn Ecwiti Trethdalwyr Ar gyfer y flwyddyn a orffenodd 31 Mawrth 2020

Cost gweithredol net ar gyfer y flwyddyn	**Balans ar 31 Mawrth 2020**	23,584
Cyllid Tybiannol Llywodraeth Cymru	**Balans ar 31 Mawrth 2020**	23,584

Datganiad Llif Arian ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2020

Cost gweithredu net ar gyfer y flwyddyn ariannol	**2019-20**	23,584
Addasiadau llif arian eraill	**2019-20**	23,584

2.1 Perfformiad Adnoddau Refeniw

Dyraniad Adnoddau Refeniw	**2019-20**	23,584

3. Dadansoddiad o gostau gweithredu gros

3.1 Gwariant ar Wasanaethau Gofal Iechyd Sylfaenol

Gwasanaethau Meddygol Cyffredinol	**2019-20**	0

3.3 Gwariant ar Wasanaethau Ysbyry ac Iechyd Cymunedol

Costau Cyfarwyddwyr	**2019-20**	82
Costau staff	**2019-20**	23,502

9.1 Costau gweithwyr cyflogedig

Staff Parhaol

Cyfraniadau cyflogwr i Gynllun Pensiwn y GIG	**2019-20**	23,584
Wedi'i godi ar gyfalaf	**2019-20**	24
Wedi'i godi ar refeniw	**2019-20**	23,560

18. Masnach a symiau thaladwy eraill

Cyfredol

Pensiynau: staff	**Balans ar 31 Mawrth 2020**	0

28. Addasiadau llif arian eraill

Symudiadau eraill	**2019-20**	23,584

34. Gwybodaeth arall

34.2 Newid Ffin Pen-y-bont ar Ogwr

Cyhoeddodd Ysgrifennydd y Cabinet dros Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol ar 14 Mehefin 2018 y byddai'r cyfrifoldeb dros ddarparu gwasanaethau gofal iechyd i'r bobl yn ardal Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr (BCBC) yn symud o Fwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Abertawe Bro Morgannwg ULHB i Fwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Cwm Taf.

Trosglwyddodd Gorchymyn y Byrddau Iechyd Lleol (Newid Ardal) (Cymru) (Diwygiadau Amrywiol) 2019 brif ardal llywodraeth leol Pen-y-bont ar Ogwr o Fwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Abertawe Bro Morgannwg ULHB i Fwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Cwm Taf a hefyd newid enwau'r bwrdd iechyd i Fwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Cwm Taf Morgannwg a Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Bae Abertawe,

Yn unol â Gorchymyn Byrddau Iechyd Lleol (Newid Ardal) (Trosglwyddo Staff, Eiddo a Rhwymedigaethau) (Cymru) 2019 a wnaed ar 19 Mawrth 2019 ac a ddaeth i rym ar 1 Ebrill 2019, trosglwyddwyd asedau a rhwymedigaethau sy'n ymwneud â gwasanaethau Pen-y-bont ar Fwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Bae Abertawe i Fwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Cwm Taf Morgannwg ar 1 Ebrill 2019. Cyfrifwyd am y trosglwyddiad fel 'Trosglwyddo trwy Amsugno' yn unol â Llawlyfr Adrodd Ariannol y Llywodraeth. Daethpwyd â'r symiau cofnodedig o asedau net i mewn i ddatganiadau ariannol Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Cwm Taf Morgannwg o'r 1 Ebrill 2019. Nid oes angen ailddatgan y balansau cau ar 31 Mawrth 2019 y flwyddyn flaenorol ac mae'r tablau isod yn nodi'r balansau a gofnodwyd yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol ar 31 Mawrth 2019 a drosglwyddodd i Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Cwm Taf Morgannwg ar 1 Ebrill 2019.

Asedau Nad ydynt yn Gyfredol	**Nad yw'n Rhoddion**	**Rhoddion**	**Prydles**	**Rhoddwydgan y Llywodraeth**	**Cyfanswm**
	£000	£000	£000	£000	£000
Eiddo, offer a chyfarpar					
Tir	16,677	0	0	0	16,677
Adeiladau ac eithrio anheddau	117,655	1,797	0	0	119,452
Anheddau	3,696	0	0	0	3,696
Asedau sy'n cael eu hadeiladu a'u talu	437	129	0	0	566
Offer a pheiriannau	7,492	0	0	0	7,492
Trafnidiaeth Trafnidiaeth	0	0	0	0	0
Technoleg Gwybodaeth	1,996	0	0	0	1,996
Dodrefn a ffitiadau	462	0	0	0	462
	148,415	**1,926**	**0**	**0**	**150,341**
Asedau Anniriaethol					
Prynu Meddalwedd Cyfrifiadurol	0	0	0	0	0
Meddalwedd cyfrifiadurol wedi'i ddatblygu'n fewnol	0	0	0	0	0
Trwyddedau a nodau masnach	0	0	0	0	0
Patentau	0	0	0	0	0
Gwariant Datblygu	0	0	0	0	0
Lwfans cynllun masnachu Allyriadau'r UE	0	0	0	0	0
	0	**0**	**0**	**0**	**0**
Cyfanswm Eiddo offer a chyfarpar	**148,415**	**1,926**	**0**	**0**	**150,341**
Asedau Anniriaethol					
Asedau anghyfredol a ddelir i'w gwerthu	0	0	0	0	0
Cyfanswm Gwerth	**148,415**	**1,926**	**0**	**0**	**150,341**

34. Gwybodaeth arall

34.2 Newid Ffin Pen-y-bont ar Ogwr (Parhad)

Balansau Cyfalaf Gweithio	**£000**
Asedau Anghyfredol	
Masnach a symiau derbyniadwy eraill	0
Asedau ariannol eraill	0
Asedau cyfredol eraill	0
Asedau Cyfredol	
Rhestrau eiddo	1,712
Masnach a symiau derbyniadwy eraill	4,343
Asedau ariannol eraill	0
Asedau cyfredol eraill	0
Arian parod a'r hynny sy'n cyfateb i arian parod	34
Cyfanswm Gwerth Asedau	**6,089**
Rhwymedigaethau	
Masnach a symiau thaladwy eraill	(24,943)
Benthyciadau	0
Rhwymedigaethau ariannol eraill	0
Darpariaethau	(1,207)
Rhwymedigaethau eraill	0
Cyfanswm Gwerth y Rhwymedigaethau	**(26,150)**
Cyfanswm Gwerth Cyfalaf Gweithio Net a Drosglwyddwyd	**(20,061)**

Effaith amcangyfrifedig y trosglwyddiad ar gyfer ULHB Bae Abertawe yw lleihau'r gwariant a chyllid cysylltiedig gan 28% yn 2019-20.

34. Gwybodaeth arall

34.2 Newid Ffin Pen-y-bont ar Ogwr (Parhad)

Yn ogystal â throsglwyddo asedau a rhwymedigaethau, arweiniodd Gorchymyn y Byrddau Iechyd Lleol (Newid ardal) (trosglwyddo Staff, Eiddo a Rhwymedigaethau) (Cymru) 2019 at drosglwyddo staff sy'n darparu gwasanaethau i ardal llywodraeth leol Pen-y-bont ar Ogwr i Fwrdd Iechyd Lleol Cwm Taf Morgannwg.

Cwblhawyd y trosglwyddiad staff yn unol â rheoliadau TUPE -Trosglwyddo Ymgymeriadau (Diogelu Cyflogaeth). Manylir isod ar nifer y staff cyfwerth ag amser llawn (wte) a drosglwyddodd i Fwrdd Iechyd Cwm Taf Morgannwg o dan y trefniadau hyn yn ôl grŵp staff.

	Rhif
Aelodau gweinyddol, clerigol a bwrdd	416
Meddygol a deintyddol	314
Nyrsio, bydwreigiaeth cofrestredig	1,020
Staff proffesiynol, gwyddonol a thechnegol	98
Gwasanaethau Clinigol Ychwanegol	550
Proffesiynau Perthynol i Iechyd	172
Gwyddonwyr Gofal Iechyd	32
Ystadau ac Ategol	357
Myfyrwyr	1
Cyfanswm	**2,960**

34. Gwybodaeth Arall

34.3 Safon Adrodd Ariannol Ryngwladol (IFRS) 16

Cytunodd Trysorlys EM â'r Bwrdd Cynghori ar Adroddiadau Ariannol (FRAB), i ohirio gweithredu Prydlesi IFRS 16 tan 1 Ebrill 2021, oherwydd yr amgylchiadau a achoswyd gan Covid-19.

Er mwyn ysgafnhau'r pwysau ar Adrannau Cyllid GIG Cymru, mae datganiad effaith manwl IFRS 16 wedi'i ddileu gan Grŵp Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol Llywodraeth Cymru, Adran Gyllid.

Disgwyliwn y bydd cyflwyno IFRS16 yn cael effaith sylweddol a bydd hyn yn cael ei ddatrys i'w ddatgelu yn ein datganiadau ariannol 2020-21. "

Tystysgrif Archwilydd Cyffredinol Cymru i'r Senedd

Rwy'n tystio fy mod wedi archwilio datganiadau ariannol Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Bae Abertawe am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2020 o dan Adran 61 Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004. Mae'r rhain yn cynnwys y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr, y Datganiad o Sefyllfa Ariannol, y Datganiad Llif Arian a Datganiad o Newidiadau yn Ecwiti Talwyr Treth a nodiadau cysylltiedig, gan gynnwys crynodeb o bolisïau cyfrifyddu sylweddol. Mae'r fframwaith adrodd ariannol a gymhwyswyd wrth eu paratoi yn gyfraith berthnasol a Llawlyfr Adrodd Ariannol Trysorlys EM yn seiliedig ar Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS).

Barn

Yn fy marn i, y datganiadau ariannol:

yn rhoi golwg wir a theg o sefyllfa Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Bae Abertawe ar 31 Mawrth 2020 a'i gostau gweithredu net am y flwyddyn sydd newydd ddod i ben; ac eu bod wedi'u paratoi'n briodol yn unol â Deddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006 a chyfarwyddiadau a wnaed yno o dan Weinidogion Cymru.

Tynnaf sylw at Nodyn 21 o'r datganiadau ariannol, sy'n disgrifio effaith Cyfarwyddyd Gweinidogol a gyhoeddwyd ar 18 Rhagfyr 2019 i Ysgrifennydd Parhaol Llywodraeth Cymru, gan ei chyfarwyddo i ariannu rhwymedigaethau treth pensiwn Clinigwyr y GIG a ysgwyddwyd gan gyrff GIG Cymru mewn perthynas o'r flwyddyn ariannol 2019-20. Mae'r Bwrdd Iechyd wedi datgelu bodolaeth atebolrwydd wrth gefn ar 31 Mawrth 2020, ac nid yw fy marn i wedi'i haddasu mewn perthynas â'r mater hwn.

Sail y farn

Cynhaliais fy archwiliad yn unol â'r gyfraith berthnasol a Safonau Rhyngwladol ar Archwilio yn y DU (ISAau (DU)). Disgrifir fy nghyfrifoldebau o dan y safonau hynny ymhellach yn gyfrifoldebau'r archwilydd am archwilio adran datganiadau ariannol fy adroddiad. Rwy'n annibynnol ar y bwrdd yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'm harchwiliad o'r datganiadau ariannol yn y DU gan gynnwys Safon Foesegol y Cyngor Adrodd Ariannol, ac rwyf wedi cyflawni fy nghyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Credaf fod y dystiolaeth archwilio a gefais yn ddigonol ac yn briodol i ddarparu sylfaen ar gyfer fy marn.

Casgliadau yn ymwneud â busnes gweithredol

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w adrodd mewn perthynas â'r materion a ganlyn y mae'r ISAau (DU) yn ei gwneud yn ofynnol i mi adrodd i chi lle:

nid yw'n briodol defnyddio sail gyfrifeg busnes gweithredol wrth baratoi'r datganiadau ariannol; neu

nid yw'r Prif Weithredwr wedi datgelu yn y datganiadau ariannol unrhyw ansicrwydd perthnasol a nodwyd a allai fwrw amheuaeth sylweddol ynghylch gallu'r bwrdd i barhau i fabwysiadu'r sail busnes gweithredol o gyfrif am gyfnod o ddeuddeg mis o leiaf o'r dyddiad yr awdurdodir y datganiadau ariannol. i'w gyhoeddi.

Gwybodaeth arall

Mae'r Prif Weithredwr yn gyfrifol am y wybodaeth arall yn yr adroddiad blynyddol a'r cyfrifon. Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys y wybodaeth a gynhwysir yn yr adroddiad blynyddol ac eithrio'r datganiadau ariannol ac adroddiad fy archwilydd arno. Nid yw fy marn ar y datganiadau ariannol yn cwmpasu'r wybodaeth arall ac, ac eithrio i'r graddau y nodir yn benodol fel arall yn fy adroddiad, nid wyf yn mynegi unrhyw fath o gasgliad sicrwydd arnynt.

Mewn cysylltiad â fy archwiliad o'r datganiadau ariannol, fy nghyfrifoldeb i yw darllen y wybodaeth arall i nodi anghysondebau perthnasol â'r datganiadau ariannol archwiliedig a nodi unrhyw wybodaeth sy'n ymddangos yn anghywir yn sylweddol yn seiliedig ar, neu'n anghyson yn sylweddol â'r wybodaeth a gefais gennyf wrth gyflawni'r archwiliad. Os deuaf yn ymwybodol o unrhyw gamddatganiadau neu anghysondebau ymddangosiadol, ystyriaf y goblygiadau ar gyfer fy adroddiad.

Barn gymwysedig ar reoleidd-dra

Sail ar gyfer barn gymwysedig ar reoleidd-dra

Mae'r Bwrdd Iechyd wedi torri ei derfyn adnoddau trwy wario £ 58.580 miliwn dros y £ 3,143 miliwn yr awdurdodwyd iddo ei wario yn y cyfnod tair blynedd 2017-18 i 2019-20. Mae'r gwariant hwn yn wariant afreolaidd. Nodir mwy o fanylion yn yr Adroddiad sydd ynghlwm.

Barn gymwysedig ar reoleidd-dra

Yn fy marn i, heblaw am y gwariant afreolaidd o £ 58.580 miliwn a eglurir yn y paragraff uchod, ym mhob ffordd berthnasol, mae'r gwariant a'r incwm wedi'u cymhwyso at y dibenion a fwriadwyd gan y Senedd ac mae'r trafodion ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sydd eu llywodraethu .

Adrodd ar ofynion eraill

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn i, mae'r rhan o'r adroddiad tâl sydd i'w harchwilio wedi'i pharatoi'n briodol yn unol â Deddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006 a chyfarwyddiadau a wnaed yno o dan Weinidogion Cymru.

Yn fy marn i, yn seiliedig ar y gwaith a wnaed yn ystod fy archwiliad:

mae'r wybodaeth a roddir yn y Datganiad Llywodraethu ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratoir y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol ac mae'r Datganiad Llywodraethu wedi'i baratoi yn unol â chanllawiau Gweinidogion Cymru;

mae'r wybodaeth a roddir yn yr Adroddiad Rhagair ac Atebolrwydd ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratoir y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol ac mae'r Adroddiad Rhagair ac Atebolrwydd wedi'i baratoi yn unol â chanllawiau Gweinidogion Cymru.

Materion yr wyf yn adrodd arnynt yn eithriadol

Yng ngoleuni'r wybodaeth a'r ddealltwriaeth o'r bwrdd a'i amgylchedd a gafwyd yn ystod yr archwiliad, nid wyf wedi nodi camddatganiadau perthnasol yn yr Adroddiad Rhagair ac Atebolrwydd.

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w adrodd mewn perthynas â'r materion canlynol, yr wyf yn adrodd i chi amdano, os, yn fy marn i: ni chadwyd cofnodion cyfrifyddu cywir;

nid yw'r datganiadau ariannol yn cytuno â'r cofnodion cyfrifyddu a'r ffurflenni;

ni ddatgelir gwybodaeth a bennir gan Drysorlys EM neu Weinidogion Cymru ynghylch cydnabyddiaeth a thrafodion eraill; neu

Nid wyf wedi derbyn yr holl wybodaeth ac esboniadau sydd eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad.

Cyfrifoldebau

Cyfrifoldebau'r Cyfarwyddwyr a'r Prif Weithredwr am y datganiadau ariannol

Fel yr eglurir yn llawnach yn Natganiadau Cyfrifoldebau'r Cyfarwyddwyr a'r Prif Weithredwr, mae'r Cyfarwyddwyr a'r Prif Weithredwr yn gyfrifol am baratoi datganiadau ariannol sy'n rhoi golwg wir a theg ac am y rheolaeth fewnol honno y mae'r Cyfarwyddwyr a'r Prif Weithredwr yn penderfynu sy'n angenrheidiol i alluogi paratoi datganiadau ariannol sy'n rhydd o gamddatganiad perthnasol, p'un ai oherwydd twyll neu wall.

Wrth baratoi'r datganiadau ariannol, mae'r Cyfarwyddwyr a'r Prif Weithredwr yn gyfrifol am asesu gallu'r bwrdd i barhau fel busnes gweithredol, gan ddatgelu fel sy'n berthnasol, faterion sy'n ymwneud â busnes gweithredol a defnyddio sail cyfrifyddu busnes gweithredol oni bai eu bod yn amhriodol.

Cyfrifoldebau'r archwilydd am archwilio'r datganiadau ariannol

Fy amcanion yw sicrhau sicrwydd rhesymol ynghylch a yw'r datganiadau ariannol yn eu cyfanrwydd yn rhydd o gamddatganiad perthnasol, p'un ai oherwydd twyll neu wall, a chyhoeddi adroddiad archwilydd sy'n cynnwys fy marn. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd ond nid yw'n warant y bydd archwiliad a gynhelir yn unol ag ISAau (DU) bob amser yn canfod camddatganiad perthnasol pan fydd yn bodoli. Gall camddatganiadau ddeillio o dwyll neu wall ac fe'u hystyrir yn berthnasol pe gellid yn rhesymol ddisgwyl iddynt, yn unigol neu yn gyfan gwbl, ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr a gymerir ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Mae disgrifiad pellach o gyfrifoldebau'r archwilydd dros archwilio'r datganiadau ariannol ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities . Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o adroddiad fy archwilydd.

Cyfrifoldebau am reoleidd-dra

Mae'r Prif Weithredwr yn gyfrifol am sicrhau rheoleidd-dra trafodion ariannol.
Mae'n ofynnol i mi gael digon o dystiolaeth i roi sicrwydd rhesymol bod y gwariant a'r incwm wedi'u cymhwyso at y dibenion a fwriadwyd gan y Senedd a bod y trafodion ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu llywodraethu.

Adrian Crompton
Archwilydd Cyffredinol Cymru Caerdydd
2 Gorffennaf 2020

24 Heol yr Eglwys Gadeiriol
CF11 9LJ

Adroddiad yr Archwilydd Cyffredinol i'r Senedd

Cyflwyniad

Mae'n ofynnol i'r Bwrdd Iechyd Lleol (Bwrdd Iechyd Lleol) gyflawni dwy ddyletswydd ariannol statudol - a elwir yn ddyletswyddau ariannol cyntaf ac ail.

Ar gyfer 2019-20 methodd Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Bae Abertawe (y Bwrdd Iechyd Lleol) â chyflawni'r ddyletswydd ariannol gyntaf a'r ail ddyletswydd ariannol ac felly rwyf wedi penderfynu cyhoeddi adroddiad naratif i esbonio'r sefyllfa.

Methiant y ddyletswydd ariannol gyntaf

Mae'r **ddyletswydd ariannol gyntaf** yn rhoi hyblygrwydd ychwanegol i Bwrdd Iechyd Lleol trwy ganiatáu iddynt gydbwyso eu hincwm â'u gwariant dros gyfnod treigl o dair blynedd. Y pedwerydd cyfnod tair blynedd o dan y ddyletswydd hon yw 2017-18 i 2019-20, ac felly mae'n cael ei fesur eleni am y pedwerydd tro.

Fel y dangosir yn Nodyn 2.1 i'r Datganiadau Ariannol, ni reolodd y Bwrdd Iechyd Lleol ei wariant refeniw o fewn ei ddyraniad adnoddau dros y cyfnod tair blynedd hwn, gan ragori ar ei derfyn adnoddau refeniw cronnus o £ 3,143 miliwn gan £ 58.580 miliwn. Felly ni chyflawnodd y Bwrdd Iechyd Lleol ei ddyletswydd ariannol gyntaf.

Pan nad yw Bwrdd Iechyd Lleol yn cydbwyso ei lyfrau dros gyfnod treigl o dair blynedd, mae unrhyw wariant dros y dyraniad adnoddau (h.y. terfyn gwariant) am y tair blynedd hynny yn fwy nag awdurdod y Bwrdd Iechyd Lleol i wario ac felly mae'n 'afreolaidd'. Mewn amgylchiadau o'r fath, mae'n ofynnol i mi gymhwyso fy 'barn rheoleidd-dra' waeth beth yw gwerth y gwariant gormodol.

Methiant yr ail ddyletswydd ariannol

Mae'r **ail ddyletswydd ariannol** yn ei gwneud yn ofynnol i Fyrddau Iechyd Lleol baratoi cynllun tymor canolig integredig tair blynedd treigl wedi ei gymeradwyo Gweinidogion Cymru. Mae'r ddyletswydd hon yn sylfaen hanfodol i ddarparu gwasanaethau iechyd o ansawdd cynaliadwy. Bernir bod Bwrdd Iechyd Lleol wedi cyflawni'r ddyletswydd hon ar gyfer 2019-20 pe bai'n cyflwyno cynllun 2019-20 i 2021-22 a gymeradwywyd gan ei Fwrdd i Weinidogion Cymru a gymeradwyodd wedyn erbyn 30 Mehefin 2019 .

Fel y dangosir yn Nodyn 2.3 i'r Datganiadau Ariannol, ni chyflawnodd y Bwrdd Iechyd Lleol ei ail ddyletswydd ariannol i gael cynllun tymor canolig integredig tair blynedd cymeradwy ar waith ar gyfer y cyfnod 2019-20 i 2021-22. Ar 1 Ebrill 2019, trosglwyddodd y cyfrifoldeb am gomisiynu gwasanaethau gofal iechyd i'r bobl yn ardal Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr o hen Fwrdd Iechyd Prifysgol Abertawe Bro Morgannwg i Fwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg, ac ailenwyd y cyn Fwrdd Iechyd i fod yn Fwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Bae Abertawe yn Lleol.

Fodd bynnag, penderfynodd Llywodraeth Cymru y dylai diffyg cronedig yr hen Fwrdd Iechyd aros yn ei gyfanrwydd gyda Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe, yn hytrach na'i ddosrannu fel rhan o'r broses drosglwyddo. Effaith y penderfyniad hwnnw yw cynyddu graddfa'r her ariannol sy'n wynebu'r Bwrdd Iechyd wrth adfer ei sefyllfa ariannol.

Adrian Crompton
Archwilydd Cyffredinol
Cymru 2 Gorffennaf 2020

CYFARWYDDIAD CYFRIFON GWASANAETH IECHYD CENEDLAETHOL MEWN WALES A RODDIR GAN WEINIDOGION CROESO YN UNOL Â ATODLEN 9 ADRAN 178 PARA 3 (1) DEDDF GWASANAETH IECHYD CENEDLAETHOL (WALES) 2006 (C.42) A GYDA CHYMERADWYAETH Y TRYSORLYS

BWRDD IECHYD LLEOL

1. Mae Gweinidogion Cymru yn cyfarwyddo y bydd cyfrif yn cael ei baratoi ar gyfer y flwyddyn ariannol a ddaeth i ben 31 Mawrth 2011 a'r blynyddoedd ariannol dilynol mewn perthynas â'r Byrddau Iechyd Lleol (LHB) 1, ar y ffurf a bennir ym mharagraffau [2] i [7] isod.

SAIL PARATOI

2. Rhaid i gyfrif y Bwrdd Iechyd Lleol gydymffurfio â:

(a) canllawiau cyfrifyddu Llawlyfr Adrodd Ariannol y Llywodraeth (FReM), sydd mewn grym ar gyfer y flwyddyn ariannol y mae'r cyfrifon yn cael eu paratoi, ac sydd wedi'i gymhwyso gan Lywodraeth Cymru a'i nodi yn Llawlyfr Cyfrifon Bwrdd Iechyd Lleol GIG Cymru;

(b) unrhyw ganllawiau neu ddatgeliadau penodol eraill sy'n ofynnol gan Lywodraeth Cymru.

FFURF A CHYNNWYS

3. Bydd cyfrif y Bwrdd Iechyd Lleol am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2011 a'r blynyddoedd dilynol yn cynnwys datganiad o wariant net cynhwysfawr, datganiad o sefyllfa ariannol, datganiad llif arian a datganiad o newidiadau yn ecwiti trethdalwyr cyhyd â bod y datganiadau hyn sy'n ofynnol gan y FReM ac a gymhwysir gan Lywodraeth Cynulliad Cymru, gan gynnwys y nodiadau hynny sy'n angenrheidiol i sicrhau dealltwriaeth gywir o'r cyfrifon.

4. Ar gyfer y flwyddyn ariannol a ddaeth i ben 31 Mawrth 2011 a'r blynyddoedd dilynol, bydd cyfrif y Bwrdd Iechyd Lleol yn rhoi golwg wir a theg o'r sefyllfa ar ddiwedd y flwyddyn ariannol a'r costau gweithredu, newidiadau yn ecwiti a llif arian trethdalwyr yn ystod y flwyddyn.

5. Bydd y cyfrif yn cael ei lofnodi a'i ddyddio gan Brif Weithredwr y Bwrdd Iechyd Lleol.

AMRYWIOL

6. Atgynhyrchir y cyfarwyddyd fel atodiad i'r cyfrifon cyhoeddedig.

7. Bydd y nodiadau i'r cyfrifon, ymhlith pethau eraill, yn cynnwys manylion y polisïau cyfrifyddu a fabwysiadwyd.

Llofnodwyd gan awdurdod Gweinidogion Cymru

Llofnodwyd gan :Chris Hurst Dyddiedig:

1. Gweler rheoliad 3 Rhif 2009 2009 (W.154); GWASANAETH IECHYD CENEDLAETHOL, CYMRU; Gorchymyn Byrddau Iechyd Lleol (Trosglwyddo Staff, Eiddo, Hawliau a Rhwymedigaethau) (Cymru) 2009.